

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

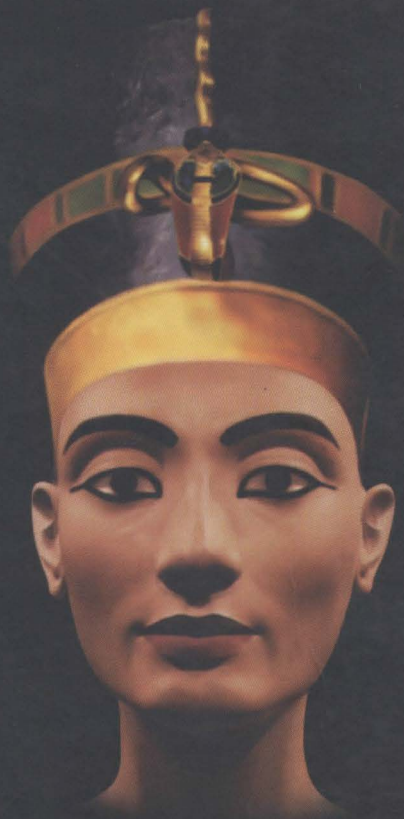
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ULUHAN ATAÇ

18. HANEDAN'IN LANETİ

YAZAR HAKKINDA

Uluhan Ataç, 1939 yılında İstanbul'da doğdu.

Liseyi bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi'nde iki yıl İngiliz Edebiyatı ve Filolojisi okudu. İstanbul Üniversitesi'ni bırakarak, Almanya'da Lübeck şehrinde bir yıl resim, sonrasında da mimarlık ve içmimarlık okudu. Okul döneminden sonra hemen İstanbul'a döndü.

Uzun yıllar mimari ve içmimari konularında çalıştıktan sonra, 2000 yılında sahip olduğu ahşap dekorasyon imalathanelerini bırakıp Bodrum'a yerleşti. Evinde kurduğu atölyesinde resim, heykel yaparak sergiler açtı.

Uzun yıllar önce başlayan felsefe merakının etkisi ile bu kitabı yazdı. Eser, yazarın ilk kitabıdır.

Uluhan Ataç, halen Bodrum'da yaşamakta ve atölyesinde seramik ve heykel çalışmalarına devam etmektedir.

uluhanatac@gmail.com

Uluhan Ataç

18. Hanedan'ın Laneti

ISBN 978-605-87233-3-7

Kapak Tasarımı: Kitabitat

Birinci Basım: Mart - 2012

Ofset Hazırlık: Kitabitat

Baskı ve Cilt:

Ezgi Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Sanayi Cad. Altay Sok. No: 14 Çobançeşme/Yenibosna – İstanbul

Tel: 0 212 452 23 26

Matbaa Sertifika No: 12142

© Karadeniz Kitap Ltd. Şti.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında

yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

KARADENİZ KİTAP LTD. ŞTİ.

Koşuyolu Mah. Mehmet Akfan Sok. No: 67/3 Koşuyolu- İstanbul

Tel: 0 216 327 18 45

e- mail: info@kitabitat.com

www.kitabitat.com

Yayıncı Sertifika No: 19708

ULUHAN ATAÇ

18. HANEDAN'IN LANETİ

GİRİŞ

Antik Mısır tarihinin en hareketli devirlerinden biri şüphesiz ki MÖ 14. yüzyılın ortalarından başlayıp, MÖ 13. yüzyıl ortalarına kadar devam eden 18. ve 19. haneler devridir.

Bu devirlerde Antik Mısır da, taht için yapılan aile içi kavgaları, türlü saray entrikalarını, yine o dönemde normal karşılanan kardeş evliliklerini, hatta dede-torun evliliklerini, tek tanrılı ve mantıklı bir dini inanış ortaya koyan firavuna karşı, putperest rahiplerin ve bazı çıkarıcıların isyanını araştırmalar sonunda bu kitapta ortaya koymaya çalıştım.

Bu kitapta okuyacağınız olaylar tamamen, tarihçilerin ve arkeologların tespit ettiği belgelerden alınmıştır. Bana düşen görev ise, bunları birbirine bağlayacak olan kurgu-

yu oluşturmaktı. Yani olaylar arasındaki bağlantıları olması gerektiği şekilde dūřünerek kitabın akışını sağlamaktı.

Olaylar da olduğu gibi isimler de tamamen tarihi kayıtlardan alınmış olup, doğrudur.

Kitabın asıl kahramanı olarak karşınıza çıkan Tutmos (Tutmosis) ise tamamen hayalidir. Tutmos, olması gereken veya varsayılan kişi olarak bu olayların içine eklenmiştir.

Antik Mısır ve Mezopotamya bōlgesi, bahsi geçen asırlarda ve sonraki yūzyıllar boyunca dūnyanın en medeni ve en zengin űlkeleriydi. Mısır gibi bōyle zengin bir űlkenin bařına geçip, o űlkeye hűkmedebilmek, hanedan soyundan olsun veya olmasın, ileri gelen birçok Mısır lının rűyasıydı. Bu yűzden Mısır tarihinde bilhassa hane-danda kardeř katilleri, ana, baba katillerini çokça gōrmek műmkűndűr.

Yine bu kitapta, asırlar boyunca eziyet edilip ile çekmiş, tarih boyunca en az yedi defa soykırıma uğramış olan, İbranileri bugűn Yahudi dediğimiz toplumun, nasıl bir tahamműl edilmez baskı altında yaşatıldığını, tarihi vesikalara dayanarak okuyacağız.

Aradan 3400 yıl geçmesine rağmen insanoğlunun doğal yapısında fazla bir değişiklik olmadığını gōrűyoruz. İktidar hırsı, maddiyat hırsı, yaşama hırsı, sahip olabilme hırsı... hırsı... hırsı...

Acaba gűnűműzden 3400 yıl sonra insanoęlu nasıl bir dűnyada yařayacak?..

FİRAVUN ve KRALİÇELER

18. HANEDAN SONU ve 19. HANEDAN BAŞI
MÖ 14. ve 13. YÜZYIL ARASI

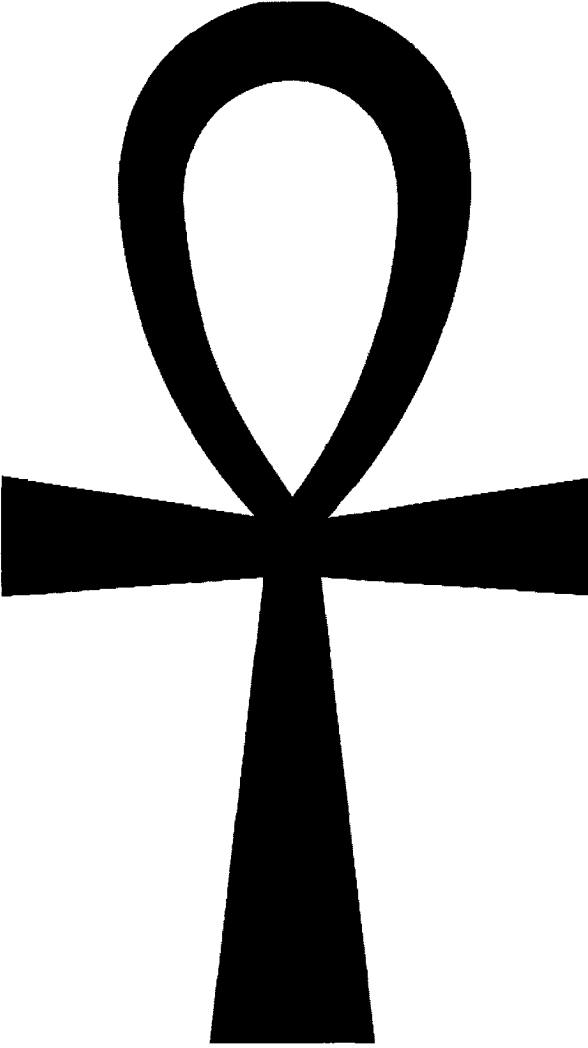
18. HANEDAN

3. AMONHOTEP – TİYE
AKHENATON – NEFERTİTİ
TUTANKAMON – ANKHESENPA
TE
NEFERTİTİ
AY

HOREHRPT – AMARNA

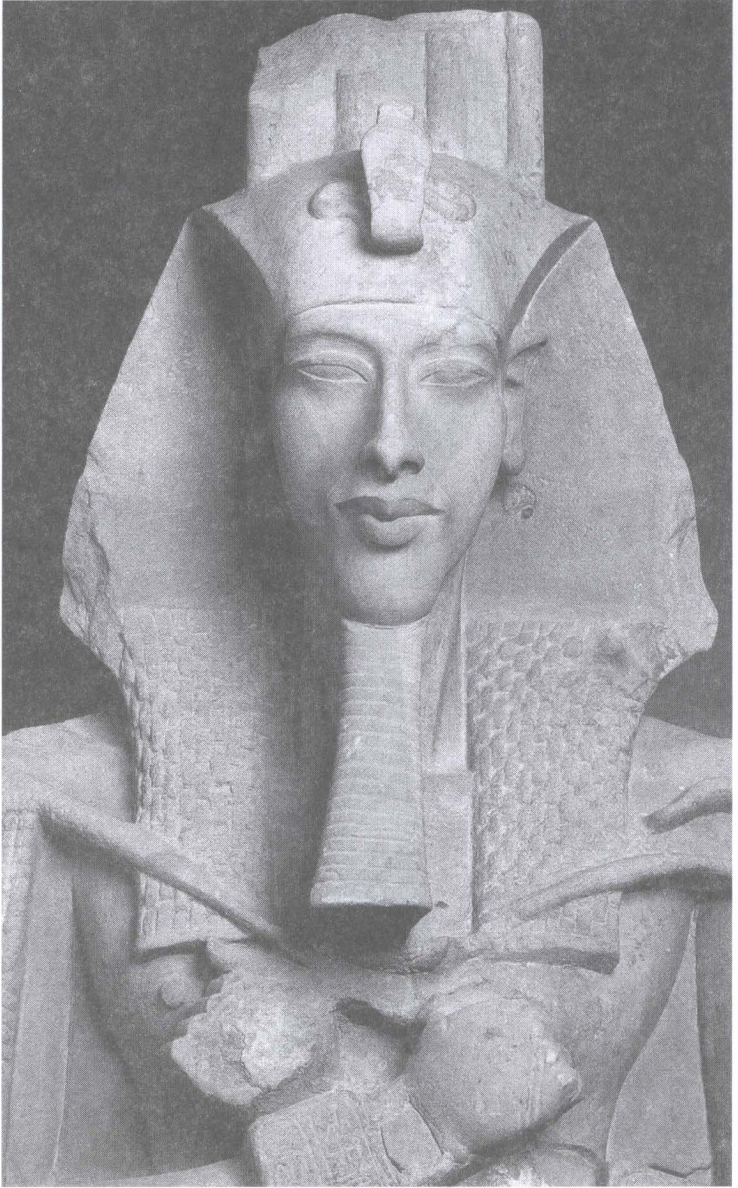
19. HANEDAN

1. RAMSES
SET
2. RAMSES – NEFERTARİ

ANKH

Yaşam ve Mutluluk
Tanrıça İsis'in Simgesi

AKHENATON

1. BÖLÜM

Çölden esen sıcak rüzgâr insanın içine tatlı bir ürperti salıyordu.

Odanın üç cephesini kaplayan ipek perdeler rüzgârın etkisiyle sanki dans ediyorlardı. Üç tarafı açık verandanın çatısı üçgen motiflerle işlenmiş yuvarlak sütunlar üzerinde yükseliyordu.

Firavun 4. Amenhotep burada oturup çalışmayı çok seviyordu. Yerler beyaz mermer, duvara dayalı büyük sedir değerli kumaşlarla kaplanmıştı. Ortada büyük mermer bir masa vardı. Etrafa serpilmiş kaideler üzerine eski firavun ve kraliçelerin heykelleri oturtulmuştu. Duvarda pişirilmiş kilden yapılmış, insan motifleriyle süslü bir rölyef

yer alıyordu. Bu motifler hak ve adaleti temsil edecek şekilde işlenmişti.

Teb şehrine tepeden bakan bu sarayı babası o daha çok küçükken inşa ettirmişti. Bu veranda ise onun sarayda en çok sevdiği köşeydi. Ayrıca, kentin büyük bir kısmını da buradan görebiliyordu.

Babası 3. Amenhotep ölünce firavun olmuştu. Annesi kraliçe Tiye ise babasından önce öbür dünyaya göç etmişti. Doğrusu o firavun olmaya pek hevesli değildi. Ama firavun olması gereken ağabeyi Tutmosis babasından önce vebadan ölünce, tek varis o kalmıştı.

Sedirden kalktı, uçuşan perdelerin yanına giderek Teb'i uzaktan seyretti. Çok iyi düşünerek karar vermeliydi. Yapılacak o kadar çok şey vardı ki.

Madem firavun olmuştu, o zaman bu görevini en iyi şekilde yerine getirmeliydi. O ne bir korkak, ne de saray entrikalarına göre hareket edecek bir zavallıydı. Her türlü zorluğa rağmen kafasındaki ve inandığı reformları uygulayabilecek bir kişiliğe sahipti. Tabii ki bütün bunlar hiç de kolay olmayacaktı, ama o korkmuyordu.

Bir yandan düşünüyor, diğer yandan da verandayı arşınılıyordu. Reformlarını gerçekleştirebilmesinin en önemli koşulu, çevresinde kendisine bağlı ve güvенеbileceği insanların olmasıydı. İşte aşılması gerekli ilk ve en güç sorun da buydu. Kimdi bu kişiler? Etrafındaki güvенеbileceği insanları düşündü. Henüz dört yaşında olan oğlu Tutankamon daha çok küçüktü. Ordu komutanı ve aynı zamanda kayınpederi olan Ay'a güvenebilir miydi?.. Kesinlikle hayır. Tam bir düzenbaz olan başra-

hip ise hiç olamazdı. Peki, kim? Kime güvenecekti?

Düşünceleri ile beraber verandadaki yürüyüşü de hızlanmıştı. İnsanın yakınlarına ve sevdiği ailesine çok ihtiyaç duyduğu bir anı yaşıyordu. Keşke babası ve ağabeyi ölmeseydi de, onlarla dertleşebilse, onlardan fikir alabilseydi. Bir ablası vardı. Çok iyi bir insandı, ama kocası Ege korsanları ile giriştiği bir savaşta ölmüştü. O adam mert ve iyi bir kumandandı ve eğer sağ olsa kendisine yardımcı olabilirdi. Ablası kocasının ölümünden sonra küçük oğlunu da alarak, kocasının akrabalarının yanına, Sina yarımadasına çekilmişti. Ablası saray yaşamından ve orada oynanan politik oyunlardan nefret eden çok dürüst ve mert bir kadındı. O yüzden de babasının tüm ısrarlarına rağmen saraya taşınmayı reddetmiş ve Sina'ya çekilmişti. Oğlu da herhalde şimdi 17-18 yaşlarında olmalıydı. Nasıl bir gençti acaba? Hiç görememişti ki...

Sedirin bir köşesine oturarak karşı duvardaki hak ve adaleti simgeleyen rölyefi incelemeye başladı. Gerçekleştirmek istediği öncelikli reformlardan biri Mısır'a adalet getirmektir. Ama bu gerçek bir adalet olmalıydı. Yoksa cahil rahiplerce yönetilen şimdiki çıkarıcı adaletle benzermemeliydi. Bunun için de bu ve bunun gibi birçok yetkiyi rahiplerin elinden almalıydı.

Masaya doğru uzandı, masadaki gümüş tabaktaki özel ekmekten bir parça kopararak çiğnemeye başladı. Bu yiyeceği seviyordu. İçinde herhalde bal vardı. Çünkü çiğnerken balın tadını alabiliyordu. Söylediklerine göre bu altın ekmeğin yapımı çok pahalıya geliyordu. Yine söylediklerine göre, insanın zihnini açıyor, gençleştiriyor ve de en önemlisi, ömrü uzatıyordu. Bir gün nasıl yapıldığını

mutlaka öğrenmeliydi.

Karısı Nefertiti'yi düşündü. Acaba ona güvenebilir miydi? Onu çok seviyordu, hatta ona âşıkı. O çok ama çok güzel bir kadındı. Hiçbir Mısır kraliçesi onun kadar güzel olmamıştı. Ama o aynı zamanda pek güvenemediği kumandan Ay'ın da kızıydı. Nefertiti çok iyi eğitim görmüş, akıllı başında ve doğru kararlar verebilecek bir kadındı. Kendisini saydırtmayı bilmiş ve bir kraliçe olarak da kesin otoritesini kurmuş bir kişiydi ve bu niteliklerinden dolayı da ona pekâlâ yardımcı olabilirdi. Verdiği bu ona göre mantıklı kararı düşünürken dahi içinde bir huzursuzluk hissediyordu. Bu hissinden dolayı kendi kendine kızmaya başladı. Ne demek oluyordu bütün bunlar? İnsan kendi karısına bile güvenemeyecek miydi? Yalnızlığın içine dalıp, yalnızlık duygusunda boğulacak mıydı? Tabii ki karısına itimat etmeliydi.

Aklına gelen düşünceler o kadar yoğunlaşmıştı ki, yerinde oturamıyordu. Tekrar ayağa kalktı, verandanın ucuna kadar giderek Teb'i seyretmeye başladı.

Veranda yerden 18-20 metre yüksektydi. Bu yükseklik arazinin eğiliminden kaynaklanmıştı. Üç tarafı da yerden verandanın döşeme altına kadar taş duvarlarla doldurulmuştu. Bu nedenle, dışarıdan bir kimsenin buraya girmesi olanaksızdı. Ayrıca, aşağıda sürekli verandanın etrafında dolaşan mızraklı nöbetçiler vardı. Verandanın iki kapısından doğrudan firavunun yatak odasına, diğeri ise bu odanın arkasındaki koridora açılıyordu. Bu ikinci kapıyı daha çok firavun verandada iken onu ziyaret edecek kişiler kullanırdı.

Şehri tepeden iyice inceledi. İsteddiği reformları ger-

çekleştirebilmek için önce yeni bir başkent inşa etmeliydi. Şimdiki şehir hem çok düzensiz bir yapıya sahip, hem de tamamen rahiplerin yönetimi altındaydı. Oysa yapmak istediği en önemli reformlardan biri de rahip hegemonyasına son vermektir.

Reform düşüncesi kafasını o kadar karıştırmıştı ki, nereden başlayacağına bir türlü karar veremiyordu. En iyisi bunları bir sıraya sokarak, ayrıntılı biçimde parşömene dökmektir. Vereceği kararlara çok dikkat etmesi ve her kararın getireceği yarar ve zararları iyice hesaplaması gerekiyordu. Zor ve çok çalışma isteyen bir işti.

Kapının vurulması firavunu düşüncelerinden sıyırdı. “Gel” komutu ile içeri giren teşrifatçı başrahibin kendisi ile görüşmek istediğini bildiriyordu ve Amenhotep’in izniyle başrahibi içeri aldı. Başrahip Mısır’ın sıcağına rağmen yerlere kadar inen uzun bir elbise giymiş ve önünde kavuşturduğu ellerini geniş kol ağızlarından içeri sokmuştu. Firavunun önünde eğilerek selam verdi ve firavunun izni üzerine ziyaretinin nedenini anlatmaya başladı.

Rahipler tarafından suçlu bulunarak cezalandırılması gereken bir Mısırlı esnafın firavun tarafından serbest bırakılmasına itiraz ediyordu. Firavun rahiplerce suçlu bulunan bir kişiyi affetmemeli ve bu tür kararları rahiplere bırakmalıydı. Başrahibin bu küstahça konuşmasına sinirlenen Amenhotep yine de bunu belli etmemeye çalışarak, cevap verdi:

– Beni iyi dinleyin başrahip: İnsanları yargılamak, onları cezalandırmak sizlerin görevi değildir. Bu vazife bana ve benim bu iş için vekil tayin ettiğim kişilere aittir. Adamın suçuna gelince; ben şahsen bu adamı suçsuz bul-

dum; çünkü sizlere karşı isyan etmekte haklıydı. İnsanlardan mabetleriniz ve dolayısı ile kendi lüksünüz için ödeyemeyecekleri kadar vergi istiyorsunuz. Sonra da, ‘Bu taş parçaları için bizden aldığınız vergi yeter, artık ödemiyorum,’ diye isyan ettirdiğiniz bu Mısırlıyı ‘tanrılara hakaret ediyor’ diye mahkûm etmeye çalışıyorsunuz. Adam haklıydı. Onun yerinde olsam, ben de aynı şeyi yapardım. Mabetleri bahane ederek halkı soyduğunuz yeter. Bundan böyle buna asla izin vermeyeceğim ve sizler de bugünden itibaren hiçbir Mısırlıyı işlediği suçtan dolayı yargılayamayacaksınız. Bu anlattıklarımı bütün rahiplere iletin. Bu bir emirdir! Konuşmamız bitmiştir, şimdi gidebilirsiniz.

Başrahip hiç beklemediği bu cevap karşısında ne diyeceğini, nasıl hareket edeceğini şaşırmıştı, sinir içindeydi. Uzun senelerdir uğraşıp ele geçirdikleri ülke yönetimini ve maddi olanakları bu kadar çabuk kaybedemezlerdi. Direnmesi ve firavunu ikna etmesi gerekiyordu. O da güçlü ve nüfuzluydu, asla pes etmemeliydi. Kendini toplamaya çalıştı:

– Saygıdeğer firavun, endişelerinizi anlıyorum. Siz Mısır halkına karşı fazla sert olmamamızı istiyorsunuz. Kim bilir, belki de haklısınız. Bir firavun olarak halkı korumaya çalışmanız doğrusu çok takdir edilecek bir yaklaşım. Sizin emirleriniz doğrultusunda bundan böyle suçluları yargılarken daha hoşgörülü ve merhametli olacağımızdan emin olabilirsiniz efendim. Siz zaten gereğinden çok çalışan, bütün zamanını devlet işlerine harcayan ve sadece Mısır’ın geleceğini düşünen bir hükümdarsınız, bu tip basit işler sizi meşgul etmemeli. Biz bu işleri sizin arzunuz doğrultusunda halledebiliriz sayın firavunum.

Başrahibin bu şekilde konuşması Amenhotep'i çileden çıkarmaya yetmişti. Büyük bir öfkeyle başrahibe doğru dönerek, şöyle dedi:

– Bana iyi bak rahip bozuntusu! Bu laflarınla benim zekâma hakaret ettiğinin farkında mısın? Senin bu dalkavukça laflarına kanacağımı mı sanıyorsun? Ne emrettiysen, o yapılacaktır. Şunu bil ki, sizlerin işi bundan böyle ayın yönetmek, mabetleri temiz tutmak ve o tanrılarınizi korumaktan ibarettir. Ne halktan para toplayabilir, ne de onları yargılayabilirsiniz. Asla! Şunu aklınıza iyice sokun ki, firavun benim ve siz benim emirlerimi uygulayacaksınız. Şimdi ben nöbetçileri çağırıp, seni buradan attırmadan defol git; bir daha da karşıma çıkarsan eğer, sakın benimle böyle küstahça konuşma.

Başrahip yıkılmıştı. Arkasını dönerek, kapıya yöneldi. Öfkesinden içi içini yiyor, öfke ve intikam duygularıyla sarsılıyordu. Bir gün gelecek bu hakaretin hesabını firavundan soracaktı. Ancak şimdi sabretme zamanıydı.

Amenhotep ise sinirini yatıştırmak için masadaki sürahidenden gümüş kupaya bir miktar şarap koyarak bir yudumda içti. Bir yandan, “Acaba çok mu ileri gittim?” diye düşünüyordu. Hayır, doğru yapmıştı. Bir yerden başlamak gerekiyordu. Bu işler düşünmekle yürümezdi. Önemli olan düşünüp verdiği kararları uygulamaktı. Artık onun için ok yaydan çıkmıştı ve bu günden itibaren reformlara başlıyordu.

En büyük sorunu yalnız olmasıydı. Kime güveneceğini bilemiyordu. Yaşlı veziri, yarı bunamış bir baba yadigârıydı. Çok dürüsttü, ama iş yapamayacak kadar koca-mıştı. O artık bir simgeydi, o kadar.

Keşke karısı Nefertiti Ay'ın kızı olmasaydı. Ama açılabilceği başka kimsesi de yoktu.

Ay, Mısır ordusuna yıllar önce, daha 3. Amenhotep zamanında genç bir subay olarak girmişti. Daha o zamandan son derecede hırslı, yükselmek için her şeyi yapabilecek karakterde bir gençti. Onu kuzey Mısır'a sahilde korsanlarla savaşmaya gönderdiklerinde, ordu içinde yükselebilmek için her türlü kahramanlık hilelerine başvurmuş, kumandanlarının da gözünü boyamayı başarak, istediği yerlere gelmişti. Ayrıca, çok zengin bir tüccarın kızıyla parası için evlenerek, bir miktar paraya da kavuşmuştu. Bir hedefi yakaladığında, daha ileri hedeflere erişme hırsı da artıyor, durmak bilmiyordu.

Son emeline de kavuşmuş, ordu komutanı olmuştu, ama onun için bu da yeterli değildi. İki tane çok güzel kızı olmuştu. Özellikle büyük kızı Nefertiti'nin güzelliği dillere destandı. Nefertiti ayrıca çok iyi bir eğitim görmüştü ve insanları yönetme yeteneği sayesinde politik entrikalarında da çok başarılı olmuştu. Ay'a göre, o tam bir saray kadınıydı. Ne yapmış etmiş, kızını firavun olmasına kesin gözü ile bakılan 4. Amenhotep ile evlendirmişti. Bu işten 4. Amenhotep de çok memnun kalmıştı. Çünkü Nefertiti'ye ilk bakışta âşık olmuştu.

Ay, ikinci kızını da yardımcısı, ordu komutan muavini Horemhep ile evlendirmişti. Kendisinden sonra orduyu yönetecek kişi Horemhep olacaktı.

Rahiplerle de arası çok iyiydi. Başrahip en iyi dostlarından biri olmuştu. Onlara zengin olma yollarını açmaya çalışıyor, yaptıkları yolsuzluklara göz yumarak, kendine bağlamaya çalışıyordu.

Artık yeni hedefi vezir olmaktı. Orduyu ve rahipleri kendine bağlamış, firavunun kayınpederi olmuştu. Bundan sonrası çok daha kolay olacak gibi görünüyordu. Horhenep onun sözünden çıkmayan, hırslı ve aynen Ay gibi yükselmek için her şeyi yapabilecek bir kişiydi. Ay'ın kendi gençliğine çok benziyordu.

Ay'ı rahatsız eden tek kişi firavun 4. Amenhotep idi. Onun dalkavukluğa taviz vermeyen bir yapısı vardı. Aynı zamanda da, çok zeki ve dürüst biriydi. Ay onu devirmeyi düşünmüyordu. Bu yanlış olurdu. Onun yapması gereken, firavunun sadece bir simge olarak başta kalmasını ve kendisinin ise Mısır'ı istediği gibi yönetebilmesini sağlamaktı. Planlarını bu şekilde programlamalıydı.

Kumandan Ay son zamanlarda orduyu adeta bırakmış, vaktinin çoğunu sarayda geçirir olmuştu. Tek amacı ihtiyar vezirin yerine resmen atanmaktı. Saray çalışanları da firavunun kayınpederi olduğundan, ister istemez onun emirlerine uymaya başlamışlardı.

Firavun Amenhotep reformların son hızla yapılmasına karar verdi. Zira olaylar ağır gittiği takdirde rakiplerinin karşı önlemler alabileceğini düşünüyordu. Teşrifatçıdan kraliçe Nefertiti'yi yanına çağırmasını istedi.

Az sonra Nefertiti verandaya geldi. Hamileydi ama bu durum güzelliğini hiç etkilememiş, aksine onu daha da çekici kılmıştı.

Amenhotep onu ayakta karşılayarak, sıcak bir şekilde kucakladı.

Nefertiti, şişkin karnını dışarıda bırakacak şekilde kısa bir beyaz eteklik giymiş, karnının altından bu eteği altın

bir kemerle tutturmuştu. Giysisinin üst bölümü ise göğüslerini kavrayan altın renkli ve kabartma süslü ipek bir kuşaştan dikilmişti. Başında değerli taşlarla bezenmiş tipik bir mısır başlığı vardı.

Nefertiti kısa boyluydu ve kısık bir ses tonuyla konuşurdu. Onun söylediklerini anlamak isteyen erkekler ona iyice yaklaşmak ve eğilmek zorunda kaldıklarında, onun göğüslerinin güzelliği ve dudaklarının yaydığı sıcaklığın etkisinden kurtulamaz ve onun her arzusuna ister istemez baş eğlerdi.

Firavun kraliçeye oturması için yer göstererek yanına oturdu ve biraz sohbet edip, hamileliğinin nasıl gittiğini sorduktan sonra, esas konuya girdi:

– Sevgili Nefertiti, seni niçin buraya çağırttığımı herhalde merak etmişsindir. Konuşacağımız konular bir hayli önemli. Onun için, bu konuşmalarımızın tamamen aramızda kalmasını rica ediyorum. Sana söyleyeceklerimi vakti geldiğinde herkes zaten öğrenecektir. Ama şu an bunları sadece senin bilmeni istiyorum.

Daha firavun olmadan önce bile Mısır’da birçok konuda reform yapılması gerektiğine inanıyordum. Geç kalınmış olsa bile artık bu reformları gerçekleştirmeye kesin kararlıyım.

Öncelikle, Amon rahiplerinin durumu beni çok rahatsız ediyor.

Bunların hepsi kendi çıkarları için halkı kullandıkları gibi, tüm yetkileri de ele geçirmek istiyorlar. Mabet yönetiminden çok devlet yönetimiyle ilgileniyorlar ve bugün Mısır’da çok kuvvetli bir ağ kurmuş durumdalar.

Adaleti bile kendi ellerine alıp istedikleri gibi kullanıyorlar.

Ben halkı ve dolayısı ile Mısır'ı koruyacak yasalar çıkartmak istiyorum. Bu yasalara herkesin uyması gerekecek, ama tabii ki bazı kişilere de birtakım ayrıcalıklar tanınacak.

İkinci bir düşüncem de yeni bir başkent inşa etmek. Bu şehir artık başkent kimliğini kaybetmiş durumda. Rahipler burayı adeta kendi kullanım alanları gibi inşa ettirdiler. Şehir tamamen çarpıklaştı. Mabetlerin etkisi altına alınmamış yer kalmadı. Sokaklar düzensiz, meydanlar bile mabet yapma uğruna yok edildi.

Yeni kuracağım başkent tümüyle planlanarak yapılacaktır ve kimse de bu planlamayı sonradan bozamayacaktır.

Orduda da kesin reform istiyorum. Ordu son derecede hantallaştı. Kuzeyde, Ege'den gelen korsanlarla bile başa çıkamıyoruz. Subaylar kışladan başka her yerde ve sefahat âleminde. Baban bile artık orduyla değil sarayla ilgileniyor.

Evet kraliçem, bütün bunları niçin size anlatıyorum? Çünkü siz, akli başında, kafası çalışan ve bana yardımcı olabilecek nitelikte bir kişisiniz. Bütün arzum bu anlattığım reformları birlikte çalışarak gerçekleştirebilmemizdir. Size güveniyorum ve güvenime layık olacağınıza da inanıyorum.

Nefertiti, bu konuşma boyunca sessiz kalmış ve kocasını dinlemişti. Firavun doğru söylüyordu. Bu reformların yapılması gerekirdi, ama bunlar saray için son derece tehlikeli olaylardı. Bu reformlar uzun yıllardır kurulmuş

olan belirli bir düzeni bozacak, kimi çevrelerin ele geçirmiş olduğu çıkarları kaybetmelerine yol açacaktı. Dolayısıyla ile büyük bir kargaşaya yol açabilirlerdi ve bunlara karşı çıkacak ilk kişi de mutlaka babası Ay olacaktı. Bu düşüncelerini babası Ay'dan hiç söz etmeden firavuna açıkladı. Ona göre bütün bunlar gerçekleştirilmesi zor ve tehlikeli olaylardı.

Firavun karısına hak verdi. Söz konusu reformlar mutlaka zor ve tehlikeli olacaktı. Ne var ki, yapılmaları da kesinlikle zorunluydu. O da bunu yapacak ve bu arzusunun asla vazgeçmeyecekti. Önemli olan, bu mücadele sırasında Nefertiti'nin onun yanında yer alarak, yardımcı olup olmayacağı idi.

Nefertiti bu soruyu, “Bu sizin için bu kadar önemliyse, ben de kraliçeniz olarak tabii ki yanınızdayım,” diye yanıtladı.

Amenhotep karısına yapacağı o büyük reformdan hiç söz etmemişti. Bu konuyu biraz daha sonra konuşacaktı. Bu şekilde karısının reformlara olan tepkisini ve nereye kadar onunla beraber olabileceğini ölçmek istiyordu.

Onun esas yapmak istediği reform, çok tanrılı putperest dini tamamen kaldırıp, yerine tek tanrılı Aton dinini kurmaktı. Asırlardır saçma sapan şeylere tapıyorlardı. Hepsinin ayrı görevleri olan bir sürü heykel parçaları... İsis, Ra, Maar, Hathor, Nephthys gibi. Biri yer, biri gök, diğeri güzellik tanrıları diye önlerine çıkan her konu için ayrı bir tanrı yaratmıştı bu aptallar. Bunların hepsini yıkacak ve bu mabetleri de kapatacaktı. Ona göre, her şeyi yaratan tekti, onun içinde tek bir tanrı olmalıydı.

“Ben bu dünyadan gidince, yıllar sonra insanlar tek tanrı Aton için nasıl bir savaş verdiğimi öğrenecek ve beni Aton dininin peygamberi olarak anacaklardır,” diye düşündü.

Bu inanç değişikliğinde onu korkutan rahipler değildi. Çekindiği olay bunu cahil halka nasıl anlatacağı idi. Menfaatleri ellerinden alınacak olan rahipler mutlaka halkı kışkırtacaklardı ve bu da büyük bir kargaşa yaratacaktı. Asırlardır alıştıkları bir düzeni ve onlara göre olan doğruyu yıkmak, halkın kolay kabul edebileceği bir şey değildi, ama yine de mutlaka yapılması gerekiyordu.

Teşrifatçıyı içeri çağırttı ve mimar başı Horam'a haber göndererek, yarın öğle vakti mutlaka oraya gelmesini emretti. Akşam olmuş, güneş tamamen batmıştı. Hizmetkârlar içeri girmiş, mumları ve yağ lambalarını yakıyorlardı.

Bütün gece yatağında dönüp durdu. Kafasındaki düşünceler onun uyumasını engelliyordu. Yapacaklarını şu an için yazıya dökmemeye karar verdi. Zira yazılar birçok insanın eline geçebilirdi. Ayrıca, saray efradına pek güvenmiyordu.

Ertesi sabah Amenhotep odasından verandaya çıktığında, mükellef bir sofra ile karşılaştı. Sofranın bir ucunda her zamanki güzelliği ile Nefertiti oturuyordu. Firavnu içten ve sevgi dolu bir gülümseme ile karşılayıp sofraya buyur etti. Sofrada neler yoktu ki... Çeşit çeşit meyveler, meyve suları, başta altın ekmek olmak üzere çeşitli yiyecekler... Güzel ve doyurucu bir kahvaltıdan sonra Nefertiti kocasına dönerek, şöyle dedi:

– Sevgili Amenhotep, dün sizinle yaptığımız konuş-

maları uzun uzun düşündüm. Evet, birtakım reformlar yapmak istemekte son derece haklısınız, ama bu reformlar ne bu kadar hızlı, ne de bu kadar sert olmalı. Aksi halde bir sürü düşman edineceksiniz. Bence önce bugünkü durumu koruyalım, ama bu işleri yönetenlerin kulağını da bükelim. Amon rahiplerinin yaptığı işleri pekâlâ biraz sınırlayabilirsiniz. Suçlu kişileri yargılamalarını belli bir yasaya bağlayabilir veya ağır suçların yargılanmasında siz başkanlık yapabilirsiniz. Fakat onların kudret ve yetkilerinin ellerinden alınmasının pek doğru olacağından emin değilim.

Diğer konu, yeni bir başkent yapmak düşüncesi ise, bilemiyorum çok mu gerekli? Belki de çok daha az bir masrafla bu Teb şehrimizi restore eder, burayı güzelleştirebiliriz.

Nefertiti'nin bu konuşması firavunu hem üzmüş hem de kızdırmıştı. Karısı bir orta yol bulma peşindeydi ve kimsenin menfaatine dokunulmasını da istemiyordu. İyi güzel de, peki ya halk? Onları kim koruyacaktı? Onların çıkarlarına kim sahip çıkacaktı? Bu şekilde yumuşak geçişlerle asla ama asla reform yapılamazdı. Karısının kısıp sesli, tutkulu konuşmaları şeytanı bile baştan çıkarabilirdi belki, ama bu konuda onu asla etkileyemezdi. Karısına dönerek, "Söylediklerinizi iyice dinledim, sayın kraliçem. Bunlar üzerinde düşünüp irdeleyeceğim, onun için şu anda size bir yanıt vermem doğru olmaz," dedi. Firavunun konuşma tarzından, Nefertiti onun kendi düşüncelerinden pek hoşlanmadığını hemen anlamıştı, ama hiç belli etmedi.

Ancak, Firavun hemen sonra, "İzninizle sayın krali-

çem, biraz sonra bir iş görüşmesi yapmam gerekiyor ve ben de bu görüşmede yalnız olmak istiyorum,” deyince Nefertiti çok şaşırdı. Çünkü bu hiç de alışlagelmiş bir durum değildi. Genelde firavun iş görüşmelerinde bile karısını yanında bulundururdu. O da, “Müsaadenizle sayın firavun,” diyerek soğuk bir şekilde oradan ayrılıp, da-iresine çekildi.

Bir süre sonra teşrifatçı içeri girerek, baş mimarın geldiğini haber verdi. Firavun, “Bir dakika!” diyerek baş nöbetçiyi çağırdı ve ona baş mimarla konuşurken hiç kimseyi içeri almamasını, soranlara ise, içerde kim olduğunu bilmediğini söylemesini emretti.

Baş mimar Horam içeri girdiğinde, firavun bu baba dostunu büyük bir sevgiyle karşıladı. Horam iri yarı, beyaz saçlı ve sakallı bir adamdı. Dürüst, güvenilir ve babacan bir kişilik sergiliyordu. Bir müddet Teb ve genel Mısır mimarisinden söz ettikten sonra firavun esas konuya girmeye karar verdi:

– Sayın Horam, size karşı ne kadar saygı dolu duygular beslediğimi mutlaka biliyorsunuz. Size karşı aynı duygulara babam da sahipti ve bildiğim kadarı ile de dostunuzdu.

Arzu ederseniz konuya girmek istiyorum. Her şeyden önce bu gün burada yaptığımız konuşmaların ikimiz arasında gizli kalmasını rica edeceğim. Ben biliyorum ki zaten sizin mesleğinizin loncasında gizlilik bir esastır ve bu sayede de çok hürmet gören bir loncanız ve mesleğiniz vardır.

Bütün bunlara güvenerek, size yeni bir başkent inşa et-

mek arzusunda olduğumu bildirmek istiyorum. Bu kenti siz yapacaksınız. Burasının ideal bir şehir olmasını istiyorum. Her şey planlı ve düzgün olmalı. Sizin işinize karışmak istemem, ama yine de inşaata başlamadan önce kabaca şehir planının çizilerek, onayına sunulması gerektiğini belirtmek isterim.

Bu yeni kentte bir büyük, iki de daha küçük toplam üç adet meydanın yer almasını istiyorum. Tapınak ve mabetlerin ise sadece yerlerini belirleyin. Bunların detaylarını sonradan benimle birlikte kesinleştireceksiniz. Gerisini size söylememe gerek yok, zira bir şehir nasıl kurulur, onu siz benden çok daha iyi bilirsiniz.

Yer olarak da Tel hel Aman ho'yu düşünüyorum, ne dersiniz? Vaktim çok az ve kısıtlı, onun içinde kaba projeleri en geç bir ay içinde bana getirmenizi rica edeceğim. Anlatacaklarım bunlar. Şimdi ise sizi dinlemek isterim Sayın Horam.

Horam bir yandan sakalını sıvazlarken, diğer yandan da düşünüyordu. Bu zor ama ilginç bir işti. Ona göre de Mısır'a yeni bir başkent gerekiyordu. Bu işi her türlü zorluğa rağmen yapmalıydı. Dünyada kaç tane mimarın eline böyle bir fırsat geçebilirdi ki? Bazı soruları vardı, onları da firavuna sormalıydı:

– Sayın firavun, anlattıklarınızı zevkle dinledim ve emin olunuz ki, bundan büyük heyecan duydum. Ayrıca, bu şerefi bana bahsettiğiniz için de size sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Yalnız, işin çabuk ve sıhhatli yürüyebilmesi için bazı sorularım olacak.

Yeni başkent için ön gördüğünüz alan doğru seçilmiş

bir yerdir. Orada toprak inşaat yapmaya elverişli ve sert bir temel zemini de mevcut. Sahada fazla engebe olmadığından, işimiz de çabuk yürür.

Haddim olmayarak size iki önemli soru sormak istiyorum. Birincisi, bu şehri kurmak, yani inşa etmek çok büyük bir masraf gerektirecek. Bunun altından kalkabilecek miyiz? İkincisi, tapınakları sizinle beraber tasarlamamı istiyorsunuz. Biliyorsunuz ki bugüne kadar yapılan tapınaklar rahiplerin arzusuna göre yapılmıştı. Yanlış anlamadıysam, siz bu işe rahipleri karıştırmak istemiyorsunuz. Fakat bu durumda rahiplerin hışmına uğrayacağımız kesin. Mutlaka isyan edecek ve halkı bize karşı kışkırtacaklardır.

Diğer bir uyarım da zamanla ilgili. Verdiğiniz süre çok, ama çok kısa.

– Size hak veriyorum Horem. Ben bu soruların yanıtlarını ayrıntılı biçimde düşünmüştüm zaten. Ama ben inanıyorum ki, ölülerini bile bir hazine ile gömen bir ülkede yeni bir kent kurmak pek de zor olmayacaktır.

İkinci sorunuza gelince, işte en önemli karar burada yatıyor. Bu şehri kurmamın esas amacı zaten bu Amon rahiplerinin hegemonyasını yıkmaktır. Kendi aralarında adeta bir devlet yönetimi kurdular. Gizemli birtakım davranışlarıyla kendilerini yarı tanrı gibi gösterip, insanlara tepeden bakıyorlar. Saraya düşen işleri de üstlenip, bundan büyük çıkarlar elde ediyorlar.

Bütün bunlara karşılık, halk yararına yaptıkları hiçbir şey yok.

Uydurdukları sözde tanrılar adına insanlara din korkusu yayıyor ve bundan da utanmadan menfaat temin ediyorlar.

Yeni başkentte yapılacak tapınaklar tek tanrı için olacaktır. Yaratın tektir ve her şeyi o yaratır, her şeye de o kadirdir.

Bu kararımı ilk defa size açıklıyorum Horam, tahmin ederim aramızdaki gizlilik ilkesini her ne olursa olsun bozmazsınız.

Zamanın kısalığından söz etmiştiniz. Lütfen hiç vakit kaybetmeyin ve hemen başlayın. İstedığınız kadar adam çalıştırın, dilediğiniz sayıda mimar ve usta bulun. Size sınırsız bir bütçe veriyorum.

Horam büyük bir sevinçle gülümsüyordu. Mısır için yıllardır beklediği an gelmişti. O ve loncası rahiplerin bağnaz ve ayrıcalıklı tutumundan nefret ettikleri gibi, firavunun da söylediği gibi taş heykelden başka bir şey olmayan bu sözde tanrılarla da alay ederlerdi. Bu onların hasretle bekledikleri bir karardı. Gözlerinden okunan bir mutluluk ifadesi ile ayağa kalkarak, sevinçle konuştu:

– Saygıdeğer firavun, biliyorsunuz ki ailenize karşı sevgi ve saygım sonsuzdur. Ama bu gün en büyük saygı ve sevgiyi size karşı duydum. Aldığınız bu mert ve cesur karar sizi gözümüzde ilahlaştırmıştır. Bütün varlığımla bu yeni şehri kentlerin en güzeli yapmak için çalışacağım. Şunu da biliniz ki, ben ve loncamız girmiş olduğunuz bu üstün savaşta çıkabilecek her türlü engele karşı arkanızdayız.

İki dostun kucaklaşarak vedalaşmaları duygu yüklüydü.

Artık ok yaydan çıkmıştı. Bu noktadan geri dönüş yoktu. Firavunun bundan böyle sağlam adımlar atması gerekiyordu. O bundan böyle mücadelesini tek tanrıdan aldığı güçle sürdürecekti.

Bu arada, başrahip uğradığı hakareti hâlâ hazmedemiyordu. Firavun onu hafife almakla büyük bir hata işlemişti. Bu olaylara mutlaka bir çare bulunmalıydı. Firavun mutlaka bir şekilde ikna edilmeli ve hatta gerekirse din baskısıyla kibarca tehdit edilmeliydi. Yardım gerekiyordu. En iyi dayanışma ve yardımı da kumandan Ay'dan bulabilirdi. Çünkü firavun bu şekilde devam ederse Ay'ın düzeni de bozulacaktı. Genç rahip adaylarından birini Ay'ın evine ulak olarak gönderdi. Eğer uygunsa önemli bir konu için onu ziyaret etmek istediğini bildirtti.

Bir süre sonra rahip adayı geri gelip, kumandan Ay'ın onu evinde beklediği haberini verdi.

Ay, saraya yakın bir yerde son derece lüks bir ev yaptırmıştı. Ev sanki sarayla yarış edercesine ihtişamlı bir şekilde planlanmış, içi de değerli ve gösterişli eşyalarla döşenmişti. Artık kışlaya neredeyse hiç gitmiyor, vaktinin büyük bir kısmını sarayda, geri kalanını da bu evde geçiriyordu. Ona hizmet eden birbirinden güzel, ikisi beyaz, ikisi zenci dört cariyesi vardı. Bahçede çalışan veya ağır işleri yapan erkek köleler pek evin içine girmezlerdi. Bahçe ve ev kapısında nöbet tutan mızraklı nöbetçiler yerlerinden hiç ayrılmazlardı.

Ay başrahibi sıcak bir şekilde kapıda karşıladı. İçeri buyur ederek karşısında yer gösterdi. Güzel köleler önlerindeki masayı meyve ve içeceklerle donattılar. Karşısındaki başrahibin sabırsız bir şekilde konuya girmek istedi-

ğini hisseden Ay onu konuşmaya başlamadan önce biraz sakinleştirmeye çabaladı.

Ancak daha fazla dayanmayan başrahip hemen söze girdi. Önceki gün firavunla yaptığı görüşmeyi, uğradığı hakareti ve firavunun rahipler konusundaki düşüncelerini bir bir anlattı. Ay anlatılanları dinlerken son derecede sakinlikti. Bu da başrahibi şaşırttı, çünkü o Ay'ın kızıp, köpürmesini bekliyordu.

Ay elindeki şarap kadehini masanın üzerine koyarak konuşmaya başladı:

– Bakın sayın başrahip, bence bu denli telaşlanmaya gerek yok. Firavunları bilmez misiniz? Kimi zaman hey-heyleri tutar, önlerine gelene bağırıp çağırırlar. Kendilerini kuvvetli ve üstün gösterecek ama aslında gerçekleştiremeyecekleri yığınla palavra atar, üç gün sonra da hepsini unuturlar. Ya bir şeye kızgındı veya siz onu bir şekilde farkında olmadan kızdırdınız.

Bir müddet onun istediği gibi hareket edin. Siz ve diğer rahipler mümkün olduğu kadar göze batmamaya ve silik kalmaya çalışın. Kısa bir süre için yargı ve cezalandırma işlerini de unutun. Bırakın o konuda boşluklar ve problemler oluşsun. Firavun nasıl olsa bunların hepsi ile başa çıkamaz. Göreceksiniz, bir süre sonra her şey eskisi gibi olacaktır.

Kendi aranızda yapacağınız her şeyi bile sessiz ve derinden yapın.

Bir müddet seyirci kalalım. Bakalım olaylar nereye gidecek. Benim işittiklerim bence sizin söylediklerinizde çok daha vahim. Kızım kraliçe Nefertiti'nin dediğine gö-

re, firavun yeni bir kent kurmayı tasarlıyormuş. Bu fikrin altında bizim aleyhimize işleyebilecek çeşitli nedenler yatıyor olabilir. Bunların neler olduğunu mutlak öğrenmeliyim.

Bu aralar sarayda güçlü bir konuma gelmek için uğraşıyorum. Bu olursa işlerimiz çok daha kolaylaşacaktır.

Bana gelmekle çok iyi yaptınız sayın başrahip. Menfaatlerimiz karşılıklı olduğundan her zaman birbirimize destek olmalıyız.

Sakin unutmayın; sessiz, sinsi ve derinden hareket edeceğiz. Zira kuvvetli rakipler ancak böyle yıkılır.

Ay ile yaptığı görüşmeden sonra başrahip huzurlu bir şekilde evine dönüyordu. Ay doğru söylüyordu. Kendisi abartılı bir panik yaratmıştı.

Amenhotep teşrifatçıyı çağırarak, akşam yemeğini eşi ve çocukları ile birlikte yiyeceğini ve hazırlanmaları için bunun kendilerine bildirilmesini istedi. Ayrıca, bir de küçük bir müzik gurubu çağrılmasını emretti

Teşrifatçı az sonra geri dönerek, “Efendimiz, kraliçe hazretleri burada bulunan babaları Ay’ın da yemeğe katılmasını arzu ediyorlar,” dedi. Firavun bu çağrıyı, “Elbette, Sayın Ay’ı da yemeğe bekliyorum,” diyerek yanıtladı.

Akşam yemeği sakın geçiyordu. Firavun ilk karısından olan oğlu Tutankamon ve Nefertiti’den olan kızı Ankhesenpaaten bir yandan yemek yiyor, diğer yandan da etrafta koşturup oynuyorlardı. İkisi de babalarıyla birlikte olmaktan çok mutluydular.

Yemeğin sonuna doğru firavun Ay’a dönüp, “Artık

pek kışlaya uğramıyormuşsunuz,” dedi. Ay firavunu doğrularak, artık bu işler için yaşlanmaya başladığını, edindiği tecrübe ile politik ve idari bir görevde orduya çok daha yararlı olabileceğini söyledi. Ayrıca, ordunun geleceği açısından iyi bir alt yapı planlaması gerekiyordu. Ancak, bu işlerle ilgilenmesi gereken vezir artık çok yaşlandığından, işler aksıyordu. Bu görev kendisine verilirse, gereğini hakkıyla yerine getirebilirdi.

Amenhotep henüz bir cevap veremeden Nefertiti bunun çok iyi bir seçim olacağını, bu sayede firavunun yükünün de biraz hafifleyebileceğini ve kendisinin de bundan mutluluk duyacağını, ama yine de son kararın firavuna ait olduğunu söyleyiverdi. Amenhotep bir oldubittiye getirildiğinin farkındaydı, ama itiraz etmenin sırası değildi. Ay’a dönerek sorusunu yanıtladı:

– İstedığınız gibi olsun. Yalnız bazı şartlarım var. Sizin de söylediğiniz gibi, sadece ama sadece askeri işlerle uğraşacaksınız. Ordu ile ilgili rutin ve alışagelmış kararların dışında her türlü yenilik ve değişiklikler benim onayımdan geçecektir. Bu şimdilik resmi bir görev olmayacak, siz bir yerde askeri işler için vezir muavinliği yapacaksınız. Lütfen orduya iyi bakın Sayın Ay. Ne de olsa siz de ordudan doğdunuz. Size bir sorum daha var. Siz bu görevi aldığınıza göre, kışlada ordu kumandanı kim olacak?

– Tabii ki yardımcım Horanheb. Çünkü en iyi onunla anlaşıyorum ve kendisi de çok iyi bir asker.

Amenhotep bu cevaba hiç şaşırılmamıştı. Gülerek cevabı onayladı. Varsın olsun. “Görelim bakalım, ne yapacaklar,” dedi içinden.

Yemekten bir süre sonra Ay izin isteyerek oradan ayrıldı. Çocuklar da yatmaya gittiler. Nefertiti en çekici haliyle Amenhotep'e yaklaştı. O akşam ona ve ailesine gösterdiği anlayıştan dolayı teşekkür ederek, firavuna sarıldı.

Horemhebt Teb yakınlarında bir köyde yetişmişti. İriyarı bir çocuktur. Arkadaşları onu pek sevmez, sadece ondan korkar ve çekinirlerdi. Çünkü o her türlü istek ve fikirlerini zorbalıkla kabul ettirirdi. Babası köyde hayvancılıkla uğraşır. Geçimlerini zar zor temin eden bir ailediler. Horemhebt babasının kimi zaman maddi olanak sağlamak için hiç de dürüst olmayan işlerle de uğraştığını görür ve bundan büyük zevk alırdı. En büyük dileği ara sıra türlü nedenlerle at üstünde köye gelen şık üniformalı asker ve subaylar gibi olmaktı. Onların taşıdığı silahlar ve simgeledikleri güçten çok etkileniyordu.

On dokuz yaşına geldiğinde, köyden Teb'e giderek orduya yazıldı. Kuvvetli ve iriyarı olması orduya alınmasını kolaylaştırmıştı.

Çok mutluydu. Tüm arzusu en kısa zamanda kendini göstererek bir subay olabilmektir. Katıldığı birkaç çarpışma subaylarının dikkatini çekmeye yetmişti. Dövüşmek, adam öldürmek onun sevdiği ve iyi becerdiği şeylerdi.

Bir müddet sonra onu subay yardımcısı, daha sonra da savaşırken diğer askerlere de aşıladığı istek ve yüksek moralden dolayı subay yaptılar. Çok hızlı yükseliyordu. Bunun en büyük nedenlerinden biri engel tanımamasıydı. Hangi konuda olursa olsun önüne çıkan engelleri, düşünce yoluyla değil, yok ederek aşıyordu.

Daha sonra Hititlerle yapılan bir sınır çarpışmasında

gösterdiği üstün başarıdan dolayı da üst subay rütbesine kavuştu. Artık yolu açıktı. Rütbesi sayesinde arada belli kişiler için verilen davetlere de çağrılıyordu. Bir gün yine böyle bir davette başkumandan Ay'ın kızı ve de yeni kraliçe Nefertiti'nin kız kardeşi Amarana ile tanıştı. Amarana onun gösterişine, kuvvetine ve de gür sesine tutulmuştu. O da bu fırsatı kaçırmadı ve kısa bir süre sonra evlendiler.

Ay, Horemhept'i saraya çağırıp artık ordu komutanı olduğunu söylediğinde ise, gençlik hayallerinin çok ötesine tırmanmış olduğunu anladı. Şans onun kapısını birkaç defa çalmış ve o da her seferinde kapıyı sonuna kadar açmayı başarmıştı.

Ay ona bundan böyle her konuda birlikte hareket edeceklerini, onun kendisinin sırdaşı ve yandaşı olması gerektiğini söyledi ve aksi takdirde onu bu görevden alabilecek güçte olduğunu anımsattı.

Bir buçuk ay sanki göz açıp kapayıncıya kadar geçmişti. Baş mimar Horam bir ayın sonunda firavundan 15 günlük bir uzatma istemiş ve firavun da bunu kabul etmişti. Horam firavunla görüşmeye hazır olduğunu bildirdiğinde çağrıldı. Amenhotep karısı Nefertiti'nin de bu toplantıda hazır bulunmasını istedi. Horam saraya iki yardımcı mimarla birlikte geldi. Her birinin koltuk altları rulo yapılmış bir sürü parşömen ile doluydu. Toplantı odasına alındıklarında odada sadece firavun ve Nefertiti bulunuyordu.

İlk olarak şehrin yerleşim planı olan büyük parşömen masaya açıldı. Firavun planı büyük bir titizlikle inceliyor, anlayamadığı bazı detayları ise Horam'a soruyordu.

Şehir tam aklında canlandırdığı gibi çizilmişti. Büyük meydan şehrin ortasına yerleştirilmiş, diğer iki küçük meydan geniş yollarla ana meydana bağlanmıştı. Mahallelerin sokakları doğrudan meydanlara açılıyordu. Geniş sokaklarda dört adet atlı araba yan yana geçebilirdi. Şehir için dört ayrı tip ev projesi hazırlanmıştı. Bunlar doğu, batı, kuzey, güney evleri diye sınıflandırılmıştı. Ayrıca, iki değişik bölgede yer alan tepeciklerde sadece büyük parseller öngörülmüş ve bu parsellere varlıklı kişilerin kendi evlerini yaptıracakları varsayılmıştı. Projede esnaf işyerleri ve diğer dükkânlar için meydan kenarları ve meydana yakın bazı sokaklara yerleştirilmişti. Mahalle aralarındaki kimi noktalar ağaçlandırma alanı olarak boş bırakılmıştı. Kente su dağıtımına yönelik üstü kapalı, her mahalleye girebilen taş su arkaları da projede gözüküyordu. Şehrin biraz dışında araba yarışları ve spor yapılabilecek boş ve düz bir alan bırakılmıştı. Güvenlik açısından düşünülen surlar, şehir kapıları ve nöbetçi kulübeleri de yerlerine işlenmişti.

Saray ve tapınakların ise sadece yerleri belirtilmişti. Saray şehre hâkim ve korumalı bir tepe üzerinde yer alacak şekilde düşünülmüştü.

Mimarlar daha sonra planladıkları ev tipleri projelerini açarak, firavuna gösterdiler. Bunlar abartıya kaçmadan tasarlanmış, kullanışlı ve şık evlerdi. Küçük hayvan besleyicilerinin evleri ve hayvan barınakları ise kentin biraz dışında yer alıyordu. Şehir içinde veya kenarında büyük hayvan sürülerini beslemek ise kesinlikle yasaklanmalıydı. Bu işle uğraşan kişiler kent yakınındaki köylere yerleşebilirlerdi.

Firavun Horam’a dönerek, “Sayın üstat Horam, ben bu projeyi çok, ama pek çok beğendim. Bu proje benim düşündüğümünden de daha fevkalade,” dedi.

Bu sözler Horam ve yardımcılarını çok mutlu etmişti. Tüm yorgunlukları sanki bir anda uçup gitmiş ve yepyeni bir enerji ile dolmuşlardı. Mutluydular ve gülümsüyorlardı.

Nefertiti Horam’a tapınakların projesini göremediğini söyledi ve tapınak için işaretlenen yer sayısının neden mevcut tapınak sayısından daha az olduğunu sordu. Horam da kraliçeye verdiği yanıtta, vakit darlığı nedeniyle saray ve tapınak projelerinin inşaat süresi içinde hazırlanacağını açıkladı. Tapınak sayısının daha az olmasına gelince, sayılarının daha az olmasına karşılık, daha büyük olacaklarından, daha çok kişi barındırabileceklerdi.

Nefertiti bu kez de firavuna dönerek, projelerin bir müddet sarayda kalmasının ve incelenmesinin doğru olacağını söyledi. Böylece, bu konularda deneyimli olan Ay’ın da fikri alınabilecekti.

Firavun bu çıkışa ne denli sinirlendiğini belli etmemeye çalışarak, bu konudaki kararları kendisinin alacağını ve bu tür işlerin Ay’ı ilgilendirmediğini belirtti. Sonra da çizimleri tekrar bir rulo haline getirdi ve mimarlara uzatarak, Horam’a işçi ve usta durumunu ve söz konusu inşaatın tamamlanması için ne kadar bir zaman gerektiğini sordu. Horam işçi ve usta durumunun yolunda gittiğini, zamanlama için ise şu an bir şey söyleyemeyeceğini ve bunun için henüz bir çalışma yapamadıklarını ifade etti.

Firavun, mali işler ve devlet mülkünden sorumlu kişi-

leri odasına çağırttı. Onları Horam ve yardımcıları ile tanıştırdı, kendilerine malzeme ve maddi imkânlar açısından hiçbir zorluk çıkartılmamasını emretti. Tabii ki bütün hesaplar yazılı olarak tutulacaktı.

Başrahip tapındaki odasında oturmuş, düşünüyordu. Ay'dan aldığı son haber onu bir hayli kızdırmıştı. Yeni bir başkent kuruluyordu ve kimse ona danışmamıştı. Rahiplerin yaşama yerleri ve tapınaklar hakkında dahi fikri alınmamıştı. Bu nasıl bir rezaletti? Firavun onu her fırsatta aşağılıyordu. Bu olaylar mutlaka durdurulmalı ve rahipliğin ne olduğu firavuna gösterilmeliydi.

Ay'ın görüşleri belki diğer konular için geçerli olabilirdi, ama bu durum çok farklıydı. Firavun din dahil her türlü kudreti eline geçirmeye çalışıyordu.

Kapı vuruldu ve yaveri olan rahip içeri girdi. Başrahibin önünde eğilip selam verdikten sonra başrahibe diğer rahiplerin huzursuzluğundan bahsetti. Son zamanlarda rahip mahkemeleri hiç kurulmuyor, suçlular cezalandırılmıyordu. Bu durum rahipler arasında büyük huzursuzluk yaratıyordu. Sordukları soru hep aynıydı: Niçin? Yaveri en az başrahip kadar bağnazdı ve âdetlerin derhal uygulanması için başrahibe baskı yapıyordu.

Suçlu genç bir rahip vardı. Bu genç işlenebilecek en ağır suçu işlemiş, yeni öğrendiği bazı rahiplik sırlarını hoşlandığı genç bir kadına açıklamıştı. Genç kadın bir akşam ıssız bir sokak köşesinde iki rahip tarafından bıçaklanarak öldürülmüştü. Âdetlere göre genç rahip yargılanmalıydı. Başrahip ise bu mahkemeyi bilinen nedenden dolayı sürekli erteliyordu. Birden, firavuna olan kızgınlığı ve aşağılanmasının etkisiyle, mahkemenin o akşam ya-

pılacağını söyledi.

Rahipler akşamüstü tapınakta toplandılar. Bütün kapılar kapatılmıştı. İçeriye dışarıdan kimsenin girmemesi için de her türlü önlem alınmıştı. Tapınağın iç kısmı büyük bir yuvarlaktı. Yuvarlağın yarıya kadar olan kısmı tınlık edecek rahipler tarafından doldurulmuştu. Diğer yarının sağ köşesindeki bankoda kukuletalı uzun elbiseler giymiş beş tecrübeli rahip oturuyordu. Sol köşede ise başrahip ve yaveri ayakta duruyordu.

Gongun çalması ile birlikte, başları kukuletalı iki rahip aralarında genç suçlu rahiple birlikte içeri girdiler.

Suçlunun yüzü beş kişilik rahip yargıç heyetine çevrildi. Yaver rahip de yargıçlara dönerek, yüksek sesle suçlamaları okudu.

Beş yargıç sağ ellerini yumruk yaparak havaya kaldırdılar. Bu hareket cezanın ölüm olduğunu gösteriyordu ve oy birliği ile alınmıştı.

Karardan sonra, kukuletalı bir rahip elinde bir tabureyle gelerek suçluyu oturtturdu. Suçlu genç korkudan tir tir titriyor, bağışlanması için yalvarıyordu. Ama kimse ona dönüp bakmıyordu bile. Az sonra bir rahip elinde bir kupayla gelerek, içerdği sıvıyı içmesi için suçluya uzattı.

Suçlu genç biraz direndiyse de sonunda kaderine razı olarak sıvıyı içti. Bu arada, bütün rahipler hep bir ağızdan yüksek sesle bir ilahi okumaya başlamışlardı. İlahi daha bitmemişti ki, genç rahip tabureden düştü. Ölmüştü.

Ortalığı ani bir sessizlik kapladı. Başrahip ortaya doğru yürüyerek, “Şunu iyi bilin ki, sırlarımızı açıklamaya kalkanın sonu işte budur. Bu bizim geleneğimizdir: Ra-

hiplik sırlarını dışarıya ifşa eden kim olursa olsun öldürülür. Bizler bu ülkenin en kuvvetli ve en kutsal kişileriyiz,” dedi ve sonra da arkasını dönüp büyük tapınak salonunu terk etti.

Orada bulunanlar arasından yaşlı ve tecrübeli bir rahip bu gösteriden hiç hoşlanmamıştı. Bugün burada bulunmayı da istemezdi, ama buna mecbur kalmıştı.

Sarayda günler normal geçiyordu. Başkent inşaatı ile ilgili raporlar firavuna geliyor, o da dikkatle inceliyordu. İnşaatın gidişatından son derece memnundu. Çok adam çalışıyordu, ama programlı bir şekilde ilerliyorlardı.

Karısı Nefertiti’yi bir türlü bir yere koyamıyordu. Bazı yaklaşımlarından dolayı ona güvenir gibi olurken, karısının takındığı bazı tutumlar ondan uzaklaşmasına neden oluyordu. Kimi zaman sanki babası Ay ile birlik olup, Ay’ın düşünce ve arzularını ona dolaylı yoldan yaptırmaya kalkıyor gibi geliyordu. Karısı eskiden böyle değildi. Acaba onu bu hale getiren neydi? Kız çocuklarından üç tanesi doğumlarından kısa bir süre sonra hastalıktan ölmüştü. Şu anda tek bir kızı hayattaydı ve karısı da beşinci çocuklarına hamileydi. Belki de bu değişikliğin nedeni çok arzu etmiş olmasına rağmen bir erkek çocuk doğuramamış olmasıydı.

Belki de, esas neden bunların hiçbiri değildi. Belki de bu durum sadece Ay’ın kızı üzerindeki giderek artan baskısından kaynaklanıyordu. Ay’ın hırsı yaşlandıkça daha da çoğalıyor ve bir an önce büyük payeler elde edebilmek için yakınlarını zorluyor olabilirdi. Bunların hepsi birer varsayımdı ama o bütün bunları düşünmek zorundaydı. Çünkü o bir firavundu.

Teşrifatçı kapının önünde belirdi ve firavuna bir saray muhafızının kendisiyle çok önemli bir konuda görüşmek istediğini söyledi. Firavun bunu garipser şekilde tefrişatçıya baktı. Bir saray muhafızı onunla çok önemli ne konuşabilirdi ki? Sonunda merakını yenemeyerek, “Peki, çağırın gelsin bakalım ne söyleyecekmiş,” dedi.

İçeri genç bir asker girdi. Selam verişinden terbiyeli ve eğitilmiş bir kişi olduğu belliydi. Hazır ol vaziyetinde durarak, firavuna bir rahipten mesaj getirdiğini söyledi. Firavunun ‘devam et’ komutu üzerine de tapınakta yapılan ayini ve sonunda işlenen cinayeti tüm ayrıntılarıyla anlattı.

Firavun daha önce de rahipler konusunda bu tür söylentiler duymuş, ama doğru olduklarını bir türlü kanıtlanamamıştı. Çünkü rahipler birbirlerine kenetlenmişçesine bağlıydılar. Askerin gözlerinin içine dikkatle ve sertçe bakarak, “Peki asker, sen bütün bunları nereden biliyorsun?” diye sordu. “Çünkü efendim,” dedi genç adam, “size bu mesajı gönderen ve tüm olayları bana anlatan kişi amcamdır. Kendisi diğer rahiplerin gazabından korktuğu için size gelemedi. Ben sarayda görevli bir asker olduğum için de benimle haber yolladı.”

Amenhotep iyice düşünerek, bir plan yaptı. Hisleri bu askerin ona anlattıklarının doğru olduğunu söylüyordu. Eğer bu olayı kanıtlayabilirse, elinde rahipler aleyhine büyük bir koz geçmiş olacaktı.

Askere, rahip amcasını iki akşam sonra gece yarısını biraz geçte personel mutfağına getirmesini söyledi. Hiç kimseye gözükmemeleri gerekiyordu. Kimseye bir şey söylemeyecek ve çok dikkatli olacaklardı. Asker, “Baş

üstüne yüce firavun,” diyerek bir hazır ol dönüşüyle odadan çıktı.

Rahiplerin bu şekilde devlet içinde ayrı bir devlet gibi davranmaları Amenhotep'i çileden çıkartıyordu. Neyse ki artık son yaklaşıyordu.

İki gün sonra gece yarısı firavun yanına güvendiği ve bağlılıklarından emin olduğu iki subayı alarak, gizlice personel mutfağına doğru yürüdü. Subaylardan biri anne tarafından akrabası olan Argon'du. Argon aynı zamanda saray muhafız komutanı ve firavunun da korumasıydı.

Kimseye görünmeden mutfağa vardılar. Kısa bir süre sonra da rahip ve genç asker kapıda gözüktü. Her ikisi de önünde eğilerek firavunu selamladılar.

Amenhotep rahibe dönerek, “Şu olayı bir de sizden dinlemek istiyorum,” dedi. Rahip de bütün ayini ve genç rahibin öldürülmesini tüm ayrıntılarıyla anlattı.

Anlatılanları iyice dinleyip değerlendirmeye çalışan Amenhotep, rahibe ilk önce bazı sırların verildiği kızı ne olduğunu ve sonra da bu önemli sırların içeriğini sordu. Rahip iki eli böğründe durmuş, yere bakıyordu. Firavunun bu soruları karşısında başını yukarı kaldırıp firavuna bakarak cevap verdi:

– Yüce firavun, kızı bir gece kuytu bir sokakta öldürdüler ve cesedini de nehre attılar. İkinci sorunuzu ise ne yazık ki yanıtlayamam. Çünkü bu sırları açıklamamak için yemin ettim. Yalnız size şunu söyleyebilirim ki, biz rahipler arasında dahi herkes her sırrı bilemez. Sırlar da rahipler gibi derecelidir. Rütbeleri yükseldikçe, öğrendikleri sırların önemi de artar. Ben çok önemli düzeyde bir

rahip değilim. Çünkü hırslı bir insan değilim. Bence bir rahibin görevi insanlara inanç ve birliktelik aşılayıp, onları topluma yararlı bireyler haline getirmektir. Bizim şimdiki tapınaklarımızda ise olay maalesef tamamen değişmiş bir hırs ve iktidar kavgasına dönüşmüştür. Bence bir din adamı hırslı olmamalı ve kendisinden çok onun yardımına ihtiyacı olan insanları düşünmelidir.

Amenhotep yaşlı rahibi dinledikçe, içinde başrahibe karşı duyduğu öfke daha da çok artıyordu. Yaşlı adama tapınaklarda kendisi gibi düşünen başka rahipler olup olmadığını sordu. O da, sayıları az da olsa tapınakta onun gibi düşünen bazı rahipler olduğunu, hatta bu durumlara tahammül edemeyerek rahiplikten ayrılmayı bile düşündüklerini, ama başrahibin şerrinden korktuklarını ifade etti. Sonra da, “Öldürülen genç rahibe yazık oldu. Onun bildiği sırlar sır bile sayılamayacak kadar önemsizdi. Başrahip onu sadece başkalarına ders vermek ve kendi gücünü kanıtlamak için öldürttü,” diyerek sözlerini tamamladı.

Amenhotep rahibe bütün bunların çok yakında son bulacağını ve kendisi ile aynı görüşte olan rahiplerin biraz daha dayanmaları gerektiğini söyledi. Sonra da subayları ile birlikte odasına çekildi. Komutan Argon’dan ertesi sabah gün doğarken yanına yeterli sayıda asker alarak, tapınağa gitmesini ve başrahibi tutuklamasını istedi. Anlatılanları bizzat duymuş olduğundan, Argon bu emre pek şaşırmadı.

Başrahip tutuklanacak, mahkemeye çıkana kadar adi mahkûmlar gibi zindana atılacak ve kendisine hiçbir şekilde özel muamele yapılmayacaktı.

Başrahibin tutuklanması hem sarayda, hem de halk arasında büyük yankı uyandırmıştı. Rahipler ne yapacaklarını şaşırılmış ve adeta isyan halindeydiler. Yaver rahip onları sakin olmaya ve örgütlenmeye çağırıyordu.

Başrahibin tutuklanma nedeni açıklandığında, halkın bir bölümü bu tutuklamayı ve rahiplere ayrıcalık tanınmamasını onaylar ve firavunu alkışlarken, rahipleri haklı gören çoğunluk karşı çıktı. Bunun en büyük nedeni Ay'ın firavuna karşı yürüttüğü gizli çalışmalardı.

Ay firavunla görüşmek istediye de, firavun bu talebi o sırada vakti uygun olmadığı gerekçesiyle reddetti. Bu yanıt Ay'ı çok kızdırmıştı. Nefertiti ile konuşarak, başrahibin serbest bırakılması için firavuna gerekli baskıyı yapmasını istedi.

Nefertiti hiç de aptal bir kadın değildi. Babası da olsa, başkalarının lafıyla hareket etmekten hoşlanmazdı. Şu anda firavunun üstüne bu konuyla gitmek çok aptallık olurdu. Firavun sakinleşene kadar beklemek gerekiyordu. Sokakların kısa zamanda durulacağını ve herkesin olağan yaşamına döneceğine emindi.

Kumandan Horemhebt Ay'ı evinde ziyaret ederek, başrahibin tutuklanması hakkındaki düşüncelerini öğrenmek istedi. Bu tutuklama onlar için çok mühimdi, çünkü başrahip üçlü gruplarının bir ayağı idi. Ay çok öfkeliydi. Bu öfkesi de daha çok başrahibe dönüktü. Horemhebt'e dönerek, konuştu:

– Ben o densiz rahiple daha geçen gün konuştum. Bu aralar hiçbir şey yapmamasını, asla mahkeme kurmamasını, göze batmamasını defalarca söyledim. Ama o geri

zekâlî ne yaptı? Gövde gösterisi! Kendini bir Şey sanan bu adam bizi de kötü duruma düŐürecek neredeyse. Hâlâ inanamıyorum. Onunla yaptığım bu kadar konuşmadan sonra nasıl olur da, bir sürü insanın gözü önünde böyle bir cinayet iŐleyebilir, aklım almıyor.

Horemhebt düşünüyordu. Acaba ne yapmak gerekiyordu? Başrahip ortadan kaldırılmalı mıydı? Çok Şey biliyordu. Bir yandan da, rahipler birliğine çok ihtiyaçları vardı. Kritik bir durumdu. Düşüncelerini Ay'a anlattı. Ay ise bu arada sakinleŐmiŐ ve daha dikkatli davranmaya başlamıştı. Bu tür eylemlere henüz gerek olmadığını söyledi. Başrahip konuŐamazdı. KonuŐursa en büyük desteği olan bu grubu da kaybederdi. Sonuçta rahibin iddialarını kolaylıkla inkâr edebilirlerdi. Olayı zamana bırakmalıydılar. Ay başrahibi zindandan çıkartabileceği kanısındaydı. O akılsız rahibin bir süre zindanda kalıp, aklını başına toplaması da iyi olurdu.

Amenhotep çok sevdiği verandasında oturmuş, yapacağı dini reformun detaylarını düşünüyordu. Yakında bu reformu halka aıklamalıydı. O nedenle, açıklamadan önce gerekli her önlemi almak istiyordu. Muhafız subayı Argon'u çağırttı. Kısa bir zaman sonra Argon karŐısındaydı. Yapılacak bazı değişiklikler için ordudaki durumu öğrenmek istiyordu. Ordudaki subaylar firavun ve onun din anlayıŐı konusunda ne düŐünüyorlar, ne hissediyorlardı? Argon bunları kısa bir zaman içinde öğrenebilir miydi? Firavunun bu soruların yanıtlarını acilen öğrenmesi gerekiyordu. Bu nedenle, Argon'dan subay arkadaşları arasında hızlı bir nabız yoklaması yaparak, sonuçları kendisine bildirmesini rica etti istedi.

Argon neden, niçin gibi sorulara hiç girmeden, kısa zamanda elinden geleni yapacağını söyleyip firavunun yanından ayrıldı.

Nefertiti'nin doğum sancıları başlamıştı. Amenhotep karısını görmek için kraliçenin dairesine geçti. Onu gören nedimeler eğilerek selam verip çekildiler.

Firavun kraliçenin yatağının yanına gitti ve elini tuttu. Gülümseyerek, "Kraliçem, eminim bu kez oğlan çocuk olacak," dedi. Kraliçe de gülümseyerek ona bakıp, "Eğer Amon isterse," diye cevap verdi.

Nefertiti'nin sancıları artık çoğalmaya başlamıştı. Neredeyse doğum gerçekleşecekti. Firavun pür telaş nedimeleri ve ebe kadını çağırttı.

Kadınlar telaş içindeydi, kimi büyük bir kapta su kaynatıyor, kimi de daha önceden bebek için yapılmış olan hazırlıkların kontrolü ile meşgul oluyorlardı.

Bu arada ebe kadın utana sıkıla firavunun yanına gelecek, babanın doğumda bulunmasının uğursuzluk getirebileceğini, bu yüzden de firavunun dışarıda beklemesinin doğru olacağını söyledi. Firavun da bu talebe anlayış gösterip dışarıya çıktı ve kendi dairesine geçti.

Tecrübeli ebe kadının ellerinde doğum hiçbir problem olmadan gerçekleşti. Doğan sağlıklı ve güzel bir kız çocuğuydu.

Haber Amenhotep'e ulaştığında, o heyecanını bastırmak için şarap içiyordu. Kız bir bebek olduğunu duyunca renk vermedi ve "Tanrı ne isterse, o olur," demekle yetindi. Günlerdir verandada yeni kuracağı tek tanrılı dinin hazırlıklarını yapıyor, ara sıra karısını ziyarete gidiyordu.

Nefertiti bir erkek çocuk doğuramamanın verdiği üzüntüyü yaşıyordu. Devamlı dalgın ve düşünceli bir hali vardı. Balkonda oturup dışarıyı seyrediyor, bir yandan da yüksek sesle, “Neden, niçin, tanrı Amon bunu bana nasıl yapar?” diye kendi kendine hayıflanıyordu.

Kimi zaman adeta bir firavun veya vezir gibi devlet işlerine koşturan ve de bu işlerin altından başarıyla kalkarak, doğru kararlar verebilen kraliçe, dairesine kapanmıştı. Hiç dışarı çıkmıyor, bebeğine bile gereken ilgiyi göstermeyip, sadece süt zamanı onu emziriyordu. Bu duruma üzülen firavun ise ona moral verip, eski haline döndürmek için çaballıyor ve bir an önce kraliçenin kendisini toparlamasını istiyordu.

Nefertiti’ye göre istekleri hiç gerçekleşmeyecek gibi görünüyordu. Onun arzusu bir erkek çocuk doğurup, oğlunu firavun yapmaktı. Tabii ki işler esasında onun kumandasında yürüyecekti. Beş çocuk doğurmuş, beşi de kız olmuştu. Bu herhalde tanrı Amon’un ona bir oyunuydu. . . Yerinden kalkıp odasında dolaşmaya başladı. Her türlü güzelliğe sahip olmuştu, paha biçilmez mücevherleri vardı. Kocasını onu çok seviyor, ona anlayış gösteriyor ve bazı devlet işlerine karışmasına dahi ses çıkarmıyor, tersine bundan memnun oluyordu. Peki, o zaman neydi bu tatminsizliğinin nedeni? Aslında o bu nedeni çok iyi biliyor, ama kendi kendine bile açıklamaktan çekiniyordu. O her şeye tek başına hâkim olmalıydı. Ne kocası firavun, ne babası Ay, ne de başka herhangi biri ona müdahale edememeliydi. Evet, böyle olmalı, Mısır’ı o yönetmeliydi. Hem de tek başına...

Nefertiti kocasının ilk karısından olan oğlu Tutanka-

mon'dan hoşlanmıyordu ve içinde ona karşı hiç sevgi yoktu. O kendi çocuğu değildi, ama bu gidişle ileride firavun olacak olan da oydu. Bu işe mutlaka ama mutlaka bir çare bulmalıydı. Ama nasıl? Yaşlı babası Ay bile -fazla belli etmese de- firavun olma hırındaydı. Öz kızını bile bu emelleri için kullanıyordu. Öyle hırslı bir insandı ki, kızını bile kendi çıkarları uğruna anında harcayabilirdi. Nefertiti bütün bunları biliyor, ama anlamazlıktan gelip sükûnetini koruyor ve bütün bunları ileride karşı atak kozu olarak kullanmayı düşünüyordu.

Kapı vuruldu, nedimelerden biri kucağında bebekle gözüktü. Bebeğin süt emme vakti gelmişti. Bebeğini kucağına alıp, o güzel göğüslerinden birini dışarı çıkartarak, emzirmeye başladı. Bundan evvelki dört kızı emzirirken göğüsleri bozulmamıştı. Bu kez de bozulmaması için içinden Amon'a yalvardı.

Amenhotep mimar Horam'la inşaatla ilgili gelişmeleri görüşüyordu. Horam firavuna yeni yapılacak sarayın çizimlerini gösteriyordu. Firavun saray çizimlerini beğendi. Kesinlikle fazla şatafatlı ve renkli bir saray istemiyordu. O sade görünüşü ile insanları etkileyecek, heybetli bir saray düşlüyordu. Ayrıca, yer yer heykeller ve bazı duvarlara kabartma rölyefler de istiyordu. Büyük toplantı salonunun tam karşı duvarına, yani tahtın arkasına, olabildiğince büyük bir güneş rölyefi ısmarladı. Bu rölyef, dikkat çektiği kadar da gizemli bir görünüme sahip bir güneş resmetmeliydi.

Horam'ın anlattıklarına göre inşaat çok hızlı ilerliyordu. Şehrin her bir bölümünün inşaatı ayrı bir gruba verilmişti ve bu gruplar da birbirleriyle yarışırçasına çalışıyor-

lardı. Zira Horam bir bitiş tarihi koymuş ve o tarihte inşaatlarını bitirenlere prim vermeyi vaat etmişti. Bu yaklaşım firavunu büsbütün keyiflendirdi.

Horam bir konuda kaygılıydı. Firavun halen tapınakların niteliklerini belirlememişti ve baş mimar da inşaatın bu nedenle, gecikmesinden korkuyordu. Firavun onaylarcasına başını sallayarak, konuştu:

– Haklısınız, Sayın Horam. Bu gecikme benden kaynaklanıyor. Tapınakların mimarisi de sade ama gizemli olsun istiyorum. Tapınak içinde bir tek heykel olmalı: Çok büyük ve belki de altından imal edilmiş bir güneş! Gerisini nasıl yapacağınızı siz daha iyi bilirsiniz. Tek bir tane büyük, ana tapınak istiyorum. Buna ek olarak, dört ayrı bölgeye birer adet daha küçük tapınak inşa edilecek.

Yeni dinimizin adı Aton dini olacak. Bu tek tanrılı bir dindir. Mabetlerde çalışanlar da Aton rahipleri diye anılacaklar.

Horam olayı anlamıştı. Ayağa kalkarak çizimlerini topladı ve izin istedikten sonra selam vererek, odadan ayrıldı.

Amenhotep odasında yalnız kalmıştı. Zaten istediği de buydu. Artık yeni reformların altyapı hazırlıklarını bir an önce bitirme vakti gelmişti.

Düşüncelere daldığı sırada teşrifatçıyı karşısında buldu. Ay kapıdaydı ve bir görüşme talep ediyordu. Firavun bu kez onu geri çeviremezdi. Çünkü o zaman olay hakarete dönüşürdü. Hiç istemeyerek, içeri alınmasını emretti.

Ay neşeli bir şekilde içeri girip, firavunu her zamanki

gibi selamladıktan sonra, “Sizi kutlarım sayın firavun,” dedi. “Duyduğuma göre başkent inşaatımız çok hızlı yürüyormuş.” Firavunun bu gerçeği onaylayınca da, Ay konuşmasına devam ederek, bu durumda neden tapınakların nasıl inşa edileceği konusunda henüz rahiplere danışılmadığını sordu. Firavun büyük bir soğukkanlılıkla, sıranın henüz oraya gelmediğini, kısa bir zaman sonra o tür işlerin de sırasının geleceğini söyledi.

Söz tapınak ve rahiplerden açılmışken, bu fırsatı kaçırmak istemeyen Ay sordu:

– Sayın Amenhotep, sizce de artık başrahip yeterince cezalandırılmadı mı? Adam uzun zamandır zindanda. Onun yaşında biri bunu kolay kaldıramaz. Aslında ben de sizinle aynı fikirdeyim. Sizin uyarınıza rağmen mahkeme kurdu ve bir idamı gerçekleştirdi. Ama şunu da unutmayalım ki, bu mahkeme onların geleneksel bir olayıdır. Eğer bunu yapmasaydı, rahipler arasında bütün otoritesini kaybederdi. Ben sizden rica etsem, başrahibi artık serbest bırakır mısınız lütfen?

Amenhotep uzun bir süre Ay’ı süzdü. Onun ne istediğini iyi biliyordu. ‘Haklı, haksız’ Ay’ın umurunda değildi. Onun tek istediği dostunu kurtarmaktı. Çünkü o dostu böylece ona borçlanmış olacak, Ay da ileride onu istediği gibi kullanabilecekti. Sonunda Ay’a cevap verdi:

– Sayın Ay, söyledikleriniz iyi, hoş da yalnız çok tek taraflı düşünüyorsunuz. Ya o ölen genç rahibin ailesi? Ya öldürülen genç kızın sevdikleri? Onlar ne düşünüyor, ne hissediyor acaba? Bunu hiç düşündünüz mü? Sizin akılsız rahip dostunuz gösteri yapacak diye ben bu ölümlere göz mü yummalıyım?

– Sayın firavun, lütfen bana kızmayın. Daha önce de söylediğim gibi, ben şahsen sizi haklı buluyorum. Ama işin içinde başka olaylar da var. Bildiğim kadarı ile birçok reform yapmak üzeresiniz. Bunun için de rahiplerin birliğine ve ordunun bağlılığına çok ihtiyacımız var. Başrahibin zindana atılması rahipleri tamamen aleyhinize çevirmiş durumda. Ordu ise bu durumdan çok rahatsız ve için için kaynamakta. Rahibi serbest bırakırsanız, emin olun her iki grup da bizim tarafımıza dönecektir.

Amenhotep düşündü, Ay'ın söyledikleri her ne kadar yarı tehdit kokuyorsa da, gerçek payı da içeriyordu. Böyle bir reform öncesi fazla düşman edinmemeliydi. Ama Ay'ın dediğini de yapamazdı. İkisinin ortasında bir yol bulmalı ve böylece kendi otoritesini de pekiştirmeliydi. Ay'a dönüp, şöyle dedi:

– Pekâlâ Sayın Ay, belki sizin de haklı olduğunuz noktalar olabilir. Rahibi kısa bir zaman sonra zindandan çıkarttıracağım. Belki on beş gün sonra. Onun başrahiplik ve rahiplik görevlerine son veriyorum. İhtiyar adam bundan böyle evinde oturmalı. Şunu bilsin ki, bundan sonra herhangi bir olaya karışır veya rahiplere akıl vermeye kalkarsa, bu kez onu zindana atmam, doğrudan kafasını uçururum.

Sayın Ay tahmin ederim şimdilik istediğinizi aldınız.

Ay çok memnun olmasa da, 'yine hiç yoktan iyidir' diye düşünerek, odayı terk etti. Horemhept ile görüşüp, kâfalarına uygun yeni bir başrahip bulmalıydılar. Tabii ki bu rahibi firavunun da kabul etmesi gerekirdi. Ay saraydan çıktıktan sonra doğruca evine gitti. Yatak odasına geçti. Kadehine sürahidenden şarap doldurarak, bolca şarap

içti sonra da zenci köle kızlardan birini alarak yatağa uzandı. Genç olmak ve gençleşmek istiyordu. Genç olabileceğini kendine her kanıtlayışında da morali yükseliyordu.

Günler çabuk geçiyordu. İki hafta bir an gibi geçip gitmişti. Amenhotep muhafız subayı Argon'u çağırttı. Gelince de, başrahibin zindandan çıkartılmasını ve evine gönderilmesi emretti. Yanız o artık başrahip değildi. Rahip elbiseleri üzerinden alınmalı normal elbiseyle gönderilmeliydi. Teb şehrinde kalması da doğru değildi. Birkaç gün dinlendikten sonra Teb'e fazla yakın olmayan köylerden birine yerleştirilmeliydi.

Argon tam odadan dışarı çıkacaktı ki, firavun, "Dur bir dakika, sana geçenlerde verdiğim görevin sonucu ne oldu?" diye sordu. Argon görevini tamamladığını ve neticeyi anlatmak için firavunun ona sormasını beklediğini söyleyerek, devam etti:

– Yüce firavun, soruşturmayı emrettiğiniz şekilde yürüttüm. Ordudaki genç subayların çoğu sizi takdir ediyorlar. Sizin adil ve hakkaniyetli bir firavun olduğunuzdan eminler. Çok emin değilim, ama sanırım size karşı olanlar birtakım vaatlerle kandırılmış durumdalar. Onlar ne yazık ki başkumandan ve Ay'ın daha iyi birer yönetici olabilecekleri düşüncesindeler.

Amenhotep muhafız subayına teşekkür ederek, gidebileceğini söyledi. Arkasından türlü dolaplar çevrildiğinin zaten farkındaydı. Firavun olmak hiç de kolay değildi. Kendin için doğru dürüst yaşama şansın bile olmuyordu. İnsan ne kadar adil olursa olsun, ne kadar halkının iyiliğini düşünürse düşünsün, ne kadar kahramanlık

gösterirse gösterebilirsin, yine de kendisine karşı olan ve kendisini yıkıp yerine geçmek isteyen gruplarla uğraşmak zorundaydı.

Amenhotep tekrar çalışmalarına dalmıştı ki, Sina yarım adasından genç bir subayın geldiğini ve kendisi ile görüşmek istediğini söylediler. Sina Mısır'a bağlı bir valilikti ve orali bir ailenin yönetimine verilmişti. Firavunun ablası ve onun oğlu da uzun yıllardır Sina'da yaşıyorlardı. Firavun uzun zamandır Sina'dan haber alamamıştı. Bu yüzden de oradan gelen subayla görüşmeyi kabul etti. Genç subay içeri girip, firavunu saygıyla selamladı ve hazır ol vaziyetinde firavunun 'anlat' komutunu bekledi. O komutu alınca da, konuştu:

– Yüce firavun, sizi rahatsız ettiysem lütfen beni bağışlayınız efendim. Ben Sina' dan Teb'e ailemi görmek için izinli olarak gelmiştim. Yeğeniniz Tutmosis benim en yakın arkadaşımıdır. Size mutlaka saygı, sevgi ve selamlarını iletmemi istedi efendim.

Amenhotep yeğeni ve ablası hakkında daha fazla bilgi istiyordu. Nasıl olduklarını, Sina'da neler yaptıklarını ve nasıl yaşadıklarını sordu. Genç subay da bunun üzerine hazır ol vaziyetini bozmadan anlattı:

– Sayın efendim, yeğeniniz Tutmosis ile ben 22 yaşındayız. Tutmosis Sina'daki ordumuzda en sevilen subaylardan biridir. Kendisi bir kılıç ve savaş sanatı uzmanıdır. Aynı zamanda da Sina'nın en iyi resim ve heykel sanatçısıdır. Bundan başka yakışıklılığı ile de ün salmıştır. Biz arkadaşlarına göre ise en büyük meziyeti, altın gibi bir kalbi ve alçak gönüllü olmasıdır efendim.

Yeğeni hakkında anlatılanlar firavunun çok hoşuna gitmişti. Yeğeni tam istediği gibi yetişmiş bir gençti. Tabii ki ablasının payı bunda çok büyüktü. Kim bilir, belki de düşündüğü gibi çok yalnız değildi. Etrafına daha iyi bakmalı ve değerlendirebilmeliydi.

Birkaç dakika hiç konuşmadan durdu ve düşündü. Sonra da genç subaya onun ve yeğenin güncel din ve inançlar konusunda ne düşündüklerini sordu. Genç subay durakladı. Bu soruyu nasıl yanıtlaması gerektiğini bilemiyordu. Bunu gören firavun subaya ne hissediyorsa ve neye inanıyorsa onu söylemesini istedi.

Genç adam kendilerinin asker olduğunu, bu yüzden de bu tür kavramlarla fazla ilgilenmediklerini, ancak, adlarını dahi doğru dürüst bilmedikleri bir sürü tanrının varlığına inanmanın güç olduğunu anlattı. Kimi zaman Tutmosis'le de bu konuları tartışırlardı. Hatta Tutmosis bir kez bunların eskiden kalma gelenekler olduğunu söylemiş ve “Böyle gelmiş, böyle gider” demişti.

Amenhotep duyduklarından fazlası ile memnun kalmıştı. Demek ki din konusunda bu şekilde düşünen sadece kendisi değildi. Görünüşe bakılırsa da, onun en büyük destekçisi genç subaylar olacaktı. Genç adama dönerek, kendisinden ne istediğini söyledi:

– Korkarım senin iznini bir süre ertelemem gerekecek asker.

Birkaç gün burada dinlen, gez ve eğlen. Sonra hemen Sina'ya dönecek ve yeğenim Tutmosis'i alarak buraya geri döneceksin. Hatta sizin gibi düşünen bir iki genç subay daha varsa, onları da birlikte getireceksiniz. Sizler

bundan böyle artık buraya atandınız. Sizin yerinize Sina'ya başka subaylar gönderirim. Buraya dönüşünüz kesinlikle bir ayı geçmeyecek. Anlaşıldı mı asker? Bu arada, adın ne senin?

Genç subay, adının Osiris olduğunu söyledi. Firavunun kendisini bazı nedenlerden takdir ettiğini anlamış ve buna çok sevinerek, heyecanlanmıştı. Firavunun emirlerini “Baş üstüne efendim, emredersiniz,” diyerek yanıtladıktan sonra, coşkulu bir selam verip, odadan ayrıldı.

2. BÖLÜM

Sina, dar ve uzun Kızıldeniz'in kuzeyinden denize doğru uzanan ve o noktada Kızıldeniz'i ikiye bölen bir yarımadadır. İdari ve askeri açıdan Mısır'a bağlıydı. Pinahesi ailesi yıllar önce firavun tarafından Sina'ya vali olarak atanmış ve kuşaktan kuşağa Sina yarımadasını yönetir olmuştu. Yarımadada çeşitli ırktan insanlar birbirleri ile anlaşarak ve karşılıklı hoşgörü göstererek yaşarlardı, ama sanki Mısır kökenli olanların her işte bir önceliği ve birtakım daha fazla hakları vardı.

Yusuf zamanında yarımadaya İsrailoğullarından epeyce insan yerleştirilmişti. Bunlar kendi halinde yaşar, daha çok kendi içlerinde evlenir ve birbirleri ile dostluk ederlerdi. Daha çok basit işlerle uğraşıp, göze batmamaya ça-

lışırlardı. Mısır'da olduğu gibi köle muamelesi görmüyorlardı, ama yine de ikinci sınıf vatandaş konumundaydılar. Aralarından zeki olanlara kimi zaman valilikte kâtiplik veya benzer görevler dahi veriliyordu.

Tutmosis sahile doğru yürüdü. Akşam olmak üzereydi. Denize yakın bir yere oturarak, güneşin batışını seyretmeye başladı. “Burası herhalde dünyanın en güzel köşelerinden biridir,” diye düşündü. Deniz, çöl, dağlar ve vaha hepsi bir yerde adeta iç içe girmişlerdi. Burası çölün denize indiği yerdi.

Uzaktan sanki güneşin yarısı denize batmış gibi gözükiyordu. Turuncu, sarı, kırmızı ve mavi renkler güneşi ve çevresini sarmış, denize yansıyorlardı. Tutmosis eline bir avuç çöl kumu alarak, hafif esen rüzgâra karşı yavaşça savurmaya başladı. Güneşin ışıklarının savrulan kumlara vurmasıyla, tek tek seçilebilen kum taneleri altın tozuymuş gibi parlıyordu.

O burada mutluydu. Yıllar önce, daha beş yaşındayken, babasının bir askeri çatışmada ölmesi ile buraya gelip yerleşmişlerdi. Babası, Mısır ordusunun çok sevilen, dürüstlüğü ve kahramanlıkları ile tanınmış bir subayıydı ve firavun tarafından da çok takdir edilen bir kişiliğe sahipti. Annesi, babasının ölümünden sonra Teb şehrindeki sarayda yaşamak üzere çağrılmış, ancak o bunu reddetmiş ve oğluyla beraber Sina yarımadasına yerleşmeyi tercih etmişti. Çünkü o saray hayatı ve entrikalarından nefret ediyordu.

Tutmosis'in iki büyük merakı vardı. Birincisi, babası gibi çok iyi bir asker olmaktı. Diğeri ise tutkuyla bağlı olduğu sanattı. Çok iyi heykel ve resim yapıyordu. Valilik

binasını onun yaptığı heykeller süslüyordu.

Tutmosis orduda da gösterdiği başarılarından dolayı genç yaşına rağmen çabuk terfi etmişti. Kılıç kullanma ve atlı savaş arabaları kullanmakta adeta bir üstat olmuştu.

Güneş batmıştı. Yerinden kalkarak, atını bağladığı yerden çözdü ve evine doğru sürdü. Eve vardığında, annesi onu hoş bir şekilde karşılayarak, biraz önce arkadaşı Osiris'in uğradığını, izinli olarak Teb'e gideceğini ve dönüştü oradan bir şeyler isteyip istemediğini sorduğunu söyledi. Sonra da oğluna, "Osiris'e söyle, dayın firavun Amenhotep'i görsün ve bizden ona selam götürsün," dedi. "Tanıdığım kadarıyla dayın mutlaka seni merak ediyordur."

Tutmosis denileni yaptı ve Osiris'in evine giderek, annesinin arzusunu ilettili. İkisi de birbirlerine sarılarak, vedalaştılar. Osiris ona merak etmemesini, en geç iki ay sonra tekrar Sina'da olacağını söyledi.

Tutmosis'in günlerinin çoğu askeri talimlerle geçiyordu. Olabilecek düşman saldırılarına karşı acemi askerleri eğitiyorlar, onlara savaş tekniklerinin inceliklerini gösteriyorlardı. Zaman zaman da kuzeye Akdeniz sahillerine keşfe gidiyor, korsan saldırılarına karşı önlem alıyorlardı.

En çok zarar veren Ege'den gelen korsanlardı. Gemi-lerle geliyor, küçük sahil kentlerini yağmalayarak, kaçıyorlardı. Yakalanmaları da çok zordu.

Günler bu şekilde geçip gidiyordu. Osiris gideli daha on iki gün olmuştu ki, dörtlü kışlasına gelen bir asker, Osiris'in geri geldiğini ve kendisi ile hemen görüşmek istediğini söyledi.

Tutmosis meraklanmıştı. Atına atlayıp doğruca Osiris'in olduğu yere doğru at sürdü. Osiris onu heyecanla beklemekteydi. Tutmosis'i görür görmez, soru sormasına fırsat vermeden hemen konuya girdi.

Firavunla yaptığı konuşmayı en ince detayına kadar anlattı, ama nedenleri hakkında hiçbir fikri yoktu. Tutmosis kısa bir müddet düşündü. Teb'de neler oluyordu acaba? Her halükârda dayısının ona ihtiyacı vardı, bu yüzden de gitmeliydi.

Osiris, arkadaşının cevabını beklemeden, "Ne düşünüyordun Tutmos?" diye sordu. Nedense Sina'da yakınları ona ismini kısaltarak sadece Tutmos diyorlardı. Kim bilir, belki de diğer Tutmosis'lerle karışmasın diyeydi.

Tutmos, "Dayım beni çağırıyorsa, önemli bir olay var demektir ve tabii ki biz de Teb'e gidiyoruz. Ama önce kumandanımızdan izin almalıyız," dedi.

Kumandan babacan ve anlayışlı biriydi. Osiris'in anlattıklarını dinledikten sonra, onlara gereken izni verdi. Kendisi de meraklanmıştı ve iki genç odadan çıkmadan önce, Tutmos'a başkentte büyük olaylar çıkması halinde yardım için kendisine de haber göndermesini tembihledi.

Tutmos, annesi ile vedalaştıktan sonra Osiris ile birlikte Teb'e doğru at sürmeye başladılar.

Bu arada, Horemhebt Ay ile görüşme arzusunda olduğunu bildirmiş ve Ay'ın evinde toplanmışlardı. Başrahip meselesi ne olacaktı? İş firavuna kalsa, o yeni bir başrahip seçmeyi düşünmüyordu bile.

Horemhebt eski başrahabin konuşmasından çekindiği için, onun kendilerinden uzak bir köyde yaşamasını risk-

li buluyor ve bu nedenle de ortadan kaldırılması gerektiğini savunuyordu.

Ay ise aynı görüşte değildi. Ona göre, başrahibe ihtiyaçları vardı. Çünkü rahipler tarafından çok sevilen ve sayılan bir kişiydi. Onu ortadan kaldırırlarsa, rahiplerin desteğini kaybedebilirlerdi. Ona rahiplerin de haberi olacak şekilde yardım etmeliydiler.

Bu konuşma üzerine, Horemhept eski başrahibi öldürüp, suçu firavunun üstüne atmayı önerdi ise de, Ay esas bunu çok riskli buldu. Sonra da yeni bir alternatif getirdi: Eski başrahibin yanına ona hizmet etmek üzere bir adamını yerleştirecekti. Bu sözde yardımcı da onu hiç yalnız bırakmayacak ve birilerine sırlarını açıklamaya kalkışması durumunda, onun icabına bakacaktı.

Bu teklif Horemhept'in de hoşuna gitmişti. Çözüm gerektiren ikinci konu ise yeni başrahip olarak kimi destekleyecekleri idi.

Ay bu konuda kendileri açısından en iyi adayın eski başrahibin yaveri olduğunu söyledi. Çünkü o rahip onlara bağlı olacak yapıda ve onları destekleyecek bir kişiydi. Yalnız bunu firavunun da onaylaması gerekiyordu. Ay bunu da halledebileceğini söyledi. Nefertiti'nin de yardımıyla olumlu bir sonuç alabileceğini zannediyordu.

Sonuçta, iki önemli sorunu nasıl çözecekleri konusunda anlaşmaya varmışlardı. Bu arada güzel köleler de içki ve yemek ikram etmeye başlamışlardı bile.

Amenhotep reform için gereken hazırlıklarını tamamlamıştı. On gün içinde de bu reformları halka açıklamayı planlamıştı. Bu açıklamadan hiç memnun kalmayacak

bazı kişilerin olacağı da kesindi. Bunlar başta Ay ve ona bağlı olanlarla, rahiplerdi. Halk arasında da eski alışkanlıklara bağlı bir sürü bağnaz vardı tabii ki. Açıklama yapılacağı gün yer yer ayaklanmalarda olabilirdi. Bunun için bazı kritik noktalara muhafızlar yerleştirmesi gerekirdi. Tabii ki güvendiği subayların komutasında.

Akşamüstü, Sina'dan gelen iki subayın kendisi ile görüşmek istediğini söylediler. Tutmos ve Osiris içeri girdiklerinde, Amenhotep yeğenini dikkatle süzdükten sonra, yanına giderek sarıldı. İki kolu Tutmos'un omuzlarında iken, hafifçe geri çekildi ve gülümseyerek yüzünü inceledi.

Yeğenin gelmesine çok sevinmişti. Tutmos, söylendiği gibi çok yakışıklı ve iyi bir gence benziyordu.

Amenhotep iki gence oturmaları için yer gösterdi. Onlar da çekine çekine sedirin bir köşesine iliştiler. Firavun onlara yarımada hakkında ve ablası ile ilgili sorular sordu. Aldığı cevaplardan memnun kaldı. Sonra da esas konuya geçti.

Yapmak istediği reformları bir bir genç subaylara anlattı. Kimlerden çekinmeleri ve kimlere güvenemeyeceklerini de söyledi.

Yapılacak din reformu özellikle büyük kargaşa yaratabilirdi. Bu yüzden de itimat edeceği subaylara ihtiyacı vardı. Saray muhafız subayı Argon'u çağırttırdı. Gelince de onu diğer subaylarla tanıştırdı. Argon bu tanışmadan çok mutlu olmuştu zira Tutmosis birkaç yaş büyüktü, ama onun çocukluğunu iyi hatırlıyordu. Onların tanışık olması da firavunu sevindirmişti.

Subaylara reformun açıklanacağı gün hangi kritik köşeleri tutmaları gerektiğini, nasıl önlem alacaklarını anlattı. Tutmos'a dönüp, "Sen açıklama zamanı yanımda olacaksın," dedi.

Yapılması istenen reformlar Tutmos'u çok etkilemişti. Dayısına karşı tabii ki bir sevgisi vardı, ama şimdi sevgisi de, hürmeti ve saygısı da çok daha fazla artmıştı.

Aradan iki gün geçmişti ki, Ay firavunla görüşme isteğinde bulundu. Firavun bu isteği bu sefer özel verandasında değil, taht salonunda kabul etti. Bu durum bir şeyler sezinleyen Ay'ın pek hoşuna gitmemişti.

Taht salonu yaklaşık 700 m² büyüklüğünde ve sekiz metre yüksekliğindeydi. Yer döşemesi tamamen beyaz mermer kaplıydı. Çatıyı taşıyan on adet kolon da mermerden yapılmıştı. Taht kısmı ise yedi basamak yükseklikteki mermer platforma kurulmuştu. Burada salona bakan iki tahtın biri firavuna, diğeri ise kraliçeye aitti. Tahtın arka kısmının sağ ve sol köşelerde firavun ve kraliçenin girip çıkması için iki ayrı özel kapı bulunuyordu.

Amenhotep tacını giymiş, tahtına oturmuştu. Ay ise basmakların alt kısmında ayakta duruyordu. Başını kaldırarak, firavuna Sina'dan niçin iki subayın geldiğini, saray muhafız subayı ile birlikte burada ne gibi bir araştırma yaptıklarını ve kendisinin ordudan sorumlu bir kişi olmasına rağmen neden bunlardan haberdar olmadığını sordu.

Firavun yakında reformları açıklayacağını, o gün de bir karışıklığa neden vermemek için bu genç subayların önlem almalarının gerektiğini ve çalışmaların bu yönde ilerlediğini bildirdi.

Ay'ın, "Reformlar konusunda benim bilmediğim bu kadar önemli ne olabilir?" sorusunu ise firavun, "Neyin önemli olup olmayacağı konusuna daha çok halk karar veriyor," diyerek soruyu geçiştirdi. "Bu iş bir ordu işi değil, bir muhafız işi olduğu için size haber vermeyi gerekli görmedim. Ama tabii ki yardımcı olursanız memnun olurum," diyerek konuşmayı sonlandırdı.

Ay taht salonunu terk ettikten sonra, "Mutlaka benim hoşlanmayacağım birtakım şeyler olacak, ama bunlar nedir?" diye düşünüyor, fakat işin içinden çıkamıyordu. Neler olup bittiğini öğrenmesi içinde Nefertiti'yi firavuna gönderip, olacakları ondan öğrenmeyi düşündü.

Nefertiti, kocası ile verandada oturmuş, reformları konuşuyorlardı. Firavun din değişikliğinden hiç söz etmemişti, sadece diğer reformları konuşuyordu. Şu anda saray erkânı için öngörülen en önemli reform ise rahiplerin ayın mahkemelerinin kaldırılmasıydı. Belki biraz patırtı çıkartacak, ama eninde sonunda kabul görecekti.

Nefertiti, daha önemli bir reform olup olmadığı konusunda firavunun ağzını aradıysa da, tatmin edici hiçbir cevap alamamıştı. Sina'dan yeğeni olan beş subay çağırmasının nedenleri konusundaki sorusunu firavunun, "Artık yeğenimin yanımda olmasını istiyorum. İyi bir asker ve devlet adamı olarak yetişmeli," şeklinde yanıtlaması kraliçenin hoşuna gitmedi.

Firavunun anlattıkları Nefertiti'yi tatmin etmediği gibi, onu daha da meraklandırmaya başlamıştı. Bir şeyler oluyordu, ama o hâlâ neler olup bittiğini anlayamamıştı.

Emin olduğu iki şey vardı. Birincisi, kocası olan fira-

vun ona tam itimat etmiyor ve ondan bazı şeyler gizliyordu. İkincisi ise, babası Ay onu sadece emelleri için kullanıyordu. Kimin tarafında olması gerektiğine bir türlü karar veremedi.

Bir tarafta çok tehlikeli bir kişiliğe sahip ama babası olan Ay, diğer tarafta ise, dürüst ve adil bir yapısı olan kocası. Kararını hemen vermeliydi. Bu işte tarafsız kalamazdı.

İçinden gelen hisler kocasının yanında olmasını söylüyordu. O da öyle yaptı. Kocasını, Ay'a karşı çok daha kuvvetli, daha mert ve daha iyi bir insandı. Bundan böyle kocasının yanında ve onun en büyük destekçisi olacaktı.

Sonunda o gün gelmişti. Taht salonu tıka basa doluydu. Saray erkânı, ileri gelen subay, devlet memuru ve rahipler, tanınmış bazı tüccar ve diğer kişiler güvenilir muhafızlarla çevrili salonu doldurmuştu. Yazıcılar ellerinde parşömenleriyle sıra halinde dizilmiş, konuşmayı yazmak ve halka duyurmak üzere bekliyorlardı.

Firavun başında tacıyla tahtında oturmuş, Nefertiti ise hemen yanındaki tahtta yerini almıştı. Tutmos tahtın iki adım gerisinde ayakta duruyordu.

Sarayın dışında açıklanacak reformları merak eden büyük bir kalabalık birikmişti.

Firavun ayağa kalktı, taht platformunun önündeki basamakların başına gelerek, sabırsızlıkla beklenen konuşmasını yapmaya başladı:

– Sayın Mısırlılar ve Teb şehrinin ileri gelenleri! Hepiniz biliyorsunuz ki, Mısır uzun yıllardan beri aynı örf ve âdetlerle idare edilmekte. Oysa insanlarımız geliştik-

çe, uygarlığımız sürekli ilerlemekte.

Düşünce yapılarımız da buna göre, yani bu gelişmelere paralel olarak değişmektedir. Bu yüzden de bazı konularda reform yapılması şart olmuştur.

Birincisi; yasalar hazırlanacak, bu yasalar parşömene geçirilecek ve insanlar bu yasalara göre mahkeme edileceklerdir. Dini suçlar da yine bu mahkemelerde görülecektir. Rahiplerin dini ayinli mahkeme kurmaları tamamen yasaklanmıştır.

Halktan toplanan vergiler kişilere göre değişmeyecek, tamamen adil olacaktır. Yani, zengin daha çok, fakir ise çok daha az vergi verecektir.

Yahudi kölelere yapılan eziyet ve insanlık dışı hareketler cezalandırılacaktır. Onların da bizler gibi insan olduklarını unutmamanız gerekir.

Yine hepinizin bildiği gibi, yeni bir başkent kurulmaktadır. İnşaatların bitmesi ile saray ve saraya bağlı kurumlar o şehre taşınacaktır.

Gelelim şimdi en önemli konuya. Asırlardır tapınaklarda bir sürü heykelleri olan, isimlerini bile zaman zaman şaşırdığımız tanrılara tapmaktayız. Ben bunun çok yanlış olduğuna inanıyorum.

Tanrı birdir ve tektir. Yeri, göğü, denizi ve havayı, hatta insanları ve hayvanları yaratan tek bir tanrı vardır. Bunun dışında olanlar ise, zaman zaman bazı işgüzar rahipler tarafından ortaya atılmış uydurma tanrılardır. Bu yüzden, bu tip uydurma dinlere ait olan tapınakların hepsini kapatıyorum. Amon rahiplerinin işine son veriyorum. Onlar gereken maddi desteği alacaklardır, yalnız

köylere çekilip, ortalığı karıştırmayıp, sakince yaşadıkları takdirde.

Yeni kurulan başkentte yapılan tapınaklar yeni inancımız olan Aton dinine göre yapılmaktadır. Tapınaklarda bir tek kabartma göreceksiniz: o da Aton dininin sembolü olan güneştir.

Bundan böyle, yeni tanrımın adını alıyor ve ismimi Akhenaton olarak değiştiriyorum.

Firavunun konuşması bitmesiyle ortalık birden karıştı. Salonda büyük bir uğultu hâkimdi. Ay iki elini havaya kaldırmış, “Firavun! Bu olacak iş değil, nasıl böyle bir karar verebilirsin?” diye bağırıyordu. Rahipler adeta isyan eder gibiydiler. Nefertiti tahtından fırlar gibi ayağa kalkmış, “Sen neler yapıyorsun?” der gibi firavuna bakıyordu. Yazıcılar ellerindeki parşömenlerle dışarı fırlayıp, neticeyi halka bildirmeye gittiler.

Taht salonunda bir hayli kargaşa yaşanmıştı, ama bazı kişiler de yapılan reformlardan hoşnut kalmışlardı. Bazı subaylar, sanatkârlar, hiçbir menfaat gütmeyen bazı yetkililer ve başrahibi şikâyet eden yaşlı rahiple, onun gibi düşünebilen birkaç rahip daha ve hatta ticaretle uğraşan bazı ileri gelenler, rahiplerin maddi istek baskısından kurtulacakları için memnundular. Horemhept olduğu yerde durmuş, nefret dolu bakışlarla firavunu kötü kötü süzüyordu. Bunu gören Tutmos ise eli kılıcının kabzasında, aynı şekilde Horemhept’e bakıyordu.

Sokaktaki olaylar çok daha vahimdi. Kimi yobazlarla rahip taraftarlarının, “Din elden gidiyor, firavun dinimizi çaldı,” diye bağırmasıyla halk galeyana gelmiş ve saraya

doğru yürümeye başlamıştı. Bütün bunların olabileceği daha evvel düşünüldüğünden, subay ve askerlerin aldıkları önlemler sayesinde kalabalık saraya yaklaşmadı. Halktan fazla ileri gidip yıkıcı olanlar tutuklanıp zindana atıldıysa da, sonradan firavun tarafından affedilerek serbest bırakıldılar.

Akşama doğru, yapılan birtakım ayaklanmalar bastırılmıştı. Konuşma ve tartışmalar devam ediyordu. Görünüşe göre bu tartışmalar halk arasında ve de erkânda daha çok devam edecekti. Kimilerine göre olaylar vahimdi. Böyle devlet idaresi olamazdı. Evet, firavun aynı zamanda dini liderdi, ama yine de onların inanış ve dinini ellerinden alamazdı. Kimileri ise tersini düşünüyor, yapılan reformların doğru ve yerinde olduğunu söylüyor, rahiplerin lüzumsuz ve haksız otoritelerinden kurtulduklarından dolayı da memnuniyet duyuyorlardı.

Ay'ın açıklanan reformlara karşı tepkisi büyüktü. Bu kadarını doğrusu hiç beklemiyordu. Kızı Nefertiti'ye de çok kızgındı. Bir türlü yapılacak reformların tamamını öğrenememişti. Bir de kendini zeki ve becerikli zannedirdi bu aptal kız. Hemen Horemhebt ile birlikte bu gidişe dur demeleri gerekiyordu. Her türlü kararın geriye dönüşü olabilirdi.

Eski 4. Amenhotep, yeni ismi ile Akhenaton, reformları açıklamış, en büyük idealini gerçekleştirmeye başlamıştı. Artık bundan sonra yapması gereken, açıkladığı reformları uygulamaya koymaktı.

Firavun yaşlı rahibi ve onun gibi düşünen ona bağlı birkaç rahibi saraya çağırttı. Firavuna göre onlar çıkar peşinde koşmayan, bağnazlıktan uzak, gerçek din

adamlarıydı.

Rahipler saraya geldiklerinde, firavun onlara yeni Aton dininin ne olduğunu ve nasıl uygulanması gerektiğini anlattı. Bundan sonra onlar artık Amon değil, Aton rahipleri olarak anılacaklardı. Ayrıca, güvenilebilir, düzgün gençlerden Aton rahibi yetiştireceklerdi.

Ertesi sabah muhafızlar şehre yayılmış, tapınaklardaki putları kırıyor, sonra da tapınak kapılarına kilit vuruyorlardı. Rahiplerin bazıları bu olayları kin ve öfkeyle, bazıları da ağlayarak seyrediyordu.

Nefertiti bir gün saray bahçesinde dolaşırken Tutmos'a rastladı. Onu yanına çağırarak, sohbet etmeye başladı. Teb'de yaşamaktan memnun olup olmadığını, annesini ve buna benzer birtakım sorular sordu. Her zamanki gibi kısık sesle konuşuyor, sesi iyi duymak için yaklaşan Tutmos'a güzel göğüslerini göstermeye çalışıyordu. Ona göre bu genç hem çok yakışıklı, hem de elde edilmesi gereken bir adamdı.

Tutmos ise kraliçenin sorularına gayet kibarca ve bir kraliçe ile konuşulması gerektiği gibi cevap veriyordu. Sonunda da kraliçeyi nazikçe selamlayarak oradan uzaklaştı.

Nefertiti Tutmos'un arkasından uzun uzun baktı. Genç adamı mutlaka kendi tarafına çekmeliydi. Bu hem çok zevkli, hem de akıllıca bir iş olacaktı.

Horemhept ve Ay tekrar Ay'ın evinde toplanmışlardı. Bu sefer çok geç olmadan birtakım radikal kararlar almaları gerekiyordu. Son reformlardan sonra ikisi de çok kızgın ve mutsuzdular. Tapınakların kapatılıp rahiplerin işi-

ne son verilmesi, onları adeta mahvetmişti. Tapınakların elde ettiği gelirlerin bir kısmı onlara aktarılırken, artık bu gelir kapısı da kapanmıştı.

Horemhept'in düşüncesi daha reformlar tam yerine oturmadan firavunu ortadan kaldırmaktı. Ay, bu teklifi düşünüyor, bir karar veremiyordu. Firavunun ortadan kalkmasını o da istiyor, ama bu girişimin geri tepmesinden de çekiniyordu. Horemhept onu ısrarları ile ikna etmeyi başardı. Bu arada onlar da adamları vasıtası ile halka bu reformların çok kötü olduğunu, insanları felakete sürükleyeceğini, firavunun bir kâfir ve dinsiz olduğunu yaymaya başlayacaklardı.

Suikast konusunda anlaşmışlardı. Nasıl gerçekleştireceğinin sorumluluğunu Horemhept üstlenmişti. Ay'ın tüm ayrıntıları bilmesi gerekmiyordu.

Osiris bazı subaylardan Teb'de çok güzel bir eğlence evi olduğunu duymuştu. Tutmos'un da izinli olduğu bir gün onu kandırıp o eve beraberce gitmelerini önerdi. Tutmos ilk başta biraz çekingen davrandıysa da, sonunda Osiris'in ısrarlarına dayanamayıp o gece onunla gitmeye karar verdi.

Elenisi Mısır'a Ege'deki Yunan adalarından gelmişti. Genç bir kızken, Mısırlı denizcilerin adaya yaptığı bir baskında birtakım başka insanlarla birlikte esir olarak alınmış, sonra da Mısır'a getirilerek, köle olarak satılmıştı.

Güzel bir kızdı. Köle olarak satıldığı evde, evin sahibinin arzusuna uyarak uzun zaman onunla beraber olup zaman zaman onun yatağını paylaşmıştı. Yaşlı adam iyi bir insandı. Seks gücü tükenince de Elenisi'ni azat etmişti.

Yalnız kalan Elenisi hanlarda, lokanta ve içkili meyhanelerde dolaşarak fahişeliğe başlamıştı. Nedense bu hayat ona hiç de zor gelmiyor, tam tersine bu hızlı yaşam tarzından zevk alıyordu. Bu süre içinde iki-üç adamın metresi olmuş ve onlardan epeyce bir maddi gelir de temin etmişti, Akıllı bir kadındı. Kazandıklarını harcamak yerine biriktirmeyi bilmiş ve yaşlandığını anladığı zaman da bu tip işleri bırakıp, Teb'de bir eğlence evi açmıştı.

Bu evde her gece kadınlı eğlence partileri organize ediyor, bu kadınları arzu eden kalburüstü erkeklere geceliğine kiralyordu. Esas parayı ise köle kız satışlarından kazanmaktaydı. Köle tüccarları ona güzel kızlar getirir, o da bu kızları iyi bir bakımdan geçirdikten sonra yüksek fiyatlara belli kişilere satardı.

Tutmos ve Osiris malum evin kapısına geldiklerinde, kapıda bekleyen iki iri yarı bekçi onları hürmetle selamlayarak içeri aldı. İçersi oldukça kalabalıktı. İnsanların oturmaları için yerlere büyük ve kalın minderler yayılmıştı. Etrafa serpiştirilmiş ahşap sehpa lar yiyecek, meyve ve içki yüklüydü. Salon büyük mum ve kandillerle aydınlatılmıştı. Bir köşede ise üç kişilik bir grup müzik çalıyordu. Büyücek bir salondur. Sağ taraftaki duvarda odalara açılan beş adet kapı vardı. Girişin tam karşısı ise boydan boya açıktı ve bu bölümün önünde de bahçeye doğru uzanan bir teras vardı.

Salonun sol tarafında geniş bir kemerle geçilen ayrı bir bölümde ise bir grup kadın bekliyordu. Müşteriler buradan istedikleri kadını seçerek satın alıyor veya bir gecelik Eleni'ye kira ödeyerek, kızlarla oradaki bir odaya kapanırlardı.

Tutmos ve Osiris'i Elenisi karşıladı. "Vay efendim, genç ve yakışıklı subaylarımız mekânıma şeref vermişler," diyerek onlara yer gösterdi. Onlar da diğer kişiler gibi minderlere yayıldılar. Elenisi eliyle kemerle ayrılmış olan bölmeyi işaret ederek, oradan istedikleri kadını seçebilecekleri söyledi.

Genç subaylar bir yandan önlerine konan yiyecek ve içkilerin tadına bakıyor, bir yandan da günlük olayları konuşuyorlardı. Osiris yerinden kalkarak kadınların beklediği kemerli bölmeye doğru gitti. Orada konuştuğu bir kadını alarak, oturdukları yere geldi ve beraberce minderlere yayıldılar.

Tutmos önüne konan içkinin keyfini çıkarıyor ve bir yandan da etrafı kolaçan ediyordu. Burada türlü türlü insan vardı ama hemen hepsi de belli ki varlıklı kişilerdi. Bu kişiler burada normal hayatlarında göremeyeceğiniz şekilde eğlenip deşarj oluyorlardı.

Kadınlar grubunun olduğu yerde genç bir kız Tutmos'un dikkatini çekmişti. Kız hiç gülmüyor, hatta asık bir suratla oturuyordu. Gözlerinde ise sanki bir korku ve dehşet ifadesi vardı. Yanına gelen birkaç erkeği de tersleyip, kafasını geriye çevirerek, çocukça elleri ile itmişti. Tutmos kendi kendine, "Peki o zaman niçin burada?" diye sordu. Aynı şeyleri Elenisi de görmüş olacaktı ki, kızın yanına giderek, onunla azarlıcasına sert bir şekilde konuşmaya başladı. Tutmos ne konuştuklarını bulunduğu yerden duyamıyordu, ama bu konuşma doğrusu pek de sohbete benzemiyordu. Daha fazla dayanamayıp, kalkıp kızın yanına gitti. Elenisi Tutmos'un yanlarına geldiğini görünce, hemen tavır değiştirerek, "Harika bir seçim,

genç subay. Bu genç kızımız köle olarak satılıktır,” dedi. Sonra da Tutmos'un kulağına eğilip, kızın henüz bakire olduğunu söyledi.

Tutmos bu harekete sinirlenmişti, ama “böyle bir yerde normal” diye düşündü. Sonra da Elenisi'ye satın almak için kızın fiyatını sordu. İstenen fiyatı kabul eden Tutmos, o anda yanında o kadar para olmadığını, ama parayı ertesi gün gönderebileceğini söyleyerek, kızı hemen serbest bırakmalarını istedi. Bunu kabul etmeyen Elenisi ile tartışmaya başladılar. O sırada kadının iki dev muhafızı da oraya gelmişlerdi. Uzaktan orada bir şeyler olduğunu gören Osiris hemen yanlarına giderek, kadının kulağına Tutmos'un firavunun yeğeni olduğunu fısıldadı. Elenisi'nin tavrı bir anda değişti. Kızgınlığın yerini kocaman bir gülücük aldı. Sonra da Tutmos'a, “Aman bayım ne demek? Bir yanlış anlaşma oldu. Siz buradan istediğiniz kadını alıp götürebilirsiniz. Burasını kendi yeriniz olarak lütfen kabul edin,” gibi laflar söylemeye başladı.

Bu arada genç kızın gözlerinden yaşlar akıyor ve korkudan tir tir titriyordu. Tutmos, Elenisi'ye hediye kabul etmediğini, ertesi gün parasını göndereceğini, bundan böyle bu kızın artık köle olmadığını, onu şimdi azat ettiğini, artık hür ve serbest olacağını söyledi. Herkesin şaşkın bakışları arasında da kızı oradan aldı ve birlikte çıktılar. Arkasından koşturan Osiris'e ise Tutmos kızı yaşlı rahibin bakımına bırakacağını, Osiris'in kalıp orada eğlenmeye devam edebileceğini söyledi.

Vakit geçti ama Tutmos yine de yaşlı rahibin kapısını çaldı. Adam şaşkınlık içinde kapıyı açınca, Tutmos ona durumu anlattı. Bir müddet kıza yanında bakmasını rica

etti. Gereken masrafları Tutmos ödeyecekti. Ayrıca iyi bir kızdı ve ona yeni tapınak işlerinde çok yardımcı da olabilirdi.

Günler su gibi akıp gidiyordu. Akhenaton yeni ismine alışmaya çalışıyordu. “Bu kadar seneden sonra yeni bir isme alışmak pek kolay olmasa gerek,” diye düşündü.

Karısı Nefertiti ise reformları açıkladığı günden beri ona soğuk davranıyordu. Bunun nedeni de en önemli dini reformu ona daha önceden söylememiş olmasıydı.

Firavun, Nefertiti ile birlikte verandada oturuyordu. Karısına neden dini reformu ona daha önce anlatmadığını açıklayıp, gönlünü almaya çalıştı. Nefertiti ise devre dışı bırakılmış olmaktan son derece rahatsızdı. Firavunun anlattıklarına inanıyor gibi davranıyordu, ama aslında firavunun artık kendisine eskisi kadar güvenmediğinin farkındaydı. “Acaba nerede hata yaptım?” diye düşündü.

Firavun karısına bir sonraki hafta yeni yapılan başkenti görmek için oraya gideceklerini söyleyerek, onun da gelip görmeyi arzu edip etmediğini sordu. Nefertiti ise kesinlikle gelmek istediğini vurguladı. Firavunla saraya ait birtakım olaylarla ilgili konuştuktan sonra, ona Sina’dan gelen yeğenini sordu. Firavun bu genç adamla ilgili olarak ilerisi için acaba ne düşünüyordu? Ordudaki görevi ne olacaktı?

Firavun karısına dönerek, sorusunu yanıtladı:

– Sevgili kraliçem, Tutmos kocaman bir adam olmuş. Ben onu son gördüğümde o daha beş yaşındaydı. En sevdiğim ablamın oğludur. Hikâyesini biliyorsun, tekrar anlatmama gerek yok. Onu buraya çağırtmakla çok iyi yap-

tığımı zannediyorum. O çok iyi bir genç, akli başında, mert ve ailesi dolayısı ile de firavuna çok bağılı bir karakteri var. Onun geleceğı konusunda ne düşündüğüme gelince, yeğenim olmasına rağmen, onun ilerde ne olabileceğini ben bugünden bilemem. Zeki ve çalışkan bir genç. Ne kadar becerikli olursa, o kadar yükselir. Buna ve ne olacağına kendi karar vermeli ve bunu hak etmelidir. Bilyorsun ki ben oldum olası tepeden inme tayin ve unvanların aleyhinde bir kişiyim.

Nefertiti'nin kocası firavun işte böyle bir adamdı ve yakınlarına dahi ayrıcalık tanımayan adil bir yanı vardı. O anda, yeni başkente onunla birlikte gitmeme kararından vazgeçti.

Ertesi hafta, yola çıkmaya hazırıldılar. İki adet atlı arabanın birinde firavun ve kraliçe bulunuyordu. Bu arabalar savaş arabalarına kıyasla daha büyüktü. Arka taraftaki küçük bankta kraliçe oturuyordu. Firavun ise sürücünün yanını tercih etmişti. Diğer arabaya da kullanılabilecek eşyalar konulmuştu. Muhafız subayı Argon firavun arabasının yanında atının üstündeydi ve on iki atlı muhafızı da firavun arabasını ortalarına almışlardı.

Tutmos da kafiye katılmış, atının üstünde arabanın diğer yanında ilerliyordu. Çok sıcaklara yakalanmamak için sabahın erken saatlerinde yola çıkmışlardı. Yol düz ve engebesiz olduğundan süratle ilerleyebiliyor, yaylı tekerlek aksları sayesinde fazla sarsılmadan ilerliyorlardı.

Yola çıktıktan dört gün sonra yeni inşa edilmekte olan şehir uzaktan görüldü. Çok güzel, yeşil bir vahanın ortasına kurulmuştu. Şehrin girişinde onları baş mimar Horam ve yardımcıları karşıladı. Horam onların yorgun ola-

bileceklerini düşünüyordu. Bu yüzden dinlenmek üzere onlar için hazırlanan özel mekâna gitmelerini istediye de, Firavun çok sabırsız olduğunu ve bir an önce şehri görmek istediğini söyledi.

Kenti dolaşmaya çıktılar. Firavun gördüklerinden son derece memnundu. Horam'ı ona izahat versin diye kendi arabasına almıştı. Bir tapınak inşaatının önüne geldiklerinde, firavun arabayı durdurtup inerek, tapınağı incelemeye başladı. Hayran kalmıştı. Tapınağın üç duvarına Aton dininin ilkeleri kazılarak yazılmış, karşı duvara ise altın kaplama büyük bir güneş sembolü yapılarak, altına Sina'dan firuze taşlarla "Ekon'a inan" yazılmıştı.

Atlı arabayı saray inşaatına doğru sürdüler. Saray girişi uzun mermer merdivenlerle başlıyordu. Tavanlar oldukça yüksekti. Firavun ve kraliçenin özel bölümleri diğer bölümlerden tamamen ayrılmıştı. Firavun da, Nefer-titi de sarayı çok beğendiler. Saray mimarisinin gayet sade ama "ben sarayım" diyen bir havası vardı ve sanki insanlara, "Burası hürmet edilecek bir yerdir," diyordu.

Horam onlara saray bahçesinin sağ arka tarafında kalan ve varlıklı kişiler için ayrılan parsellerde sahipleri tarafından yürütülen inşaat çalışmalarını da gösterdi. Büyük bir aksilik çıkmadıkça, şehir sekiz ay veya bir yıl içinde taşınılabılır hale gelecekti.

Akşam olmuş, hava kararmıştı. Firavun ve kafilesi geceyi orada geçirip, ertesi sabah erkenden yola çıkmayı planlıyorlardı. Bu yüzden Horam onlara güzel bir akşam yemeği hazırlatmıştı. Yemekte Akhenaton'nun bir yanında Nefertiti diğer yanında ise Horem oturuyordu. Sohbet daha çok yeni yapılan şehir hakkındaydı. Bir ara Akhena-

ton Horam'a dönerek onu övdü:

– Sayın Horam, doğrusu beni fazlası ile sevindirdiniz. Ben bugüne kadar böyle bir kent ne gördüm, ne de işittim. Her şey beklediğimden çok daha güzel ve yerine oturmuş. Özellikle tapınak ve saray bir harika. Size ve ekibinize çok teşekkür ederim. Sizler benim için savaş kazanmış bir ordu komutanından daha kahramansınız. İnşaat tamamlanınca sizi ve yardımcılarınızı iyi bir mükâfatın beklediğini de şimdiden söyleyebilirim.

Övgü ve mükâfatlandırma haberi Horam ve yardımcılarını çok sevindirmişti.

Ertesi sabah firavun ve kafilesi hazırlanarak yola çıktılar.

Yolculuk iyi geçiyordu. Tutmos ve Argon yine aynı pozisyonda, yani firavun arabasının sağında ve solundaki yerlerini almış, at sürüyorlardı.

Yolun ortalarında, sağ ve sol tarafı tepe olan bir boğazdan geçmeleri gerekiyordu. Çok dar bir boğaz değildi, ama her boğazda olduğu gibi burada da hareket kabiliyeti biraz azdı.

Tutmos bir anda hemen gözünün önünden geçen bir cismin sert rüzgârı ile irkildi, hemen arkasından bir daha... Kafasını sağ tarafa çevirdiğinde arabacının göğsüne saplanan oku gördü. Diğer ok ise at üstündeki Argon'u vurmuş ve Argon yere düşmüştü.

Tutmos birkaç muhafızla birlikte dörtnala okların atıldığı yere doğru at sürdü. Hem atı iyiydi, hem de o iyi bir biniciydi. Kısa zamanda kaçmakta olan iki okçuya yetişti. Atının üzerindeyken kınından çıkardığı kılıcını okçu-

lardan en yakındakinin birine boynuna indirdi. İkincisini canlı yakalamak istiyordu ama olmadı. İkinci okçuya yetişen bir muhafız da onu mızraklamıştı.

Tutmos hemen atından inerek, ikinci okçunun yanına gitti. Ondan bir şeyler öğrenmek istiyordu, ama olmadı. Adam ölmeden önce sadece, “Yaşasın Amon dini,” diye bildi.

Tutmos geri döndüğünde, herkesi yerde yatan Argon’un etrafında buldu. Ok Argo’nun tam kalbine isabet etmiş ve Argon ölmüştü. Bu ölüm herkesi çok üzmüştü. Tutmos bunu yapanların kim olduğunu tahmin ediyordu ve o gün orada Argon’un intikamını alacağına yemin etti. Suikast olayı firavun ve Nefertiti’yi bir hayli üzmüş ve sinirlendirmişti. Bu okların hedefinin firavun olduğu da herkes tarafından zaten tahmin edilmişti.

Argon ve arabacının cesetleri boşaltılan malzeme arabasına koyuldu. Dönüş yolunda, ikinci bir suikast olasılığına karşı Tutmos ve muhafızlar firavun arabasını atları ile bir daire içine alarak, Teb’e doğru ilerlediler.

Argon’a güzel ve duygusal bir cenaze töreni yapıldı. Bütün arkadaşları ve muhafızlar törendeydi ve hepsi de çok üzgündüler.

Argon ölünce, firavun Tutmos’u saray muhafız komutanlığına atadı. Tutmos bu görevden fazla hoşlanmasa da, bu durumlarda dayısına yakın olması gerektiğini düşünerek, görevi ister istemez kabul etti. Yanına aldığı birkaç muhafızla birlikte eski başrahibin sürgün olarak kaldığı köye gitti. Firavuna yapılan suikast girişimini incelemeye buradan başlamak gerekirdi.

Eski başrahibi bir hayli sıkıştırdıysa da, konuyla ilgili doğru dürüst bir cevap alamadı. Konuşmaları boyunca eski rahibin yanında hiç tanımadığı bir adam duruyordu. Adam sanki rahibin ağzından çıkan her kelimeyi yakalamaya çalışıyor ve de onu kontrol altında tutuyor gibiydi. Tutmos bu duruma engel olmak için rahibi alarak, bahçeye çıkmaya zorladı. Adam da onları takip etmek istediğinde, Tutmos'un bir işaretiyle muhafızlar adamın dışarı çıkmasına mani oldular.

Tutmos, rahipten fazla bir şey öğrenemedi. Yalnız baskılara dayanamayan rahip en sonunda, "Emin olun ben bir şey bilmiyorum. Eğer gerçeği öğrenmek isterse-
niz, Teb'deki bazı büyük başları sıkıştırın," dedi.

Tutmos rahibin büyük başlar derken kimleri kastettiğini bilmesine biliyordu ama elinde hiç delil yoktu.

Geri döndüklerinde, Tutmos saray muhafızlarını iki katına çıkartarak, firavun ve Nefertiti'yi tam bir koruma altına aldı.

Geçen zaman içinde olaylar durulmuş ve her şey normale döner gibiydi. Bunu fırsat bilen Tutmos da yaşlı rahibin evine teslim ettiği kızı ziyarete gitti.

Yaşlı rahip onu heyecanla karşılayıp içeri aldı. Kız da oradaydı ve kurtarıcısının geldiğini görünce, yüzünde hoş ve mutlu bir gülümseme belirdi. Tutmos yaşlı rahibe misafirinden memnun olup olmadığını sorduğunda, adam, "Onu bana sen değil, sanki tanrı gönderdi. Onsuz ne yapardım bilemem. Hem tapınak çalışmalarında, hem evdeki işlerimde bana hem akli, hem de gücüyle çok yardımcı oluyor. Tanıdığım kadarı ile o tam bir ha-

nımefendi,” dedi.

Kızın ismi Surika idi. İsrailoğulları kabilelerinden birinin reisinin kızıydı. Bu yüzden de iyi yetiştirilmişti. Güzel yüzü, uzunca boynu ve mütenasip vücudu ile asil bir görünüşü vardı. Son derecede kibar ve terbiyeli idi. Tutmos’un onları ziyarete gelmesinden de mutlu olmuştu.

Tutmos’un öğrendiğine göre, kız geldiği günden beri evden çıkmamıştı. Çünkü korkuyordu. Dışarı çıkarsa onu tekrar kaçırıp köle yapacakları düşüncesi, onu tamamen eve bağlamıştı.

Tutmos ayağa kalkarak, elini Surika’ya uzattı. Birlikte dışarı çıkıp, biraz dolaşmalarını istedi. Surika elini ona uzattıysa da, bu davete karşılık çekingen davranıyor, içindeki korkuyu bir türlü atamıyordu. Bunu fark eden Tutmos, “Surika lütfen korkma. Ben yanımdayken kimse sana dokunamaz,” diyerek onu ikna etmeyi başardı ve onu elinden tutarak, kaldırdı ve dışarı çıktılar.

Surika dışarıda yürürlerken devamlı sağına soluna bakıyordu ve hâlâ çok tedirgindi. Durumu gören Tutmos onun dikkatini dağıtmak için onunla konuşup eğlenceli olaylar anlatmaya başladı.

Geri dönüş yolunda, Tutmos Surika’ya araştırma yapacağını ve izlerini bulduğu takdirde, onu ailesinin yanına göndereceğini söyledi. Ama o da biliyordu ki, bu pek kolay bir iş olmayacaktı. Çünkü İsrailoğlu kabileleri devamlı hareket halindeydi.

Surika duyduklarına çok sevinmişti. İki eliyle Tutmos’un elini kavrayıp, kafasını kaldırarak, sevgi dolu bir ifade ile onun gözlerinin içine baktı. “Çok sağ olun efen-

dim. Benim için yaptığınız iyilikleri asla unutmayacağım,” dedi.

Her ne kadar Amon dini yasak edildiyse de, insanları alışkanlıklarından koparmak o kadar kolay olmuyordu. Amon dini tanrılarına tapınma gizli gizli devam ediyordu. Bunun en büyük destekçileri ise tabii ki Ay ve Horemhept idi.

Horemhebt suikastın istediği şekilde sonuçlanmamasına çok sinirleniyor, oraya gönderdiği ölen adamlarına ise küfredip duruyordu. Eski başrahibin yanına koyduğu adamdan gelen haber ise onu daha da sinirlendirmişti. O piç kurusu muhafız subayı suikastla ilgili bir de tahkikat başlatmıştı. Onun da sonu dayısı firavun gibi olmalıydı. İkisi de mutlaka öldürülecekti. Yalnız biraz zaman gerekiyordu. Çünkü şu ara kontrolü çok sıkı tutuyorlardı.

Nefertiti sarayda alınan koruma önlemlerinden dolayı çok memnundu. Tutmos işini bilen bir genç subaydı. Onunla biraz daha yakından ilgilenmeye karar vermişti. Zaman zaman onu türlü bahanelerle kendi özel verandasına çağırıyor, ona meyve suları ikram edip, korunma ve sarayla ilgili sorular soruyordu. Tutmos ise bu durumlar da bir centilmene yakışır şekilde çok kibar hareket ediyor, elinden geldiğince de kraliçenin sorularını cevaplamaya çalışıyordu.

Nefertiti tüm dirayetli görünüşüne rağmen, bazı zamanlar yaşadığı ortamdan korkuyordu. Acaba hedef sadece firavun muydu? Yoksa onu da mı öldürmeye çalışacaklardı.

Firavuna bir şey olduğu takdirde yeni firavun kim ola-

çaktı? Firavunun ilk karısından olan oğlu daha çok küçüktü. Babası Ay'ı tanıyordu. O firavun olmayı kimseye bırakmak istemez, buna kendisi talip olurdu. Ama bu iş böyle olmayacaktı. Kadın olmasına rağmen firavunluk onun hakkı olmalıydı ve olacaktı. Bu yüzden de bir koruyucuya ihtiyacı vardı. O kişi de Tutmos olmalıydı. Çünkü mert, cesur, art düşünceleri olmayan bir insandı. Bu yüzden onunla mümkün olduğu kadar yakınlaşmalıydı. Babası Ay ve Horemhebt'e çok dikkat etmeliydi. Yapılan suikastta bile onların parmağı olduğunu hissediyordu.

Akhenaton devlet işleri ile meşgul oluyor ve yeni kurduğu adalet sistemini yerleştirmekle uğraşıyordu. Akıllı başında, devlet işlerinde deneyimli, sözü geçen ve saygı duyulan bir grup insandan hâkimler birliği kurmuştu. Davalara onlar bakacak, ama gerektiğinde son söz kendisine ait olacaktı. Bilhassa ölüm cezalarında karar mutlaka firavuna onaylatılacaktı.

Aradan bir yıl kadar bir zaman daha geçmişti. Tutmos sarayı koruma işini hiçbir şekilde gevşetmemişti. Çalışanlar dahil girip çıkan herkesi kontrol altında tutuyor ve yeni bir suikast girişimine fırsat vermek istemiyordu.

Fırsat buldukça da Surika'yı ziyarete gidiyordu. Surika ona çok alışmış ve iyi arkadaş olmuşlardı. Bazen beraber yemek yiyor, gezmelere çıkıyor hatta eğlence yerlerine bile gidiyorlardı.

Surika korkularını yenmişti ve Tutmos'la birlikte olmaktan mutluluk duyuyordu. Tutmos'un onun kabilesi konusunda getirdiği haberler bile artık onu eskisi kadar heyecanlandırmıyordu. Çünkü artık Tutmos'la olmayı her şeye tercih eder olmuştu.

Bir gün yeni başkentten saraya gelen üç kişilik bir haberci grubu inşaatın bittiğini ve artık insanların yeni kente taşınabileceklerini bildirdi. Firavun bu habere çok memnun olmuştu. İlk müjdeyi de Nefertiti'ye verdi ve ondan yeni saraylarını çok iyi dekore ettirmesini rica etti.

Taşınma hazırlıkları başlamıştı. Doğal ki bu işler bir hayli zaman alacaktı, ama firavun için buna fazlasıyla değerdı. Ona göre bu köhnemiş şehirden kurtulmak çok ama çok sevindirici idi.

Kısa bir zamanda insanların birçoğu Tel-El Amarna'daki yeni şehre taşınmışlardı. Bir kısım ise Teb'de kalmayı yeğlemişti. Bunların çoğunluğu yeni Akon dinini kabul etmeyip, eski Amon-ra dinini benimsemeyi sürdürenlerdi.

Ay ve Horemhebt'e de yeni evler verilmişti. Firavun onların evlerini özellikle saraydan biraz uzak tutmuştu. Tutmos'a sarayda iki odalı bir daire ayrılmıştı. Onun daire si firavunla Nefertiti'nin dairelerinin yakınındaydı. Tutmos sarayda kalmak hiç istememiş, ama koruyuculuk görevinden dolayı buna mecbur kalmıştı.

Yeni şehre taşınmanın şerefine bir sürü davetler veriliyordu. Tutmos bu davetlerde daima firavun ve kraliçenin yanında yer alıyordu. Misafir gibi gözükse de o kendini daima vazife başında hissediyordu.

Firavun şenliklere katkı olarak büyük bir atlı araba yarışması tertip edilmesini istedi. Birinci gelene bir büyük kese altın verilecekti.

Osiris son zamanlarda bir hayli telaşlı ve heyecanlıydı. Ne zamandır beğendiği bir kızla ilişki kurmuş ve ev-

lenmeye karar vermişlerdi. Osiris varlıklı olmayan bir aileden geliyordu. Babası bir zamanlar bir inşaat ustasıydı. Yaşlanmış ve artık çalışmıyordu. Oğlunu büyük gayretler ve tanıdıklarının ricaları ile subay yetiştirmişti. Oğul aldığı parayla hem kendine, hem de ailesine bakmak zorundaydı. Şimdi bir de evlilik olayı vardı ki, nasıl altından kalkabileceğini kara kara düşünüyordu.

En yakın dostu Tutmos'a bu derdini açtığında, Tutmos zamanla her şeyin düzelebileceğini, kendini bu kadar sıkmasının gereksiz olduğunu ve tanrının mutlaka ona yardım edeceğini söyleyerek, onu teselli etmeye çalıştı. Tutmos'un parası vardı ve arkadaşına bu paradan verebilirdi ama çok iyi biliyordu ki arkadaş bu durumdan hem rence olur, hem de asla bu parayı kabul etmezdi.

Yarışların olacağı gün gelip çatmıştı. Yarış alanı hınca hınç doluydu. Yarış arabaları çift atlı bir kupadan oluşan, iki tekerlekli savaş arabaları idi. Sürücü ancak ayakta durabiliyordu. Herkesin kendi atlarını seçme hakkı vardı.

Tribünlerin orta kısmı firavun ve ailesi için, sağ ve sol tarafları ise devlet erkânı ile yüksek rütbeli subaylara ayrılmıştı. Diğer bölümlere ise halk yerleştirilmişti.

Osiris hem iyi bir yarışçı, hem de iyi bir sürücü idi ve kendine en büyük rakip olarak da Tutmos'u görüyordu.

Bir işaretle yarış başladı. Atlı arabalar adeta birer ok gibi yerlerinden fırladılar. Bütün yarışanların tek bir hedefi vardı, o da kazanmaktı. Etraf toz içindeydi. Tozun yoğunluğundan yarışçıları görmek bile zorlaşıyordu. Yarış için uzun bir parkur tespit edilmişti ve yarışçıların bu parkuru üç defa dönmeleri gerekiyordu. Yarışmada sade-

ce arabayı hızlı sürmek yeterli değildi, diğer arabalardan da korunmak gerekiyordu. Nitekim hızlı ve hırslı yarışçılar birbirleri ile çarpışmaya başlamışlardı bile. Devrilen arabalarla kışneyen atların çıkardığı gürültü toz ve dumanla birlikte tribünlere kadar geliyordu.

Yarışın sonlarına doğru Tutmos en öndeydi. Hemen arkasından bir araba boyu farkla Osiris geliyordu. Bitiş çizgisine yaklaşıldığında aynı mesafeyi koruyorlardı ki, Tutmos yularları çekerek atını gerdi ve ağırlaştırdı. Osiris yarışın heyecanından bunu fark edemedi ve rüzgâr gibi Tutmos'un yanından geçerek birinci oldu.

Osiris'e törenle firavun tarafından büyükçe bir kese altın verildi. Buna en çok sevinen ise Tutmos oldu.

Yarıştan sonra iki arkadaş birbirlerine sarılarak tebrikleştiler. Osiris problemlerinin hallolmasından dolayı mutluluk içerisindeydi.

El Amarna'da hayat Teb şehrine nazaran daha da sakinleşmişti. Aton'a inananlar daha çok buraya taşınmıştı. Güneş simgesini de şehrin birçok yerlerinde görmek mümkündü.

Sanatçıların El Amarna'ya taşınması ile Mısır resim ve heykel sanatında değişiklikler göze çarpmaya başladı. Bunun en büyük nedeni ise sanatçıların yeni Aton dininden etkilenmeleriydi. Eskiden firavun resimleri tanrısal bir durağanlıkla yapılırken, şimdi daha gerçekçi şekillerde çizilmeye başlanmıştı. Örneğin, firavun karısıyla yemek yerken veya karısını öperken gibi...

Akhenaton sanata kıymet veriyor ve sanatı teşvik ediyordu. Ona göre kendisinden sonra gelecek kuşaklara bı-

rakılacak en iyi armağanlardan biri, yaşadığı devri tasvir eden sanat eserleriydi.

Nefertiti üstün becerileri sayesinde sarayı kısa bir zamanda düzene sokmuştu. Her şeyle yakından ilgileniyor, eksik ve çirkin bir şey görmeye tahammül edemiyordu. Tutmos'un sanata karşı olan sevgi ve yeteneğini bildiğinden, taht salonuna koyacağı heykel ve resimler için Tutmos'u çağırarak fikirlerini sordu. Tutmos da ona elinden geldiği kadar yardım etmeye çalıştı. Bunun üzerine, kraliçe sarayın diğer kısımlarına konacak heykel, resim ve diğer sanat eserleri için devamlı olarak Tutmos'un fikirlerini almaya başladı. Nefertiti Tutmos'un fikirlerinden yararlanıyordu, ama esas amacı onu mümkün olduğunca yanında tutabilmekti.

Yine böyle bir gün beraberce sanat eserlerini yerleştirmeye çalışıyorlardı ki, kraliçe Tutmos'a, "Sarayı ve etrafını iyi koruyorsun, ama beni de iyi korumanı isterim," deyince Tutmos, "Sayın kraliçem, sizi korumak görevlerimin başında geliyor," cevabını verdi. Nefertiti bu cevaba gülümseyerek, "Ben daha yakından korunmak istiyorum Tutmos," diyerek uzaklaştı.

Bu cevap üzerine şaşırıp kalan Tutmos ne yapacağını bir türlü bilemedi. O dayısının, yani firavunun karısıydı. Onunla bir ilişkiye girmesi söz konusu olamazdı. Fizik olarak çok güzel ve çekici bir kadındı. Onu seks olarak arzulayabilirdi, ama inandığı prensipleri bunu kesin yasaklıyordu.

Bu gidiş iyi değildi. Bir gün belki Nefertiti'nin arzularına teslim olabilirdi. Onun için de firavunla konuşup, onu saray muhafızlığından azat etmesini ve orduya, yani

kışlasına dönmek istediğini bildirecekti. Zaten o muhafızlığı fazla sevmiyordu. İsteddiği orduydı.

Akhenaton yeğeninin tayin edilme arzusunu dinledikten sonra, “Niçin?” diye sordu. Tutmos sarayda yapacak fazla bir işi olmadığını, orduyu daha çok sevdiğini, ordu da çok daha yararlı olabileceğini dile getirdiyse de, firavun Argon’un ölümünden sonra yanında fazla itimat edeceği kimse kalmadığını söyleyerek, bu yüzden de onu bırakmamasını istedi.

Bu sözler üzerine yapacak bir şey kalmamıştı. İster istemez sarayda kalacaktı.

Akhenaton’nun ilk karısından olan oğlu Tutankamon çok güzel bir çocuktur.

Henüz sekiz yaşında olmasına rağmen, herkes onun güzelliğinden bahseder olmuştu. Yalnızdı, çoğunlukla kendi başına oyun oynar ve kimi zaman da üvey kız kardeşi Ankhesenpate ile birlikte vakit geçirirdi. Üvey kız kardeşi ondan üç yaş küçüktü.

Tutankamon’un sarayda en sevdiği kişi kuşkusuz Tutmos’dur. Çünkü Tutmos sıkça onunla ilgileniyor ve ona yeni oyunlar öğretiyordu. Bir gün Tutankamon ona büyüyünce firavun olup olamayacağını sordu. Tutmos da firavunluğun onun doğal hakkı olduğunu, tabii ki büyüyünce firavun olabileceğini söyledi. Bunun üzerine Tutankamon da, “Bir firavunun iyi kılıç kullanması gerekir,” diyerek Tutmos’dan kendisine kılıç kullanmayı öğretmesini istedi.

Çaresiz kalan Tutmos iki adet ahşap kılıç yaptı. Bunlarla boş zamanlarında kılıç oynamaya başladılar. Bu da

Tutankamon'un en çok sevdiği oyundu.

Tutankamon Ay'dan hem korkar, hem de onu sevmezdi. Onu gördüğü yerden hemen uzaklaşır, olabileceği yerlere adımını dahi atmazdı. Üvey dedesini itici buluyor ve sürekli bir samimiyetsizlik seziyordu.

Tutmos'un firavuna ısrarı sonucunda, şehirdeki bazı ileri gelen aile çocuklarının ara sıra saraya gelerek, Tutankamon'la oyun oynamalarına izin verildi. Bu da onun yalnızlığını bir parça da olsa azaltmıştı. Bunun için de Tutmos'a ayrıca şükran duyuyordu.

Ay ve Horemhept'in yeni Aton dinine karşı başlattıkları gizli kampanya semeresini vermeye başlamıştı. Eski işlerinden kovulan Amon rahipleri de bu kampanyayı ciddi bir şekilde destekliyorlardı. Tek amaçları tekrar eski dinlerine dönülmesiydi.

Olaylar Teb ve yeni başkent Amarna'da aynı anda başladı. Kandırılmış bir kısım halk ayaklandı. Amarna da halkın bir kısmı yıkmak için yeni tapınaklara saldırırken, bir kısmı da saraya yürümeye başladı. Osiris ve bazı subaylar birlikleri ile tapınakları korumaya gittiler. Tutmos ise askerleri ile sarayı kordon altına almıştı. Teb'deki isyanı bastırmak için de ayrı bir birlik gönderildi.

Halk bir türlü ikna edilemiyordu. Bazı eski Amon rahipleri, "Melun firavun!" diye bağırıyor ve etrafı yakıp, yıkmaya çalışıyorlardı. Bunun üzerine askerler başta Tutmos olduğu halde halkı ikna edemeyeceklerini anlayınca, çok sert bir şekilde ve epey kan dökerek ayaklanmayı bastırmaya çalıştılar.

Teb'de durum vahimdi. Orada bulunan muhafızlar is-

yanı bastırmaya yeterli gelmiyordu. İsyancılar Teb'de görevli devlet memurlarının evlerine saldırmış, hatta bazı-
rını öldürmüşlerdi. Kısa sürede yetişen takviye birlikleri
biraz geç de olsa isyanı kanlı bir şekilde bastırdı.

Kumandan Horemhept'e gelince, o bazı subaylarının
itirazına rağmen böyle bir isyanı bastırmanın muhafızla-
rın işi olduğunu ve ordu karışırca çok daha fazla kan dö-
küleceğini söyleyerek, ordusunu kışlada tuttu. Zaten
Ay'dan da bu yönde talimat almıştı.

İsyanı çıkartan elebaşlıların beklentilerinin aksine,
Tutmos ve diğer muhafız subay ve askerlerinin olağanüs-
tü gayretleri sayesinde sonunda isyan bastırıldı. Ama çok
kan dökülmüştü.

Suçu sabit görülen kişiler tutuklanarak zindana atıldı.
Bazı isyancı eski rahipler de çatışma sırasında öldürül-
müştü.

Akhenaton isyan olaylarını sorgulamak için Horem-
hept'i çağırttı. Sorusu gayet açıktı. Ordu isyana niçin mü-
dahale etmemişti?

Horemhept firavunu ikna etmek için daha önce subay-
larına karşı kullandığı bahaneyi yineledi. Ordu müdahale
etse, çok daha fazla kan dökülecekti.

Akhenaton hiç ikna olmamıştı, ama olmuş gibi gözü-
tü. Niyeti onu kumandanlıktan alıp, yerine kendine sağ-
dık başka bir kumandan atamaktı. Ama hemen değil. Uy-
gun bir zamanı kollamalı ve onun yerine geçecek kişiyi
de iyi seçebilmeliydi. "Keşke Tutmos daha yaşlı ve tecrü-
beli olsaydı" diye düşündü.

Ordunun isyanı bastırmaya yardımcı olmamasına Tut-

mos da bir anlam verememişti. Horemhept'in subayları ile yaptığı konuşmayı o da duymuş ve öne sürdüğü nedenleri inandırıcı bulmamıştı. Her zaman kuşkulandığı bu adama karşı duyguları daha da kesinleşmiş ve bir açığını yakalamak için pusuda beklemesi gerektiğine inanmıştı.

Horemhept yine Ay'ı ziyarete gelmişti. Amacına ulaştırmayı başaramadıkları isyanı konuşuyorlardı. İkisinin de ortak fikri muhafızların beklenmedik şekilde canla başla uğraşıp, isyanı bastırmış olmalarıydı. Ay'a göre Tutmos iyi bir subay ve askerlerini yüreklendirmeyi bilen bir kumandandı.

Horemhept Tutmos'dan söz edilmesine sinirlenmişti. "Onu en kısa zamanda ortadan kaldıracığım," dedi. Ay ise ona soğukkanlı olmasını tavsiye etti. O sırada bu tür hareketler yapmaktan ve dikkat çekmekten kesinlikle kaçınmaları gerekiyordu. Ay'ın yeni bir projesi vardı. Bu kez işi sıkı tutarak, istedikleri sonuca varmayı garantileyeceklerdi. Bunun için de biraz zamana gereksinimi vardı. Bu işler artık silah veya kavgayla olmayacaktı. Artık bambaşka bir taktik uygulayacaklardı.

Ay'ın emellerine kavuşabilmesi için Akhenaton mutlaka ortadan kaldırılmalıydı. Böylece kendisinin Mısır'ı yönetme ve firavun olma yolu açılmış olacaktı. Ay'ın ilkelerine göre, istediğini elde etmenin en iyi ve sağlam yolu engelleri yok etmek ve buna yardım edenleri de ödüllendirmektir. Bu inanışla buralara kadar gelebilmişti. Bundan sonra da aynı yaklaşımı sürdürecekti.

Tutmos, Surika'nın kabilesinin Sina'nın kuzey doğusunda bir yerlerde olduğunun haberini almıştı. Bunu söylemek ve Surika'yı da ziyaret etmek için doğruca yaşlı ra-

hibin evine gitti. Eve vardığında, her ikisini de hummalı bir şekilde çalışırken buldu. Halka yeni Aton dinini sevdirmek için parşömen üzerine bu dinin yüceliğine ait yazılar yazıp, resimler çiziyorlardı. Tutmos'u görünce Surika'nın her zamanki gibi gözleri parladı. Ne kadar mutlu olduğu yüzünden açıkça belliydi.

Tutmos yaşlı rahipten Surika'yı gezdirmek için izin istedikten sonra, kızı da alarak dışarı çıktı. Kapıda saraydan ödünç aldığı bir atlı araba duruyordu. İki de arabaya binerek uzaklaştılar. Bir süre Nil nehri boyunca araba sürdüler. Kimsenin olmadığı تنها bir yerde arabadan inerek, bir tümseğe oturup, güneşin Nil nehrinde batışını seyretmeye koyuldular.

Yan yana oturmuşlardı. Her harekette vücutları değişiyordu. Tutmos, kabilesi ve ailesi hakkında duyduklarını Surika'ya anlattı ve isterse onu birkaç asker refakatinde kabilesinin olduğu yere gönderebileceğini söyledi.

Surika'da beklediği heyecanı görememişti. O başını Tutmos'a doğru çevirerek, "Sen nasıl istersen," diye cevap verdi. Gözleri dolu dolu olmuştu ve yüzü ağlamaklı gibiydi. Tutmos ne yapacağını şaşırmış, öylece kalakalmıştı. "Yoksa gitmek istemiyor musun?" diye sordu. Surika bu soruya cevap vermedi. Sadece başını Tutmos'un omzuna koymakla yetindi ve gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

Tutmos Surika'nın gitmek istemediğini anlamıştı. Elini onun başına götürüp, saçlarını okşamaya başladı. Bir müddet sessizce bu şekilde oturmaya devam ettiler. Sonra Surika başını kaldırıp, ıslak gözleri ile Tutmos'a baktı. Başları iyice birbirine yakındı. Aniden, bilinçsiz

bir şekilde dudakları birleştirdi ve delicesine birbirlerine sarıldılar.

Bir müddet sonra, Surika artık dönmek istemediğini ve Tutmos için bir sakıncası yoksa onunla beraber kalmak istediğini söyledi. Yine de, eğer Tatmos onun kalmasını istemiyorsa, o tabii ki çok üzülse de, gitmeye razıydı. Bu sözler üzerine, Tutmos ona tekrar sarılarak, onun her zaman yanında kalabileceğini ve bundan da büyük mutluluk duyacağını söyledi.

Uzun uzun konuştular. İkisi de mutlu ve heyecanlıydı. Bir ara, Tutmos Surika'nın kabilesine haber göndermenin doğru olacağını ileri sürdü. Ailesi onu merak etmemeliydi. Onun bir köle olarak değil, mutlu bir şekilde yaşadığını bilmelilerdi. Surika da bu isteğe olumlu bir cevap verdi. Arabaya binerek, neşe ve mutluluk içinde eve döndüler.

Tutmos onunla kapıda öpüşerek vedalaştı. Surika'nın gözlerindeki ifade ayrılmak istemediğini söylüyordu ama Tutmos'un gitmesi gerekiyordu.

İsyan bastırılmış sayılırdı, ama her iki şehirde de gerginlik devam ediyordu. Halk ve ordu iki gruba ayrılmıştı. Yeni dini kabul edemeyenler, firavuna ve Aton dinini kabul edenlere karşı son derece tepkiliydiler. Bu yüzden küçük de olsa, yer yer çıkan olaylar büyük huzurluksuz yaratıyordu.

Bu huzursuzluğu körükleyenlerin başında Horemhept geliyordu. Orduda yeni Aton dinini kabul eden asker ve subayların terfi etme şansları kalmamıştı. Bu da orduyu iyice ikiye bölen bir etkendi. Subay ve askerler arasında

bu konuyla ilgili çıkan tartışmaların çoğu kanlı bir şekilde sonlanıyordu.

Bu olaylardan dolayı üzüntü duyan ve sinirlenen firavun Akhenaton bunu aynı zamanda bir fırsat bilerek, ordu da gerekli huzuru ve düzeni kuramadığı gerekçesi ile Horemhept'i görevden almaya karar verdi. Yerine ise Hitit savaşlarında ün salmış mert ve dürüst bir komutanı başkumandan olarak tayin etti.

Bu karar çok ani alınmış ve uygulanmıştı. Horemhept adeta şok geçiriyordu. Hemen karısı Amarna'yı Nefertiti'ye göndererek yardım etmesini rica etti. Ne de olsa karısı Nefertiti'nin kız kardeşiydi. Nefertiti kız kardeşinin söylediklerini dinledikten sonra, firavunun bu tip kararlarına karşı hiçbir şey yapamayacağını söyleyip, kız kardeşini geri çevirdi.

Firavunun bu kararına Ay da çok içerledi, ama soğukkanlılığını hiç kaybetmeden, "Bu bardağı taşıran son damla oldu," diye düşündü. Ay'ın sarayda olduğu bir gün, dışarıdan bir adam gelerek, Ay'ın kendisini çağırttığını ve bu yüzden onunla görüşmesi gerektiğini söyledi. Muhafız adamın söylediklerinin doğruluğunu kontrol edip, Ay'ın da onayını aldıktan sonra, onu Ay'ın odasına yönlendirdi. Bu arada Ay sarayda çalışanların şefi olan memuru da kendi odasına çağırttı. Memur Ay'ın odasına gelince, gereken saygılı selamı verip, onun emirlerini bekledi. Ay memura ziyarete gelen adamı göstererek, "Saray aşçısının bir yardımcıya ihtiyacı olduğunu duy-dum. Bu adam iyi yemek yapar, onu işe alın," dedi. Memur biraz sıkılarak, "Yüce efendim, bunu memnuniyetle yapardım, ama muhafız subayı Tutmos'un kesin emri

var. O bir ön soruşturma yapmadan kimseyi işe almaya yetkimiz yok,” diye cevap verdi. Ay bu cevaba fena halde sinirlenip, “Sen benim emirlerimi yerine getir memur. Gerekirse ben Tutmos’la konuşurum,” diyerek sert bir gözdağı verdi. Memur daha fazla cevap verecek bir durumda olmadığından, “Baş üstüne efendim,” deyip yeni aşçı yamağı ile birlikte mutfağa indi.

Ay bu işi hallettikten sonra, eski başrahibin yaveri ile gizlice buluştu. Ondan, insanı içildikten birkaç saat sonra etkileyen bir zehir hazırlamasını istedi. Rahip ona gözlemlerini dikip, “Ne için?” der gibi bakınca, Ay hiç duraksamadan “Unutma, bu zehir Amon-Ra’yı tekrar yaşama döndürmek için,” dedi. Bunun üzerine, rahip gülümseyerek istenilen zehrin en kısa zamanda hazırlanacağını söyledi. Amon rahipleri zaten yüzyıllardır zehir işinin erbabı idiler.

Akhenaton yeni saraya taşınmalarının ikinci yıl dönümünde büyük bir davet vermeye hazırlanıyordu. Davetin organizasyonu için Nefertiti ile onun terasında konuşurken, bir yandan da karısı tarafından hazırlanmış olan davet listesini inceliyordu. Firavun Aton dinini kabul etmemiş kişilerin davete gelmesini istemiyordu Karısına davette, müzisyenler ve dansçıların çok iyi olması ve ünlü sanatçıların da davet edilmesi gerektiğini bildirdi.

Firavun Horamhept’i davet etmek istememişti. Fakat karısının ısrarlarına dayanamadı ve onunda davet edilmesini kabul etti. Aslında adam onun bacanağıydı. Davet edilmezse, başkaları buna türlü anlamlar yükleyebilirdi.

Saray personeli ve sanatçılar günlerdir sarayı süslemekle meşguldüler. Tutmos kontrolleri çok sıklaştırmış

ve ilk gördüğü herkesi sorguya çekiyordu. Muhafız sayısını daha da arttırmış, etrafta kuş uçurtmuyordu.

Tutmos davet akşamı Surika'yı da davet etmek istemiş, ama sonradan vaz geçmişti. Surika'nın İbrani olduğunu duyanlar, kinayeli sözlerle ona saldırabilir, onu üzüp kalbini kırabilirlerdi. Yoksa ne iyi olurdu. Ona çok güzel bir giysi yaptırtırdı. Birlikte salona girdiklerinde, gecenin en güzel kadını o olurdu.

Davet günü gelip çatmıştı. Kadınli erkekli gruplar akın akın saraya akmaya başladılar. Tutmos gelenleri yüksek bir yerden gözlüyor, şüpheli kişiler olup olmadığını bizzat kendi kontrol ediyordu. Tutankamon'un üvey kız kardeşi Ankhesenpate şık bir elbise giymiş, ağabeyinin koluna sarılarak, "Ben kraliçeyim, Tutankamon da benim firavunum!" diyerek bağırıyor, herkes de bu laflara kahkahalarla gülüyordu.

Gece bütün ihtişamı ile devam ediyordu. Her şey mükemmel hazırlanmıştı. Dansçıların gösterileri ise adeta parmak ısırtıyordu.

Hizmetkarlar minderlere uzanmış samimi pozdaki insanlara yemek ve içki servisi yapmaktayken, Firavun ve diğer yakınlarının bulunduğu kısımda ise içki servisini Ay'ın işe yeni aldığı kişi yapmaktaydı.

Gece yarısını bir hayli geçe Akhenaton ve Nefertiti misafirlerini selamlayarak, davetten ayrıldılar. Onların ayrılması ile de kadın ve erkekler arasındaki samimiyet had safhaya gelmişti. Tutmos rahat bir nefes almıştı. Gece olaysız geçmiş, insanlar politika ve dini unutup, sadece eğlenmişlerdi.

Bir müddet sonra kalabalık yavaş yavaş sarayı terk etmeye başladı. Ortalıkta kimse kalmayınca, Tutmos da odasına çekildi.

Daha henüz sabahın ışıkları ağarmamıştı ki Tutmos kapısının hızlı hızlı vurulduğunu duydu. Yataktan kalkıp kapıyı açtığı anda, karşısında heyecandan titreyen ve doğru dürüst konuşamayan bir muhafızla karşılaştı. Muhafız sadece, “Efendim firavun... firavun!..” diyebiliyordu. Tutmos adamı daha fazla dinlemeden, doğruca firavunun odasına doğru koştu.

Firavun yerde yarı çıplak bir vaziyette yatıyordu. Bu sırada koridorlardan koşan ayak sesleri ve bağırtılar geliyordu. Tutmos bir muhafızla birlikte firavunu yerden kaldırarak, yatağına yatırdılar. Tutmos firavunun dilini ve koltuk altlarını kontrol ettiğinde, bariz bir şekilde şişkin morluklar gördü. Kesin zehirlenmişti. Hemen hekimlerin çağırılması için emir verdi. O sırada Nefertiti de gelmiş, bir şeyler yapılması için çabalıyordu. Hekimler gelip türlü ilaçlar içirip uğraştılar, ama firavun 4. Amenhotep yeni ismi ile Akhenaton çoktan ölmüştü.

Firavunun ölüm nedeni halktan gizlenmeye çalışıldıysa da, haber sokağa sızmıştı. Halkın bir kısmı bu ölüme üzülüyor, bir kısmı ise eski dinleri geri gelecek diye seviyordu.

Tutmos, keder ve üzüntüyü bir tarafa bırakarak, süratle suçluyu veya suçluları bulmak için sorgulamalara başladı. Personel memurunu sorguladığında, memur ona tüm personelin araştırma sonucu işe alındığını, son bir tanesinin ise Sayın Ay’ın kefaleti ile işe girdiğini söyledi. Kendisi Ay’a kuralları anlattığında, Ay ona çok kızıp, bağır-

mış ve kendisinin o kişiye kefil olduğunu söylemişti. Ama adam ertesi günü işe gelmemiştir. Tutmos hemen adamın nerede kaldığını öğrenerek, birkaç muhafızı ile birlikte evine baskın yaptı. Muhafızlarına verdiği talimat o adamı mutlaka canlı yakalamaları yönündeydi.

Kapıyı kırıp içeri girdiklerinde ise adam kanlar içinde yerde cansız yatıyordu. Bıçaklanarak öldürülmüştü.

Ay fazla sorgulanamadı. Katili nereden tanıdığı sorulduğunda, onu hiç tanımadığını söyledi. Sadece, kendisine gelerek, iyi bir aşçı olduğunu ve mümkünse sarayda iş istediğini anlatmıştı ve iyi bir insana benzediğinden dolayı da Ay onun sarayda çalışmasına aracılık yapmıştı.

Olay kapanmış gibi göründüyse de, ne Tutmos ne de Nefertiti ona inanmamışlardı.

Hüzünlü ve güzel bir cenaze töreni oldu. Sanatkâr mumyacılar işlerini fevkalade yapmışlardı. Akhenaton'nun mumyası daha önce firavunlar vadisinde hazırlanan mezarına kondu. Yanına çok fazla kıymetli eşyalar koyulmadı. Çünkü o da diğer Mısırlılar gibi ölümden sonra yaşama inanmadığından, eşyalarıyla gömülmek istemezdi.

Sarayda ciddi bir karışıklık hüküm sürüyordu. Kimin ne yaptığı belli değildi. Herkesin farklı bir firavun adayı vardı.

Nefertiti'nin bu süreyi çok iyi değerlendirmesi gerekiyordu. Babası Ay ile Horemhept'e meydanı bırakmaması gerekiyordu. Ama aynı zamanda onları aşılamaması da şarttı. Onlara bir paye verilmezse, Mısır'da kan gövdeyi götürürdü.

Ay ve Horemhept'in düşünceleri ise hiç kraliçeninkilere benzemiyordu. Onlar bir an önce tam ve resmi olarak idareyi ele geçirmek istiyorlardı

Tutmos olacakları tahmin edebiliyordu. Her türlü saldırı ve harekete karşılık sarayı güvendiği muhafızlarla doldurmuş, ordu komutanına haber göndererek, şehrin kilit noktalarına askerleri yerleştirmişti.

Tutankamon'un Nefertiti'yi korumak için aldığı bu önlemler Ay ve yandaşlarını duraklatmıştı. Hazırlanan sokak isyanı bile fiiliyat bulamamıştı,

Devrim gerçekleştirmek isteyenler bir başka baharı beklemek zorundaydılar.

TUTANKAMON

BÖLÜM 3

Nefertiti, Tutmos'un aldığı sıkı tedbirler sayesinde daha da rahatlamıştı. Onunla aksi düşüncede olanların pek kıpırdayacak durumu kalmamıştı. Bütün bunlara güvenerek, Akheneraton'un oğlu küçük Tutankamon'u firavun ilan etti. Tutankamon daha henüz on yaşındaydı. Bu yüzden, Nefertiti ana kraliçe olarak devlet yönetimini ele aldı.

Ay baş vezir oldu. Artık onun devlet yönetiminde daha da çok söz hakkı olacaktı. Horemhept Ay'dan boşalan göreve getirildi. İlk işi de orduda eski firavuna bağlı kumandanların yerine, kendine sadık komutanlar atamak oldu. Ramses adlı bir subay da başkomutan olarak atandı.

Devlet ve devlet yönetimi iki ayrı ve farklı düşünen

grubun elindeydi. Bir tarafta Tutankamon, Nefertiti ve onlara inanarak sadık kalan Aton dinine bağlı bir grup, ki bu grubun koruyucu ve destekçisi Tutmos'du. Diğer taraftan, Ay ve Horemhept ile onlara bağlı olanlar, yani eski Amon-Ra dinine bağlı olanlar.

Nefertiti doğru kararlar verdiğine inanıyordu. Başka çaresi de yoktu. Muhaliflerini silip atamazdı. Onları destekleyen kalabalık grup vardı. Kararlarda veto hakkı kendisindeydi, ama bu vetoyu kullanırken çok dikkatli olmalı, muhaliflerini fazla kızdırmamalıydı.

Akhenaton'un ölümü ve Ay'ın baş vezir olması ile birlikte, eski Amon-Ra rahipleri Ay'a baskı yaparak, eski dinin yeniden tamamıyla hâkim kılınmasını istiyorlardı.

Ay'ın tabii ki en çok istediği de buydu. Lakin denge-lerin yeni kurulmaya başlandığı bu zamanda, böyle bir istek çok tehlikeli olabilir, ortalık iyice karışır ve ayrıca, bu karışıklıktan kimin galip çıkacağı hiç belli olmazdı. Orduda en üst seviyedeki komutanlar artık onların taraftarı olsa bile, genç subaylar Aton dinine ve Nefertiti'ye bağlıydılar. Bu durumu dikkate alan Ay eski rahiplere bekle-melerini tavsiye ediyordu.

Tutmos dayısı firavun öldükten sonra sarayda kalma-sının bir anlamı olmadığı kanısındaydı. Ancak, Tutanka-mon ve Nefertiti'nin ısrarlarına dayanamayıp, sarayda kalmaya devam etmişti. Hatta Tutmos'un saraydan gitme arzusunda olduğunu duyan Tutankamon, ona yarı şaka yarı ciddi, "Mademki ben firavunum, o zaman sana sa-rayda kalmanı emrediyorum!" demişti. Sina'yı ve annesi-ni özlüyordu. Ara sıra annesinden ve Sina'dan haberler alıyordu, ama bunlar onu tatmin etmekten çok uzaktı. Bu-

radaki hayattan ve insanların bitmez tükenmez hırslarından nefret ediyordu.

Kapısının vurularak açıldığını ve içeriye kraliçenin nedimelerinden birinin girdiğini gördü. Yerinden doğrulup nedimeye doğru döndüğünde, nedime ona kraliçenin bazı konularda görüşmek için kendisini dairesinin terasında beklediğini söyledi.

Tutmos bu davet üzerine kraliçenin emirlerini almak için onun terasına gittiğinde, Nefertiti'yi kalın minderler üzerine uzanmış gördü. Önündeki geniş sehpanın üzeri içki ve yemek doluydu. Sıcak ve rüzgârsız bir geceydi. Herhalde bu yüzden olacaktı ki, Nefertiti'nin üstünde sadece göğüslerinin bir kısmını kapatan ince tül den bir üst, altında ise önündeki geniş ve uzun yırtmacın bacaklarının güzelliğini ortaya koyduğu tül bir eteklik ve onun altında da, kemerli bir şort vardı.

Tutmos'a yanına oturması için işaret eden Nefertiti, ona bir kupa dolusu şarap ikram ettikten sonra, sehpanın üstündeki yiyeceklerden almasını rica etti.

Arkasından, başını Tutmos'a doğru çevirerek, yine o kısıp ve arzu uyandıran sesiyle konuştu:

– Her şeyden önce, doğru dürüst bir fırsat bulup, sana teşekkür edemediğim için üzgünüm. Kocam firavunun ölümünden sonra beni ve Tutankamon'u korumak için yaptıklarını biliyorum ve ben bunları asla unutmayacağım. Sana çok müteşekkirim. Kocam hep senin çok iyi ve mert bir insan olduğunu söylerdi.

Sarayda kurulan düzenden memnun olmadığını biliyorum. Belki de bundan dolayı beni suçluyorsundur. Emin

ol başka çarem yoktu, onları dışlayamazdım. Yoksa ortaklık birbirine girerdi. Onları durdurmak ve kontrol altında tutmanın en iyi yolu buydu. Yani ağızlarına biraz bal çalmalıydım, ben de onu yaptım. Bana kalsa, ne babam Ay'ı vezir yapar, ne de o gaddar ve düzenbaz Horemhept'i bu göreve getirirdim. Bana kalsa, senden başkasını baş vezir yapmazdım.

Nefertiti bu sözleri söyledikten sonra, ıslak ve hafif aralık dudakları ile gözlerini Tutmos'a dikerek, uzun uzun yüzüne baktı.

Tutmos bu sözlere karşılık ne diyeceğini bilemedi. Kraliçeye kendisine gösterdiği güvenden dolayı teşekkür etmekle yetindi. Arkasından, hiçbir rütbe ve payede gözü olmadığını, sadece sakın ve mutlu bir hayat yaşamak istediğini, ancak ne yazık ki, saray ve çevresinde böyle bir yaşam sürdürmenin olanaksız olduğunu ekledi.

Gece ay ışığı altında sanki daha da güzelleşmişti. Sohbet devam ediyor ve Nefertiti boşalan şarap bardaklarını sürekli tekrar dolduruyordu. Bir ara, Nefertiti Tutmos'un içkisini tazelerken, birbirlerine çok yaklaştılar ve çıplak bacakları birbirine değdi ve bir süre öyle kaldılar. Sonra da Nefertiti elini genç adamın saçları arasında dolaştırarak, onları okşamaya başladı.

Tutmos itiraz edemeyecek bir durumdaydı. İçinden gelen seks duygusu ve arzulara engel olamadı. Dudakları birleşti ve minderlerin üzerine yıkılarak, deliler gibi sarılıp öpüşmeye başladılar. Nefertiti'nin göğüslerini örten tül yerinden çıkmış, o güzel göğüsleri tamamen açılmıştı. İki eliyle Tutmos'un başını tutarak, öpmesi için göğüslerine yaklaştırdı. İsteddiği olmuştu. Bir arzu fırtınası içinde

sabaha kadar seviştiler.

Tutankamon büyüdüğüce daha da yakışıklı oluyordu. Babası onu iyi yetiştirmek için küçükliğünden beri çeşitli hocalar tutmuş, onun eğitimiyle yakından ilgilenmişti. Onu en sevdiği dersler astronomi ve astrolojiydi. Bu bilimlere adeta bir tutku ile bağlanmıştı.

“Sen artık firavun oldun,” dediklerinde ilk önce çok şaşırmış, sonra da bu konumundan yararlanarak, astroloji ve astronomi ile uğraşan bilge kişileri saraya çağırmış ve bu konulardaki bilgisini arttırmıştı. Hatta öyle ki yıldızlara bakıp kehanetlerde bulunmak çok zevk aldığı bir uğraş olmuştu.

Boş vakitlerinde ya sanatla uğraşıyor ya da Nefertiti çalışırken onun yanına gidip, devlet işlerini öğrenmeye çalışıyordu.

On dört yaşına geldiğinde, saraydaki kadınların da dikkatini çeker olmuştu. Çok güzel ama bebeksi bir yüzü, diğer firavun ataları gibi de dışarı doğru uzanan bir üst dudağı vardı. Bebek suratlı olmasından kadınlar hoşlansa da, kendisi hoşlanmıyordu. Bu yüzden de, resmi toplantılarda taktığı altın bir maske yaptırmıştı.

Kadınlardan hoşlanıyor, kimi zaman onlarla birlikte oluyordu, ama en çok anneleri farklı olan üvey kız kardeşi Ankhesenpaten ile vakit geçirmekten hoşlanıyordu. Bunu da belli etmemeye çalışıyordu, çünkü kız kardeşiyle arasında yaşanacak bir ilişkinin iyi karşılanmayacağını biliyordu.

Tutmos ile Nefertiti'nin ilişkisi aralıklı olarak sürüyordu. Böyle olmasının en büyük nedeni, Tutmos'un, her be-

raberlik sonrası, “Bu artık son,” demesine karşılık, bir sonraki görüşmelerinde dayanamayıp, Nefertiti’yi tekrar kollarına almasıydı.

İlişkileri çok gizli tutuluyordu. Bu ilişkiyi bilen tek kişi kraliçenin baş nedimesiydi ve o da ağzı sıkı ve tedbirli bir kadındı.

Bir akşam yine terasta oturmuş konuşurlarken, Tutmos elindeki şarap kupasını sehpaye bırakıp, ayağa kalkarak şöyle dedi:

– Sevgili Nefertiti, bu ilişkiye artık bir son vermemiz gerekiyor. Sizinle beraber olmak beni çok mutlu kılıyor, ama çok tehlikeli bir oyun oynuyoruz. Duyulduğu takdirde, benim şerefim iki paralık olur. Herkes bulunduğum yere sizin sevgiliniz olduğum için geldiğimi düşünür, hatta sevdiklerim bile bana yüz çevirirler.

Benim normal bir yaşam sürdürmemi kuşkusuz siz de istersiniz. Lütfen beni anlayın ve bana anlayış gösterin. Siz her zaman benim kraliçem, ben de sizin koruyucu muhafız subayınız olacağım.

Bu sözler üzerine, Nefertiti sinirli ve sert bir bakışla Tutmos’a bakarak, cevap verdi:

– Demek artık benden bıktın sevgili Tutmos. Koş git, kendini o Yahudi köle sevgilinin kollarına at. Unutma ki, ben Mısır’da olan her şeyden haberdarım ve yine unutma ki, senin o Yahudi sevgilini tekrar köle yapabilirim.

Tutmos hayretle ona baktı. İnsanlar bazen ne kadar da alçaklaşabiliyorlardı. “Evet, sayın kraliçe, bütün bunları yapabilirsiniz, hatta daha fazlasını da, ama beni de karşınızda bulursunuz,” diyerek, dışarı çıkmak üzere kapıya

doğru yürüdü.

Nefertiti birden ayağa fırladı, Tutmos'un yanına koştu ve ona sarılarak şöyle dedi.

– Çok özür dilerim Tutmos, söylediklerimden dolayı son derecede pişmanım. Ağzımdan bu laflar nasıl çıktı, ben de bilemiyorum. Bilirsin işte, tipik kadın kıskançlığı. Seni kaybetme korkusu beni bir anda delirtti. Senin dediğin gibi olsun, sen benim her zaman koruyucu meleğimsin. İnan ki ben de artık senin mutlu olmanı en az senin kadar istiyorum, dedi ve ona tekrar sıkı sıkı sarıldıktan sonra bıraktı.

Böylesi ikisi için de çok daha iyi olmuştu. Karşılıklı saygı ve sevgileri hâlâ yerindeydi.

Tutmos ertesi sabah Surika'yı görmeye gittiğinde, kendini oldukça hafiflemiş ve sanki sırtından bir yük kalkmış gibi hissediyordu.

Surika onu her zaman olduğu gibi çok iyi karşıladı. Boynuna sarılıp, öpücüklere boğduktan sonra içeri girip, oturdular.

Evinde kaldığı rahip çok yaşlanmış ve hem de hastalanmıştı. Artık tapınak için de çalışmıyordu. Surika ona elinden geldiğince iyi bakıyor, her arzusunu yerine getirmeye çalışıyor ve asla onu yalnız bırakmayı düşünmüyordu.

Tutmos da onu bir dayı yadigârı gibi görüyor ve kendini ona borçlu hissediyordu. Yaşlı rahibi odasında hasta yatağında yatarken buldu. Rahip elini uzatarak onun elini tutmak istedi, tuttu. Rahip ona dayısının kurduğu dine sahip çıkmasını öğütledi. Duyduğuna göre, eski Amon ra-

hipleri eski dini tekrar canlandırmak için teşkilatlanıyor-
du ve o bundan çok rahatsızdı.

Tutmos rahibi teselli etmek için elini iki avucunun arasına alarak, hiç merak etmemesini, gereken tedbirleri aldıklarını ve Amon dininin asla bir daha geri gelemeyeceğini söyledi.

Surika ile beraber diğer odaya geçtiklerinde, Tutmos bu işin böyle gitmeyeceğini, bundan böyle artık geceleri sarayda kalmak istemediğini ve burada onunla beraber kalmayı daha çok arzuladığını söyledi. Bu sözler Surika'yı çok mutlu etti. Demek ki, sevdiği kadar da seviliyordu.

Tutmos saraydan izin alarak, çok özlediği annesini görmek için bir ara Sina'ya gitmek istediğini söyleyerek, Surika'nın onunla gelmek arzusunda olup olmadığını sordu. Surika bir kez daha sevinçten Tutmos'un boynuna sarıldı. Sonra bir an duraladı. O da giderse, yaşlı ve hasta rahibe kim bakacaktı? Tutmos, "Merak etme, bir çaresini buluruz" diyerek, onu rahatlatı.

Nefertiti korkuyordu. Bulunduğu yerin sağlam olmadığını hissediyor, her an başına bir iş gelecekmiş gibi endişe içinde yaşıyordu. Ay ve Horemhept son zamanlarda ona iki konuda büyük baskı yapmaya başlamışlardı. Eski Amon-Ra dinini acilen geri getirmek ve ayrıca şehirde her gün nüfusları artan Yahudileri bir şekilde yok etmek veya sürgüne göndermek istiyorlardı.

Nefertiti ise her iki fikre de karşıydı ve direniyordu. Din konusunda onların isteğini kabul ederse, birçok soylu, sanatçı ve aydın kişinin ve belki Tutmos'un bile ken-

disine olan bağıllığını kaybedecekti. Ayrıca, ordu da tek-rar ikiye bölünebilir ve ortalık yeniden karışabilirdi.

İkinci isteklerini ise insanlık dışı olarak görüyordu. Böyle bir isteği onaylamak, onun için söz konusu dahi olamazdı. Zaten bu grubu da karşısına almak istemezdi.

Ne yapması gerektiğini uzun uzun düşündü. Sonunda aklına bir fikir geldi. Kendi kendine, “Neden olmasın?” diyerek, düşüncesini detaylandırmaya başladı.

Üvey oğlu firavun Tutankamon kızı Ankhesenpate'den çok hoşlanıyordu. Bunu saraydaki herkes gibi o da görebiliyordu. Eğer onları evlendirirse, kendi konumunu çok daha sağlamlaştırmış olacaktı. Evet, bunu yapmalıydı. Bunun için de ilk olarak Tutankamon'la görüşüp, onu ikna etmeliydi.

Tutankamon'u odasında yaşlı bir astronomi bilgini ile konuşurken buldu.

Nefertiti'nin içeri girdiğini gören bilgin, onu saygıyla selamlayarak, oradan ayrıldı.

Nefertiti ile üvey oğlu önce uzun uzun devlet yöneti-minden, saraydaki birtakım olaylardan konuştular. Sonra Nefertiti onun bir firavun olarak geleceğini düşünmesi ve bunun için de bir aile kurması gerektiğini söyledi.

Bu öğüt Tutankamon'u heyecanlandırmıştı. Bunu da-ha önce hiç düşünmemişti Aslında o evlenmek için daha çok küçük olduğuna inanıyordu.

Nefertiti genç firavunun kararsız kaldığını anladı ve ona kızı Ankhesenpate'yi beğenip, beğenmediğini sordu. Tutankamon birden kızardı. Kafasını önüne eğip, utangaç bir şekilde, “Evet, onu çok beğeniyor ve arzuluyorum,”

dedi. Sonra da, “Ama o benim kız kardeşim, doğru olmaz ki,” diyerek devam etti. Nefertiti bu cevabı gülümseyerek şöyle yanıtladı:

– Bak Tutankamon beni iyi dinle. Şunu bil ki, kızım da senden çok hoşlanıyor. Ama sen bu şekilde kararsız kalırsan, o da yakında başka biri ile evlenip gider. Hatta Hitit kralının oğulları bile onun peşinde. Kardeşin olduğuna gelince, siz öz kardeş değilsiniz. Yani aynı anneden doğmadınız. Babanızın bir olması ise fazla bir şey fark ettirmez. Onun için sana tavsiyem elini biraz çabuk tut.

Tutankamon karar vermekte bocalıyordu, ama Ankhesenpaten’i kaybetme korkusu galip geldi. Nefertiti’ye dönüp, “Tamam, olur, ama çok güzel bir düğün isterim,” dedi.

Tutmos sarayda muhafızları denetliyordu. Bir genç subay yanına gelip hazır ola geçerek, firavunun kendisini görmek istediğini söyledi. Firavunun odasına girdiğinde, Nefertiti ve firavun beraberlerdi. Tutankamon ona rulo şeklinde bir parşömen uzatarak, “Buyurun Sayın Tutmos, bu size aittir,” dedi. Parşömeni açıp okuduğunda ise, şaşırıp kaldı. Bu günden itibaren sadece sarayın değil, bütün Mısır’ın muhafız başkomutanlığına getirilmişti. Mısır toprakları içinde yeni muhafız birlikleri kurmaya ve bunları denetlemeye tam yetkiliydi. Rütbesi de tabii ki en üst dereceye yükseltilmişti.

O her zaman orduyu istemişti, ama demek ki kaderde muhafız komutanı olmak vardı. Genç firavun ve Nefertiti’ye doğru dönerek, konuştu:

– Bana karşı göstermiş olduğunuz bu ilgi ve güvene

çok teşekkür ederim. Bana vermiş olduğunuz bu görevi en iyi şekilde ve hayatım pahasına yerine getireceğimden emin olabilirsiniz.

Yalnız sizlerden bir ricam var. Uzun yıllardır Sina'ya gidip annemi göremedim ve onu çok özledim. Eğer izniniz olurda, bir süre için Sina'ya annemi görmeye gitmek istiyorum.

Tutmos'un bu dileği üzerine tutankamon ve Nefertiti aynı anda ve gülümseyerek, "Düğünden sonra Sayın Tutmos!" diye cevap verdiler. Tutmos yine şaşırılmıştı. Kimin düğünü vardı? Hiçbir şeyden haberi yoktu. Bu şaşkınlığı gören Nefertiti gülümseyerek, onu aydınlattı:

– Şaşırmakta haklısınız. Çünkü bunu ilk size söylüyoruz. Firavun Tutankamon kızım Ankhesenpate ile evleniyor. Tabii ki en yakın dostumuz siz ve beraber olduğunuz hanım düğünümüzün baş konukları olacaksınız. Annenizi görmek için Sina'ya gitmenize de gerek kalmayacak, çünkü anneniz de düğüne davetli olacaktır. Annenizi alması için Sina'ya çok rahat bir araba ile bir birlik göndermenizi de sizden rica edeceğim.

Bu arada Sayın Tutmos, sizin de artık evlenmeniz gerektiğine inanıyorum. Vaktiniz geldi de çoktan geçiyor bile. Eğer bir kraliçe olarak gönüllere de hükmedebilseydim, emin olun size vereceğim ilk emir bu olurdu. Unutmayın ki, evlenmek aynı zamanda bir kadını onurlandırmaktır.

Kraliçenin son sözleri Tutmos'u düşünmeye zorlamıştı. Doğru söylüyordu. Uzun zamandır ihmal ettiği, ama arzuladığı bu olayı artık bir sonuca bağlamalıydı.

Tutankamon'un Nefertiti'nin kızı ile evleneceği haberi Ay ve taraftarları arasında büyük bir tepkiye yol açtı. Bu şekilde Nefertiti'nin daha da güçleneceğini düşünen Ay, bu evlilik kararını bozmak için elinden geleni yapmaya karar verdi. Tutankamon'u bir şekilde kandırmalı ve bu kararından vazgeçirmeliydi. Kendi öz kızı olmasına rağmen, bu cadı onu en büyük emelinden yoksun bırakacaktı. Kızı olduğu için ona bugüne kadar fazla sert davranmamıştı, ama artık kızım dediği bu kaltak onun en büyük rakibi sayılırdı. Ay ile uğraşmanın insanın başına ne belalar getireceğini gösterecekti ona.

Ay bir ara firavunu saraydaki odasında yalnızken buldu ve evlilik konusunu açarak, bu evliliğin hiç doğru bir şey olmadığını, evleneceği kızın onun kız kardeşi olduğunu ve tanrıların ve rahiplerin böyle bir evliliğe onay vermeyeceğini söyledi.

Ay'ın bu söylediklerine sinirlenen genç firavun ona, "Vezir Ay, tanrılar derken çoğul kullanıyorsunuz, oysa Mısır'ın bir tek tanrısı vardır," dedi. "Ayrıca, lütfen benim özel hayatımla ilgilenmeyi bırakıp, devlet işleri ile uğraşın sayın vezir. "

Ay bu sözlere karşılık bir şeyler söylemek istediye de, firavun onun lafını keserek, "Konuşmamız bitmiştir," diye tersledi. Bu belki de genç firavunun kabalaştığı ilk olaydı.

Hakarete uğrayan Ay ise adeta kin kusarak odadan dışarı çıktı. "Bunu ödeyecekler," diye kendi kendine homurdanıyordu.

Düğün hazırlıkları kentte bütün hızıyla devam ediyor-

du. Dost ve komşu ülkelere de haber gönderilmiş ve orarlardan da önemli kişiler düğüne davet edilmişti. Konukların en iyi şekilde ağırlanabilmesi için gerekli tüm hazırlıklar ayrıntılı biçimde ve titizlikle sürdürülüyordu. Düğünün bir hafta sürmesi planlanıyordu. Bu süre içinde tüketilecek tüm yiyecek ve içecekler stoklanmıştı. Süsleme sanatçılarına yine büyük iş düşüyordu. Sadece sarayı değil, sokakları da süslüyorlardı.

Tutmos ihtiyatı elden bırakmıyor, bu tip etkinliklerin yol açabileceği taşkınlıklara engel olmak için gereken tedbirleri fazlası ile alıyordu.

Ay Tutmos'un Mısır genelinde muhafız kumandanı olarak atandığını yeni duymuştu. Bu emir kendisine sorulmadan, doğrudan firavun tarafından verilmişti. Bu konuyu Horemhept ile görüşmek üzere yanına çağırttı.

Horemhept bu konuda tedirgindi ve bu tedirginliğini açıkça dile getirdi. Böyle bir girişime ne gerek vardı? Ordunun dışında bir alternatif güç mü oluşturulmak isteniyordu? Bütün bu kararların altında kesin Nefertiti'nin parmağı vardı. O kendileri için tehlikeli bir rakipti.

Bir süre ikisi de suskun kaldılar. Düşünmeye ihtiyaçları vardı. Sonra Horemhept ayağa kalkıp, sinirle odayı arşınladıktan sonra, Ay'a dönerek, "Bence ikisi de ortadan kaldırılmalı," dedi.

Tutmos'un annesi rahatsızlığını öne sürerek, onu almaya gelen subaya düğüne katılamayacağını söyledi. Müstakbel kraliçeye de, kendi annesinden kalma, üstü nadide taşlarla süslü altın bir mücevher kutusunu düğün hediyesi olarak gönderdi. Bu hediye Tutankamon ve An-

hesenpate'yi çok duygulandırmıştı.

Düğüne davet edilmiş olmak Surika'yı hem mutlu etmiş, hem de onurlandırmıştı. Üzüldüğü tek nokta ise, böyle bir gece için giyecek bir elbisesinin olmamasıydı. Düşüncelerinde çok gerilere gitti. İsrailoğlu kabilelerinden birinin reisinin kızıydı. İki de ağabeyi vardı, fakat nedense babası onun üstüne daha çok düşmüş, ona okuma yazma öğretmiş ve olabildiğince bilgili bir hanımefendi olması için çaba göstermişti.

Bir gün, yeni konakladıkları bir yerde Mısırlıların hücumuna uğramışlardı. Mısırlılar güzel birkaç kadınla, bir miktar güçlü erkeği de alarak gitmişlerdi. O da esir alınan kadınlar arasındaydı. Sonradan onu Teb'deki o malum evi işleten kadına satmışlardı. Surika çok korkmuş ve her gün hüngür hüngür ağlamıştı. Ta ki o gelene kadar. Onu asla kötü olamayacağını ilk bakışta anlamıştı.

Onu oradan kurtarmış, sadece kurtarmakla da kalmayıp, yaşamına da yön vermişti. Onu çok, ama pek çok seviyordu. Bir ara ilişkileri tavsadıysa da, sonradan eskisinden daha kuvvetli bir şekilde tekrar başlamıştı.

Tutmos eve geldiğinde yanında iki adam vardı. İkisinin de kucakları tepeleme çeşitli kumaşlarla doluydu. Adamlar kumaşları yere bırakıp Surika'nın seçmesi için beklediler.

Surika yine heyecanlanmış, bir türlü istediği kumaşı seçemez olmuştu. Tutmos'un yardımı ve teşviki ile bir kumaş seçti. Tutmos'un, "Bir tane yetmez," demesi üzerine beraberce iki kumaş daha seçtiler. Adamlar Surika'nın ölçülerini alarak gittiler ve en kısa zamanda elbi-

seleri hazırlayarak getireceklerini söylediler.

Surika teşekkür üzerine teşekkür ederek, Tutmos'u öpücüklerle boğuyordu. Ondan elbise istememiş, ama o kızın isteklerini sezinlemişti.

Düğün günü geldiğinde, şehirdeki iş hayatı tamamen durmuştu. Düğün sadece sarayda değil, sokaklarda da kutlanacaktı.

Davetliler sarayı doldurmaya başlamıştı. Üst düzey yabancı konuklar önceden ayrılmış özel yerlere oturtuluyor, prens ve prenseslerin ise firavuna yakın yerlerde olmalarına önem veriliyordu.

Saray duvarına yerleştirilmiş yüz kadar borazancının çalmaya başlaması ile düğün başladı. Herkes her yerde eğleniyordu, ama sanki en büyük eğlence sokaklardaydı. Düğünü bir bahane olarak gören halk, deliler gibi eğlenip deşarj oluyorlardı. Şarap su gibi akıyor, her türden yiyecek her köşede bulunabiliyordu.

Saray da bir hayli eğlenceliydi. Dansçı ve müzisyenler şaşırtıcı hünerlerini gösteriyor, içki su gibi akıyordu. İçkinin de etkisiyle davetliler protokol kurallarını bir yana bırakıp, keyiflerince eğleniyorlardı.

Yabancı konuklar göz alıcı armağanlar getirerek, firavuna sunmuşlardı. Hatta düşman sayılan Hitit ve Suriye bile hediyelerini birer temsilci ile göndermişlerdi.

Tutmos yanında Surika ile birlikte düğün salonuna girince, ister istemez bütün gözler onlara takıldı. Kimdi bu Tutmos'un yanındaki kadın?

Surika o kadar güzel ve ihtişamlı görünüyordu ki, ona bakıp da hayran olmamak imkânsızdı. Nefertiti'nin bile

onu görünce kıskançlık damarları kabarmıştı.

“Kim bu?” sorusu doğal olarak salonda türlü yorumlara yol açmıştı. Bilen, bilmeyen herkes türlü söylentiler ortaya atarak, konuşuyordu.

Gecenin sonlarına doğru, Horemhept yanındaki bir grup arkadaşına yüksek sesle, “Bakınız Mısır ne hale geldi. Artık eski Yahudi köleler bile hanedan düğünlerine gelebiliyorlar,” dedi. Bu söz etrafta soğuk bir duş etkisi yaratmıştı.

Bunu duyan Tutmos oturduğu yerden kalkarak, Horemhept’in yanına gitti ve ondan derhal özür dilemesini istedi. Horemhept ise alaycı bir tavırla etrafındakilere baktı, eliyle de Tutmos’u göstererek, “Bu zavallı Yahudi köle dostu aklını yitirdi herhalde. Ondan özür dileyecemmişim! Aptal adam delirmiş olmalı,” deyince, Tutmos büyük bir hışımla onun üstüne yürüdü. Subaylar hemen araya girerek, olay büyümeden Tutmos’u yatıştırmaya çalıştılar. Horemhept’in sarhoş olduğundan, ne söylediğini bilmediğini ve bu yüzden de olayı daha fazla büyütmesini rica ettiler.

Tutmos arkadaşlarının ricasını kabul eder gibi gözüktü. Eğer o gece firavunun düğünü olmasaydı, o adamın kellesini mutlaka uçururdu. Sinirli bir şekilde Surika’yı da alarak düğünü terk etti.

Ankhesenpate evliliğin ne demek olduğunu bile henüz tam bilmiyordu. On iki yaşındaydı ve bütün arzuları yerine getirilerek büyütülmüştü. Ona hocalar tutulmuş, bilgili bir kadın olarak yetişmesine gayret gösterilmişti. Küçükten beri Tutankamon onun için bir ağabey ve oyun ar-

kadaşı idi. Zaten başka arkadaşı da pek yok gibiydi. Babasını da severdi, ama esas hayran olduğu kişi annesi Nefertiti idi. Küçüklüğünden beri hep onun gibi olmak istemişti. Onun gibi kafası çalışan, güzel, cazibeli ve otoriter bir kadın olmayı amaçlıyordu.

Sarayda sevdiği insanlardan biri de, büyük ağabey gibi gördüğü Tutmos idi. Vakit buldukça onunla ilgilenir, çalışmalarında yardımcı olur ve bazen de ona küçük ama şirin hediyeler getirirdi. İlerde bir kocası olduğunda, o kocanın Tutmos gibi karakterli bir insan olmasını istiyordu.

Yakınları arasında en anlaşılamadığı insan dedesi Ay'dı. Nedense onu hep itici bulmuştu.

Annesi ona evlenmesi gerektiğini söylediğinde, çok şaşırmıştı. Yaşı evlenmek için henüz çok küçüktü. Annesi onu ikna etmeye çalışmış, yaşadığı bu güzel hayatı devam ettirebilmesi için çok iyi bir evlilik yapması gerektiğine onu ikna etmeyi başarmıştı. Evet, o şu anda bir prensesi, ama içinde bulundukları durum çok karışıktı. Eğer evlenip de konumunu güçlendirmezse, onların yerlerine göz dikenler onu da, annesini de alaşağı eserlerdi. O zaman da ne prenseslik ne de başka bir şey kalırdı.

Bu sözler küçük kızı fazlasıyla korkutmuştu. Müstakbel damadı da merak etmiyor değildi. Kimdi bu muhteşem damat adayı? Bunu sorduğunda, aldığı cevap, "Tutankamon," oldu.

Bu yanıt onu çok şaşırtmamıştı. Çünkü son bir senedir devamlı onu gözlüyor ve onun peşinden ayrılmıyordu. Her fırsatta ona yaklaşıp, dokunmaya kalkar ve bazen hiç

haber vermeden aniden yatak odasına girerdi. Tutankamon'un bu yaptıkları onun da hoşuna gitmiyor değildi. Hatta bazen onu bu hareketlere kendisinin de teşvik ettiğini biliyordu.

Ama bir sorun vardı. Çünkü o üvey de olsa kendi kardeşiydi. Fakat mademki annesi böyle istiyordu, demek ki bu evliliğin sakıncası yoktu. "Ben artık kraliçe olacağım," diye düşünüp, keyiflendi.

Surika'dan onun acele gelmesini isteyen haber geldiğinde, Tutmos sarayda işleri ile meşguldü. Merak içinde eve gitti. Kapıda bir kalabalık toplanmıştı. İçeri girince, Surika onun boynuna sarılıp, ağlayarak yaşlı rahibin öldüğünü haber verdi. Yapacak pek bir şey kalmamıştı. Yattığı odaya girip, rahibi son bir kez seyretti. Sevdiği ve saygıya değer bir insandı. Bu yüzden de onun ölümüne çok üzülmüştü. O hak ettiği şekilde gömülmeliydi. Bununla bizzat ilgilenmeye karar verdi. Dayısının da hem güvenip, hem sevdiği yaşlı adam aynı zamanda Aton dininin de ilk rahibiydi.

Yaşlı rahibin ne altınları, ne de malı, mülkü vardı. Mumyalanmak ise pahalı bir olaydı. Tutmos tüm giderleri karşılamaya karar verdi ve de üstlendi.

Yaşlı rahibin Mısır'da her asilin olduğu gibi daha önceden hazırlanmış bir mezarı yoktu. Firavunun emri ile mütevazı bir mezar bulundu. Mumyası tamamlandıktan sonra yapılan cenaze töreninde, bütün Aton rahipleri hazır bulundu. Onların dışında, firavunu temsilen birkaç yüksek seviyeli subay ve Tutmos'un arkadaşları da cenaze katıldılar.

Tutmos üzgündü. Sevip, saydığı kişileri yavaş yavaş kaybediyordu. Birden aklına annesi geldi ve korktu. Ya onu da göremeden kaybederse, ne yapardı? Surika'ya döndü ve üç gün içinde Sina'ya gideceklerini ve ona göre hazırlanmasını söyledi. Bu kez sarayda ne iş olursa olsun, mutlaka Sina'ya gidecekti.

Yolculukları güzel geçiyordu. Yalnız seyahat etmek istedilerse de, Usiris ısrarla yanlarına altı tane atlı muhafız vermişti. Konakladıkları her yerde saygıyla karşılanıyorlardı. Kızıldeniz'in çatal ağzına geldiklerinde, karadan gitmenin uzun süreceğini düşünerek, çatalın Mısır'a bakan kolunu salla geçtiler.

Annesi Tutmos'u görünce çok sevindi. Uzun yıllardır böyle sevinçli bir an yaşadığını hatırlamıyordu. Surika'yı da sevmiştir. İyi ve kibar birine benziyordu. Onun köle bir Yahudi kızı olduğunu duymuş, ama hiç umursamamıştı.

Tutmos'un Sina ya geldiğini duyan bütün eski arkadaşları eve doluşmuşlardı. Her konuda konuşuyor, ona Sina'da olup biteni anlatıyor, ondan da başkentten haberler soruyorlardı. Annesi ve Surika ise onlara şarap yetiştirmekte zorlanıyorlardı.

Akşam olup ziyaretçiler gittikten sonra Surika çok yorgun olduğunu söyleyerek, odasına çekildi. Ana oğul yalnız kalmışlardı. Annesi Tutmos'u sorguya çekti:

– Oğlum, gördüğüm kadarıyla Surika çok iyi ve güzel bir kız. Niçin onunla evlenmiyorsun? En büyük emelim, senin evliliğini görmek ve torunlarımı sevmek. Yoksa beni bu sevgiden yoksun bırakmak mı istiyorsun? Böyle bir kız bulmuşsun, hâlâ ne bekliyorsun, anlamıyorum.

Tutmos gülerek annesine baktı ve Sina'ya gelişinin iki nedeni olduğunu dile getirdi. Bunlardan birincisi çok özlediği annesini görmek, ikincisi ise Surika ile annesinin gözleri önünde evlenmekti.

Annesi büyük bir mutlulukla ayağa kalkarak, oğlunun boynuna sarıldı. Düğünü kendisinin hazırlayacağını ve bundan da çok büyük bir mutluluk duyacağını söyledi.

Tutmos odalarına geldiğinde, Surika mışıl, mışıl uyuyordu. Bir süre onu seyrettikten sonra, onu rahatsız etmek için dikkatle yanına uzandı.

Ertesi sabah Tutmos Surika'ya onunla evlenmek istediğini söyledi. Kızcağız önce şaşkına döndü ve sonra da ona sarılarak, mutluluk gözyaşları dökmeye başladı.

İki nişanlı artık durmadan geziyorlar ve Tutmos Surika'ya çevreyi ve rastladıkları kişileri tanıtıyordu. Bir akşamüzeri onu eskiden devamlı gittiği ve çölün denizle birleştiği yere götürdü. Birbirlerine sarılarak kumların üzerine oturup, güneşin o muhteşem batışını beraberce izlediler.

O Akşam valinin evine, yani Panehesen ailesine yemeğe davetlilerdi. Surika yine çok şıktı ve bütün güzelliği ortaya çıkmıştı. Tutmos ve annesiyle birlikte yemek salonuna girdiklerinde, tüm gözler bu üçlünün üzerindeydi. Gecenin şeref konuğu Tutmos'du. Bu davet zaten onun onuruna düzenlenmişti. Bu yüzden de hemen valinin yanına oturtulmuştu.

Yemek esnasında vali merakını yenemeyerek, Tutmos'a Surika'nın Mısır'da hangi aileden olduğunu sordu. O da valiye Surika'nın tüm öyküsünü anlattı. Vali

iyi ve duygusal bir insandı bu yüzden bu öykü onu çok duygulandırmıştı.

Sonra sıra devlet işlerine geldi. Mısır sarayındaki klikleşme ve bundan kaynaklanan soğuk savaşın dedikodularını ağızdan ağza Sina'ya kadar gelmişti. Valiye göre bu durum Sina'da bile hoşnutsuzluk yaratıyor, halkın Mısır'a güveni gün geçtikçe azalıyordu. Olayları birinci ağızdan duymak istediği için, Tutmos'dan bu konuda bildiklerini anlatmasını rica etti. O da aktarılmasını gerekli gördüğü ayrıntıları valiye iletti.

Tutmos'un Sina'da adeta hiç boş vakti olmuyordu. Subay arkadaşları sürekli onu ziyaret edip, Mısır hakkında sorular soruyor ve de çıkan dedikoduların doğruluğunu öğrenmek istiyorlardı. Vezir Ay ve Horemhept Sina'da kimse tarafından sevilmiyordu. Bir gün Sina garnizon komutanı birkaç subayla birlikte Tutmos'u ziyarete geldi. Ay ile Horemhept'in varlığının Mısır için çok zararlı olduğunu, bir darbe yaparak bu ikiliyi ortadan kaldırmak gerektiğini söyledi. Yanındaki subaylar da hep beraber bu fikre katıldıklarını belirttiler. Tutmos'a bu konuda ne düşündüğü sorulduğunda ise o şöyle dedi:

– Bu konudaki hassasiyetinizi çok iyi anlıyorum. Bu şekilde düşünmekte de hiç haksız değilsiniz. Yalnız, sizler çok uzun zamandır başkent Amarna'dan uzak olduğunuzdan, orada neler olup bittiğini pek yakından araştırma fırsatı bulamadınız.

Horemhept ordudan sorumlu bir vezir olduğundan bu yana orduda büyük değişiklikler oldu. Ordunun kilit noktalarına büyük vaatlerle kendi adamlarını yerleştirdi. Firavuna bağlı olan genç subayları ise tamamen pasifleştir-

di. Yani, bir anlamda ordunun vurucu gücünün kontrolünü kendi eline aldı. Benim muhafız kıtaları komutanı olmam da onu çok sinirlendirdi. Çünkü ben ona değil, doğrudan firavuna bağlıyım.

Bu koşullarda bir darbe yaptığımız takdirde, kesinlikle iç savaş çıkacaktır. Bu da çok kan dökülmesine neden olacağı gibi, düşmanlarımızın ekmeğine de yağ sürecektir. Böyle bir girişimin doğuracağı sonuçların altından kalkmamız bana göre çok zor, hatta imkânsız olur. Tavsiyem bir müddet daha bekleyip, olayların seyrini izlememizdir.

Tutmos'un bu söyledikleri subayları tatmin etmişti. Hepsi birlikte bu işi ertelemeye karar verdiler.

Düğün tarihi yaklaştıkça Tutmos'un evindeki büyük hazırlık gözlerden kaçmıyordu. Evin bahçeye bakan terası epeyce büyüktü. Bu yüzden misafirler bu terasta ve bahçede ağırlanacaklardı. Tutmos her ne kadar annesine düğünü küçük tutması için yalvarsa da, annesi, "Benim en büyük zevkimi elimden alamazsın," diyerek, istediği gibi hareket ediyordu.

Düğün günü geldiğinde Sina'da sanki bayram havası esiyordu. Gerçi firavunun düğünündeki kadar tantana yoktu, ama bu çok daha eğlenceli ve sempatik bir düğün oldu. Gelen hediyelerin haddi hesabı yoktu. Surika ise yine güzellik ve şıklığı ile dudak ısırtıyordu. Sabahın erken saatlerinde insanlar dağılmaya başladılar. Subayların hepsi sürekli içtikleri şaraptan sarhoş olmuş, Tutmos'a yapmadıkları şaka bırakmıyorlardı.

Annesi aileden kalan en değerli üç mücevherini ge-

linine taktığında ise, Surika yine her zamanki gibi kayınvalidesinin boynuna sarılarak, mutluluk gözyaşları dökmüştü.

Dönüş zamanı yaklaşıyordu. Pek arzulu değillerdi, ama geri dönmek zorundaydılar. Tutmos'un annesi düğün hediyelerini de büyük bir araba ile onlara göndermek istediğinde, Tutmos ileride nasıl olsa Sina'ya dönecekleri için, tüm armağanların Sina'da kalmalarının daha iyi olacağını belirtti.

Tutankamon firavun olma sorumluluğunu taşımaktan hiç memnun değildi. Daha doğrusu, firavunluk ona göre değildi. O bir devlet yöneticisi gibi sert ve katı olamazdı. Layık olduğundan değil, firavun oğlu olduğu için bu mevkiye getirilmişti. Kimse ona bu görevi isteyip istemediğini sormamıştı bile. Sadece, "Sen artık firavunsun," demişlerdi.

Devlet ve insan yönetimi hakkında hiçbir bilgisi yoktu. Zaten ona da bunları pek soran olmadığı gibi, kimse de ondan bir şey beklemiyordu. Kendini zenginlikler içinde dolaşan, her istediğini yapabilen bir korkuluk gibi hissediyordu. Gerçekte devleti yöneten ve kararları verenler Nefertiti ve baş vezir Ay'dı. "Ben sanatçı veya astrolog olmalıydım," diye düşündü. "O zaman çok daha mutlu olur ve hiç olmazsa işimi de severek yapardım."

Evliliği de artık ilk heyecanını kaybetmeye başlamıştı. İlk günlerin getirdiği arzu ve seks tutkusu da zamanla geçiyordu. Karşısında onu daima bir şeyler yapmaya itele-yen bir kadın vardı. Kocasının firavun olarak önemli bir şeyler yapıp, parlamasını isteyen karısının onu ne denli yıpratıldığını ve bunalıma soktuğunun farkında bile değildi.

O asla diğ er firavunlar gibi olmayacaktı. Babasının anlattıklarına g ore, geçmişteki bütün firavunlar zalim, gaddar ve kan dökücü olmuşlardı. Bu lakaplarla anılamayacak iki firavun olacaktı... Babası ve kendisi.

Bir yandan bunları düşünürken, diğ er yandan da boyunda asılı duran kolyesi ile oynuyordu. Bu kolyedeki taşın ne olduğ unu kimse tam olarak   zememişti. Buna taş demek de zaten yanlıştı. Çünkü o saydam, kristalize ve açık yeşil renkli bir maddeydi. Bu işten anlayan kişiler kolyeyi incelemiş, ama ne olduğ una bir türlü karar verememişlerdi. Aralarından sadece bir tanesi bunun dünyada olamayacak yükseklikteki bir ateş derecesinde ergimiş bir metal olduğ unu ve gökyüzündeki yıldızlardan birinden koparak dünyaya d ş m ş olabileceğ ini söylemişti. Kolyesi ile oynamayı bırakıp, tekrar d ş ncelelerine döndü.

Kendisine saygı duyulmalıydı, ama bu sadece firavun olduğ u için değil, yaptıklarından dolayı olmalıydı.

Baş Vezir Ay son zamanlarda eski Amon dinine dönmek için ona müthiş bir baskı yapıyordu. Hatta bu konuda Nefertiti'yi bile kandırıp, kendi yanına çekebilirdi. Kendi karısı bile son zamanlarda, "Bu kadar kan dökme-ye ve huzursuzluğ a değ er mi?" demeye başlamıştı, firavun bunu asla kabul etmeyecekti. Babası nasıl Aton dinini ortaya koyarak bir kişilik sergilediyse, o da babasının ortaya koyduğ u dini inanışı sonuna kadar savunarak kendi kişiliğ ini gösterecekti ve bunda kesin kararlıydı.

Bu konuda da Baş Vezir Ay'a güzel bir oyun oynamaya karar verdi. Ay ile yaptığ ı bir görüşmede din konusu tekrar açılmıştı ve Ay bu konuda her zamanki ısrarlı tutu-

munu sürdürüyordu. Tutankamon konuyu hafife alır gibi davranarak, “Bu konuyu taht salonunda görüşelim, lütfen bu konudaki önerilerinizi oraya getirin,” diyerek görüşmeyi sonlandırmıştı.

Ertesi gün taht salonunda toplantı vardı. Firavun, kraliçe ve Nefertiti yan yana duran tahtlarında oturuyorlardı. Bu platformda bir de sol tarafta ayakta duran Tutmos bulunuyordu.

Gerekli kalabalık da zaten salondaki yerini almıştı. Ay bir gün önce firavunla yaptığı konuşmadan aldığı cesaretle, yeni Aton dinini kaldırıp, eski Amon dinine dönüş kararını bildiren bir parşömen ilanı hazırlatmıştı. Bu kararı onaylaması için firavuna uzattı. Tutankamon parşömeni buruşturup attıktan sonra ayağa fırlayarak, “Vezir Ay, hâlâ anlamadınız mı, bu konu kapanmıştır. Mısır'ın bir tek dini vardır, o da Aton dinidir. Amon dinini kesinlikle yasaklıyorum. Bu konuyu bir daha gündeme getirenler cezalandırılacaktır,” diyerek yerine oturdu.

Ay üvey torunu firavun tarafından kalabalık bir aristokrat grubu önünde büyük hakarete uğramıştı. Neye uğradığını şaşırıldı. Böyle bir çocuktan asla bu cevapları beklemiyordu. Bir şeyler söylemek istediye de, söyleyemedi ve arkasını dönerek salonu terk etti.

Aslında herkes şaşkıındı. Çünkü kimse Tutankamon'dan böyle bir çıkış, böyle bir konuşma beklemiyordu. İçinden firavunu alkışlayanlar olduğu gibi, kızanlar da vardı. Bir ara Tutmos firavunun kulağına eğilerek, “Sizce sonsuz saygı duyuyorum,” dedi. Firavun da dönüp ona bakarak, içten gülümsedi. Onun için Tutmos gibi birisinden bu sözleri duymak çok önemliydi.

Gizemli olaylara meraklı olan Tutankamon astroloji dışında Mısır piramitleri ile de yakından ilgilenmeye başlamıştı. Onun ilgisini çeken küçük piramitler değildi. Onların sadece birer firavun mezarı olduklarını biliyordu. Esas ilgisini çeken Keops, Kefren ve Mikernios adlı üç büyük piramitti. Bunların sadece firavun mezarı olarak yapılmadıklarından emindi. Özellikle en gizemli ve enteresan bulduğu Keops'a odaklanmıştı.

Piramitler hakkında bilgisi olan yaşlı ve bilge kişileri bir araya getirip, sarayda toplantılar yapmaya başladı. Keops piramidinin nasıl olup da binlerce yıl önce inşa edilebildiğini tartışıyorlardı. Sadece Keops piramidinde 2.600.000 adet dev taş blok kullanılmıştı. Nasıl oluyordu da, yüzlerce metre ötedeki madenlerden çıkartılan bu bloklar oraya getirtilebiliyor ve tıraşlanıp temizlendikten sonra nasıl bu kadar yükseğe çıkartılıp, yerlerine düzgünce monte edilebiliyordu? Bu imkânsız nasıl başarmışlardı?

Yaşlı bilgelerin ortak inancı ise bu piramitlerin salt mezar olarak değil, sanat ve bilimi tufandan koruyarak, sonraki kuşaklara aktarabilmek amacıyla inşa edildiği şeklindeydi. Bir diğer amaç da, gizemli dini ayinlerin yapılabileceği mekânlar yaratmaktı.

Bir başka bilge ise, o devirde kullanılan geometri, fizik, gökbilim gibi konulardaki önemli bilgi ve teknik ayrıntılarının Keops'un duvarlarına yazıldığını, ama zamanla da silindiğini anlatıyordu. Ayrıca, Keops'un tufandan 300 yıl önce gizemleri içinde saklaması için Firavun Surid tarafından yapıldığını öne sürüyordu.

Diğer bir yaşlı bilge ise bu konuyla ilgili duyduğu ef-

saneyi dile getiriyor ve Âdem'in torunlarından Kain'in oğlu Tubal Kain'in tufan sırasında Keops piramidinin içine saklanarak, tufandan kurtulduğunu anlatıyordu. Amacı Keops'un ne kadar eski olduğunu belirtmektir. Yine onun söylediğine göre, Kain Keops'un yerini belirtmek için, dünya var oldukça ayakta kalacak olan ve içinde bilim ve gizem taşıyan bu yapının Menfis yakınlarındaki Gizeh ovasında olduğunu söylemişti.

Geometri ve coğrafya ile ilgilenen ve Keops'un yerleşim durumunu inceleyen yaşlı bir diğer bilge kişiye göre de, Keops tamamen matematiksel ve coğrafi kaidelere bağlı olarak Hermes mimarları tarafından inşa edilmişti. Ayrıca, Keops dünyanın diğer gizemli merkezleri ile aynı paralelde idi. Keops'un tepesinden çekilen düz bir çizgi, yine gizemli bir şehir olan Tibet'in başkenti Lhasa'ya ulaşırdı. Bu noktadan 60 derecelik bir açıyla dönüldüğünde Atlantik okyanusuna diğer bir deyişle Atlantis kıtasına varılırdı. İkinci bir 60 derecelik dönüşle de Yukatan yarımadasındaki Maya piramitlerine erişilirdi. "Siz de görüyorsunuz ki, sayın firavun, bütün bunlar birer tesadüf olmaz," diye bitirmişti yaşlı bilge sözlerini.

Tutankamon birkaç ay daha piramitlerle ilgilendi. Başta Keops olmak üzere, üç piramidi de görüştüğü bilgeler grubu ile beraber inceledi. Çözdükleri ve çözemedikleri noktalar temelinde ortak bir karara vardılar.

Bu üç piramidin yapılmasındaki ana gaye; sanat ve sanat eserlerini korumak; o dönemde dahi yüksek bir ilim haline gelmiş olan bilimlerin sırlarını bir sonraki nesillere aktarmak ve gizemli özel ayinler için korumalı bir tapınak oluşturmaktır.

Tutankamon saray kâtibini çağırarak, aldıkları bu kararın parşömene geçirildikten sonra devlet arşivlerine koyulmasını istedi.

Piramitlerin nasıl inşa edildiğine dair ise hiçbir inandırıcı bilgi bulamamışlardı. Bu yüzden de o konuya raporlarında hiç değinmediler.

Tutankamon böyle bir araştırma yürütmüş ve önemli sonuçlar elde etmiş olmanın mutluluğunu yaşıyordu. Bu tip çalışmalar ona ayrı bir zevk verdiğinden, şimdi de uzun zamandır aklına takılan başka bir konuya odaklanmak istiyordu: İsrailoğulları neden Mısır'da hor görülüyor ve istenmiyordu? Peki, bu durumda nasıl olmuştu da, Yusuf Mısır'da bu denli söz sahibi olabilmisti?

Bu konuyu karısı ve Nefertiti'ye açtığında, onlar bu tehlikeli konuya kesinlikle girmemesini öğütledilerse de, o aldırmadı. Çünkü bu konudaki gerçekleri öğrenmek ve onları halka nakletmek istiyordu.

Devrin en iyi iki tarihçisini saraya çağırarak, konuyu açtı. Saray arşivlerinde bu konuyla ilgili fazla bilgi yoktu ve olanlar da tek yönlüydü. Tarihçilerden bu konuyu kısa zamanda araştırarak, sonuçları kendisine getirmelerini istedi.

Tarihçiler daha çok kulaktan dolma bilgiler ve elde ettikleri bazı eksik dokümanları firavunla paylaşmak üzere saraya geldiler ve sırayla anlatmaya başladılar:

– Yusuf doğmadan yıllar önce, babası Yakup ikiz kardeşi Esav ve babası İshak'ı bir kutsama olayında kandırdığı için, öldürüleceğinden korkup, yaşadıkları yer olan Kenan'ı terk ederek, dayısının yanına Haran'a kaçır.

Dayısının iki kızı vardır. Birinin adı Rahel, diğ erinin-kiyse Lea'dır. Yakup Rahel'e âş ık olup, onunla evlenmek ister. Ama dayısı her iki kızını da ona verir. Her bir kız için yedi yıl dayısının yanında çalışması gerekmektedir.

Yakup'un Lea'dan Ruben, Levi, Ş imon, Yehuda, İ s-sakar ve Zevulun adında altı oğ lu olur. Rahel'in ise ço-cuğ u olmamaktadır. Yakup cariyesi Bilha'dan da Nafta-li ve Dan isimli iki erkek çocuk daha yapar. Ayrıca, Le-a'nın cariyesi Zilpa'dan da Gad ve Aş er adlı iki oğ lu da-ha olur. Bu arada, Rahel de hamile kalmış tır ve o da Yu-suf'u doğ udur.

Yakup 20 yıl sonra dayısının ülkesi Haran'ı terk ede-rek, ailesiyle birlikte baba ocağ ı olan Kenan'a dö ner. Kardeş i de artık onu affetmiş tir. Bu arada Rahel tekrar hamile kalır ve Bünyamin adı verilen bir erkek çocuk da-ha doğ udur. Yakup'un iddia ettiğ ine göre, Kenan da tanrı ile yaptığ ı bir görüş meden sonra, onun buyruğ una uya-rak, İ srail ismini alır ve on iki oğ lu da İ srailoğ ulları ola-rak adlandırılır.

Tarihçilerin konuşmasının ortasında kapı açıldı ve iç e-riye Nefertiti ile kraliçe Ankhesenpate girdiler. Onlar da hikâyeyi dinlemek istediklerini söylediler. Daha önce an-latılmış olan kısmın özeti yeni gelenlere tekrar edildikten sonra tarihçilerden birisi anlatmaya devam etti:

– İ srail çocukları arasında en çok Yusuf 'u seviyordu. Bu aş ır ı sevgi diğ er kardeşlerin Yusuf'u kıskanmasına neden olmuş tu.

Bir gün, bu kıskançlık yüzünden kardeşleri Yusuf'u öldürmeye karar verirler. Hayvanları otlatmak için gittik-

leri uzak bir yerde Yusuf'u kuru bir kuyunun içine atarak, orada ölüme terk etmeyi düşünseler de, sonra bundan vazgeçerek, oradan geçen bir kervana Yusuf'u yirmi gümüş paraya satarlar. Sonra da eve dönüp, babalarına Yusuf'un kanlı gömleğini gösterir ve vahşi bir hayvan tarafından parçalandığını söylerler.

Yusuf'u satın alanlar onu Mısır'a götürüp, orada Potifar isimli bir beye satarlar.

Evin efendisi Potifar Yusuf'dan çok memnundur. Ona çok iyi davranır ve evle ilgili geniş sorumluluklar verir.

Yusuf çok yakışıklı ve etkileyici bir erkektir. Potifar'ın karısı Yusuf'a göz koyar ve kendisi ile beraber olmasını ister. Yusuf da ona bu kadar iyilik yapan bir insanın karısıyla bunu asla yapamayacağını söyler. Bunun üzerine, kadın Yusuf'u kendisine tecavüz ettiğini söyleyerek, zindana attırır.

Yusuf tam yedi yıl zindanda kalır. Bu arada adı rüya yorumcusuna çıkmıştır. Herkesin rüyalarını yorumlayıp, en doğru cevapları verdiği gibi, bütün yorumları da doğru çıkar.

Bir gün firavun onu çok etkileyen bir rüya görür. Bir sürü rüya yorumcusu çağırırsa da, hiçbirisi doğru dürüst bir yorumda bulunamaz.

Firavun zindanda yatan Yusuf adlı birinin çok iyi bir rüya yorumcusu olduğunu öğrenir ve hemen huzuruna çağırarak, rüyasını anlatır ve yorum yapmasını ister.

Yusuf firavuna ilk yedi yılda büyük bir bolluk olacağını, ikinci yedi yılda ise çok büyük bir kıtlık ve kuraklık olacağını ve eğer bolluk yıllarında bir miktar tahıl birik-

tirirlerse, Mısır'ın bundan çok kazançlı çıkacağını söyler.

Firavun hayretler içinde kalır. Daha başka konularda da Yusuf'la konuştuğundan sonra, parmağındaki mühür yüzüğünü çıkartıp ona vererek, "Sen bundan sonra Mısır'da işleri yöneten adam olup, hükmedeceksin. Ben olaylara sadece uzaktan bakacağım. İşleri yönetmek senin görevin olacak," der.

Yusuf Mısır'da hükümdar ve firavundan sonra gelen ikinci adam olur. Mısır hazinesini ve mallarını çok iyi yönettiğinden, firavun onu hep takdir etmektedir.

Olaylar tamamen Yusuf'un öngördüğü şekilde gelişir. İlk yedi yıl büyük bir bolluk olur ve Mısırlılar Yusuf'un emriyle, elde edilen tahılın bir kısmını depolarlar. İkinci yedi yılda ise müthiş bir kuraklık olur. Bu kuraklık sadece Mısır'da değil, komşu ülkelerde de görülür. Bu yüzden, komşu ülkeler Mısır'dan büyük paralar ödeyerek, tahıl almak mecburiyetinde kalırlar.

Tahıl almaya gelen en önemli müşteriler, Yusuf'un Kenan'dan gelen kardeşleri olurlar. Onu tanıyamazlar, onunla pazarlık ederek, tahıl alırlar. Sonunda Yusuf kimliğini açıkladığında ise hepsi çok utanıp, pişman olurlar. Yusuf, firavunun da onayını aldıktan sonra, onları babaları ve aileleri ile birlikte Mısır'a davet eder. Firavun da İsrailoğulları'na kapılarını açar. Yusuf'un 115 yaşına kadar yaşadığı söylenir. Bir rivayete göre de, babası Yakup veya diğer ismiyle İsrail de 135 yaşına kadar yaşar.

Bu öyküden de anladığınız gibi, İsrailoğulları Mısır'a yerleşmeye bu şekilde, yani o zamanki firavunun daveti üzerine başlamışlardır.

Tarihçinin hikâyesini bitirmesi ile birlikte odayı bir sessizlik kaplamıştı. İlk seksizliği bozan ise Nefertiti oldu. Tarihçilere dönerek, şöyle dedi:

– Bir sorum var. Anlattıklarınızı dinledik. Fakat siz Mısırlıların neden İsrailoğulları’ndan bu kadar nefret ettiğinden hiç bahsetmediniz.

Bu soru üzerine diğer tarihçi söz alarak ve biraz da çekinerek cevap verir:

– Sayın kraliçem bunun birkaç nedeni vardı. Birincisi, İsrailoğulları’nın belli bir toprakları olmadan, sürekli göçebe hayatı yaşamalarıydı. Bilirsiniz, kimse göçebelere güvenip, iyi gözle bakmaz.

İkinci neden, İsrailoğulları’nın Amon-ra dinini benimsemiş olmalarıydı. Onlar için çok tanrılı putperest dinler cazip ve inandırıcı değildi.

Üçüncü neden ise şöyleydi; Mısırlılar sürekli yaptıkları saldırılarda zor kullanarak aldıkları esirleri, para kazanmak ve zor işlerini gördürmek için köle yapıyorlardı. En çok para eden köleler de hem çalışkan, hem de kafası çalışkan İsrailoğulları idi.

Bir başka önemli neden de, İbranilerin Mısırlılar’dan daha zeki olmasından kaynaklanıyordu. Mısırlılar onları aşağılayıp, kendilerini üstün görmek suretiyle, güya kendilerini tatmin ediyorlardı.

Tarihçinin bu anlattıkları belki acıydı, ama söylenecek de pek bir şey yoktu. Çünkü adam doğruyu söylüyordu.

Tarihçiler gittikten sonra, karısı ve Nefertiti firavuna yine bu işin peşini bırakmasını ve bu oyunun bir firavun için dahi çok tehlikeli olabileceğini söylediler. Ancak

Tutankamon doğruyu ve hakkaniyeti ortaya çıkarmak için kendisine söz vermişti ve bu sözünden geri dönme-yecekti.

Ankhesenpate ikinci kez hamileydi. İlk çocuğunu ne yazık ki düşürmüştü, ama bu kez mutlaka doğurmak istiyordu. Çünkü bir prens doğurması şarttı. Karısının tekrar hamile kalması Tutankamon'u da mutlu ediyor ve o da bir prens bekliyordu.

Nefertiti bu işlerde tecrübeli bir kadın olduğundan, kızına fazla yorulup, hareket etmemesini ve bolca istirahat etmesini tavsiye ediyordu.

Doğum yaklaştığında herkes heyecan içindeydi. Kraliçenin sancıları ile birlikte doğum gerçekleşti. Bu sefer aslan gibi bir erkek çocuk dünyaya gelmişti. Bebek nedimelerin nezaretinde, annesinin odasının yanındaki bebek odasına yatırıldı.

Haber çabuk duyuldu. Bir varis doğmuştu.

Yaşlı baş vezir Ay haberi duyduğu zaman bundan hiç ama hiç hoşlanmamıştı. Nerden çıkmıştı şimdi yine bu çocuk, hem de bir firavun varisi.

Yine bütün emelleri yıkılıyordu, Horemhept haklıydı. Bu aile çoktan ortadan kaldırılmış olmalıydı. Ay'ın kendini yeniden toparlayıp, soğukkanlılığının hüküm sürdüğü günlere dönmesi fazla uzun sürmedi. Bu duruma acilen bir çare bulmalıydı. Sarayda kraliçenin de odasına girip çıkabilecek köle hizmetkârları aklından geçirdi. Evet, bir tane zenci köle vardı ve onu rahatlıkla kandırabilirdi. Biraz altın ve azat edilme vaadi ile kandıramayacağı köle yok gibiydi.

Akşamüstü, süt saati geldiğinde, ne bebek ne de bebek bakıcısı ortalarda gözükmüyordu.

Durumu merak eden nedimelerden biri bebek odasına girdiğinde, ılık ılıa bağırmaya başladı. Bebek bakıcısı kanlar içinde yerde yatıyordu. Bebek ise boğularak öldürölmüştü.

Tutmos sarayın bütün kapılarına nöbetçiler koymuş, kimseyi dışarı ıkartmıyordu. Bir yandan da, yoğun bir şekilde herkesi sorguya çekmeye başlamıştı. Olay onun açısından son derece ciddi ve vahimdi. Çünkü firavunun varisi öldürölmüştü. O anda aileyi teselli edecek bir zamanı da yoktu.

Muhafızlar etrafta koşuşturuyor personeli toparlamaya çalışıyorlardı. Bir ara aceleyle yanına gelen genç bir subay, zenci bir kölenin kayıp olduğunu bildirdi. Tutmos hiç vakit kaybetmeden birkaç muhafız timini köleyi bulmaları için dışarı gönderdi. Sorguya çekilen kölelerden biri, zenci köleyi öğle vakti vezir Ay’la konuşurken gördüğünü söyledi. Bunun üzerine Tutmos vezirin odasına gidip, hürmetkâr bir şekilde o gün zenci köleyle konuşup konuşmadığını sordu. Ay bir süre düşünür gibi yaptıktan sonra, “Evet, konuştum tabii. Etrafı iyi temizlemiyordu. Ben de onu azarlayıp, doğru dürüst çalışmasını söyledim,” dedikten sonra, “Hayrola, bu köle de mi bu olaya karıştı?” diye sordu. Tutmos ise, “Henüz bir şey bilmiyoruz, verdiğiniz bilgi için teşekkür ederim,” diyerek oradan uzaklaştı.

Bir süre sonra geri dönen muhafız timi zenci köleyi çölün başlangıcında ölü olarak bulduklarını söyledi. Köle bıçaklanarak öldürölmüştü ve belinde de kendi işlediği

cinayetin bıçağını taşıyordu.

Tutmos firavunun odasına girdiğinde, kraliçe ile birlikte ikisinin de perişan bir vaziyette olduğunu gördü. Nefertiti de yanlarındaydı. Edindiği bilgileri hepsine anlattı, ama Ay'dan hiç bahsetmedi. Daha sonra bir bahaneyle Tutankamon'u dışarı çıkartarak, ona Ay'ın daha önce köleyle olan konuşmasından söz etti ve bunu şimdilik kimseye anlatmamasını rica etti.

Sarayda ve şehirde yas ilan edilmişti. Halka bebeğin öldürüldüğü duyurulmamış, sadece doğduktan iki gün sonra ani bir şekilde öldüğü bildirilmişti. Kraliçe daha önce de düşük yaptığından, bu ölüm pek yadırganmamıştı.

Ancak, kısa bir zaman sonrada dedikodular yavaş yavaş saraydan dışarı sızmaya başladığında, halkın kafasında soru işaretleri belirmeye başladı.

Nefertiti her anlatılana hemen inanacak kadar saf bir kadın değildi. Bu yüzden de Tutmos'u çağırıp, ondan olayı tekrar ve bu kez tüm ayrıntıları ile anlatmasını istedi. Odada yalnızdılar. Tutmos ona, "Seni kandıramayacağımı bilmeliydim," der gibi bir bakış fırlattıktan sonra, Ay'la ilgili detaylar dâhil tüm olayı baştan anlattı.

Tutmos sözünü bitirdiğinde Nefertiti, "Ne durumda olduğumuzu görüyorsun. Sen de biliyorsun ki bu işi Ay yaptırttı. Ona babam demeye utanıyorum," diye yakındı. Nefertiti tüm bu olan bitenden dolayı yorgun ve bıkkındı. Tutmos'a oturmasını işaret ettikten sonra, son olaylarla ilgili düşüncelerini onunla paylaştı:

– Biraz mantıklı düşünersek, bundan sonra olacakları kestirebiliriz. Ben bu işi Ay ve Horemhept'in birlikte dü-

zenlediklerinden adım gibi eminim. Varmak istedikleri hedefin önünde son iki engel var... Tutankamon ve ben. Bundan sonra yapacakları ilk iş bizi ortadan kaldırmak olacaktır.

Sen de biliyorsun ki, Ay'ın en büyük hedefi firavun olmak. O da biliyor ki, biz hayattayken bu mümkün değil.

Bu yaşlı ve hırslı adam kafasına koyduğu her şeyi ne pahasına olursa olsun yapmak isteyecektir. Dikkat et, senin bizi koruduğunu biliyor. Bu yüzden sen de tehli- kedesin.

Tutmos Nefertiti'nin bu düşüncelerinde haklı olduğunu biliyordu. Firavun ve diğer saray erkânının hayatta kalması onun sorumluluğundaydı. Onları korumak da her gün biraz daha zorlaşıyordu. Bu iğrenç entrikaların döndüğü saraydan artık nefret ediyordu. Kime güveneceğini, kiminle dayanışma içinde olması gerektiğini bir türlü kestiremiyordu.

Tutankamon karısı Ankhesenpate'yi teselli etmek için elinden geleni yapıyor, ama bu çabaları boşa gidiyordu. Ankhesenpate neredeyse yıkılmıştı. Kimseyi yanına yaklaştırmak istemiyor, firavuna dahi tahammül edemiyordu.

Firavun karısını içine düştüğü bu bunalımdan kurtarmak için çareler arıyordu. Sonunda meşhur bir heykeltıraşı saraya çağırarak, karısının ve kendisinin altın heykellerinin yapılmasını istedi.

İlk bir iki gün bu oyalama işe yarar gibiydi. Ama sonradan her şey değişti. Sanatçıya modellik etmek veya onunla heykel konusunda konuşmak Ankhesenpate'yi tatmin etmemeye başlayınca, o da bu çalışmalara son ver-

di. Firavunun ricası üzerine de sanatçı heykele tek başına devam etti.

Tutankamon hedefte kendisinin olduğunu biliyordu. Yoksa neden çocuğunu öldürmüşlerdi ki? Bu cinayeti Ay'ın organize ettiğinden de adeta emindi. "Ne yapabilirim?" diye düşündü. Aklına ilk gelen çözüm Ay'ı ortadan kaldırmaktı. Ama o bunu yapamazdı, çünkü geçmişteki bütün firavunlar gibi gaddar olmamaya yemin etmişti.

Sarayda muhasebe kısmından baş vezir Ay'ın bağırtılı sesi yükseliyordu. Ay saray muhafızlarını çağırarak, muhasebecinin derhal tutuklanıp zindana atılması emrini verdi. Onun İsrailoğulları'ndan nefret ettiğini herkes biliyordu. Yusuf zamanından kalma bir alışkanlık vardı. Yusuf'un devlet ve muhasebe işlerini çok iyi idare etmiş olmasından dolayı, sonradan gelen firavunlar da muhasebeci olarak hep İsrailoğulları'ndan aklı başında kişileri kullanmayı yeğlemişlerdi. Bu yaşlı muhasebeci de uzun yıllardır sarayda çalışan dürüst ve namuslu ve bir adamdı.

Tutmos muhafız komutanı olarak olayı duymuştu. Neler olup bittiğini öğrenmek için ilk önce Ay ile görüşmeliydi. Ay muhasebecinin hırsız ve düzenbaz olduğunu, en kısa zamanda da idam edileceğini söyledi. Ay'ın iddiasına göre, vergi tahsildarı topladığı paraları muhasebeciye götürüp teslim etmiş ve teslim ettiği miktarı da Ay'a bildirmişti. Oysa Ay kontrol için muhasebeye gittiğinde, o yalancı ve sahtekâr muhasebecinin yatırıldığını söylediği para olması gerekenden 80 altın eksikti.

Tutmos işiteceğini işitmişti. Burnuna yine pis kokular geliyordu tahsildarı yola çıkmadan yakalamalıydı. Muhafızlar tahsildarı yakalayıp sorgu odasına getirdiler.

Adam görevini yaptığını ve başka da bir şey bilmediğini ısrarla söyleyip duruyordu. Bu soruşturmadan sıkılan ve bir neticeye varamayan Tutmos muhafızlara doğru dönerek, “Bu adam benimle konuşmaktan hoşlanmıyor. Siz onu konuşmaya ikna edin,” diyerek sorgulama odasından çıktı.

Bir süre sonra muhafızlardan biri Tutmos’un yanına gelerek, adamın konuşmaya hazır olduğunu söyledi. Sorğu odasına girdiğinde adamın hali perişandı. Belliydi ki epey hırpalanmıştı ve zorlukla konuşabiliyordu:

– Size her şeyi anlatacağım, ama bir şartla. Anlatılanları sadece siz bileceksiniz. Bu anlattıklarımı Ay a söylerseniz inkâr ederim, aksi takdirde Ay beni öldürtür.

O şekilde konuşmamı benden Vezir Ay istedi ve bana bu yalanı söylemem için tam beş altın para verdi. Ben daha hiç bu kadar paraya sahip olmadım. Lütfen beni bağışlayın, karım ve çocuklarım var.

Zavallı muhasebecinin de emin olun hiçbir suçu yok.

Tutmos muhafızlara dönerek, adamı serbest bırakmalarını, duydukları ve gördüklerini de unutmalarını istedikten sonra doğru zindana gitti. Zindancıdan muhasebecinin yerini öğrenerek, kapısını açmasını istedi. Adam perişan bir halde otların üstünde yatıyordu. Onu görünce korkarak ayağa kalktı ve sanki kendini korumak istermiş gibi ellerini ileri uzatıp, başını geri çekerek, “Ben masumum. Ben bir şey yapmadım. Lütfen bana vurmayın,” diye yalvarmaya başladı. Tutmos adamı yatıştırmaya çalıştıktan sonra, “Merak etmeyin sayın muhasebeci, sizin masum olduğunuzu biliyorum. Şimdi evinize gidebilirsiniz-

niz,” dedikten sonra devam etti:

– Yalnız korkarım bundan sonra muhasebecilik yapmanız imkânsız. Politik nedenlerden dolayı bazı güçlü kişilerce istenmiyorsunuz. Size hemen ailenizi alarak buradan Sina’ya gitmenizi öğütlerim. Orada size yardımcı olmaları için de haber göndereceğim. Sakın ha buralarda ortalıkta gözükmeyin.

Tutmos sonrada zindancıya dönerek, “Bu adamı Ay veya başkası sorarsa, ‘Yaşlı adamdı, dayanamadı öldü. Biz de cesedini Nil’e attık dersin,’ ” diye tembihledi ve kesesinden çıkardığı bir altın parayı ona verdi. Zindancı altını almakla suç ortağı olmuştu.

Çocuklarının ölümünü izleyen sürede Tutankamon ve karısının yaşam tarzında büyük değişiklik olmuştu. Tutankamon kendini devlet yönetimi dışındaki birtakım işlere verip avunmak istemişti. Sanatla daha çok uğraşıyordu. Sanatkârları bol paralar ile teşvik ederek, şehrin ve sarayın birçok yerine heykeller koydurttu. Yeni yapılıp yerine oturtulan her heykel sanki ona yeni bir yaşam sevgisi aşıliyordu.

Bu arada heykeltıraşa ısmarladığı iki altın heykel de tamamlanmıştı.

Heykeller saraya getirildiğinde, Tutankamon ve Akhesenpete onları çok beğendiler. Sanatçı kraliçenin tüm güzellik ve ihtişamını ortaya çıkartmıştı.

Kendi güzelliğini heykelde seyreden Akhesenpate bundan çok etkilendi ve mutlu oldu. Bu onu bunalımdan çıkartan olayın başlangıcı olmuştu. “Ben daha genç ve güzelim; yine çocuklarım olabilir; sonuçta hayat devam

ediyor,” düşüncesi ile normal hayatına geri dönüş yaptı.

Sanatla iyice kaynaşan firavun, bundan gün geçtikçe daha çok zevk almaya başladı. Kendisi için değişik bir taht çizdi ve yaptırttı. Tahtın özelliği kol yerlerinde ve arka ortasında ahşaptan oyma aslan başları bulunmasıydı. Taht ve bu başlar ayrıca kıymetli mücevherlerle süslenmişti.

Firavunun bir diğer merakı ise müzikti. Trompeti andıran bir alet yaptırmış ondan güzel nağmeler çıkartmaya uğraşmıştı. *(Not: Kazılar sonucunda Tutankamon'un mezarı açıldığında, sözü edilen bu trompet ve özel taht bulunmuştur.)*

Sanatın ilerlemesi için attığı adımlar ve verdiği destek pasif bir firavun olarak tanınan Tutankamon için de bir dönüm noktası olmuş ve aydın kesim tarafından sevilen ve sayılan bir devlet adamı haline gelmişti.

Ankhesenpate de yavaş yavaş kocasına ayak uydurmaya çalışıyordu. Henüz, geçirdiği şokun etkisi ile onun yatağına gelemiyordu, ama sanatsal konularda kocasını desteklemeye başlamıştı. Nedimelere çok değişik el işleri yaptırtıyor ve hatta kendisi de bizzat onlara katılıyordu.

İkisinin de tüm arzusu bu kâbus dolu günleri bir an önce atlatmaktı. O sırada sarayda yaşam son derece sessiz ve sakin geçiyor, her şey olması gerektiği gibi yürüyordu. Bu bir nevi fırtınadan önceki sessizliği çağırıyordu. Baş Vezir Ay bile etrafına gülücükler saçıyor, kızı Nefer-titi ve torunu Ankhesenpate'ye sanki çok mutlu bir aileymişler gibi sevgi gösterilerinde bulunuyordu. Doğrusu bu görünüm hiç de hayra alamet değildi.

Tutmos ise saraydaki bu olaysız dönemden yararlanarak, karısı Surika ile daha çok vakit geçirme olanağına kavuşmuştu. Surika hamileydi ve çok yakında da bir çocukları olacaktı. Tutmos ile karısı çocuklarının cinsiyeti ve ismi konusunda tartışıyor, ama ciddi bir sonuca varamıyorlardı.

Surika'nın niyeti çocuk doğup, biraz büyüdükten sonra Sina'ya gidip orada yaşamalarıydı. Tutmos da aynı fikirdeydi, ama sarayı tehlikeli entrikaların eşiğinde olduğu bu dönemde bırakamazdı. Bu arzularını gerçekleştirmek için biraz zaman gerekiyordu.

Bir sabah kalktıklarında, kapının hızla vurulduğunu duydular. Gelenler iki özel saray muhafızıydı. Tutmos'a Nefertiti'nin çok acele onu sarayda beklediğini söylediler. Tutmos hemen toparlanıp, saraya gitti. Orada onu dehşet verici bir manzara bekliyordu.

Tutankamon'un kapısını bekleyen iki muhafız ölü olarak yerde yatıyordu. Odada ise Tutankamon kanlar içinde yatağın üstünde serilmişti. Tutmos yaklaşıp baktığında, firavunun kafasına Mısır topuzu denilen öldürücü bir silahla vurulduğunu anladı.

Odanın içi kalabalıktı. Kraliçe ve Nefertiti üzüntüden kahrolmuşlar, üstüne üstlük paniğe de kapılmışlardı. Tutmos firavunun nabzına baktığında, henüz ölmediğini gördü ve derhal en iyi hekimi çağırttı.

Hekim gelir gelmez tedaviye başladı. Firavunun darbe aldığı yerde kafatası kemiği un ufak olmuştu. Yarayı iyice temizleyerek sardı. Zaten yapabileceği başka bir şey de yoktu. Hekim ümitsiz bir şekilde odadan ayrıldı.

Ankhesenpate asla pes etmek istemiyordu. Hekimden istediği sonucu alamayınca, en iyi büyücülerini çağırarak, firavunu onların eline teslim etti.

Büyücüler kafatasındaki sargıyı açıp, değişik birtakım maddeleri karıştırarak yaptıkları macunumsu bir merhem kafatasının yaralı yerine bolca sürdükten sonra tekrar iyice sardılar.

Ertesi günü saray halkı biraz da olsa ümitlenmeye başlamıştı. Çünkü firavun kendine gelir gibi olmuştu. Ancak bu durum fazla sürmedi ve akşam olduğunda firavun ölmüştü.

Tutmos çok sıkı bir şekilde saray halkını sorgulamaya başlamıştı. Bütün saray didik didik arandı. Subaylar ve yüksek düzeydeki saray memurları bile sorgulandı. Ama hiçbir ipucuna rastlanamadı. Saray personelinde ise herhangi bir eksiklik yoktu. Sanki bir hayalet gelerek, Tutankamon'u öldürüp, gitmişti.

Tutmos'un olayı kapatmaya niyeti yoktu. Bu katil veya katilleri mutlaka bulmalıydı. Soruşturmalarını sokağa kadar taşıdı. Bu tür bir işi yapabilecek karakterde olan herkesi toplatarak, uzun uzun sorguladı. Ama yine de bir netice alamadı.

Tutankamon çok genç olduğundan, henüz kendisine bir mezar yaptırtmamıştı. Bu durum tabii ki ölümden sonraki yaşama inanan Mısırlılar için çok önemliydi. Genç firavun daha 20 yaşına yeni basmıştı. Soylu kişilerden birisi kendisi için yaptırttığı mezarını Tutankamon'a verdi. Bu büyük bir mezar değildi. Sadece bir salon ve iki odadan oluşuyordu.

Tutankamon'un naşı mumyalanmak için özel bir mabede götürüldü. Kraliçenin özel ricası ile onun için en iyi mumyalama tekniği uygulanacaktı. Özel mumya rahibi işine başlamıştı. İlk önce cesedi şarap ve baharatla iyice yıkadı. Sonra eline aldığı özel bir çengelle beyni dikkatle kafatasından çıkartıp, keten bir beze sardı. Karın kısmını derince keserek, dikkatli bir şekilde bütün iç organlarını teker teker çıkarttı. Bir tek kalp yerinde kalmıştı. Bedenin boşalan yerlerini kurumuş tuza benzeyen niton paketleri ile doldurdu. Sonra da natronla tamamen örterek, bir süre eğik bir durumda bıraktı. Beden tüm sıvılardan arındırılarak, tamamen kurutulmalıydı. Rahip çıkardığı organları da teker teker kuruttuktan sonra tüm parçaları ayrıca gömülmek üzere keten şeritlere sardı. Ceset tamamen kuruyunca, büzülmüş bir hal almıştı. Rahip onu yağ ve nefis kokulu baharatlarla iyice ovaladıktan sonra keten şeritlerle sarmaya başladı. İş tamamlanınca da firavunun meşhur kolyesini mumyanın boynuna astı.

Tutankamon iç içe geçmiş üç tabuta kondu. Dıştaki ahşap tabut altın çerçeveliydi ve kıymetli taşlarla süslenmişti. Onun içindeki ise ahşap ve altın kakmalıydı. Firavunun içinde yattığı üçüncü tabut ise som altındandı.

Firavunla beraber gömülen eşyaları arasında kendi yaptırttığı tahtı, trompeti ve sayısız mücevherleri ile eşyaları vardı.

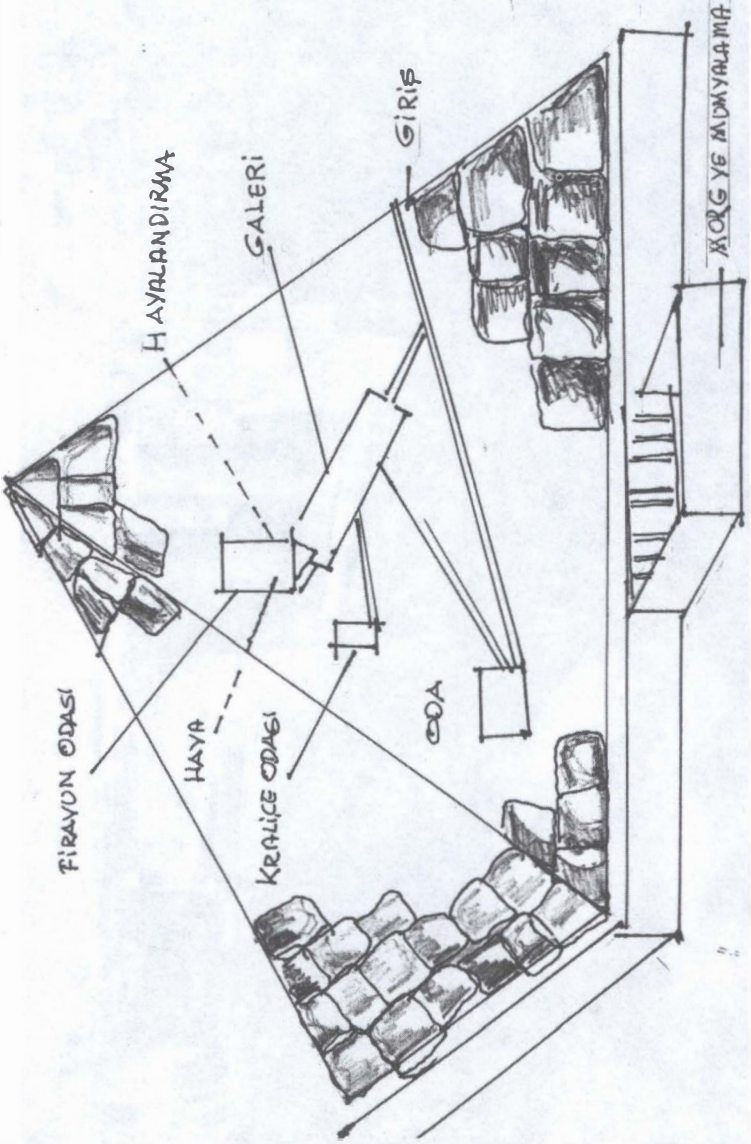
Cenaze töreni çok hüznü oldu. Çok kalabalıktı ve hemen herkes oradaydı. Aydın kişiler, sanatkârlar, aristokratlar, subaylar ve diğer herkes... Cenazede olmayan sadece iki kişi vardı: Ay ve Horemhept.

Mezar firavunlar vadisinde, ama sapa bir yerdeydi ve

küçüktü. Çünkü bir firavuna göre yapılmamıştı. Bu yüzden de karısı Ankhesenpate firavunu çok değerli eşyalarla birlikte gömdürdü. *(Not: 20. yüzyılın başında kazılarla ortaya çıkartılan bu mezar hırsızlar tarafından soyulmuş olan tek mezardı ve çok zengindi.)*

KEOPS

BÖLÜM 4

Görenlerin anlattığına göre, Tutankamon'un cenaze esnasında Ay üstünde kaplan postundan bir ceket, başında firavun tacı, elinde de asa ile sarayın içinde tek başına dolaşıyordu.

Bunu duyan Tutmos ve Nefertiti epeyce endişelenmişlerdi. Ay'ın ne yapmak istediği apaçık ortadaydı. Kendine göre firavunluğunu ilan etme çabasıdaydı, ama Tutmos'un buna izin vermeye hiç niyeti yoktu. O Ay'ın alelacele firavun olabilmek için neler yapabileceğini tahmin edebiliyordu. Bu nedenle derhal subaylarını topladı ve birlikte plan yaparak, uygulamaya koydular.

Bir grup muhafız o yönden gelebilecek Ay yanlısı as-

kerleri durdurmak için garnizon yoluna gönderildi. İkinci bir grup kentin kritik noktalarına yerleştirilirken, Tutmos da üçüncü bir grupla saraya gitti.

Ay'ı aynen anlatıldığı gibi kaplan postu ceketi giymiş, başında firavun tacıyla taht salonunda buldu. Ona neler olup bittiğini sorduğunda ise, Ay kendisinden başka firavun olabilecek kimsenin kalmadığını, zaten firavunluğun çoktan beri onun hakkı olduğunu ve o gün firavunluğunu ilan edeceğini söyledi.

Tutmos duyduklarına fazla şaşırmamıştı. Bunlar zaten Ay'dan beklenen düşüncelerdi. O da kendi düşüncelerini açıkladı:

– Sayın baş vezir Ay, siz de biliyorsunuz ki, yeni bir firavun seçimi için gelenek ve yasalarımız vardır. Yasalarımıza göre de firavun olma hakkı kraliçe Ankhesenpate veya onun önereceği bir yakınına aittir. Kim bilir, belki de sizi ister. Şimdi lütfen sizden rica ediyorum tacı yerine bırakın ve sonucu bekleyin. Aksi halde, saray komutanı olarak görevimi yapmak zorunda kalacağım ki, bu da sizin için hiç iyi olmayabilir.

Ay çok sinirlenmişti. Karşısındakini nefret dolu bakışlarla süzüyordu. Bu askerler de nerede kalmıştı? Çoktan gelmiş olmaları gerekirdi.

Ama sonunda pes etmek zorunda kaldı. Askerlere güvenmişti. Onlar da gelmeyince, post ceketini çıkartıp, tacı yerine koyarak odasına gitti.

Garnizondan gelen askerler başkente girerken muhafız birliği tarafından yolları kesilmişti. Aralarında çok sert tartışmalar olduysa da, muhafızlar sonunda onları garni-

zona dönmeye ikna ettiler.

Kraliçe Ankhesenpate firavun olmaktan korkuyordu. İlk önce babası, sonra oğlu, şimdi de kocası öldürülmüştü ve bunların hepsi de firavunluk yüzündendi. Nefertiti ile uzun uzun kimin firavun olmasının daha iyi olacağını konuşup, tartıştılar. Zaten çok genç ve deneyimsiz olan kraliçe bu olaylardan ürkmüştü. Bu nedenlerle, Ankhesenpate evleninceye kadar Nefertiti'nin firavun olmasına karar verdiler.

Yeni firavun halka ilan edildiğinde kimse fazla şaşırmadı. Hatta halkın büyük bir kısmı bunu memnuniyetle karşıladı, çünkü Nefertiti yıllarca devlet idaresinde bulunmuş, tecrübeli bir kişiydi. Firavun olunca kimsenin yerine ve mevkiine dokunmadı. Herkes görevinin başında kaldı.

Yeni firavun komşu ülkelerle yapılmış antlaşmaları gözden geçirdi. Bunların arasında en önemlisi Hititler'le imzalanmış olanlardı. Hititler hem çok saldırgandılar, hem de orduları çok güçlüydü. Üçüncü Amenhotep zamanında yapılan saldırmazlık antlaşmasının artık yenilenmesi gerekiyordu. Nefertiti elçileriyle Hitit başkenti Hattuşa'ya kral Şubbilülum'a verilmek üzere çok değerli armağanlar göndererek, bu antlaşmanın uzatılmasını istedi.

Hediyeleri kabul eden ve zaten öteden beri Nefertiti'nin güzelliğine hayran olan Şubbilülum anlaşmayı yenileyip, elçileri geri gönderdi.

Bir süredir Mısır'da sanki her şey yerine oturmuş gibi gözükmüyordu.

Tutmos'un bir oğlu oldu. Surika da kocasına sağlıklı

bir erkek çocuk vermiş olmaktan çok mutluydu. Sarayda olan bitenle ilgili haberler onu çok etkilemiş olmalıydı ki, çocuğunu hiç gözünden ayırmıyordu.

Firavun ailesi daha önce bir kaç kez Tutmos'a hediye vermek istemiş, ama onun fazlasıyla onurlu ve dik kafalı bir adam olduğunu bildiklerinden, buna pek cesaret edememişlerdi. Bebek doğunca, bunu bahane ederek, ailesine çok kıymetli hediyeler gönderdiler.

Bu arada, Suriye sınırından gelen bir haber herkesi telaşlandırmıştı. Sınırdaki devriye gezen Mısır askerleri Suriyeli askerler tarafından pusuya düşürülmüş, iki subay dâhil on asker öldürülmüştü.

Haberi duyan Horemhep hemen ordunun hazırlanmasını emretti. Subayları toplayarak, onlarla Suriyelilere karşı uygulayacakları harp planlarını görüştü. Ona göre, savaş kaçınılmazdı.

Firavun Nefertiti aynı fikirde değildi. Bir toplantı yaparak, olayı tartışmaya açmak istedi. Toplantıda bazı yüksek seviyeli subaylar, Horemhep, Ay ve Tutmos da bulunuyordu. Nefertiti onlara neden savaştıktan yana olmadığını açıkladı:

– Bakınız beyler! Bu olay sadece bir sınır olayıdır. Benim görüşüme göre de, böyle bir olay için savaş çıkartmak gereksizdir. Suriye ile savaştığımızı ve onları yendiğimizi varsaysak bile, binlerce askerimiz ölecek. Peki, buna karşılık işgal ettiğimiz Suriye topraklarını elimizde tutabilecek miyiz? Tabii ki hayır. Şu haritaya bir bakın. İçinde bulunduğumuz coğrafi bölge ve Kızıldeniz'in aramızdan geçiyor olması, bizim Suriye topraklarını uzun

müddet elimizde tutamayacağımızın bir delilidir.

Bu koşullarda, bir hiç uğruna ölecek olan binlerce askerimize yazık olmayacak mı? Ayrıca, eğer Suriye'yi işgal edersek, Hititler ile de aramız bozulabilir. Çünkü onların da Hititler ile antlaşması var.

Horemhep bu konuşmaya karşı bir hayli tepkiliydi ve bu yüzden de sesini biraz yükselterek konuştu:

– Yüce firavun, işittiğim sözler doğal olarak bir kadının konuşmalarıydı. Biz Suriyelilerin bu davranışı karşısında pasif kalamayız. Aksi takdirde, ileride çok daha fazla sorun yaşarız. Bizi korkaklıkla suçlamalarına da asla göz yumamam. Bunun için de tek çare, ordu ile Suriye'ye girmektir.

Bu sözleri son derece saçma bulan Nefertiti Horemhep'e cevabını verdi:

– Sayın Horemhep, işittiğiniz sözler sadece bir kadına değil, aynı zamanda kafası çalışan ve olacakları görebilen bir insana aittir. Siz geçici bir kahraman olacaksınız diye ben binlerce askerimin hayatını ve Mısır'ın varlığını tehlikeye atamam. Siz lütfen verilen emirleri uygulayın, düşünce ve kararları ise bana bırakın.

Planım şöyle, ordunun bir bölümü sınıra gidecek, başında ise siz değil, başka bir subay bulunacak. Çünkü başkumandanın oraya gitmesi onlara bir paye verir. Onları küçümsediğimizi göstermeliyiz. Bu giden birlik kesinlikle savaşa tutuşmayacak. Sadece Suriyelileri tehdit ederek, büyük bir tazminat talep edecek. Ben onların tazminat ödemeyi kabul edeceklerinden eminim. Eğer işler düşündüğümüz gibi gitmezse de, askerler önce geri çekilir gibi

yapacaklar. İki gün sonra da Suriye topraklarına akın ederek, birkaç köyü yakıp yıkacak ve geri çekilecekler.

Bütün bu dediklerimin aynen yapılması için de gözlemci olarak muhafız alayları başkomutanı Tutmos beni temsilen orada bulunacaktır. Böylece, Tutmos'un onay vermediği hiçbir olayı gerçekleştiremeyeceksiniz.

Bu sözler Horemhep ve taraftarı bir iki subayı kızdırdıysa da, diğer subaylar karardan ve plandan memnundular.

Mısır askeri Suriye sınırına geldiğinde, Suriye askerleri de sınırın öbür tarafında bekliyordu. Mısırlı komutanın konuşma talebini kabul eden Suriye komutanı, görüşmeler sırasında istenilen tazminatın çok yüksek olduğunu söyledi. Daha makul bir miktarda anlaşmak istiyordu. Konuşmadan bir sonuç çıkmayacağını anlayan Tutmos araya girerek, sert konuştu:

– Sayın komutan, işi uzatıp duruyorsunuz. Suçlu olan sizsiniz. Biz buraya ticaret yapmaya gelmedik, teklifimiz son ve kesindir. Ya bu tazminatı ödersiniz, ya da yemin ederim Suriye’de taş üstünde taş bırakmayız. Mısır ordusunun gücünü size anlatmama herhalde gerek yok. Bu sizinle yaptığımız son konuşmadır.

Suriye komutanı bu sert ve kesin çıkış karşısında ilk önce sinirlendiyse de, sonradan mantıklı düşünüp, olacak olan olayların endişesi ile tazminatı kabul etti.

Mısır askeri birliğinin savaşmadan geri dönüşünü halk neşe ve coşkuyla karşıladı. Kimse evlatlarının ve kocalarının lüzumsuz yere yapılacak bir harpte ölmesini istemiyordu. Bu sebepten de Nefertiti halk arasında büyük bir

sempati ve saygı kazanmıştı.

Devlet iyi yönetiliyordu. Savurganlıktan hiç hoşlanmayan kadın firavun devlet kasasını idaresi sayesinde en yüksek seviyeye çıkartmıştı. Bu gidişattan eski Amon-ra dinini isteyenlerin dışında herkes memnundu.

Birgün, Sina'dan gelen yorgun bir muhafız acele olarak Tutmos'u görmek istediğini söyledi. Adamın ayakta duracak hali bile kalmamıştı. Tutmos geldiğinde, muhafız onun annesinin çok ağır hasta olduğunu, mümkünse ölmeden evvel oğlunu bir kere daha görmek istediğini söyledi.

Tutmos etrafındakilere muhafızın dinlenmesi için yardımcı olmalarını söyledikten sonra doğruca eve gitti. Surika onu görünce bir şeylerin ters gittiğini hemen anlamıştı. Soran gözlerle Tutmos'a baktığında, o da haberi öğrendi. Tutmos karısı Surika'ya hemen çıkacağını, çok süratli hareket etmesi gerektiğinden de onları yanına almayacağını söyledi.

Tutmos ertesi sabah erkenden yola çıkarak, Sina'ya doğru yol almaya başladı. Mümkün olduğu kadar durmadan gitmeye çalışıyordu. Tüm arzusu ölmeden önce annesini bir kere daha görebilmekti.

Sina'ya annesinin evine geldiğinde, annesini yatakta çok bitkin bir vaziyette yatarken buldu. Annesi erimiş, adeta küçülmüştü. Oğlunu başucunda gördüğü zaman gözlerinde geçici bir parıltı belirdi. Mutlu olmuştu. Yorganın üzerinden elini oğluna doğru uzatmaya çalıştı. Bunu fark eden Tutmos annesinin ellerini avucunun içine aldı ve bir müddet öylece kaldılar. Annesi ona bir şeyler

söylemeye çabaladıysa da, yapamadı ve gülümseyerek, gözlerini kapattı.

Annesinin ölümü Tutmos'u fazlasıyla sarsmıştı. Onun cenazesi ve mumyalanması için bir müddet daha burada kalmalıydı.

Subay arkadaşları onu yalnız bırakmıyor sıkça ziyaretine geliyorlardı. Bir gün, yine böyle bir ziyaret sırasında, artık yaşlanmış olan Sina garnizon komutanı da diğer subaylarla birlikte geldi. Bir süre saraydan ve Amarma'daki yaşamdan söz ettikten sonra, Tutmos'a sarayda olan cinayetlerden dolayı çok tedirgin olduklarını ve bu olayların nereye varacağını öğrenmek istediklerini söylediler. Tutmos da onlara, "Bu işin ilerde neye varacağını bugünden kim bilebilir ki?" deyince, garnizon komutanı şöyle cevap verdi:

– Tutmos, zannederim biz bu sorunun yanıtını bulduk. On sekizinci hanedandan bugün sağ kalan bir tek sen ve Ankhesenpate varsınız. Biz bu hanedanın devamını istediğimizden ve seni de firavunluğa layık gördüğümüzden dolayı, senin firavun olmanı istiyoruz. Bunun için de gereken askeri darbeyi yapmaya hazırız.

Nefertiti bugün ülkeyi iyi idare ediyor, ama bu tahtı ona bırakmayacaklarından da eminiz. Herkes Ay ve Horemhep'in tahtı ele geçirmek için her an tetikte olduklarını biliyor. Eğer sen firavun olursan, o zaman onlar tamamen geri çekileceklerdir. Çünkü senin askeri açıdan ne kadar güçlü olduğunu biliyorlar.

Şunu unutma ki, kendimizden önce Mısır'ı düşünmeliyiz.

Tutmos hiç böyle bir teklif beklemiyordu. Onun için biraz şaşırdı. Sonrada toparlanıp, subaylara bu konudaki fikrini açıkladı:

– Beni böyle bir göreve layık gördüğünüz için çok teşekkür ederim. Ben de sizler gibi olaylara uzaktan bakarsam, bu düşüncelerinizi tamamen paylaştırdım. Ama olaylar o kadar basit değil. Mısır her ne kadar şu anda sakın görünüyorsa da, en ufak bir kıvılcım bütün Mısır'ı alevlendirir.

Ay ve Horemheb'i yabana atmayın. Din olayını kullanarak çok taraftar elde ettiler. Eğer biz bir darbe yapmaya kalkarsak, iç savaş çıkacağı kesin. Bu yüzden, bu öneriyi pek doğru bulmadığımı söyleyebilirim.

Diğer konuya gelince, ben asla ve asla firavun olmak istemiyorum. Bütün istediğim, Mısır'da işler yoluna girince, karım ve çocuğumla Sina'ya gelip askerlikten ayrılmak ve akşamları sizlerle bol bol şarap içmek.

Demin de söylediğiniz gibi, 18. hanedan sülalesinden erkek olarak bir tek ben kaldım. Lütfen müsaade edin de, bu kişi rahat ve sakın yaşayıp, eceli ile ölsün.

Subaylar ne diyeceklerini pek bilemediler. Tutmos'un söyledikleri akla yakındı. Neden firavun olmak istemediğini ise pek anlayamadılar.

Güzel bir cenaze oldu. Sina'daki dostlar ve sevenler oradaydı. Annesini gömmek Tutmos'a çok zor geldi. Yanında olmasa da, onun için hayattaki en büyük destek annesiydi. Oğlunu karakterli, mert ve iyi bir insan olarak yetiştirmekle ona hayattaki en büyük sermayeyi vermişti.

Baş Vezir Ay saraydaki odasındaydı. Bir taraftan şa-

rap içerken, diğ er taraftan da d    ncelere dalmı tı. Biraz önce firavun olan kızıının odasındaydı. Kızı bir firavundu artık, o ise onun emrinde çalışan bir ba  vezir. “Neden?” diye kendine soruyor, nerede hata yaptığını d    n yordu. Onun gibi akıllı ve ne istediğini bilen hırslı bir adam bu duruma d   memeliydi.

Bir ara, “ok ya landım, yeter artık,” diye d    nd yse de, sonra hemen bu fikrinden vazgeçti. Onu ayakta tutan ve ya atan bu korkunç hırsıydı. Hırsını kaybettiğı an yapacak hiçbir şeyi kalmayacak ve ölecekti.

Doğru, firavun biyolojik anlamda kendi kızıydı, ama işte o kadar. Uzun süredir babası ile anla amıyorlardı ve sürekli onun fikir ve hareketlerini engellemeye alı mı  bir evlattı o.

“Beni bir rakip gibi görüyor,” dedi kendine. “Haklı da. Çünkü bu doğru. Ben ona rakibim ve istediğimi elde etmeme mani olacak olan herkes de benim d   manımdır, isterse kızım olsun. Çünkü ben ancak böyle bir panzehirle ayakta durabiliyor ve yaşıyorum. Hâlâ da hayatta olduğuma göre, bu firavunluk tacı her ne pahasına olursa olsun mutlaka benim olmalı.”

Nefertiti saraydaki günlük i lerle uğra ıp, mühürlenmesi gereken birkaç par  meni de m h rledikten sonra, odasına çekilmişti. Terasa ıkarak, Amarna kentine baktı. Gerçekten güzel bir  ehir olmuştu. Sonra da, gözü ana meydandaki Aton tanrısını temsil eden büyük heykele takıldı. Aton tanrısı için ailece yaptıkları fedak rlıkları düşündü. O tanrıyı ortaya kocası ıkartmı , onun için büyük mücadeleler vermiş ve onu insanlara sevdirerek, bu kocaman heykelini de oraya diktirtmi ti. Kocasının  l m  bi-

le bu tanrı yüzünden olmuştu. Yoksa tanrılar söylendiği kadar adil değil miydi?

Kocas, kocasının oğlu, torunu... Hepsi firavun oldukları için öldürülmüşlerdi. Kocasına bir erkek veliaht dahi doğuramamış, doğan kızlarından ise sadece bir tanesi yaşamıştı. O da bunalım içindeydi. Ya kendisi? Tüm bu uğursuzlukların altından nasıl kalkabilmişti? Babası olan adam sadece kendi arzularını düşünen, istediğini elde edebilmek için rahatlıkla kızının cesedini de çiğneyecek karakterde bir bunaktı. İspat edemiyordu, ama yakınlarının öldürülmesinde babasının büyük payı olduğundan da emindi.

Bu lanet nereden geliyordu? Niçin lanetlenmişlerdi? Lanetlenmiş olmasalar, bu kadar büyük felaket üst üste gelemezdi.

Geçenlerde bir gün babası, “Amon-Ra tapınaklarını yıkip, yeni ve saçma bir din ortaya koydunuz. Bu yüzden Amon tanrısı sizi lanetleyecektir,” demişti. Acaba bu doğru olabilir miydi? Hayır, bu doğru olamazdı, o tanrılar sadece birer taş parçasıydı.

“Göklerin tanrısı, yüce Aton, niçin bana karşı adil değilsin?” diye sordu. “Bana güzellik verdin, zekâ verdin. Ama en çok istediğim mutluluğu bana vermeyip, bir de beni lanetledin. Sana inandığım ve senin için mücadele ettiğim için mi?”

Gözlerinden sicim gibi yaşlar boşalıyordu, çok duygulanmıştı. Masadaki sürahidin kupasına şarap koyarak, içmeye başladı. Bu duygusal hali için kendine kızdı. O bir firavundu bu şekilde duygusallaşmaya da hakkı yoktu. O

insanlara yardım etmeli ve onların problemlerini çözme-
liydi. Ondan beklenen de buydu. Sürekli güçlü olması ge-
reken bir kişiydi o.

Kızına da çok üzüliyordu. Onu içine girdiği o buna-
lımlı hayattan çekip çıkarmak zorundaydı. Bunun için de,
onun sevebileceği bir insanla hayatını birleştirmesi çok
iyi olacaktı. Bir erkek çocuk doğurmalı ve o çocuk da
kendisinden sonra firavun olmalıydı. “Bunu ivedilikle
planlayıp, uygulamaya geçirmem gerekir,” diyordu aklı
ona.

Suriye’den gelen tazminat da epey işe yaramıştı. An-
latılanlardan öğrendiğine göre, o işi başaran da yine Tut-
mos olmuştu. “O salak subaya kalsaydık, şimdi Suriye ile
harp içindeydik,” diye düşündü.

Tutmos onun için ilk gördüğü günden beri arzuladığı
bir erkek olmuştu. Daha ötesi, onu gördükçe kadın oldu-
ğunu anımsıyordu. Evliyken, ona karşı duyduğu arzuyu
içinde gizlemiş ve sadece kendine saklamıştı. Kocasının
ölümünden sonra ise onunla harika bir ilişki yaşamıştı.
Ne kadar da mutluydu o günlerde. Şu Surika olmasaydı,
belki de ikisi sonsuza kadar mutlu olabilirlerdi.

Hem üzüliyor, hem de korkuyordu. Emin olduğu tek
şey, kendisinden sonra 18. Hanedan’ın yok olacağı gerçe-
ğiydi. Ay ise ya firavun olacak, ya da firavun olmak için
her türlü rezillığe başvuracaktı. Tabii kendisinden sonra
hâlâ yaşıyor olursa...

Horemhep Baş Vezir Ay’dan aldığı gizli talimatı yeri-
ne getirmeye çalışıyordu. Eski Amon-Ra dininin gizli
olarak başrahibi diye tanımladıkları kişiyle buluşmuş, ko-

nuşuyorlardı. Yapmak istedikleri, firavun ve bazı aydınların hararetle savundukları yeni din olan Aton dinini yıkip, eski Amon dinine dönmekti. Dini inanıştan daha önemlisi, eski dine dönüşün Ay ve kendisi için büyük bir politik başarı olacağı gerçeğiydi. Aton dinini özellikle isteyen bugünkü yönetim de dolayısı ile çökecekti. Bütün bunları rahibe anlattıktan sonra, devam etti:

– Beni iyi dinle rahip, senin görevin sokaklarda ve her yerde eski dinimizi tekrar canlandırmak için gerekli her tür etkinliği gerçekleştirmektir.

Büyü, sihir, dini korkular, ne biliyorsan hepsini kullan. İnsanların yeni tapınaklara gitmemesini sağla. Hatta, sarayda olan üst üste ölümleri tamamen din değişikliğine ve bu yüzden de lanetlendiğimize bağla. Eğer eski dinimize dönmezsek, bu lanetin halkın üzerine geleceğine ve binlerce ölümler olacağına inandır insanları. Rahip olarak bu tür palavraları benden çok daha sıkarsın. Şayet bu işleri yaparken sana engel olacak kişilerle karşılaşırsan, onları ortadan kaldırt. Bu işler için adamın yoksa eğer, ben sana bulurum.

Şunu iyi bil ki rahip, bütün anlattıklarımı doğru dürüst yaparsan ve bu iş için canla başla çalışırsan, bize bağlı resmi bir başrahip olur, tapınakları yönetirsin. Aksi halde sen de yok edilenler listesine girersin. Benim nasıl bir adam olduğumu biliyorsun sanırım. Bana sakın ha bahnelerle gelme.

Bu konuşma rahibin hem hoşuna gitmiş, hem de onu korkutmuştu. Karşısındaki adamı tanıyordu. Bu adam hiçbir şeyi hiçbir şekilde affetmezdi. Verdiği emirleri harfi harfine uygulamalıydı, yoksa hali haraptı. Çekine

çekine bir soru surdu:

– Yüce komutan, siz de biliyorsunuz ki, eğer benim ne yaptığımı Firavun, Tutmos veya saraydaki kimi diğer kişiler duyacak olursa, beni engellemeye çalışacaklardır. O zaman ne yapabilirim ki?

– Sen beni iyi dinlemedin galiba rahip. Seni ilgilendiren sokaklar. Yani sen sokaktaki insanları yönlendirmekle görevlisin. Sarayı ve sarayla bağlantılı kişileri sen bırak. Onlar benim mesuliyetimde.

Horemheb rahip gittikten sonra düşünmeye başladı. Aslında firavun olması gereken kişi kendisiydi. Ay çok yaşlanmıştı. Firavun olsa bile iki-üç yıl ya yaşar ya da yaşamazdı. Başka kim aday olabilirdi ki? Tutmos mu? Duyduğuna göre onun bu işte hiç gözü yoktu, hatta nefret ediyordu. O zaman geriye bir tek aday kalıyordu, o da kendisi. Tabii şu an resmen kraliçe olarak kabul edilen Ankhesenpate yeniden evlenmezse. Zira yasalara göre, kraliçenin kocası ölür ve kraliçe başka biri ile evlenirse, o kişi firavun olabilirdi.

Horemheb firavun olmaya ve bunun için de önüne çıkacak engelleri aşmaya kararlıydı.

Tutmos bir sabah saraya geldiğinde, Nefertiti'nin hasta olup, yatağında yattığını öğrendi. Hastalığının ne olduğu hakkında birkaç kişiye soru sorduysa da, sadece mide-sinin bozuk ve ateşinin yüksek olduğunu öğrenebildi.

Doğal olarak sarayın işlerini ve kararları Vezir Ay yüklenmişti.

Aradan birkaç gün geçti. Firavun iyileşeceğine gittikçe fenalaşıyordu. Bunun üzerine Tutmos Nefertiti'yi zi-

yaret etmeye karar verdi.

Nefertiti'nin dairesine geldiğinde, nedimelerden birine onu ziyaret etmek istediğini söyledi. Nedime içeri girip, sonra da dışarı çıkarak, firavunun kendisini kabul edeceğini bildirdi.

Tutmos içeri girdiğinde, Nefertiti bitkin bir şekilde yatıyordu.

Yüzü sapsarıydı ve çok halsizdi. Tutmos'u görünce gülümsemeye çalıştı ve onu işaretle yanına çağırdı. Tutmos yatağın yanına yaklaşıncı da onun elini tutarak, zor duyulan bir sesle, "Beni zehirlediler, bundan eminim. Kocama verilenden daha başka bir zehir bu. Beni yavaş yavaş öldürecek, bundan eminim," dedi. Ellerini ve gözlerini ondan ayırmıyordu.

Durumun ciddiyetini gören Tutmos nedimelerden birini çağırarak, hekimlerin firavunu görüp, görmediklerini sordu. Onlar da Vezir Ay'ın bazı hekimler getirdiğini, ama hiçbirinin bir teşhis koyamadıklarını ifade etti. Bunun üzerine Tutmos bir muhafız çağırıp, ona bildirdiği adreste bir hekim ve yardımcısı olduğunu ve hemen onları alıp buraya getirmesini emretti.

Yaşlı hekim kısa bir zaman sonra oradaydı. Hastasını iyice muayene etti ve çok kusup, kusmadığını sordu. Olumlu cevabı alınca da, yardımcılardan geniş bir kap istedi. Parmağını firavunun gırtlığından içeri sokup onu kabın içine kusturttu. Kusmuğu iyice inceleyen hekim, Tutmos'u dışarı çağırıp, kimsenin duymamasına dikkat ederek.

– Beni biliyorsunuz. Ben hem bir hekim, hem de dün-

yadaki bütün zehirler hakkında bilgisi olan, kendisini bu alanda da yetiştirmiş bir kişiyim. Teşhisime göre, sayın firavun yanlışlıkla çok tehlikeli bir zehir yemiştir. Yalnız işin enteresan tarafı, bu zehir buralarda bulunmaz.

Bulunduğu tek yer Güney Afrika'dır. Nasıl oldu da buralara geldi, bilemem. Çok üzgünüm, çünkü bu zehrin panzehiri de yoktur. Çok sinsi bir zehirdir ve insanı birkaç gün içinde mutlaka öldürür. Yapabileceğim hiçbir şey olmamasından dolayı da, emin olun çok üzülüyorum.

Tutmos hekimi yolladıktan sonra firavunun odasına girdi. Yatağın yanına gidip ona, "Mideni çok kötü bir şekilde bozmuşsun, birkaç güne kalmaz iyileşeceksin," deyince Nefertiti ona gülümseyerek cevap verdi:

– Seni yalancı melek, yalan söylemesini bile beceremiyorsun. Yoksa sen benim zekâmı küçümseyip, aklımla alay mı ediyorsun? Lütfen bana doğruyu söyle.

Biliyorum söyleyemezsin.

Senden ricam, mumyamı dikkatli ve güzel yapsınlar. Güzelliğim asla bozulmasın. Kim bilir, belki de ölümden sonraki hayatta seninle beraber oluruz.

Tutmos ona kendisinin daha başka bir şey bilmediğini, hekim ne dediyse, onu ilettiğini söyledi. Ona iyice yaklaşıp elini tutarak dudaklarından öptü, sonra da vedalaşarak, aceleyle odadan çıktı. Daha fazla orada kalsaydı, mutlaka ağzından bir şeyler kaçırabilir ve de gözlerinden akan yaşları saklayamazdı.

Tutmos firavunun yediği yemekler hakkında soruşturma başlatmıştı. Aşçılar, servis elemanları, sakiler hepsi teker teker sorgulandı. Mutfak baştan aşağı arandı, so-

nuçta hiçbir şey bulamadı. Hepsi eski ve güvenilir elemanlardı. Tutmos'un şüpheleri sadece Vezir Ay üzerinde toplanıyordu. Çünkü babası ve vezir sıfatıyla firavunun odasına teklifsizce girip çıkabilen tek kişi oydu. Pekâlâ, odasındayken sakladığı zehri Nefertiti'nin sürahisine koyabilirdi. Bunu da kanıtlaması imkânsızdı. Baş veziri işkence odasına çekip konuşturamazdı ya...

Firavun'un ölümcül hastalığı sokakta duyulduğundan beri, kışkırtmaların da etkisiyle, halktan bazı kişiler yaslanmış Amon dinine dönme eğilimi gösterip, sokaklarda gösteri yapmaya başlamışlardı. Bu nedenle tutuklanan iki eski Amon rahibi de zindana atılmıştı. Tutmos zindancıya bu iki rahibi sorgulanmak üzere getirmesini söylediğinde, zindancı o rahiplerin Baş Vezir Ay tarafından serbest bırakıldıklarını söyledi.

Bunun üzerine, Tutmos hiç vakit kaybetmeden doğrucu Vezir Ay'ın odasına giderek, olayın detaylarını öğrenmek istedi.

Ay odasında yardımcılarında biri ile görüşme halindeydi. Tutmos'un içeri girdiğini görünce ona dönerek, ne istediğini sordu. O da yasaları çiğneyerek eski Amon dininin yeniden yayılması için gösteri yaparken tutuklanan iki eski rahibin neden sorgulanmadan serbest bırakıldığını öğrenmek istediğini bildirdi.

Bunun üzerine Ay ona dik dik bakarak, tersledi:

– Muhafız subayı! Ben baş vezir olarak neyi nasıl yapıp, yapmayacağımı sana soracak değilim. Firavun da şu anda çok hasta olduğuna göre, tüm karar ve yetkiler bendedir. Şimdi gidebilirsin.

Tutmos sinirli bir şekilde dışarı çıktı. Görevini yerine getirmek isterken, bir de aşağılanmıştı. Ay ise tipik, suçunu örtmeye çalışan bir yetkili tutumunu sergilemişti.

Nefertiti'nin zamansız ölümü Tutmos'u çok üzmüştü. Cenazede Akhesenpate ile yan yanaydılar. "Hayatta tek dayanabileceğim direğim" dediği annesini kaybetmiş olmak onu da çok üzmüş ve yalnızlık bunalımını tekrar hissetmeye başlamıştı.

Sakin bir cenaze oldu. Her zamanki süreç uygulandı. Nefertiti önceden hazırlanmış olan firavunlar vadisindeki mezarına törenle gömüldü. Sık kullandığı eşyaları, bir iki resmi ve büstü de mezarındaki yan odaya koyuldu. Ölümünden sonraki yaşam inancına göre gömülmüştü.

Gözler saraydaydı. "Kim firavun olacak? Bu şekilde devlet nasıl yönetilecek?" gibi sorular herkesin ağzındaydı.

Tutmos Ankhesenpate'yi ziyaret ederek, yasalara göre kraliçe olarak devlet yönetiminin onda olduğunu ve eğer evlenirse de, kocasının firavun olabileceğini hatırlattı. Sonra da, "Kraliçem, sizden ricam lütfen ortalığı boş bırakmamanızdır. Firavun olmak için aç kurtlar gibi bekleyenler var, onlara fırsat vermeyin," dedi.

Onun iyi niyetli bir insan olduğunu çok iyi bilen kraliçe, "Merak etmeyin, bunun için dişi bir aslan gibi çarpı-şacağım," diyerek ona umut vermişti.

Ay son zamanlarda kraliçeye karşı son derece iyi ve saygılı davranır olmuştu. Ona devamlı sevgi gösterilerinde bulunarak, sanki onun koruyucu meleği imiş gibi hareket ediyordu. Onun tutumundaki bu değişiklik Tut-

mos'un da dikkatinden kaçmadı. Ama o bu durumu hayra yormadı. "Bunun arkasından kesin bir felaket gelir," diye düşünüyordu.

Ankhesenpate ise dedesinin bu değişikliğini başka türlü yorumluyordu. Ona göre, Ay sonunda onun torunu olduğunu idrak etmişti ve bir dede olarak ona sevgi gösteriyor ve onu korumak istiyordu.

Vezir Ay tabii ki firavunluk yasalarını iyi biliyordu. Bu yüzden de, işin yüzeysel görünümünün yasalara uygun gibi olmasını istiyordu. Torunu kraliçeyi dairesinde ziyarete gitti. Uzun uzun bir sürü değişik konulardan konuştular. Ay torununa onu ne kadar çok sevdiğini anlattı ve geçmişte kalan tatsız olayları da unutmasını rica ederek, Ankhesenpate'ye bir çözüm önerdi:

– Sevgili Ankhesenpate, sen daha çok genç bir kadınsın. Aynı zamanda da devlet işleri hakkında hiçbir tecrüben yok.

Etrafta hem sana koca olabilecek, hem de gerektiği şekilde Mısır'ı severek yönetecek bir firavun adayı da göremiyorum.

Biliyorsun ki ben devlet işlerinde son derece tecrübeli ve bilgili kişiyim. Bu yüzden de, benim teklifim bu ülkeyi ikimizin birlikte yönetmesi. Bunun içinde benimle evlenmen gerekir. Bu evlilik sadece bir iş anlaşması niteliğinde olacaktır. Ben yaşlı bir insanım. Ben öldükten sonra, sen de deneyim kazanmış olacaksın. O zaman bu ülkeyi tek başına idare edebilirsin.

Ankhesenpate ne diyeceğini şaşırmış, adeta şoka girmişti. Dedesi ona evlenme teklif ediyordu. Bu nasıl ola-

bilirdi? Bir şeyler söylemek istiyor, ama şoktan kekeliyordu. Bu nasıl bir ahlaksızlık, ne rezil bir teklifti böyle? Dehşet dolu bir ifade ile dedesine bakıyordu. Kısa sürede kendini toplayarak dedesine döndü:

– Sen ne korkunç, yalancı ve ahlaksız bir insansın. Demek ki bana bu kadar iyi davranman hep bu iğrenç ve rezil teklifini kabul ettirmek içindi. Ölürüm de seninle evlenmem. Şimdi derhal dairemi terk et.

Ay bu sözlerle hiç sinirlenmemişti. Alaycı bir gülümsemeyle torununa cevap verdi:

– Ahlaktan bahsediyorsun. Ahlaklı kişi kardeşiyle evlenmezdi. Sen istediğin kadar hayır de. Dön ve arkana bir bak. Bana engel olmaya kalkan herkes öldü. Buna kızım da dahil. Eğer sen de onların yanına gitmek istiyorsan, o başka. Seni de seve seve gönderirim. Şimdi düşün ve bana kararı bildir.

Ay'ın odadan çıkması ile Ankhesenpate kendini yüzükoyun yatağının üstüne atarak, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Niçin bütün bunlar onun ve ailesinin başına geliyordu? Ne biçim bir şanssızlıktı bütün bunlar? Kim, neden bu aileyi bu şekilde lanetlemişti?

Çok korkuyordu, ölmek istemiyordu. Ama dedesi Ay'ın bu iğrenç teklifini de kabul edemezdi. Başka bir yol olmalıydı. Onu koruyacak birileri mutlaka vardı.

Tutmos Baş Vezir Ay tarafından çağırılmıştı. Odasına girdiğinde, onu Horemhep ile bir arada buldu. Ay onu yu-kardan aşağı şöyle bir süzdükten sonra söze girdi:

– Biliyorsun ki, ben Baş Vezir olarak, Horemhep de tüm askeri güçlerin kumandanı olarak, senin üstünüz ve

birlikte sarayın yeni durumuna göre orduda bazı değişiklikler yapma kararı aldık. Mısır'ı yeni bir anlayış ve yeni bir görüşle yöneteceğiz. Bu yüzden, subaylar arasında yeni atamalar yapılacaktır.

Uzun lafın kisası, seni Suriye sınırına muhafız subayı olarak tayin ediyoruz. Hem orası senin sevdiğin Sina'ya da çok yakın.

Bundan böyle, artık Mısır genelinde muhafız başkomutanı değil, sadece sınırda dolaşan bir muhafız subayısın. Yalnız yanlış anlama lütfen, Suriye sınırı boyunca muhafızların başkomutanı olacaksın. Mısır içinde olan veya olacak olaylar artık seni ilgilendirmez. Sen sadece Suriye sınırından sorumlu olacaksın.

Tutmos böyle bir sürgün veya kovulma bekliyordu, ama bu kadar erken değil. Bunlar saraya ve etraflarına kendileri gibi düşünen insanları toplayacaklardı. Ayrıca, Mısır'a eski Amon-Ra dinini yeniden getirecekleri de ke-sindi. Yapabileceği hiçbir şey yoktu. Zaten onların taraf-tarı olan subayları sarayda belli mevkilere getirmişlerdi bile. Olayların bu noktaya gelmesinin en büyük nedeni başta dirayetli bir firavun olmaması ve ikilinin uzun za-mandır böyle bir anı bekleyerek hazırlık yapıyor olmalarıydı. "Size iki gün içinde verdiğiniz görevi kabul edip, etmediğimi bildireceğim," diyerek odadan çıktı.

Ankhesenpate korkudan odasından dışarı çıkamıyordu. Her anı korku ve endişe içinde geçiyordu. Tek güven-diği kişi olan Tutmos'u da saraydan uzaklaştırmışlardı. Sakinleşip, doğru bir karar verebilmek için düşünmeliydi. Bir yardım, bir destek bulmalıydı.

Tutmos akşam evine gelince, üstündeki üniformasını çıkartarak, rahat bir ev giysisi giymişti, ardından karısı ve çocuğuyla evinin terasına çıkmışlardı.

Ay ile yaptığı görüşmeyi, Suriye sınırına tayin edildiğini, adamların niyetlerinin tekrardan Amon-Ra dinini geri getirmek olduğunu ve bütün bunların altında yatan esas nedenin Ay'ın firavun olma arzusu olduğunu karısına anlattı.

Kocasını dikkatle dinleyen Surika başını ona doğru kaldırıp, “Üzüldüm, ama bu kararı sen kendin vermelisin. Sen ne yapmak istiyorsan, biz senin yanındayız ve seni destekleriz,” diyerek, kocasına sarıldı.

Tutmos kararını vermişti. Ordudan ayrılacaktı. Bu katillerin emri altında daha fazla çalışamazdı. Mısır'ı terk ederek Sina'ya yerleşecek ve orada huzurlu bir yaşam sürdürecekti. Ona ve ailesine ömür boyu yetecek maddi güce sahipti. Bu kararı verir vermez, birden sırtından sanki dağlar kalkmışçasına hafiflediğini hissetti.

Ankhesenpate uzun uzun düşünüp, sonunda kararını vermişti. Etrafında onu koruyabilecek kimse kalmamıştı. Komşu ülke prenslerini düşünmüş ve Hitit prenslerinden biriyle evlenmenin en doğru karar olduğuna inanmıştı.

Her ne kadar Mısır'la Hititler arasında bir anlaşma olsa da, Hititler yine de ülkesinin en büyük düşmanı olarak görülüyordu. Belki de taraflar arasındaki bir evlilik bu düşmanlığı da sona erdirirdi.

Esas sorun, bu teklifi Hitit sarayına nasıl iletebileceğindeydi. Önce bir elçi göndermeyi düşündü. Sonra bu fiyilden hemen vazgeçti. Bu teklif son derece gizli yapıl-

malıydı. Eğer duyulursa, Ay onu mutlaka yok ederdi.

Sonunda aklına mektup yazma fikri geldi. Bu iyi bir fikirdi. Hitit kralı Şubbiluluma'ya bir mektup yazarak, durumu anlatır ve oğullarından biri ile evlenmek istediğini söylerdi. Sonra da mektubu kendisine bağlı bir muhafız ulakla Hattuşaş'a gönderebilirdi.

Biraz daha düşündü. Eğer bu mektubu yazıp yollarsa ve de mektup kabul görürse, artık bundan geriye dönüş olamazdı. Sonunda kesin kararını verdi ve önüne bir parşömen alarak, mektubu yazmaya koyuldu.

Başkent Amarna'da büyük huzursuzluk baş göstermişti. Eski Amon rahipleri artık açıktan açığa yeni Aton dinine karşı konuşmalar yapıyor ve halkı kışkırtıyorlardı. Bu da halk arasında yer yer tartışma ve hatta kavgalara dönüşüyor bir sürü yaralama vakaları yaşanıyordu.

Kentteki muhafızlar ise saraydan aldıkları yeni talimatla olaylara fazla karışmıyor, sadece rakiplerine silahla karşılık verenlere müdahalede bulunuyordu. Ama her nedense, müdahale edilip zindana atılanlar hep yeni Aton dini taraftarları oluyordu. Çünkü talimat öyleydi.

Yeni Aton dinine bağlı olanların tapınaklarını olası zarar ziyandan korumak üzere silahlanması Amon dinini geri getirmek isteyenleri daha da kızdırdı. Bu kez onlar da silahlanarak, Aton tapınaklarına saldırmaya başladılar. Tam bir kargaşa yaşanıyordu. Olay büyümüş, silahlı çatışmaya dönüşmüştü.

Muhafız askerler de ikiye bölünmüştü. Onlar da ne yapacaklarını şaşırmış bir durumda ya hareketsiz kalıyor ya da nasıl hareket edeceklerini bir türlü kestiremiyorlardı.

Düne kadar yasak edilmiş olan Amon dini için çıkartılan isyana saray artık ses çıkartmıyor, aksine destekliyordu. Bu tutum da muhafızları şaşkına çevirmişti.

Bir grup muhafız subayı içlerinde bulundukları tuhaf durumu tartışmak için eski komutanları Tutmos'u evinde ziyaret ederek, fikir almak istediler.

Tutmos onları rahat bir ev kıyafeti ile karşıladı.

Subaylar inandıkları Aton dininin göz göre göre bu yobazlar tarafından yıkılmasına dayanamadıklarını, fakat artık saraydan gelen emirlerin bunun tam aksini gösterdiğini, bu yüzden ortada kaldıklarını ve ne yapacaklarına karar veremediklerini söylüyorlardı.

Tutmos hepsi de aynı dertten yakınan subayları dinledikten sonra, onlara yol gösterdi:

– Bakın arkadaşlar! Bildiğiniz gibi, bu olayları kabul etmeyeceğimden ve Amon isyanlarını bastırmaya çalışacağımdan emin oldukları için rütbemi alarak, beni Suriye sınırına sürdüler. Benim bu yeni görevi kabul etmeyeceğimi biliyorlardı ve haklı da çıktılar. Çünkü ben bu teklif üzerine ordudan ve muhafızlıktan istifa ettim.

Bu durumda, sizin önünüzde üç şık var.

Bunlardan birincisi, tipik bir asker gibi, “Kumandanlarım ne emrederse, ben onu yaparım. Gerisi beni ilgilendirmez,” demektir.

İkincisi, vicdanınızın sesini dinleyerek, inandığınız ve doğru bildiğiniz yolda yürümektir. Ancak, bu kararı verdikten sonra ordudan ayrılmanız gerekir. Yoksa size casus damgası vururlar.

Üçüncü şık ise, sizin gibi düşünen başka grupları da bularak, ortak bir güç oluşturduktan sonra, inançlarınızı kabul ettirebilmek için zor kullanarak, saraya karşı gelmektir.

Bu üçüncü şıkkı size şu anda kesinlikle önermiyorum. Çünkü Ay ve Horemhep uzun zamandır bu günler için isyan tohumlarını yayarak ve büyük vaatlerde bulunarak, yandaş topladılar. Bunun için de ellerindeki türlü yollarla elde edilmiş yüksek miktardaki altını kullandılar. Şu an bizden çok daha güçlü durumdalar. Aslında, ben daha önce Sina'daki birliklere de görüşmüştüm. Onlar da Ay ve Horemhep'e karşıydılar ve gerekirse zor kullanarak onları yönetimden uzaklaştırmak istiyorlardı. Ancak şundan emin olun ki, onlar da size katılsa bile, yine Amon taraftarlarına göre zayıf kalırsınız.

Çok içten ve inanarak söylüyorum ki, bugün böyle bir olay başlatırsak, çok fazla kan dökülür ve hiçbir şey elde edemeyiz. Sonuçta onlar çok daha kuvvetlenir.

Sizlere tavsiyem ilk konuştuğumuz iki şık arasında karar vermenizdir. Bu da tamamen sizin kişiliğinize bağlı bir seçim olacaktır.

Benim yerime saraya getirilen muhafız kumandanına dikkat edin ve sakın ha ona açılıp problemlerinizi söylemeyin. Çünkü o adamı tanırım. Bir insan kasabı olduğu gibi, altın için yapamayacağı bir şey yoktur. Aynı zamanda da tam bir Ay ve Horemhep uşağıdır.

Eğer muhafız olarak kalmayı düşünüyorsanız, o adamdan kesinlikle uzak durmak için elinizden geleni yapın.

Subaylar Tutmos'a teşekkür ederek, evinden ayrıldı-

lar. Bazıları daha o gün ordudan ayrılmaya karar vermişlerdi. Diğerleriye, “dur bakalım ne olacak” düşüncesiyle, beklemeyi tercih ettiler.

Başkaldırı her gün biraz daha büyüyordu. Aton dini taraftarları artık tapınaklarını da koruyamaz olmuşlardı. Ölü sayısı her geçen gün biraz daha artıyordu. Kimi Aton tapınaklarına girilmiş, her yer yakılıp yıkılarak, dinin simgesi olan güneş motifleri sokaklarda sürüklenip, parçalanmıştı. İsyancılara engel olmak isteyen üç Aton rahibi de dövülerek öldürülmüştü.

Amon taraftarları sokaklarda, “Lanetli Akhenaton,” diye bağıyor ve heykellerini de parçalıyorlardı.

Ayaklanma eski başkent Teb şehrine de sıçramış, Aton tapınakları tekrar ortaya çıkan Amon rahiplerinin önderliğindeki gruplar tarafından yakılıp, yıkılmaya başlanmıştı.

Teb valisi dürüst ve yasalara bağlı bir adamdı. Ayaklanma büyük çapta olduğundan, elindeki kuvvetlerle böyle bir isyanı bastıramayacağını anlamış ve başkente bir haberci göndererek, acil yardım istemişti. Anlayamadığı bir nedenden dolayı da hâlâ yardım gelmemişti. Daha sonra, muhafız timi eşliğinde bir atlı araba Teb valisinin olduğu binaya geldi. Muhafız subayı atından inerek, valiye bir mektup ilettiler. Mektup doğrudan Baş Vezir Ay’dan geliyordu. Ay valinin işine son verildiğini bildiriyor ve makamının derhal yeni gelen valiye teslim edilmesini istiyordu.

Vali çok şaşırdıysa da, tepkisini göstermek istemedi. Tam o sırada da arabadan inen yeni valiye gördü. “Aman

tanrım, neler oluyor bu ülkede?” diye söylenerek, makamını yeni valiye teslim edip, evinin yolunu tuttu.

Ayaklanma her iki şehirde de eski Amon-ra dini taraftarlarının lehine devam ediyordu. Aton dini taraftarları artık dayanamayacaklarını anladılar. Yer yer olaylar devam ediyorsa da, sarayın da büyük desteği ile Amon taraftarlarının üstünlüklerini garantilemiş gibiydiler.

Eski Amon rahipleri sandıktan çıkardıkları rahip elbiselerini giyerek, kapatılan tapınakları tekrar açmaya başlamış, kırılan ve zarar gören tanrıların onarmakla meşguldüler. Tapınaklar büyük bir gayretle temizleniyor ve tekrar ibadete açılabilmeleri için her türlü hazırlık yapılıyordu.

Başkent Amarna'da da olaylar farklı değildi. Bütün Aton heykelleri yıkılmış ve tapınakları harabeye dönmüştü. Halk, “Bu şehri tamamını yakıp yıkalım, eski başkent Teb'e dönelim,” diye bağırıyordu.

Ay ve Horemhep son derecede mutlu ve memnun bir halde sarayın terasında oturmuş, şaraplarını yudumluyorlardı. Nihayet emellerine kavuşmuşlardı.

Ay katiplerden birine Mısır'ın artık eski dini olan Amon-ra dinine döndüğünü resmi bir dille yazdırtmıştı ve bunu ertesi sabah ilan ettirecekti. Ayrıca, ilanda Aton dininin tamamen yasak edildiği ve bu dinden hâlâ vazgeçmeyenler olursa, tutuklanıp zindana atılacakları da bildirilmişti.

Ay yerinden kalkarak, Ankhesenpate'nin dairesine gitti. Yatak odasının kapısındaki nedime kraliçenin rahatsız olup, istirahat etmekte olduğunu ve şu an kimseyle

görüşemeyeceğini söylemesine rağmen, Ay ona alaycı bir gülümseme ile karşılık vererek, kapıyı açtı ve içeri girdi.

Ankhesenpate ağlamaktan gözleri şişmiş, perişan bir vaziyette sedirin üzerine uzanmış, donuk bakışlarla içeri giren Ay'a bakıyordu.

Ay ona gülümseyerek baktıktan sonra, son darbeyi indirdi:

– Senin de gördüğün gibi torunum, artık her şey bitti. Sokakta insanlar babanın yaptıklarını yakıp yıkıyor ve babanı da lanetliyorlar. Benim korumam olmadan sokağa dahi çıkamazsın. Seni bir anda parçalarlar, çünkü sen Mısır'ın başına Aton dini diye uydurma bir dini ortaya çıkartan adamın kızıydın. Seni ancak ben istersem korurum. Bunun için de benim karım olman ve benim de resmen firavun olmanı gerekir. Yani kısacası ya ölüm ya da ben. Seçim senin.

Ankhesenpate susuyor, tek kelime dahi etmeden, donuk gözlerle Ay'ı seyrediyordu. Hâlâ içinde küçük de olsa, bir umut vardı. Küçük bir umuttu, ama o bu umuda tüm varlığı ile sarılmıştı.

Tutmos eşyalarını iki büyük atlı arabaya yüklemiş, Surika ve oğluyla birlikte Sina'ya doğru yola çıkacaktı ki, bir anda kapısının önüne atlı bir muhafız birliği belirdi. Bu birlik beş subay ve on iki kadar da askerden oluşuyordu. Tutmos bu subayları tanıyordu. Geçen gün onunla konuşmaya gelen grupla birlikte gelmişlerdi. Çok iyi gençlerdi.

Subaylardan en üst rütbeli olanı atından inerek, Tutmos'un yanına geldi ve hazır ol vaziyetine geçerek, açıklama yaptı:

– Komutanım, izniniz olursa, biz de sizinle geliyoruz. Hem yollar çok tehlikeli, hem de bizler de Sina'da yaşamak istiyoruz. Artık buralarda kalamayız.

Bizimle aynı inancı paylaşanlar burada istenmiyor. Bizler de Horemhep ve onun gibi düşünen subaylarının emrinde çalışmak istemiyoruz

Tutmos askerlerinden doğrusu böyle bir çıkışı beklemiyordu ve bu onu çok mutlu etmişti:

– Hayat sizin, karar da sizin. Ben şahsen gelmenizden memnuniyet duyarım. Sina'yı bilmezsiniz siz! Orada size bir kılavuz gerekecek, işte o kılavuz da ben olacağım.

Askerler mutluydular. Tutmos tam tahmin ettikleri gibi konuşmuştu. Evli olanların eşleri ve çocukları şehir çıkışında arabalarda onları bekliyorlardı. Dikkati çekmek için şehir içinde ayrı yollardan gitmişlerdi.

Kafile şehir içindeki kavga ve dövüşü geride bırakarak, Sina'ya doğru yola çıktı.

BÖLÜM 5

Ankhesenpate Şuppiluliuma'ya yazacağı mektuba iki üç defa yeniden başladıysa da, yazdıklarını beğenmeyerek, yırtıp atmıştı. En büyük korkusu “Böyle bir mektup yazmakla acaba kendimi küçük mü düşürürüm?” endişesiydi.

Tekrar iyice düşündü. Şuppiluliuma duyduğuna göre sert ama babacan bir adamdı. Onu mutlaka anlayacaktı. Aksi halde ya ölecek ya da -çok daha beteri- Ay'ın, yani dedesinin, karısı olacaktı. Mektubunu kısa ve öz yazmaya karar verdi. *(Not: İki adet mektup yazılmıştır. Bu mektupları kazılardan çıkan tabletlerden tercüme edildiği şekilde aynen aktarıyorum.)*

"Büyük ve yüce kral Şuppiluliuma

Ben, Mısır kraliçesi Ankhesenpate der ki, bir oğlum yoktur. Senin ise birçok oğlun olduğu söylenmektedir. Eğer sen oğullarından birini bana verirsen, o kocam olabilir. Hiçbir surette bir kölemi alıp, onu kocam yapmak istemem.

Korkuyorum. Lütfen beni anlayın."

Mektubu yazmıştı. Bir daha gözden geçirdi ve doğruluğuna kanaat getirdikten sonra parşömeni rulo yapıp, bir deri muhafazanın içine koydu.

Şimdi işin zor tarafı başlıyordu. Bu mektubu Hitit ülkesine nasıl gönderebilirdi?

Sırdaşı ve en yakın dostu olan nedimesini çağırıp, durumu onunla konuştu. Bunu başka hiç kimse bilmemeliydi. Eğer Ay'ın bu mektuptan haberi olursa, mahvolurdu. Yardımcı olduğu takdirde hem ona, hem de bulacağı aracıya bol altın vaadinde bulundu.

Nedime bir çare bulmak için kendisine kısa bir zaman tanınmasını isteyerek odadan ayrıldı.

Nedimenin ağabeyinin bir muhafız çavuşu arkadaşı vardı. Nedime onun Aton dinine bağlı olduğundan, bu dine bağlı diğer askerler gibi Suriye sınırına gönderilmek üzere olduğunu öğrendi ve hemen onunla bağlantı kurmak için harekete geçti. Çavuşla buluştuğunda ise ona eğer Hitit Kralı Şuppiluliuma'ya bir mektup götürürse, bunun karşılığını altın olarak alacağını söyledi. Ama bu çok gizli bir işti ve kimsenin bilmemesi gerekiyordu.

Çavuş biraz düşündü. Ne zararı olabilirdi ki? Zaten

Suriye sınırına gidiyordu. Oradan da Hattuşaş çok uzak sayılmazdı. Zaten iki asker arkadaşı da onunla beraber geleceklerdi. Ona söz verilen altın üç kişiyi de tatmin edecek miktardaysa, neden olmasındı. Askerler iki gün sonra yola çıkıyordu. Bu yüzden mektubun ve paranın yarısının yarın elinde olması gerekiyordu. Öbür yarısı ise çavuş giden mektubun cevabını geri getirdiğinde kendisine ödenecekti.

Nedime ertesi sabah saraydan gizlice çıkardığı deri muhafaza içindeki ağzı mühürlü mektubu bir kese altınla birlikte çavuşa teslim etti.

Çavuş ve asker arkadaşları hızla Hitit ülkesine doğru at sürüyorlardı. Sınırdan geçtikten sonra yer yer Hitit muhafızları tarafından durdurulsalar da, Mısır kraliçesinin üstünde “Bu kişiler benim elçilerimdir” ibaresi yazılı mektubunu göstererek, yollarına devam ettiler.

Yolculuk tahminlerinden uzun ve yorucu geçmişti. Saraya vardıklarında, elçi olduklarını gösteren belgeyi göstererek, kral ile görüşmeleri gerektiğini bildirdiler. Onları karşılayan görevli kendilerini bir salona aldı ve beklemelemlerini söyleyerek, dışarı çıktı.

Az sonra, giyiminden yüksek düzeyde olduğu anlaşılan başka bir yetkili yanlarına gelerek, kralı niçin görmek istediklerini sordu. Bunun üzerine, çavuş mühürlü deri muhafazayı göstererek, Mısır kraliçesinden krala mektup getirdiğini söyledi. İyi giyimli karşılayıcı elini çavuşa doğru uzatarak, “Lütfen o mektubu bana verin,” dedi. “Onu krala ben ileteceğim. Sizler de burada bekleyin. Kısa bir süre sonra size usulüne uygun bir cevap verilecektir.”

Şuppiluliuma iri yarı bir adamdı. Uzun sakalları, sert ve keskin bakışları ile karşısındakinde saygı uyandıran bir görünüşü vardı. Konuşurken davudi bir sesle, emir verir gibi konuşurdu.

Odaya giren yetkili mühürlü deri muhafazayı krala uzatarak, Mısır kraliçesinden bir mektup geldiğini açıkladı. Şuppiluliuma mührü kırarak, muhafazanın içinden mektubu çıkardı ve okumaya başladı.

Mektubu okuyunca hayretler içinde kaldı. Bu bir şaka mıydı? Sonra düşündü. Belki de kraliçe çok zor durumdaydı. Yoksa Akhenaton gibi bir firavunun kızı asla böyle bir mektup yazmazdı.

Yaverine, “Bu mektuba hemen cevap veremem. Elçilere mektubu aldığımı dair bir kâğıt verin. Ben kararımı sonradan kraliçeye bildireceğim,” diyerek, arkasını dönüp uzaklaştı.

Hayatında hiç böyle bir olayla karşılaşmamıştı. Ne yapması gerektiğine bir türlü karar veremiyordu. En iyisi yakınındaki aklı başında birkaç kişiyi toplayıp, onlarla birlikte karar vermektir.

Güvendiği kişileri salonuna çağırarak, konuyu onlara açtı, mektubu gösterdi ve fikirlerini sordu.

Herkes farklı bir yorumda bulunuyordu. Kimi bunun bir tuzak olabileceğini, kral ve prenslerin düğün için oraya gittiklerinde tuzağa düşürülerek, öldürülme ihtimalinin olduğunu söylerken, kimi de bunun göstermelik bir evlilik olabileceğini, Mısırlıların bu evlilik sayesinde Hititlerin iç dünyasına girmek istediklerini söylüyordu.

Mabeyinci Hattuşazıtı ise daha farklı düşünüyordu.

Ona göre bu Hitit için iyi bir evlilik olabilirdi. Çünkü kraliçe mektubunda da belirttiği gibi, evleneceği prensi Mısır firavunu olarak ilan etmek istiyordu. Bu da Mısır'ın bir Hitit prensi tarafından yönetileceğini gösterirdi.

Šuppiluliuma mabeyinciye dikkatle dinledi. Söyledikleri doğru olabilirdi. Eğer kraliçe bu fikrinde samimi ise, bu da Hitit için iyi bir fırsattı. Ona göre bu işin ciddiyetini öğrenmek için bir tek yol vardı, o da Mısır'a bir elçi göndererek, durumu kraliçe ile yüz yüze görüşüp, yerinde incelemektir. Bu kararını mabeyinciye bildirdi:

– Bu görüşleriniz doğru olabilir Hattuşazıtı. Ama yine de bundan emin olmamız lazım. Bunun için de benim kararım sizin Mısır'a elçi olarak giderek, durumu yerinde incelemenizdir. Yalnız bu mektubun yazılış ifadesine göre, kraliçenin mektubu korkarak ve gizli yazdığını tahmin ediyorum. Bu yüzden sizin oraya elçi olarak gitmeniz resmi nedeni aramızdaki Kuruştama antlaşmasının bazı maddelerini gözden geçirmek olacak.

Mektup ve evlilik olayını kraliçeden başka hiç kimse ile görüşmeyin. Onu yalnızken ziyaret edip, ona deyin ki, “Belki de beni aldatıyor, belki de efendilerinin bir oğlu vardır.”

Sen Hattuşazıtı git ve bana doğru sözü getir. (Kazı tabletlerinden alınma.)

Bu görüşmeden iki gün sonra Hattuşazıtı Hitit elçisi olarak muhafız birliği ile birlikte Mısır'a doğru hareket etti. Elçilik grubunun Amarna'ya gelmesinden iki gün ev-

vel öncü Hitit süvarileri saraya vararak, Hitit elçisinin gelmekte olduğunu bildirdiler.

Ay bu ziyaretin nedenini bir türlü anlayamamıştı. Hitit elçisi saray kapısında bir törenle karşılanarak, taht salonuna alındı. Orada firavun naibi Ay ile selamlaştıktan sonra, iki ülkenin dostluk ve arkadaşlığından ve aralarındaki dostluk anlaşmasının iki ülke için de çok iyi sonuçlar verdiğinden söz ettiler.

Sonra Hattuşazıtı geliş nedeninin Kuruştama antlaşmasındaki bazı eksikliklerin giderilmesi olduğunu ifade etti. Evet, antlaşma ölen firavun Nefertiti zamanında yenilenmişti, ama o sırada bir önemli bazı ayrıntılarla ilgili kimi eksiklikler kalmıştı. Bu ayrıntıların gözden geçirilerek, her iki ülke lehine bir sonuca bağlanması gerekiyordu.

Ay bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Çünkü Hitit gibi bir ülkenin düşmanı olmak asla istemezdi. Detayları ertesi gün görüşmeye karar verdiler.

Ay konuğuna o akşam onun onuruna bir yemek daveti düzenlendiğini söyledi. Elçi buna çok memnun olduğunu belirttiikten sonra, Hitit'den getirdiği hediyeyi Ay'a takdim etti ve sordu:

– Akşam yemekte kraliçeyi de göreceğim miyim? Kralımız Şuppiluliuma kraliçeye de bir armağan gönderdi ve bana bu armağanı bizzat kendi ellerimle kraliçenin kendisine vermemi buyurdu. Siz de biliyorsunuz ki, ben emir kuluyum. Ayrıca, Şuppiluliuma çok alıngan bir kraldır.

Bu durum Ay'ın hiç hoşuna gitmemişti, ama şimdi durup dururken Hitit kralını kızdırmanın da anlamı yoktu.

Gelsin, torunu olacak o kadın da sofrada bulunsundu.

Akşam hoş bir ziyafet hazırlanmıştı -Mısır'a has özel yemekler, meyveler, şerbetler ve tabii ki bol bol şarap. Çalgıcılar ve dansözler de tüm hünerlerini gösteriyorlardı.

Ay'ın bir ara Horemheb ile konuşmak üzere ayrılmasını fırsat bilen elçi, kraliçenin kulağına eğilerek, fısıldadı:

– Sayın kraliçe, buraya gelişimin esas nedeni sizin mektubunuzdur. Bunun için yarın sizinle mutlaka görüşmeliyim.

Daha fazla bir şey söyleyemedi, çünkü o sırada Ay da yanlarına gelmişti.

Ankhesenpate elçinin söylediklerini duyunca çok heyecanlanmıştı, ama heyecanını belli etmemeye çalıştı. Demek ki kral mektubunu almış, olayla ilgilenmişti ki, olayın doğruluğu için buraya bir elçi gönderiyordu. Elçiye dönerek, Ay'ın da duyabileceği bir sesle konuştu:

– Sayın elçi, kralınızın gönderdiği armağanı çok beğendim. Lütfen yarın benim daireme gelerseniz, ben de size kralınıza götürmek üzere bir hediye vermek istiyorum.

Ertesi sabah Ay ve elçi toplanarak, antlaşmanın eksik kalan kısımlarını tamamlamaya çalıştılar, ufak ve zararsız bazı maddeler üzerinde oynadılar. Sonunda her ikisi de verdikleri kararlarda anlaşıyorlardı. Hattuşazıtı işlerinin bittiğini ve şimdi Ay hazretleri müsaade ederlerse, kraliçenin arzusu üzerine onu ziyaret edip, kral için düşündüğü hediye almaya gideceğini söyledi. Bunun üzerine, Ay elçinin zahmet etmemesini kraliçenin hediye bir ne-

dime ile buraya gönderebileceğini söyledi. Ancak, elçi bunun kraliçeye karşı büyük bir saygısızlık olacağını, böyle bir kabalık yaparsa da kralından büyük bir azar işiteceğini söyleyerek, kraliçenin dairesine doğru yöneldi.

Ay bu hal ve tavırdan biraz kuşkulandı. Hemen saray içinde ona casusluğunu yapan bir nedimeyi çağırdı. Geline de ona hemen kraliçenin dairesine gizlice gitmesini ve elçi ile yapılacak görüşmede neler konuşulduğunu öğrenmesini emretti.

Hattuşazıtı kraliçenin odasına geldiğinde, onu nedimesi ile beraber buldu. Ankhesenpate nedimesinin her şeyi bildiğini ve onun yanında konuşabileceklerini söyledi.

Bunun üzerine elçi, kralın endişelerini anlatı. Başta kendisine inanmakta zorluk çektikleri için buraya geldiğini, ama geldikten sonra olanları görerek, ona inandığını söyledi.

– Sayın kraliçe, ben şahsen sizin samimiyetinize inanmış durumdayım. Gördüklerimi ve bu doğrultudaki fikrimi krala anlatacağım. Takdir edersiniz ki son karar onunundur. Eğer kral teklifinizi kabul ederse, prenslerden biri sizinle evlenmek için en kısa zamanda yola çıkacaktır.

Ankesenpate Şuppiluliuma'ya verilmek üzere hazırladığı hediye elçiye doğru uzatırken, içine sakladığı deri muhafaza içindeki mühürlü mektubu da işaret etti. Elçi durumu anlamıştı. Teşekkür ederek, dışarı çıktı.

Elçi ertesi gün Ay ve saray erkânına teşekkür ederek, muhafızları ile birlikte Mısır başkentinden ayrıldı.

Ay casus olarak kullandığı nedime yardımcısını çağırarak, neler duyduğunu sordu ve aldığı yanıt onu hiç şa-

şırtmadı, kadın:

– Ancak kapının arkasından dinleyebildim. Çok da yavaş konuşuyorlardı. Sadece bir Hitit prensinin buraya gelmesi ihtimali olduğunu ve bir evlenme lafı duyabildim.

Bu kadar bilgi Ay için yeterliydi. Kadını göndererek, hemen Horemheb'i çağırttı. Ona duyduklarını ve gördüklerini anlattıktan sonra, birlikte olabilecekler konusunda beyin jimnastiği yaptılar. İşitilebilen sözcüklerden anlam çıkartmaya uğraştılar.

Sonra Ay vardığı sonucu açıkladı:

– Ben sanki bir şeyden emin gibiyim. Bu konuşulardan çıkarttığım anlama göre, Hitit kralı oğullarından birini Ankhesenpate ile evlendirmeyi düşünüyor. Eğer ortada böyle bir düşünce varsa -ki olduğundan neredeyse eminim- o zaman o Hitit prensi yasalarımıza göre Mısır'a firavun olur.

Bu aptal kadın da bir erkek uğruna hem bizi, hem de Mısır'ı tehlikeye atar. Bu kaltağın erkeksizlik başına vurdu galiba. Prensten aşağısı da kurtarmıyor.

Beni iyi dinle Horemheb! Eğer bu prens gerçekten buraya gelmeye kalkarsa, asla -ama asla- başkentimize varamamalı. Yoksa ikimizin de bunca yıllık emekleri, hayalleri yok olur.

Bu iş senindir ve senin sorumluluğundadır. Casuslarını her tarafa sal ve işin aslını doğru dürüst öğren ve gereğini yap. Yoksa sen de tüm umutlarına elveda dersin.

Horemheb başını sallayarak, Ay'a hiç merak etmemesini ve ne yapması gerektiğini çok iyi bildiğini söyledi.

Elçi Hattuşazıtı Hitit sarayına döner dönmez doğruca kral Şubbiluliuma'yı ziyarette gitti. Mısır'da gördüğü her şeyi ve kraliçenin durumunu tüm ayrıntılarıyla krala anlattıktan sonra,

– Efendim, görüşüme göre Kraliçeyi orada neredeyse hapis gibi. Ben ısrar etmesem akşam yemeğine dahi çağırılmayacaktı. Ancak ben sizin buna alınacağını söyledikten sonra o da yemeğe çağırıldı.

Orada gerçekten gizli bir şeyler dönüyor efendim. Bu arada, kraliçe kimse görmeden bana size verilmek üzere gizli bir mektup verdi, diyerek, mektubu ve gönderilen armağanı krala uzattı. Şuppiluliuma armağanı yaverine verdikten sonra, mektubu kendisi açarak, okumaya başladı. Mısır kraliçesi şöyle yazmıştı:

"Pek Yüce Hitit Kralı Şuppiluliuma

Niçin böyle dedin? Beni aldatıyorlar.

Eğer bir oğlum olsaydı, kendimi ve ülkemi böyle küçük düşürüp, diğer bir ülkeye yazar mıydım?

Sen bana inanmadın ve böyle dedin.

Kocam olan kişi öldürüldü, oğlum da yoktur.

Bir kölemi alıp onu hiçbir zaman kocam yapamam.

Ben hiçbir ülkeye yazmadım, yalnız sana yazdım.

Senin çok oğulların olduğunu söylüyorlar.

Oğullarından birini bana ver, o bana koca, Mısır'a da firavun olsun.

(Not: çıkan kazı tabletlerinin tercümesinden aynen alınmıştır.)

Şuppiluliuma mektupta okuduklarını ve elçisinin anlattıklarını derin derin düşündü. Bu kadın yalan söylemiyordu. Anlaşıldığı kadarıyla da, çok kötü bir durumdaydı. Hem kraliçeye yardım etmek, hem de Mısır yönetiminde söz sahibi olmak için oğullarından birini Mısır'a göndermeye karar verdi.

Artık kararını verilmişti. Şimdi sıra Mısır'a gidecek olan prensi seçmekteydi. Bu şanslı kerata kim olmalıydı? Elçinin anlattıklarına göre, kraliçe çok güzel bir kadındı.

Altı oğlu vardı. En büyük oğlu Arnuvanda ülkesinde kalmalıydı. Çünkü o veliahttı. İkinci oğlu Pitta içine kapalı, sakın bir çocuktü. Mısır'da asla varlık gösteremezdi. Üçüncü oğlu Telepinu zaten Kargamış kralıydı. Dördüncü oğlu Biyaşili ise Halep kralı olmak üzereydi. Beşinci oğlu Zannanza? Evet, en ideali oydu! Zeki, yakışıklı, babayığit ve tuttuğunu kopartan bir gençti. En küçük oğlu 2. Murşili ise daha çok küçüktü. Kadının ne olduğunu dahi bilemezdi.

Seçimini yapmıştı. Mısır'a evlenmek ve firavun olmak için Zannanza gidecekti.

Bu haber sarayda duyulur duyulmaz kardeşleri Zannanza ile şakalaşıp, dalga geçmeye başladılar. Büyük ağabeyi ona, "Sakin o güzel kadını görür görmez, bacaklarını sıkıştırıp da bizi rezil etme," deyince, hepsi birden kahkahalarla gülmeye başladılar.

Hitit sarayında Mısır'a gidecek hediyeler hazırlanıyordu. Şuppiluliuma gayet bonkör davranmış, Mısır saray

erkânı için çok nadide hediyeler seçmişti. Her şey Hitit kralının şanına layık olmalıydı.

Hediyeler çeşitli arabalara yüklendi. Prens yanında çok sayıda asker götürmek istememişti, ama babasının ısrarıyla, yirmi kadar muhafız ona eşlik edecekti.

Bu arada, Şuppiluliuma bir ajanını gizlice Mısır'a göndererek, kraliçenin nedimesini bir şekilde bulup, ona prensin yola çıktığını ve yakında Mısır başkentinde olacağını söylemesini emretti. Yalnız bu çok gizliydi ve nedime ile kraliçeden başka kimsenin bilmemesi gerekirdi.

O sırada, Horemheb'in Hitit'deki casusları da prensin Mısır'a doğru yola çıkacağını ve evlilik hazırlıklarının tamamlanmakta olduğunu duymuşlardı. Onlar da hiç durmadan dörtnala at koşturarak, haberi Horemheb'e iletmeye gidiyorlardı.

Şuppiluliuma oğlunu yolcu ettikten sonra odasına çekildi. Sert ve kaba bir kral ve asker olarak görülse de, tarih ve sanata meraklı bir insandı. İyi ve kuvvetli oğullar yetiştirmişti. Hemen hepsi de hükümdar olmayı hak ediyorlardı.

Hitit topraklarını daha da genişletip, çok daha büyük bir imparatorluk kurabilirlerdi.

Atalarının yaptıklarını düşünmeye başladı. Öğrendiğine göre, eski yıllarda sadece küçük bir kavimdiler. Tam olarak nereden geldiklerini pek bilmiyordu, ama atalarının Avrupa'dan Kafkasya'ya ve oradan da Anadolu'ya geçtikleri anlatılırdı. Konuştukları dile de Hint-Avrupa dili deniyordu.

Oğlunun salimen Mısır başkentine varabilmesi için

dua etmek istedi. Ama hangi tanrıya dua etmesinin doğru olacağına bir türlü karar veremiyordu. O kadar çok tanrıları vardı ki, bunları akılda tutmak bile zordu. Bir de yetmezmiş gibi tanrıların karıları, yani tanrıçalar vardı. Onlar da tanrılar kadar kutsaldı.

“Keşke daha önceden bu kadar çok tanrıya izin verilmeseydi,” diye düşündü.

Tanrıların bu kadar çoğalmasının en büyük nedeni, işgal ettikleri topraklardaki insanların inandıkları tanrıları da kabul etmiş olmalarıydı -tüm Mezopotamya tanrıları, Babil tanrıları ve daha nice tanrı ve tanrıçalar...

Şuppiluliuma sonunda gök tanrısı Tarhu'ya dua etmeye karar verdi. O aynı zamanda da çok yönlü bir tanrıydı. Odasındaki Tarhu'yu simgeleyen boğa heykelinin önünde diz çökerek, oğlu için dua etti.

Hitit kralının Mısır başkentine gönderdiği ajanın kraliçeyi görme şansı yoktu. Bu yüzden de sarayın dışında, kraliçenin nedimesinin dışarı çıkmasını bekliyordu.

Sonunda istediği oldu. Tarif edilen nedime en sonunda saraydan çıkmıştı. Ajan onu takip ediyordu. Tenha bir yere geldiklerinde nedimenin önünü kesen ajan, kadına kendisinden korkmamasını ve Hitit'den kraliçe için mesaj getirdiğini söyledi. Prens yola çıkmıştı ve çok yakında Mısır başkentinde olacaktı.

Nedime süratle saraya geri dönüp, bu mesajı kraliçeye ilettili. Haberi alınca, Ankhesenpate'nin bir anda gözleri parladı. O çökmüş halinden sıyrılarak, dipdiri bir insan oluverdi. Eski güzelliği de tekrar yüzüne yansımıştı. Uzun zamandır ilk kez gülümsüyordu. “Demek ki Hi-

tit kralı bana inandı!” diyerek, sevincinden nedimesine sarıldı.

Hitit prensi Zannanza kendisine eşlik eden muhafızları ile birlikte Mısır başkentine doğru neşe içinde ilerliyordu. Prens subay ve askerleriyle şakalaşüyor ve mola verdikleri yerlerde akşamları şarap içerek eğleniyorlardı. Mısır topraklarına girdiklerinde, muhafız subayı iki askerini geri göndererek, Hitit kralına Mısır topraklarına girdiklerinin bildirilmesini istedi.

Artık tek hedefleri başkent Amarna’ya varmaktı. Sıcak bir gündü. Askerler mola vermek istedilerse de prens, “Biraz daha sabredin. İlerdeki geçitten hemen sonra mola verebiliriz,” diyerek atını sürdü. Muhafız subayı da, “Nasıl olsa dost topraklardayız,” diyerek, prensi takip etti.

Tam geçide girmişlerdi ki, bir anda üstlerine yağmur gibi oklar yağmaya başladı. Ne olduğunu şaşırان birlik, saklanacak yer dahi bulamadan oklara hedef oldu. Prens kılıcını çekerek, okçulara saldırdıysa da, aynı anda göğsüne saplanan beş okla atından düşerek, yere yığılıp kaldı.

Prens dahil tüm kabile ölmüştü. Horemheb’in askerleri çekinerek cesetlere yaklaştılar. Başlarındaki subay bütün cesetleri teker teker inceledi ve hepsinin öldüğüne kanaat getirince, askerlerine dönüp, talimat verdi:

– Bu cesetlerin hepsini çöle gömün. Derine gömün ki, bir çöl fırtınasında ortaya çıkmasınlar. Ortada hiçbir iz bırakmayın. Bu çok gizli bir operasyondur ve bundan hiç kimseye, hatta karlarınıza bile, bahsetmeyeceksiniz.

Getirilen bu hediyeleri de artık ne bizim saraya, ne de geri gönderemeyiz. Onun için bir kısmını ben alacağım. Kalanları da siz aranızda paylaşabilirsiniz.

Ankhesenpate meraklanmaya başlamıştı. O güne kadar prensin mutlaka gelmiş olması gerekirdi. Prensten ne bir haber, ne de herhangi bir iz vardı. “Neler oluyor acaba?” diye düşündü. Kötümser olmayıp, biraz daha beklemeye karar verdi.

Šuppiluliuma oğlunun Mısır topraklarına girdiğini duymuş ve bu habere çok memnun olmuştu. Yalnız aradan epey zaman geçmesine rağmen, oğlunun başkente vardığına dair hiçbir haber alamamıştı. O oğlunu tanıyordu, hiç ihmalkâr bir genç değildi. Mutlaka babasına haberci gönderirdi. Yoksa başına bir iş mi gelmişti? Bu düşünceler kralı çok rahatsız etmeye başlamıştı. Kendini eli kolu bağlı hissediyor, hiçbir şey yapamıyordu.

Sonunda kararını verdi. Mısır’a ne olduğunu öğrenmesi için birkaç ajan gönderecek, hemen arkasından resmi bir askeri elçi de Mısır’a giderek, olayı soruşturacaktı.

Başkent Amarna’nın meyhanelerinden birinde, bir muhafız askeri gereğinden fazla içki içiyor ve etrafa içkiler ısmarlayarak, para saçıyordu. Bu olay, o gece tesadüfen orada bulunan kraliçenin nedimesinin ağabeyinin dikkatini çekmişti. Muhafızı da çavuş arkadaşından dolayı tanıyordu.

Gidip muhafızın yanına oturdu. Onu görüp tanıyan muhafız da ona rastladığına çok sevinerek, hemen bir içki ısmarladı. Sohbet edip şakalaştılar, yanlarına gelen kadınlara içki ısmarlayıp, cinsel içerikli espriler yaptılar.

Nedimenin ağabeyi bir ara muhafıza bu kadar parayı nereden bulduğunu sordu. Yoksa miras mı kalmıştı? “Yok,” dedi muhafız. “Geçenlerde özel bir önemli iş başardık ve çok yüklü bahşış aldık.”

Adam bu sözleri duyunca, muhafızı biraz daha sıkıştırmaya karar verdi. Muhafız o kadar sarhoştur ki, konuşmakta bile zorlanıyor, düşmemek için de ona yaslanıyordu. Kendini kontrol edemediğinden, ağzından hiç söylememesi gereken laflar da dökülüyordu. Kelimeleri heceleyerek, güç bela, “Galiba Hititli bir prensmiş, Mısır’a girmemesi gerekiyormuş. Biz de o prensle adamlarını hallediverdik,” dedikten sonra artık ayakta da duramayarak yere yığıldı.

Ağabey bu haberin çok önemli olabileceğini düşündü. Belki de kraliçeyi ilgilendiren bir haberdir. Duyduklarını ertesi günü kız kardeşi nedimeye iletmeye karar verdi.

Nedime haberi alınca hem şaşırmış, hem de çok üzül-müştü. Bu haberi kraliçeye nasıl verebilirdi ki? Bu haber onu yıkabilirdi. Ama yine de söylemeye mecburdu.

Ankhesenpate haberi duyduğunda beyninden vurulmuşa döndü. Ruh ve beden tamamen çöktü. Dünyası kararmış, hiçbir şey ona için bir şey ifade etmemeye başlamıştı. Gözleri iyice donuklaşmış ve adeta ruhsuz bir cesede dönüşmüştü.

Nedime onu zorlukla yatağa yatırdı. Hemen ruh hekimlerini çağırttı. Hekimler gelip kraliçeyi muayene ettiler ve ona türlü iksirler içirdiler. Ama bunların hiçbir faydası olmadı. Kraliçe kalıcı bir şoka girmişti. Hayattaki son umudunu da kaybetmişti.

Ay kraliçenin bu durumunu fırsat bilerek, torunu kraliçeye en kısa zamanda hazır olmasını, çünkü yakında evleneceklerini söyledi. Ankhesenpate ona sadece donuk gözlerle bakabiliyordu. Ay nedimeye düğün için kraliçeyi hazırlamasını söyledi.

Sarayda çok sakın ve sadece resmi bir düğün oldu. Kraliçe ne olduğunu bile tam anlayamıyordu. Onu tahta oturttuklarında, camlaşmış gözleriyle sabit bir noktaya, daha doğrusu boşluğa bakıyordu.

Bu koşullar altında gerçekleştirilen bir evliliğe karşı çıkanlar olduysa da, Ay ve Horemheb'in baskı ve tehditlerinden korkarak, sustular.

Düğün töreninden sonra kraliçe nedimesi tarafından dairesine götürüldü, ancak yatak odasına yalnız girdi ve bilinçsiz bir hareketle kapıyı kapatarak, sürgüledi ve yatağına yattı.

Ay firavun tacını başına takınca çok mutlu olmuştu. Yıllarca uğraşıp uğruna çok kan döktüğü tacına sonunda kavuşmuştu.

Horemheb baş vezir olmuştu. Artık Mısır'da yeni bir dönem başlıyordu.

Hitit elçisi yüksek rütbeli sert bir askerdi. Mısır sarayına daha önceden haber vermeden ani bir şekilde geldi. Gerçi bu durum olağan nezaket kurallarına aykırıydı, ama bu Hitit subayının bunları umursadığı yoktu. Prensın ziyareti de artık sır olmaktan çıkmıştı.

Elçinin alelacele Mısır sarayına gelmesi bütün saray erkânını şaşırtmıştı. Ay tacını giyerek, elçiyi taht salonunda karşıladı. Horemheb de yanındaydı.

Hitit elçisi gereksiz saygı gösterilerine hiç girmeden başıyla kısa bir selam verdikten sonra, doğrudan konuya girdi:

– Görüyorum ki, firavun olmuşsunuz, tebrik ederim.

Buraya geliş nedenim kralımız Şuppiluliuma'nın oğlu prens Zannanza ile ilgili. Kendisi Mısır başkentini ziyaret için buraya geliyordu. Prensın Mısır topraklarına girdiğinin haberini aldık. Ancak prensimiz o günden beri kayıplara karıştı ve başına ne geldiyse, sizin topraklarınızda gerçekleşti. Bu durumda, olayın sorumluluğu sizde olduğundan, ona ne olduğu konusunda bana bilgi vermeniz gerekmektedir. Lütfen detaylı olarak anlatınız.

Ay birden ne diyeceğini bilemedi. Bu elçi hiç de kolay kandırılacak bir adama benzemiyordu. Horemheb'e dönerek, bu konuda bir bilgisi olup olmadığını soran bir iki belirsiz laf eti. Horemheb de soruyu olumsuz bir yanıtla geçiştirdi. Bunun üzerine, Ay elçiye dönerek, durumu idare etmeye çalıştı:

– Bu olayı ilk kez sizden duyuyoruz. Bizim böyle bir olaydan haberimiz dahi yok. Eğer prens geleceğini önceden haber vermiş olsaydı, onu yoldan karşılardık. Bu arada, acaba prensinizin ziyaret nedenini öğrenebilir miyim?

– Sayın firavun lütfen, karşınızda çocuk yok. Bunun için rica ediyorum, konuyu değiştirmeyin. Ben buraya prensin arzularının ne olduğunu anlatmaya değil, prene ne olduğunu öğrenmeye geldim.

Kral Şuppiluliuma'yı iyi tanı mıyorsunuz sanırım. Eğer ben buradan tatmin edici bir cevapla dönmezsem, Hitit askerleri sınırınıza yığılacaktır. Bundan emin olabilirsiniz.

Bu sözler hem Ay'ı, hem de Horemheb'i çok sinirlendirmişti. Yabancı bir ülkenin elçisi gelip, kendi ülkelerinde ve kendi saraylarında onlara kafa tutuyordu. Ay sinirli bir şekilde tahtından kalkarak, sordu:

– Siz buraya bir iyi niyet elçisi olarak mı geldiniz, yoksa bizi tehdit etmeye mi? Size bu olaydan haberimiz olmadığını söylüyoruz, ama siz bize inanmıyorsunuz. Prensizin belki de birkaç eşkıyanın saldırısına uğramış olabilir. Ben bunu nasıl bilebilirim ki? Ayrıca, unutmayın ki aramızda bir de saldırmazlık antlaşması var.

– Sayın firavun, siz bana doğruyu söylemiyorsunuz ve ben bunu çok iyi görebiliyorum. Mısır'a gelen kabile öyle kolay kaybolacak bir kabile değildi. Prensizin yanında yirmi asker ve arabalar dolusu hediyeler vardı.

Bundan böyle olacıklardan siz sorumlusunuz. Antlaşmaya gelince, onu siz bozmuş oldunuz. Bundan böyle bu antlaşma umurumuzda bile değil.

Konuşmasını bitiren askeri elçi yaverlerini de alarak, veda bile etmeden sert bir şekilde taht salonundan ayrıldı.

Elçinin gitmesinden sonra Ay ve Horemheb bir müddet sessiz kaldıktan sonra, “Acaba Şuppiluliuma gerçekten saldırır mı?” diye tartıştılar. Belli ki elçinin sert hareket etmesi kralı tarafından emredilmişti.

Her ikisi de Hitit saldırısının zayıf bir ihtimal olduğunu düşünüyordu. Ay yine de Horemheb'den her olasılığa karşı gerekli askeri önlemleri almasını istedi.

Ankhesenpate odasında yalnızdı. Uzun zamandır da odasından pek çıktığı yoktu. Herkes onu yarı deli zanne-

diyordu, ama onun akli başındaydı. Geçirdiği ani ve şid-
detli şokun etkisinden de yavaş yavaş kurtuluyordu. Onu
esas yıkan, bu genç yaşta tüm beklentilerini yitirmiş ol-
maktı. Hiçbir konuda umudu kalmamıştı. Bu yüzden de,
her şeye boş veren bir tutum içindeydi.

Hitit elçisinin saraya gelerek, Ay’a çok sert sözler
söylediğini duymuştu. Tanrısına Hitit askerlerinin gele-
rek Ay ve Horemheb’in kafalarını kopartmaları için du-
a etti. Ay ile evlenmesini de umursamıyordu. O evliliği
sadece hayatta kalabilmek için yapmıştı. Ay asla onun
yatağına giremezdi.

Annesi Nefertiti haklıydı. 18. Hanedan gerçekten la-
netliydi ve neyse ki artık sonu gelmişti.

Ay’ın firavun olması ile Mısır birçok açıdan düşüş ya-
şamaya başlamıştı.

Sanat ve sanatçılar eskisi gibi rağbet görmüyordu. Din
yüzünden çıkan i çatışmalar yüzünden halk arasındaki
güven ve dostluk duyguları yok olmaya başlamıştı. Fira-
vunun varlığını kabul edemeyen ve başkente de pek g-
venemeyen birçok şehir ve eyalet vergilerini gerekli mik-
tarlarda ödemez olmuşlardı. Bu da Mısır ticaretini olum-
suz yönde etkilemekteydi. En önemlisi, veba salgını baş-
lamıştı. Bu hastalığın bir türlü önüne geilemiyordu. He-
kimlerin denedikleri ilaçların hiçbiri işe yamıyordu. Ve-
ba tahminlerin çok üstünde bir hızla yayılıyor ve çoğu
hasta kurtarılamıyordu.

Hekimlerden ümidi kesen insanlar büyücülere başvu-
ruyorlar, ancak yine hiçbir netice alamıyorlardı. Vebaya
karşı korunmak için tek bulabildikleri çare, vebalı ev ve

sokakları yakmaktı. Bu yüzden de, şehrin her gün her yanından alevler yükseliyordu.

Yeniden eski güç ve otoritelerine kavuşan Amon rahiplerine gelince, onlar veba salgınını tanrıların bir gazabı olarak gösteriyor ve “Bu kent lanetli Aton dini taraftarları için yapıldı. Burayı yıkıp, hemen terk etmeliyiz. Yoksa tanrılar hepimizi öldürecek,” diye bas bas bağıyorlardı.

Rahiplerin bu istekleri tabii ki sarayında işine geliyordu. Ay ve Horemheb de zaten aynı düşüncedediydiler. Bu kent zaten onların rakipleri, yani Aton'cular tarafından yapılmıştı. Veba salgınından dolayı da büyük bir kısmı kullanılamaz hale gelmişti. Sağlam kalan yerleri de onlar yıkmalıydı. Artık yeni bir başkent yapmanın zamanı gelmişti. Aton dininin bütün izleri silinmeliydi.

Tutmos Sina'ya yerleştiğinden beri karısı ve oğlu ile birlikte sakin bir hayat yaşıyordu. Bir arazi satın almış, orada hayvancılık yapmaya çalışıyordu, ama pek de becerdiği söylenemezdi. O asker olarak yetişmiş bir insandı. Bu tür işler ve ticaret ona ters geliyordu.

Başkentte olan olayları duymuş, Ankhesenpate adına çok üzülmüştü.

Bir gün evinde oğluyla oynuyordu. Bundan büyük zevk alıyor, onun akıllı ve iyi yetişmiş bir genç olması için uğraşıyordu. Başını kaldırıncı, atlı bir muhafızın kapıya yaklaştığını gördü. Adam atından inerek, Tutmos'u saygıyla selamladıktan sonra, valinin kendisini beklediğini bildirdi.

Sina valisi iyi bir adam ve aynı zamanda da iyi bir yö-

neticiydi. Zaten yıllardan beri Sina'yı hep aynı aile yönetiyordu. Acaba vali ondan ne isteyecekti?

Tutmos valinin yanına gittiğinde, vali onu büyük bir samimiyetle karşıladı. İkisi Sina hakkında ve biraz da başkentle ilgili dedikodu yaptıktan sonra, vali Tutmos'u neden çağırdığını açıkladı:

– Sayın Tutmos, siz beni, ben de sizi, yani birbirimizi çok iyi tanıyoruz. Başkentte görevliyken sizin firavun olma hırsı güden kişilerle nasıl mücadele ettiğinizi de biliyorum. Ayrıca, dürüstlüğünüze de hayranım.

Sizin de bildiğiniz gibi, biz Mısırlı değiliz. Sadece işgalden dolayı Mısır'a bağlı ve vergi veren bir eyaletiz. Burada askerlerimizin üniforması bile farklıdır.

Ben artık yaşlandım. Siz Mısır'ın çok seçkin ve benim de çok saygı duyduğum bir ailesinden geliyorsunuz. Firavun dayınız ve muhterem anneniz çok takdir ettiğim kişilerdi.

Sözün kısası, bütün bu nedenlerden dolayı sizi Sina muhafız ve askeri güçlerinin başı, aynı zamanda da benim yardımcım olarak atamak istiyorum. Zaten hayvancılık da size göre bir iş değil.

Bu teklif Tutmos için bir sürpriz olmuştu. Neden kabul etmeyecekti ki? Yalnız tek bir sorun vardı -o sırada bu görevde olan garnizon komutanına ne olacaktı? Tutmos o adamı severdi ve onun işini elinden almayı da asla kabul edemezdi.

Bu kaygısını dile getirdiğinde, vali onu rahatlattı:

– Bunu söyleyeceğinizi tahmin etmiştim. Garnizon komutanı biliyorsunuz ki çok yaşlandı. Bu yüzden, ordu-

dan ayrılmayı kendisi istedi ve ısrarla sizi onun yerine atamamı istedi. Benim bu teklifi onaylayacağımı zaten biliyordu.

Tutmos valinin teklifini kabul etti. İlk toplantıyı ertesi gün yapmak üzere anlaştılar.

Hitit elçisi döner dönmez hemen kralının huzuruna çıktı. Gördüklerini ve tanık olduğu konuşmaları bir bir anlattı. Kral da ona Mısır'daki ortam konusunda ne düşündüğünü sorunca da bu konudaki düşüncelerini açıkladı:

– Yüce kralım! Ay firavun olmuştu. Yani prensimizin evlenmek istediği kraliçe ile evlenmişti. Kraliçeyi hiç göremedim. Aklını yitirdiği söyleniyor.

Haddim olmayarak bir yorum yapabilirsem efendim, bence bunlar prens ve beraberindekileri öldürdüler. Bunu duyan kraliçe de korkudan aklını kaçırdı. Ay da onu evlenmeye zorlayarak, evlenip firavun oldu. Ben en akla yakın açıklamanın bu olduğu kanısındayım efendim.

Şuppiluliuma hem çok üzülmüş, hem de çok kızmıştı. Mısır'a gönderdiği gizli ajanlar da hemen hemen aynı şeyleri söylemişlerdi. Salonda başı önünde dolaşıyor, bir yandan da düşünüyordu. Sonra birden durdu ve başını yukarı doğru kaldırarak emretti:

– Derhal hücum kıtalarını hazırlayın. Onlara bizzat ben kumanda edeceğim. O Ay denen herife Hititler'in kim olduğunu göstereceğim, sarayını da başına yıkacağım.

Hitit kuvvetleri süratle hazırlandılar. Onların başına geçen Şuppiluliuma eski savaş günlerini hatırlamış ve öğ-

lunun öcünü almak hırsıyla adeta gençleşmişti. Sabah erkenden Mısır sınırına doğru harekete geçtiler.

Hitit ordusunun Mısır'a girebilmesi için Sina'dan da geçmesi gerekiyordu. Tutmos'un öncü birlikleri Hitit ordusunun Sina'ya doğru ilerlemekte olduğunu haber verdiler.

Tutmos bu haberi iletmek üzere valinin yanına gitti. Bu durum karşısında ne yapılması gerektiğini konuşurlarken, Tutmos sınıra giderek, Şuppiluliuma ile konuşmayı teklif etti. Hitit ordusunun esas hedefinin Mısır olduğu belliydi. Onlara Sina'nın kuzeyinden geçit verirlerse, Sina'yı kurtarabilirlerdi. Gelen haberlere göre, Hititler büyük bir orduyla geliyorlardı.

Valinin onayı üzerine, Tutmos asker ve muhafızlarını toplayarak sınıra gitti ve Hitit ordusunu beklemeye başladı.

Derken Hitit ordusu da sınıra vararak, Sinalılar'ın karşısına dizildi. Tutmos ileri çıkarak, Şuppiluliuma ile konuşmak istediğini söyledi. Şuppiluliuma merakından bu teklifi kabul ederek, kendi atını ileri sürdü. İkisi karşı karşıya geldiklerinde, Tutmos konuştu:

– Yüce kral! Sizin haklı nedenlerle Mısır'a saldırmak istediğinizi biliyoruz. Sizin düşmanınız Mısır halkı değil, Mısır'ın bazı yöneticileridir ki, o kişiler benim de düşmanımdır. Bu yüzden Sina'ya girmemenizi rica ediyorum. Görüyorum ki bizden kat ve kat daha kalabalıksınız, ama Sina'ya girmeye kalkarsanız sizinle savaşmak zorunda kalırım. Siz de bir savaşçısınız. Eminim, benim yerimde olsanız, siz de aynı şeyi yapardınız.

Bu yürekli konuşma Şuppiluliuma'nın çok hoşuna gitmişti. Karşısındaki dürüst ve cesur bir adamdı. Ama Sina'dan geçmezse, Mısır'a nasıl girecekti? Tutmos'a bunu sorduğunda, Tutmos onlara kuzey Sina'dan geçit vermemeyi planladıklarını bildirdi.

Şuppiluliuma uzun uzun Tutmos'a baktıktan sonra, "Kimsin sen?" diye sordu. Tutmos da eski firavun Amon-hotep'in yeğeni Tutmos olduğunu söyledi.

Bunun üzerine kral, "Pekâlâ Tutmos, senin dediğin gibi olsun. Ben mert insanları severim," dedi ve atını geri döndürerek, ordusuna kuzey Sina istikametini gösterdi. Tutmos onu uyarmak isteğiyle, atını yanına sürerek,

"Sayın kral, dikkat ediniz, Mısır'da büyük bir veba salgını var," dedi. Bu uyarı kralı bir kez daha hoşnut etmişti.

Sina'da halk büyük bir korku içindeydi. Hitit ordusunun Sina'ya girerek her tarafı yakıp, yıkacaklarına ve insanları öldürecek veya köle alacaklarına inanıyorlardı. Tutmos ve askerleri geri dönüp de mutlu haberi verince, bir bayram sevinci yaşamaya başladılar.

Sina valisi de çok sevinçliydi. Tutmos'a sarılıp, onu kutladı. Böyle bir adamı seçmiş olmaktan dolayı da kendisini tebrik etti.

Daha sonra vali kent yönetiminde görevli kişileri toplantıya çağırdı. Konu Mısır firavunun son istediği ağır vergilerdi. Mısır'ı sarmış olan veba ve yapılması planlanan yeni başkent için para lazımdı. Giderek zayıflayan Mısır hazinesi ise bu yükün altından kalkamıyordu. Bu yüzden, Mısır yönetimi tek çare olarak vergileri

arttırmaya karar vermişti.

Vali kentin tüm varlığı ile o yıl içinde elde edilecek ekin ve hayvancılık gelirlerini topladı. Hesap gayet açıktı. Sina'nın bu istenilen vergiyi ödemesi olanaksızdı.

Sonuçta, o an için Mısır'a hiçbir şey ödememeye, Hitit'in Mısır'a saldırısı geçtikten sonra durumu firavun ile görüşerek, onu daha akla yakın bir miktar ödenmesi konusunda ikna etmeye karar verdiler.

Hititler Mısır'a iki ayrı koldan saldırdılar. Mısır ordusu sınırdan tutunamadı ve içerilere doğru çekilmeye başladı. Çok kan dökülüyordu. Šuppiluliuma oğlunun intikamı için girdiği her şehri yakıp, yıkıyordu.

Hitit askerleri savaşmaktan korkmuyordu, onları korkutan veba olmuştu. Savaşta ölenden daha çok, vebadan ölen vardı.

Šuppiluliuma Mısır topraklarında ilerleyip de başkente yaklaştıkça, vebanın giderek çoğaldığını görmüş ve geri dönmeye karar vermişti.

Mısır'dan dönüşte binlerce Mısırlı'yı köle alarak, kendi başkentine doğru ilerledi. Veba bir yandan Mısır'ı mahvederken, diğer yandan da Mısır'ı işgalden kurtarmıştı.

Ay hasta yatağında yatıyordu. Vebaya yakalanmamıştı. Sadece yaşlıydı. Aslında normal addedilen yaştan çok daha fazla yaşamıştı. Ama artık organları iş görmüyordu ve kendisi de bitik bir vaziyetteydi.

Hekimler ve büyücüler devamlı odasına girip çıkıyor ona, bir sürü merhemler sürüp, şuruplar içiriyorlardı. En etkili deva olarak çok kullandıkları bir tür süzme bal bile

faydalı olamıyordu.

Bu tedavi girişimleri bir hafta kadar sürdü. Hekimler artık tüm umutlarını yitirmişlerdi. Onlara göre Ay'ın halla sağ kalmasının tek nedeni sahip olduğu hırsı. Ama o hırs da onu fazla yaşatamadı ve bir akşamüstü gözlerini kapatarak, hayattan ayrıldı.

Cenazesi diğer firavun cenazelerine kıyasla daha sönük geçti, çünkü pek seveni yoktu. Cenazeye sadece firavunun cenazesinde bulunmak zorunda olanlar katılmıştı.

Cenazeden hemen sonra Horemheb kendini yeni firavun ilan etti. Aslında töre ve yasalara göre, bu kraliçe Ankhesenpate'nin hakkıydı, ama Horemheb kendisine bağlı bazı yüksek düzeydeki kişilerin tanıklığı sayesinde kraliçeyi, delirmiş bir kişi olarak ilan etti. Bu yüzden de kimse onun firavunluğuna karşı çıkamadı. Tabii ki bunda kaba kuvvetin de rolü büyük oldu.

Ankhesenpate yine her zamanki gibi odasında yalnızdı. Son duyduğu olay onu daha da perişan etmişti. Horemheb denilen o köle kökenli adam yanına aldığı birtakım dalkavukların şahitliği ile onu deli ilan etmişti. Derdini kime anlatabilirdi ki? Hiç kimseye!..

Odasında bir-iki tur attıktan sonra, terasına çıktı. Etrafı seyredip, tekrar odasına dönerek, eski günlerini düşünmeye başladı. Çok sevdiği bir annesi ve bir babası olmuştu. İkisi de çok güçlü kişiliklere sahiptiler. Kendisi ise hiçbir zaman gerektiği kadar kuvvetli olamamıştı. Kim bilir, belki de güçlü anne ve babaların çocukları yeterince kuvvetli olamıyorlardı.

Düşünceler aklında birbirini kovalıyordu. “Üvey kar-

deşim Tutankamon’la evlenmem bir hataydı. O çok iyi bir insan ve dürüst bir çocuktu, ama çocuktu. Ben de çok deneyimsiz ve şımarık bir kızdım. O evlilikle annemin politik hırslarının kurbanı olmuştum. Oysa benim beğendiğim erkek Tutmos’du. Ama ona asla açılmazdım. O bana çocuk gözüyle bakıyordu ve başka bir kadını seviyordu.

Üst üste gelen bu felaketleri artık kaldıramıyorum. Bana bir de deli damgası vurdular, kimsenin yüzüne bakamıyorum. Nedimelerim dahil kiminle karşılaştım, “Acaba beni gerçekten deli mi zannediyor?” diye düşünüyorum. Sözüm ona kraliçeyim, ama artık dayanamıyorum. Böyle, deli damgasıyla yarı hapiste yaşar gibi ve köle kökenli bir firavun bozuntusunun emrinde asla yaşayamam.

Ailemde herkesin hayatı trajik bir şekilde son buldu. Yeni doğan oğlumu bile öldürdüler. Aileden bir tek Tutmos sağ kaldı, o da saraydan ayrıldığı için. Şuna kesinlikle inanıyorum ki, biz lanetlenmiş bir hanedanız.”

Masanın üstündeki mücevher kutusunun kapağını açtı. İçinden eskiden annesine ait olan küçük hançeri çıkardı. Bu özel bir hançerdi, sapı nadide taşlarla süslenmişti ve çok keskindi.

Yatağına uzandı, hançeri sağ eline aldı. Hançeri sol elinin bileğine yaklaştırdı ve “Ne o taş tanrılara, ne de ölümden sonraki hayata inanmıyorum,” diyerek bileğini kesti.

Ertesi sabah nedime kraliçenin odasına girdiğinde, onun kanlar içinde yerde yatan cesediyle karşılaştı. Önce yaşadığı olayın şokuyla bir çığlık attıktan sona kendisini

toparlamaya çalıştı. “Zavallı kraliçe, hayattaki tüm ümitlerini kaybetmişti,” diye düşündü.

Sarayda herkes üzüntülüydü. İnsanlar onun neler çektiğini ve nelerle mücadele ettiğini biliyordu. “Zavallı kraliçe, o da ailesi gibi lanete kurban gitti,” diye düşünüyorlardı.

Cenazesi Ay'ınkine oranla çok daha kalabalıktı. Onu severek ve acıyarak cenazeye gelenler, mezarına kadar yanındaydılar. Firavunlar vadisine çok yakın bir yere, sevdiği eşyalarıyla beraber gömüldü.

Şuppiluliuma Mısır'dan esir aldığı kalabalık bir köle grubu ile Hitit ülkesine dönmüştü. Kısa bir zaman sonra ise, bu köleleri getirdiğine bin defa pişman olmuştu. Çünkü kölelerle birlikte Hitit'e vebayı da getirmişti.

Veba başkent Hattuşş'ın da çok hızlı yayılıyordu. Binlerce insan ölmüştü. Sağ kalanlar ise başkenti terk etmeyi tercih ediyorlardı.

Vebadan korkan Şuppiluliuma'nın oğulları da şehri, hatta Hitit'i bile terk etmişlerdi. Sadece küçük oğlu 2. Murşil gitmemişti.

Bütün Hitit ülkesini saran veba sonunda Şuppiluliuma'yı da içine aldı. Tüm gayretlere rağmen kral bu hastalıktan kurtarılamadı.

Hitit tahtı bir süre boş kaldı. Kralın büyük oğullarından hiçbiri Hattuşş'a geri dönmek istemedi. Sonunda saray erkânı, on yaşında olmasına rağmen en küçük oğlu 2. Murşil'i tahta oturttu.

Horemheb kötü bir zamanda firavun olmuştu. Bir yandan veba salgınıyla uğraşırken, diğer yandan Hititler'in

yakıp yıktığı yerleri onarmaya çalışıyor ve bu kargaşada Suriye'ye kaptırdığı bazı toprak parçalarını geri almak istiyordu.

İçinde bulunduğu durum ise bu isteklerine pek olanak sağlamıyordu. Zayıflayan hazineyi kuvvetlendirmek için eyaletlerden toplanan vergileri arttırmak istemişlerse de, eyaletler bu teklifi türlü bahanelerle reddediyorlardı.

Daha önceden ordu komutanı yaptığı Ramses'i şimdi vezir olarak atamıştı.

Oğlu olmadığı için, fikirlerini ve düşünce tarzını beğendiği Ramses'i bir oğul gibi sevip, yanından pek ayırmıyordu. Ayrıca o da artık epey yaşlanmıştı. Bu yüzden Ramses gibi birinin yanında olmasından memnundu.

Mısır sarayında çıkan son söylentilere göre, üst üste yaşanan bu felaketlerin nedeni İbrani kölelerdi. Tabii ki bu dedikoduları çıkartan ve yayan Horemheb ve Ramses'den başkası değildi.

İbraniler hakkındaki söylentiler büyüyünce, firavun bu olaya bir çare bulmak için sarayın ileri gelenlerinin de bulunduğu bir konsey topladı. Bu konuyla ilgili kararı kendisi verip uygulatabilirdi, ama ileriye yönelik bir taktik gereği, oy birliği ile alınacak bir karar istiyordu.

Toplantıda firavundan başka Ramses, ikinci vezir, ordu ve muhafız komutanları, Mısır mallarını denetleyen kişi ve bir de yazıcı kâtip bulunuyordu.

Firavun toplantının nedenini etraflıca anlattı. Anlattıklarına göre bu İbraniler yüzünden başlarına gelmeyen kalmamıştı. Sayısı her gün süratle artan bu İbrani köleleri artık beslemeye de mecbur değillerdi. Ayrıca Mısır ır-

kı bunların yüzünden bozulmakta ve ortaya bir sürü melez yaratıklar çıkmaktaydı. Artık bu İbranilere dur demenin zamanı gelmişti. Etrafına bakınıp, dinleyenleri şöyle bir süzdükten sonra devam etti:

– Benim isteğim bu İbranileri Mısır'dan, yani içimizden atmaktır. Ama bu da bir çözüm değildir. Çünkü biz bunları sadece sınır dışı edersek, üç gün sonra geri döneceklerdir. Bunlar tam bir parazit. Bunlarla bu şekilde başa çıkamayız.

Bana göre yapılabilecek tek şey, erkek İbranileri ortadan kaldırmaktır. İbrani anadan doğan her erkek çocuk da öldürülecektir. Kadınların güzelleri fahişe olarak kalabilir.

Kimi konsey üyeleri, kararları çok aşırı sert bulup, itiraz edecek oldularsa da, firavunun katı tavırları karşısında sustular.

Bu sırada mal müdürü senelerdir devlet himayesinde çalışan İbrani memurlar olduğunu ve bu memurların işlerini çok iyi bildiklerini dile getirerek, bu yeni yasanın onları da kapsayıp, kapsamayacağını sordu.

Horemheb bir müddet düşündükten sonra, “Onları hemen işten atın. Çocuk yapacak yaşta olanları hadım edin, ama öldürmeyin. Belki sonradan danışman olarak kullanırız,” diyerek konuyu kapattı.

Yeni yasanın şehirde duyulması ile birlikte zaten mevcut olan huzursuzluk had safhaya ulaşmıştı. İbrani köleler yer yer başkaldırmaya başladılar. Bazıları ise köylere ve Sina'ya kaçmaya çalışıyorlardı.

Köle isyanlarını bastırmak isteyen asker ve muhafızlar

ise aldıkları emir gereği yakaladıkları İbrani köleleri hemen orada infaz ediyorlardı.

Bu şekilde isyan bastırmaya çalışmak, İbrani köleleri daha da saldırgan yapmıştı. Kaybedecekleri hiçbir şey yoktu. Başkaldırmaları da nasıl olsa öldürüleceklerdi.

Horemheb valiliklere yazdığı mektuplarda İbraniler için alınan kararlardan bahsediyor ve valilerin titizlikle bu kararlara uymasını emrediyordu.

Bilhassa Sina valisine yazdığı mektupta bu kararın mutlaka uygulanmasını istiyordu. Bunu isterken de, uzun yıllardır diş biletiği Tutmos'dan alacağı intikamın hazzını yaşıyordu. Ona göre, Tutmos'un oğlu İbrani bir anneden doğmuştu ve bu yüzden yasaya göre öldürülmeliydi.

İbrani soykırım yasası çıkmadan önce de Sina'da yaşayan çok sayıda İbrani vardı. Soykırım yasasıyla birlikte Mısır'dan kaçan İbranilerin bir kısmı da Sina'ya sığındılar.

Firavunun yazdığı mektup Sina valisinin eline geçtiğinde, vali şaşırmış ve bir o kadar da öfkelenmişti. Bu ne biçim bir yasaydı? Bu kadar insanı kim ne hakla katledebilirdi? Saraydakiler delirmiş olmalıydı.

Vali hemen Sina'nın ileri gelenlerini çağırarak, bir toplantı yaptı. Toplantıya gelenler konunun ne olduğunu bilmiyorlardı, ta ki vali mektubu onlara yüksek sesle okuyana kadar.

Mektubun okunması bittiğinde herkes donup kalmıştı. Kafalar Tutmos'a doğru çevrildi. Sanki yasanın bir maddesi sadece onun için yazılmış gibiydi.

Tutmos sabit gözlerle mektuba bakıyordu. Çok hayret

etmiş veya paniğe kapılmış bir hali de yoktu. Valiye dönerek, bu konuda ne düşündüğünü belirtti:

– Sayın Vali, mektupta belirtilen yasanın benimle de ilgili olması bu konuda fikir beyan etmemi engellemektedir.

Yalnızca şunu söylemek isterim ki, ben sağ olduğum sürece kimse benim ne karıma, ne de oğluma dokunamaz. Sizlere de sorun olmak istemiyorum. Bu yüzden, eğer bu yasayı uygulayacaksanız, ben ailemi alarak bu ülkeden giderim.

Benim esas düşündüğüm sadece kendi ailem değil, binlerce İbrani'nin katledilmesi olayıdır. Buna hangi vicdan dayanır? Nasıl bir insan böyle bir yasa çıkartabilir? Esas sorun budur.

Vereceğiniz her türlü karara saygı duyacağımı şimdiden bildiririm. Başta söylediğim gibi, ben bu konuda oy kullanarak, alınan kararı etkilemeyeceğim.

Bu kez başlar valiye çevrilmişti. Kimse bir şey söylemek istemiyor, herkes valinin atacağı ilk adımı bekliyordu.

Vali de bu durumun farkındaydı ve ne düşünüyorsa, açıkça ifade etmeye karar verdi:

– Görüyorum ki hepiniz benim ne söyleyeceğimi merakla bekliyorsunuz. Baştan söylemek isterim ki, düşüncemin ve kararlarımın Tutmos ve ailesiyle hiçbir ilgisi yok. Kararım insanlıkla ilgilidir.

Özetle size şunu söyleyebilirim ki, ben bu yasayı asla kabul edemem. Binlerce insanın yok edilmesine de göz yumamam. Emir kimden gelirse gelsin, fark etmez.

Tutmos, sana gelince, sen burada kalıyor, hiçbir yere gitmiyorsun. Sana ihtiyacımız var. Eğer Mısır emre itaat-sizlikten dolayı üzerimize asker gönderirse, onları sınırımızda karşılayacak olan sen ve askerlerin olacaktır.

Mısır'a dur demenin zamanı çoktan gelmişti. Bu da iyi bir bahane olur.

Şimdi de, benim kararımı oylarınıza sunmak istiyorum. Çünkü bu hayati bir karardır. Onun için, lütfen iyi düşünün. Kabul edenler ellerini kaldırsın.

Toplantıda hazır bulunanların hepsi birden ellerini kaldırarak valiyi onayladılar. Toplantıya katılanlardan eski garnizon komutanı diğerleri adına da söz aldı:

– Sayın vali, siz hepimizin hislerine tercüman oldunuz. Siz bu konuşmayı yapmasaydınız dahi, bizler Tutmos'un ailesini yine de kimseye teslim etmezdik. Bizler aynı dürüst görüşleri paylaşan bir birliğiz. Ne Mısır'dan, ne de başkalarından korkmuyoruz. Sizi de bu yaklaşımınızdan dolayı kutluyoruz. Zaten sizden farklı bir söylem de beklenemezdi. Sizden bunları işittiğimiz için mutluyuz.

Sina'dan gelen ret cevabı Horemheb'i adeta deliye çevirmişti. Sina sanki bağımsız bir devletmiş gibi hareket ediyor, İbrani soykırımını da reddediyordu.

Bu küstahlıklarının cezasını fazlasıyla çekmeleri gerekirdi.

Hemen baş vezir Ramses'i çağırttı. Acele bir birliğin hazırlanarak, Sina'ya gitmesini ve o birliğin orada İbraniler için çıkan yasaları orada tatbik etmesini emretti. Ayrıca, vali ve yardımcıları da tutuklanarak, Mısır'a getirileceklerdi.

O kadar sert ve sinirliydi ki, konuşurken kelimeleri bile birbirine karıştırıyordu.

Ramses ise sakin ve soğukkanlıydı. Firavunun konuşması bitince, hem onu yatıştırmak, hem de kırmamak için sakin bir sesle fikrini söyledi:

– Yüce firavun, siz de biliyorsunuz ki, bu Sina meselesini daha önce de konuşmuştuk. Şu anda başımızda bu kadar çok bela varken, bir de Sina'da problem yaratmak bizi daha da zayıf düşürecektir. İsterlerse -ki isteyeceklerdir- askerlerimizin oraya girmesini çok zorlaştırabilirler. Çünkü coğrafi yapıları buna çok uygun. Sonuçta çok asker kaybedebiliriz. Sina şu anda bize bağlı bir eyalettir. Ancak, böyle bir hareket bize içinde bulunduğumuz durumu da kaybettirebilir.

Eğer benim fikrimi sorarsanız, hiçbir şey olmamış gibi davranalım. Onlara cevap dahi vermeyelim. Bırakın onlar endişelensinler. Kısa sürede bu köle isyanlarını mutlaka bastıracağız. İşte o zaman kuvvetlerimizi toplar, doğru ve disiplinli bir şekilde Sina'ya saldırır, taş üstünde taş bırakmayız.

Ayrıca, efendim, sizinle görüşmem gereken bir konu daha var.

Affınıza sığınarak şunu söylemek isterim ki, İbranileri yok etme yasasında belki de küçük bir değişiklik yapmanız sizin yararınıza olacaktır.

Bugün başkentimizde Mısır kökenli erkeklerden oğlu olan çok sayıda İbrani kadın var. Bu erkeklerin çoğunluğunu başkentimizin ileri gelen kişileri oluşturuyor. Bu yasayı uygularsak, inanın bana çok taraftarımızı kaybede-

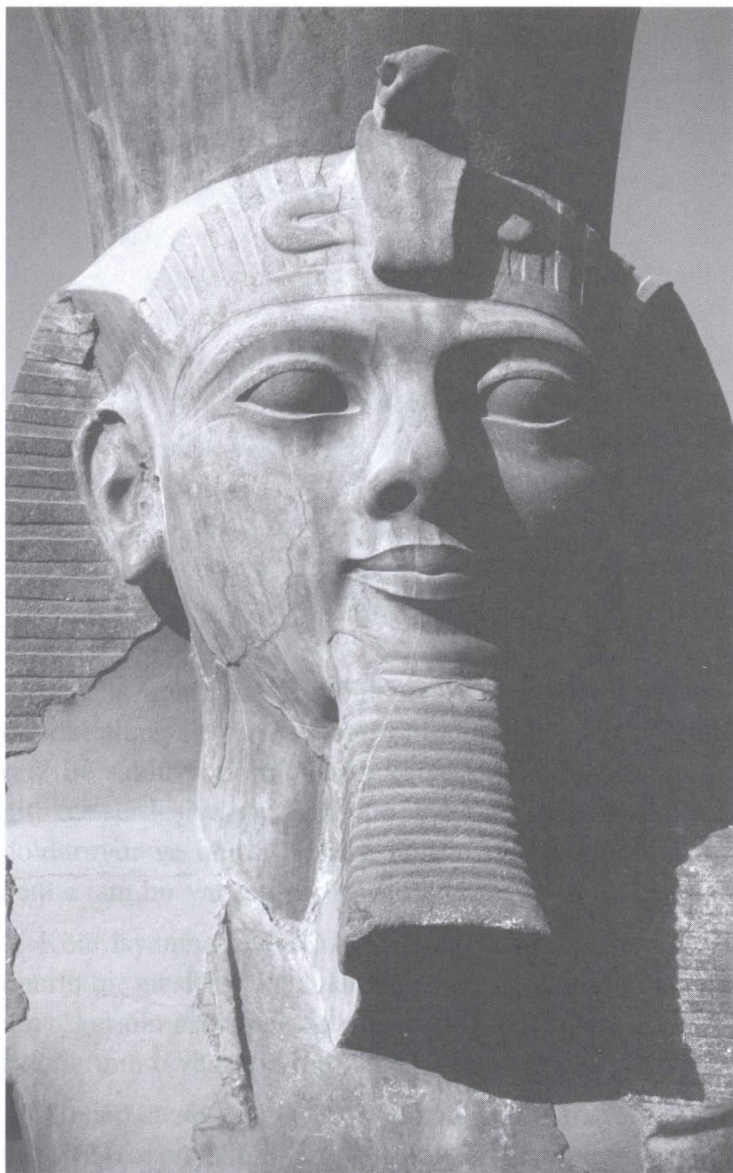
riz. Benim sizden ricam, bırakın babası Mısırlı olanlar yaşasın. İnanın İbranilerden en az sizin kadar ben de nefret ediyorum.

Eğer problem Tutmos ve ailesi ise, ona nasıl olsa bir çare buluruz. En basiti, Sina'ya sığınarak, Mısır'a ihanet etti deriz.

Bu da onu ve ailesini idam etmek için yeterli bir sebeptir.

Horemheb vezirini dinledikten sonra düşündü. Vezir doğru konuşuyordu. Doğru ve zekice. Onun için de bu adamın yanında bulunmasından hoşlanıyordu. Çok sinirlendiği zamanlarda ipin ucunu kaçırdığının kendi de farkındaydı, ama Ramses bu gibi durumlarda onu daima doğru yola itmesini becermişti. Hem de onu hiç kırmadan ve gayet saygılı bir şekilde.

Siniri geçmişti. Gülümseyerek Ramses'e baktı ve "Galiba haklısın vezirim, dediğin gibi olsun," diye cevap verdikten terasa doğru yürüdü.

2. RAMSES

BÖLÜM 6

Köle isyanları bir türlü önlenemiyordu. Hiçbir yaşama ümidi kalmayan köleler “bari ölürken öldürelim” düşüncesi ile saldırıyorlardı. Buna karşılık askerin tutumu da gittikçe sertleşiyordu. Bazen topladıkları köleleri ahırlara dolduruyor ve ahırla birlikte hepsini yakıyorlardı. Başkentte tam bir vahşet hüküm sürüyordu.

Köle isyanına kadar Mısır'da asker olmak şerefli ve onurlu bir meslekti. İsyanlardan sonra ise kimse oğullarının asker olmasına pek taraftar olmuyordu. Çünkü kimse evlatlarının o vahşetin bir parçası olmasına razı değildi.

Atonep kuzey Mısır'dan başkente gelmişti. Saygın bir kuzey Mısır valisinin kızıydı. Babası yaşlılıktan ölmüş, yüksek rütbeli bir subay olan kocası ise Hititler ile yapılan çarpışmada şehit olmuştu.

Başkente iki emektar hizmetkârı ile beraber gelmişti. Hoş, güzel ve zarif bir kadındı ve bu nedenle sarayda ve aristokratlar arasında verilen davetlere daima çağrılırdı. Sevilen ve saygı gören bir kişiliğe sahipti.

Atonep de babası gibi Aton dini taraftarı idi. Yani tek bir tanrının varlığına inanıyordu. Oysa şu anda Mısır'da Aton dinine inananlara pek sempati duyulmuyordu. Eski din Amon tekrardan güncel din haline gelmişti. Bu yüzden aristokrat çevresinde ona bazı kişiler tarafından dostane olmayan hislerle bakılabiliyordu.

Atonep bir gün iki hizmetkârı ile birlikte çarşıda yürürken, biraz ilerde meydana gelen tatsız bir olaya şahit oldular. Askerler bir İbrani çifti yakalamış götürüyorlardı. Çiftin yanlarında iki küçük çocukları vardı. Anne çocuklarına boğazını yırtarcasına, “Kaçın... Kaçın!” diye bağıırıyordu. Anne ve babalarının askerlerin ellerinde sürüklenerek götürülüşünü gören çocuklar şoka girmişlerdi. Annelerinin bağırması ile toparlanan büyük oğlan kardeşinin elinden tutarak, koşmaya başladı.

Çocuklar Atonep'in yanına varınca, korkudan arkasına saklanıp onu kendilerine siper aldılar. Atonep hiç vakit kaybetmeden küçük çocuğu kucağına aldı ve daha büyük olanın da elinden tutarak yandaki dar sokağa saptı. Süratle ilerleyip bir evin kovuğuna çocuklarla beraber saklandı. Askerler aramaktan vazgeçip gidince de, çocuklarla birlikte yakın olan evine doğru koştu.

Çocukları askerlere teslim etmeye hiç niyeti yoktu. Yaptığının yasalara aykırı olduğunu biliyordu, ama kendi kendine, “Böyle yasanın canı cehenneme” deyip, içinden geldiği gibi hareket etmeye karar verdi. Hizmetkârlarına,

“Şayet soran olursa, bu çocukların benim çocuklarım olduklarını, bugüne kadar kuzey Mısır’da annemin yanında bulunduklarını, ama bundan böyle benimle yaşamak için buraya geldiklerini söylersiniz,” diye talimat verdi. Sonra da evde erkek hizmetkârın yardımı ile gizli bir bölme yaptılar.

Atonep çocuklarla beraber olmaktan dolayı çok mutluydu. Çocuklardan biri tahminen altı veya yedi yaşında, öbürü ise dört ila beş yaşlarındaydı. İkisi de sempatik ve güzel yüzlü çocuklardı. Kendi çocuğu olmadığı için Atonep onlara bir anne şefkati ile yaklaştı. Her şeyleri ile meşgul oluyor, onlara bir şeyler öğretmeye ve onları mutlu etmeye çabalıyor, annelik sevgi ve heyecanını bu çocuklarda bulmaya çalışıyordu.

Günler geçtikçe çocuklar da Atonep’e alışmaya başlamışlardı. İlk günlerdeki anne-baba özlemi ara sıra yine baş gösteriyorsa da, çocuklar durumlarını kabul etmiş ve yeni evlerinin sıcak ve şefkatli atmosferine uyum sağlamış görünüyordular.

Büyük oğlanın anlamadığı bir şey vardı. Anne ve babaları ne zaman dönecekti? Askerler onları niçin alıp götürmüşlerdi? Bu soruları sık sık Atonep’e sorduğunda, o da çok zor durumda kalıyor fakat bir türlü doğru cevabı veremiyordu. Sadece, “Çocuklar, emin olun yakında gelirler,” deyip, onları avutmaya çalışıyordu.

Atonep bir gün yine bir davette Horemheb’in uzaktan akrabası olan bir kadınla konuşuyordu. Kadın varlıklıydı, ama çirkin ve haristi. Çocuğu yoktu ve belki de bu yüzden çocuğu olan kadınlara karşı büyük bir kıskançlık duyuyordu. Başını kaldırıp, Atonep’e anlamlı bir bakış fırlattı.

lattıktan sonra sordu:

– Sayın Atonep, bildiğim kadarı ile sizin çocuğunuz yoktu. Ama son zamanlarda bahçenizde oynayan iki çocuk görülüyor. Mahzuru yoksa sorabilir miyim, acaba kim bu çocuklar?

Atonep bu soruya hiç şaşırmamıştı. Bu kadından bu tip sorular daima gelebilirdi. Her olaya ve her söze karşı şüpheli yaklaşımları olan bir tipti. Kadına gülümseyerek cevap verdi:

– Çocuklarım Kuzey Mısır’da annemin yanındaydılar. Ben buraya doğru dürüst yerleşene kadar annemden onlara bakmasını rica etmiştim. Şimdi artık tam olarak yerleştim ve çocuklarımı da buraya aldirttim. Bilemezsiniz, çocuklarımın yanımda olmasından o kadar mutluyum ki...

Kadın bu laflar üzerine pek bir şey söylemedi. Sadece alaycı bir gülümsemeyle, “Sizin namınıza sevindim,” deyip, oradan uzaklaştı.

Atonep’in içini bir huzursuzluk kaplamıştı. Bu kadının tehlikeli olabileceğini hissediyordu. Emindi. O kadın mutlaka ona söylediklerinin doğruluğunu soruşturacaktı.

Atonep ve ailesi hakkında soruşturma yapmak hiç de zor olmamıştı. Onlar Mısır’ın tanınmış ailelerinden biriydi. Kadın bu soruşturmayı adeta iş edindi. Kuzey Mısır’daki tanıdıklarına haber gönderip, aile hakkında ayrıntılı bilgi istedi.

Atonep ve ailesi hakkında öğrendikleri onu hiç şaşırtmadı. Kuşkulandırmakta haklıydı. Atonep’in hiç çocuğu olmamıştı. “Peki, o zaman neden yalan söyledi,” diye düşündü. Şayet bu çocukları evlat edindiyse, bunu da söyle-

yebilirdi. “Acaba çocuk evlat edinmeyi onuruna mı yediremedi?” diye düşündü bu kez. Sonra aklına birden başka bir fikir geldi. Yoksa... Yoksa bunlar İbrani çocukları mıydı? Evet... Olaylar kesin bunu gösteriyordu. Bu çocuklar İbrani’ydi. Olayın araştırılması için hiç vakit kaybetmeden derhal muhafız subayına ihbarda bulundu.

Güzel bir sabahtı. Büyük oğlan bahçede oynuyor, Atonep de terasta çocuklara yiyecek bir şeyler hazırlamaya çalışıyordu. Küçük oğlan ise terasta bir mindere oturmuş, bir an önce yemeğinin gelmesini bekliyordu.

Tam o sırada eve doğru yaklaşan bir muhafız subayı ile üç muhafız askerini gördüler. Atonep derhal küçük çocuğu kucaklayarak, hizmetkâra teslim etti ve onu gizli bölmeye saklamasını söyledi. Bahçeye koşarak çıktığında ise çok geçti. Muhafızlar diğer çocuğu görmüşlerdi. Onu alıp götürmek istediklerinde, Atonep bir yandan çocuğu muhafızın elinden kurtarmaya çalışıyor, diğer yandan da, “Bırakın, o benim çocuğum,” diyerek bağıırıyordu. Subay Atonep’i yatıştırmaya çalıştı:

– Hanımefendi lütfen. Korkacak bir şey yok şimdilik. Çocuğu şikâyet üzerine sadece soruşturma için alıyoruz. Şayet sizin çocuğunuzsa, mutlaka size iade edilecektir. Üzüntünüzü anlıyorum, ama benim elinden gelen hiçbir şey yok. Maalesef yasalar böyle.

Atonep perişan bir haldeydi. Hıçkırıklara boğulmuştu, önlem almadığı için kendini suçluyordu. Ona göre her şey o lanet kıskanç kadının başının altından çıkmıştı. Sinirleri çok bozulan Atonep öfkeden ne yapacağını bilemiyordu.

Sabahki kargaşa sırasında küçük çocuk unutulmuştu. Muhafızlara da iki erkek çocuk yerine, “Adresteki İbrani çocuk” talimatı verilmişti. Ev halkı onu gizli bölmeden çıkarttıklarında o ne olduğunun farkında bile değildi. Sadece şaşkınlık içinde etrafına bakınıyor, ne olduğunu kestiremiyor ve ağabeyini de etrafta göremediğinden, ona ne olduğunu merak ediyordu.

Ertesi sabah, Atonep hizmetkârlara çocuğun asla bahçeye çıkmayarak, evde kalmasını ve eve gelen olursa da gizli bölmeye saklanmasını tembihledikten sonra, baş vezir Ramses ile görüşmek üzere doğruca saraya gitti. Orada bir müddet bekletildikten sonra, baş vezirin kendisini görmeyi kabul ettiği haberi geldi.

Ramses Atonep’i çok iyi ve kibarca karşıladı. Ona ziyaretinin nedenini sorduğunda ise, Atonep olayı anlatarak, çocuğun kendisine geri verilmesini rica etti. Ramses olaydan duyduğu üzüntüyü belirtti:

– Sayın hanımefendi, ne yazık ki olaydan haberim var. Muhafızlar çocuğu sizden aldıktan sonra ciddi bir şekilde sorguya çekmişler. Ne de olsa çocuk... dilinin döndüğü kadar her şeyi anlatmış. Yani askerlerin anne ve babasını götürüşlerini, onun kaçarak sizin arkanıza saklandığını, sonra da sizin onları alarak evinize götürdüğünü, yani her şeyi.

Esasında yasalara göre siz de suçlusunuz. Sizi de zindana atmak istedilerse de, buna ben engel oldum.

Siz Mısır’a çok şeyler vermiş, büyük hürmet ve saygı görmüş birinin kızı, aynı zamanda da büyük kahramanlıklar göstermiş bir Mısır kumandanının karısıydınız. Bu

yüzden sizi cezalandırmak bana çok ters düşerdi.

Biliyorsunuz ki ben firavun değil, sadece bir vezirim. Firavunun emirlerine asla karşı gelemem. Yoksa benim de sonum zindanlar ve ölüm olur.

Çocuğun size iadesine gelince, bu kesinlikle imkânsız. Çünkü çocuğun İbrani olduğu kesinleşince Amon rahibi-nin emri ile dün akşam infaz gerçekleştirildi.

Söylediği bu son sözden sonra Ramses biraz durakladı. Atonep ise düşmemek için zor ayakta duruyordu ve “Ben bu adamların karşısında asla yıkılmayacağım” düşüncesiyle, kendini ayakta kalmaya zorluyordu. Ramses konuşmasına kaldığı yerden devam etti:

– Sayın Atonep, bu kadar üzülmeyin. Ben çok iyi biliyorum ki bir çocuk daha var. Horemheb’in akrabası olan kadın, “Bir çocuk daha var, onu da alın,” diye bas bas bağıırıyor. Lütfen bu kadını etrafınızdan uzak tutun. Bu kadın insanlara kötülük yapmaktan zevk alan bir hasta.

Eğer o çocuğa sahip olmak istiyorsanız, hemen hiç vakit kaybetmeden çocuğu ve eşyalarınızı da alarak Sina’ya gidin.

Orada kimse size dokunmaz. Sina’da Tutmos’u bulun. Kendisi Aton firavunu Akhenaton’un yeğenidir. Duyduğuma göre şimdi de Sina’da vali yardımcısı ve aynı zamanda ordu komutanıdır. Eminim ki o size çok yardımcı olacaktır. Ayrıca, dayısı firavun babanızın yakın arkadaşıydı.

Benim size yapabileceğim iyilik maalesef bu kadar. Daha fazlasını yapmak isterdim, ama buna imkânım yok.

Sizden ricam bütün bu konuşmalarımızın aramızda

kalması. Bu görüşmeden lütfen hiçbir kimseye bahsetmeyin. Yoksa benim de başım belaya girer.

Ayrıca hiç vakit kaybetmeyin, hemen yarın başkenti terk edin. Çünkü ben bu lanet kadının çenesini daha fazla tutamam.

Atonep Ramses'e teşekkür ederek saraydan ayrıldı. Eve gidip hizmetkârlara hemen evi toplamalarını, ertesi sabah Sina'ya hareket edeceklerini söyleyerek, hizmetkâr adamı bol para karşılığı Sina'ya gidecek iyi bir araba bulmaya gönderdi.

Sabahın erken saatlerinde kapıya gelen iki arabaya eşyalar yüklendi. Hizmetkâr “yolda ne olur ne olmaz” diye üç tane de muhafız tutmuştu.

Her şey hazırды. Atonep küçük çocuğu da alarak arabaya bindi ve Sina'ya doğru yola çıktılar.

Horemheb yaşlılığın verdiği halsizlikle hasta olmuş, yatıyordu.

Hasta yatağında düşünmek için bol bol vakti vardı. Bu yüzden o da vaktini bugüne kadar yaptıklarını düşünerek geçiriyordu.

Ölmek için hiç hazır değildi. Birkaç sene firavun olarak kalmak istiyordu. Eğer ölmez ve aklını yitirmezse.

Son zamanlarda geceleri uyurken devamlı olarak kötülük yaptığı insanların ruhları ona geliyor ve onunla alay ediyorlardı (*Not: Eski Mısır'da, rüya görmeyi ruhlarla konuşma olarak tanımlarlardı.*) O da korku ve ter içinde uyanıyordu.

O sabah yine ter içinde uyanmıştı. Ruhlarla çok kötü

bir gece geçirmişti. Hemen Ramses'i çağırttı.

Ramses geldiğinde, Horemheb'i perişan bir halde ve korku içinde yatarken buldu. Horemheb Ramses'i yanına çağırıp elini tuttu. Heyecandan doğru dürüst konuşmakta zorluk çekiyordu:

– Ramses, lütfen bana yardım et. Bu ruhlar beni mahvediyorlar. Dün gece yine bana geldiler hem de kimler, bilemezsin. Tutankamon, Ankeneton, Nefertiti... Daha kimler yoktu ki!.. Hepsi bana geldiler. Hele o Nefertiti'nin ruhu bana yakında ölüp onların arasına katılacağı mı, o zaman da bana en büyük işkenceleri yapacaklarını söyledi.

Artık uyumak da istemiyorum. Çünkü çok korkuyorum. Ne zaman uyusam, onlar üstüme geliyor. Hemen buna bir çare bul lütfen.

Ramses en iyi büyücülerini çağırttı. Sakinleştirici ilaçlar hazırlatıp, ona içirtti. Büyücüler üç gün boyunca gece gündüz büyüler yaptılar, ama pek bir faydasını da görmediler.

Bir sabah sarayın koridorları Horemheb'in çılgınlıkları ile inledi. Ramses koşarak odasına gittiğinde, onu yine ter içinde ve perişan bir halde buldu. Yüksek sesle ve korkuyla konuşuyordu:

– Bu gece uykumda Ankhesenpate'nin ruhu geldi. Bana, “Deli olmadığım halde beni deli ilan edip ölümüne sebep oldun. Şimdi de sen delireceksin ve deli olarak ölüp, ölümden sonraki yaşama deli olarak geleceksin,” dedi.

Beni iyi dinle Ramses, ben delirmeden ölmek istiyorum.

Sakinleştirici otlar en sonunda az da olsa yararlı olmuştu. Horemheb biraz olsun yatışmıştı.

Bu olayı izleyen ilk iki gün boyunca sarayda yaşam sakin ve olaysız geçti. Üçüncü günün sabahı Horemheb'in odasına giren bir hizmetkâr, onun yataktaki ölüsü ile karşılaştı.

Horemheb delirmeden ölmek istediğinden, bileklerini keserek intihar etmişti.

Onun ölümünden sonra, daha önceden kendisine vasi tayin ettiği Ramses firavun tahtına oturdu.

Horemheb sade bir cenaze merasimi ile Teb şehri yakınlarındaki firavunlar vadisine kıymetli eşyaları ile birlikte mumyalanarak gömüldü.

Atonep kazasız belasız Sina'ya varmıştı. İlk işi Tutmos'u aramak oldu; onu bulması zor olmamıştı.

Tutmos o geldiğinde valilik binasındaydı. Atonep kendisi ile görüşmek istediğini söylediğinde, Tutmos ona kibarca yer göstererek, ne arzu ettiğini sordu. Bu kadını buralarda daha önceden hiç görmemişti. Bir yabancı olduğu kesindi, ama kimdi acaba ve ne istiyordu?

Anotep önce kendini ve ailesini tanıttı. Sonra da başkentte başından geçenleri anlatıp, neden oraya geldiğini açıkladı. Artık burada, yani Sina'da yaşaması gerekiyordu. Kimseyi tanımadığı için de Ramses'in tavsiyesi üzerine Tutmos'a gelmişti. Bu konuşmadan sonra Tutmos hiç düşünmeden söz verdi:

– Sayın hanımefendi, size elimden geldiğince yardımcı olacağımdan hiç kuşkunuz olmasın. Babanızı ve kocanızı hatırlıyorum. Her ikisi de Mısır için birer değerdiler.

Şimdi izninizle sizi evime götürmek ve karımla tanıştırmak isterim.

Birlikte eve gittiler. Tutmos onu karısıyla tanıştırdı. İkisi de birbirini sevecen ve sempatik bulmuştu.

Başkentten, geçmişten, ortak tanıdıklardan uzun uzun konuştular. Tutmos karısına Atonep'in niçin Sina'ya geldiğini ve başından neler geçtiğini anlattı. Bu anlatılanlardan çok duygulanan Surika, Atonep ve küçük çocuğun boynuna sarılarak ağlamaya başladı.

Çocuk şaşırmış, “Bu kadınlar niye ağlaşıyor?” der gibi Tutmos'a bakıyordu. Gözü biraz ilerde onları seyreden Tutmos'un oğluna takıldı. Belki o kendisi için yeni bir ağabey olabilirdi.

Kadınlar sakinleştikten sonra, Tutmos Atonep'e kendine uygun bir ev bulana kadar evlerinde kalabileceğini söyledi. Hem burada onun küçük oğluna ağabeylik edecek bir oğlu da vardı.

Eşyalarını geçici olarak depomsu bir yere koydular. Bu arada Tutmos da Atonep'in kalabileceği güzel bir ev bulabilmek için etrafa haber saldı.

Ramses tahta geçtikten bir süre sonra (*Not: 1. Ramses in tahta geçmesi ile, uzun yıllar sürecek olan 19. Hanedan devri başladı*) oğlu Seti'yi de firavun ilan ederek, Mısır'da iki firavunlu bir yönetim başlattı.

Ramses yaşlanmıştı ve bu yüzden de kendini daha çok dini işlerle uğraşmaya verdi. Askeri ve bazı devlet yönetim işlerini de oğlu Seti'ye bıraktı.

Karnak'daki Amon tapınağının pilonlarını (*Not: Geniş, yuvarlak ve büyük kolonlar*) kabartmalarla süslettik-

ten sonra 2. pilon ile 3. pilon arasını kaplayan büyük bir hipostil (*Not: Kolonlar üzerine oturtulmuş, duvarsız tavan*) yaptırttı.

Ramses ve oğlu Seti, Horemheb kadar zalim olmadıklarından, İbranilerin Mısır'dan göç etmelerine izin veriyorlardı. Bu sırada, eski Aton dinine -yani tek tanrıya inananlara- uygulanan zulüm de artmış olduğundan, onlar da bu göçlere katılarak, Mısır'ı terk etmeye başladılar.

Aton dini taraftarları daha çok Mısır aristokrasisine ait eski asil aileler, Aton rahipleri, aydın kişiler ve sanatçılardan oluşuyordu. Bir kısmı Sina'ya, bir kısmı da Filistin'in Kenan bölgesine yerleştiler.

Sina valisi çok yaşlanmış ve hastalanmıştı. Daha fazla dayanamayarak öldüğünde, vasiyeti ve halkın isteği ile Tutmos yeni vali olarak seçildi

Sina ve Kenan'da büyük bir hareketlilik göze çarpıyordu. Mısır'dan göç eden İbraniler ve Aton dini taraftarları bu iki bölgeyi doldurmaya başlamıştı.

Surika gelen İbrani kökenli fakir göçmenlere yardım etmeyi adeta iş edinmişti.

Onların her türlü problemleri ile ilgileniyor, yatacak yer ve yiyecek bulmaya çalışıyordu. Evine ancak akşamları yatmadan yatmaya gidebiliyordu.

Atonep de Surika'ya katılmıştı. O da canla başla gelen göçmenlere yardım etmeye çalışıyordu. Göçmenler de bu ikisini "tanrının gönderdiği melekler" olarak adlandırmaya başlamıştı.

Atonep Sina'da yaşamaktan dolayı mutluydu. Kısa bir zaman içinde istediği gibi bir ev bulmuş, evlatlığı ve hiz-

metkârları ile birlikte oraya yerleşmişti.

Onu mutlu eden şeylerden biri de Surika ve Tutmos gibi iki çok iyi, sevecen insanlarla kurduğu dostluktu.

İkisini de çok seviyordu ve ikisine de hayrandı. Düşüncesine göre, bugüne kadar hayatında kocasından başka ne iyi ve dürüst bir erkeğe, ne de Surika gibi candan ve samimi bir insana rastlamıştı. Dini inançları ne olursa olsun, burada kimse ona ve oğluna ayırımcı bir gözle bakmıyordu.

Aton dinine inananlar ile İbranilerin Mısır'dan çıkarak diğer eyaletlere göç etmesi Amon taraftarı Mısırlıları rahatlatmış ve sevindirmişti. Artık eskisi gibi sokaklarda kan dökülmüyordu, ama gitmemekte ısrar edenler yasa-ya göre katlediliyorlardı. Mısır'ı terk edip Sina ve Kenan'a yerleşenlere Yahudi adını takmışlardı. Bunun anlamı da "Akhenaton'a tapanlar" demektir. Yani Aton dini taraftarları.

Surika bir akşam eve çok yorgun ve bitkin bir vaziyette döndü. Bütün gün göçmen İbranilere yardım ederek geçirmişti. Çok halsiz bir şekilde kendini yatağa attı. Ateşi de gittikçe yükseliyordu. Tutmos hemen hekimler çağırdı. Hekimler Surika'yı uzun uzun muayene ettiler ve hastalığın veba olduğunu üzümlere bildirdiler. Surika hep yardım için göçmenlerle birlikte olduğundan, onlardan veba mikrobunu kapmıştı. Hekimlere göre, henüz hastalığın başındaydı ve kurtulma şansı olabiliyordu. Bunun için de çok iyi ve temiz bir bakım gerekiyordu.

Atonep gece gündüz Surika'nın yanından ayrılmıyor, onun her türlü bakımı ve tedavisi ile bizzat ilgileniyor-

du. İlaçlarını veriyor, merhemlerini sürüyor, sirkeli bezleri alnına koyarak rahatlamasını sağlıyor ve ateşini düşürmeye çalışıyordu.

Surika ilk dört gün kendinde olmadan yattı. Beşinci günün sabahı ise ateşi biraz düştü ve kendine gelir gibi oldu. Bu durum evdekileri sevindirir gibi olduysa da, öğleden sonra çıkan yüksek ateş onun dünyayla olan ilişkisini kesti. Surika ölmüştü. Tutmos da adeta yıkılmıştı.

Atonep çok üzgündü, ama ayakta durabilen tek kişiydi. Sağa sola koşuyor, yapılması gereken işleri organize etmeye çalışıyordu.

Surika daha önceden de belirttiği gibi mumyalanmak istemiyordu. Cenazesi inanılması güç bir kalabalık tarafından yolcu ediliyordu. Herkes, ama neredeyse herkes yani bütün Sina cenazenin arkasından yürüyordu. Böyle bir cenaze kalabalığı firavun cenazelerinde bile görülmemişti. İnsanlar ağlıyor, yırtınıyor, dövünüyor ve “Gökten inen melek öldü,” diye bağıyorlardı.

Günler süratle geçerken, Tutmos kendini daha çok işine vererek acısını unutmaya çalışıyordu. Bir yandan da akşamları oğluyla ilgilenip onun yalnızlık çekmesini istemiyordu. Oğlunu iyi bir subay olarak yetiştirmeyi düşünüyordu. Zaten oğlunun da istediği oydu.

Atonep hemen hemen her gün onlara uğrayıp, evin düzeni ve ihtiyaçları ile uğraşıyordu. Bütün arzusu, ona ilk geldiği günlerde büyük destek olan bu aileye elinden geldiği kadar yardımcı olmaktı. Ayrıca büyük sempati ve sevgi duyduğu Tutmos’un da acısını mümkün olduğu kadar hafifletmek istiyordu.

Mısır'dan gelen habere göre yaşlı Ramses hastalanarak ölmüştü. Mısır'da fazla bir şey değişmedi. Zaten yönetimde olan Seti artık tek başına firavun olarak ülkeyi yönetecekti.

Tutmos, Kenan ve Sina'nın ileri gelenleri ile görüşüyordu. Ona göre artık Mısır'a bu kadar ağır vergilerin ödenmesine gerek yoktu. Kendileri de Mısırlı idiler ama Mısır onları bağrından söküp atmıştı. Bundan sonra yapmaları gereken yeni bir devlet kurmaktır. Ancak bu şekilde varlıklarını ispat edip, kendi topraklarının sahibi olabildiler.

Bu fikir konuşmaya katılan herkes tarafından kabul görmüş ve benimsenmişti. Yalnız büyük endişe, böyle bir durumda Mısır'ın nasıl bir tutum takınacağı idi. Her iki şık da olabilirdi. Ya kabul eder ya da saldırırlardı.

Tutmos'ta tabii ki bu olasılığı düşünmüştü. Ona göre verilecek karar şimdilik çok gizli tutulmalıydı. Belli bir zaman içinde, şu anda kalabalıklaşan nüfusun da yardımıyla kuvvetli bir ordu kurmaları gerekiyordu. Şayet böyle bir orduları olursa, Mısır birlikleri için coğrafi engelleri büyük olan Sina ve Kenan'a girmeleri çok zor olacaktı.

Toplantıda bulunanlardan biri kurulacak bu devletin adının ne olması gerektiğini sorduğunda, Tutmos "Mademki tek tanrıya inandığımız için bize Yahudi diyorlar, o zaman krallığımızın ismi de Yahuda krallığı olsun," dedi ve bu isim de oy birliği ile kabul edildi.

Surika öleli bir yılı geçmişti, ama Tutmos bu arada hiçbir kadınla ilgilenmiyor ve adeta hâlâ Surika'nın yası-

nı tutuyordu. Bir akşam evine geldiğinde, Atonep'i onu beklerken buldu. O yokken eve gelmiş, hizmetkârlara gereken talimatı vererek, evi düzene sokmuştu Tutmos'un eve gelmesi ile Atonep onun koluna girip, terasa götürdü. Daha evvelden hazırlamış olduğu yiyecekler, meyve ve şarabın bulunduğu masanın önündeki sedire oturttu. Beraberce yiyip, içip, bol bol şarap içtiler. Tutmos yaptığı yardımlardan dolayı ona çok teşekkür ediyordu. Bir ara ona dönerek,

– Sevgili Atonep beni utandırıyorsun. Karım hastalanıp öldüğünden beri bize yaptığın yardımları asla unutamam.

Üstümüze kol, kanat gerip adeta evin hanımı gibi hem benimle hem de oğlumla yakından ilgilendin. Bütün bu yaptıkların doğrusu beni çok duygulandırdı. Ama senin de bir hayatın var, sen de bizi bırakıp, kendi hayatını yaşamalısın.

Atonep bu konuşmayı dinledi bir yudum daha şarap içtikten sonra, içindekileri dile getirdi:

– Lütfen beni iyi dinle Tutmos. Sen ve Surika'nın bana yaptığı yardımlar karşısında benim yaptıklarım bir hiç kalır. Ben sizin sayenizde yeniden yaşam sevincini yakalamış bir kişiyim. Onun için size ne yapsam yine azdır.

Benim yapmak istediğim ise, sizlerin daha önce bana vermiş olduğunuz yaşama sevincini şimdi de sana vermek. Belki farkında değilsin ama sanki yaşamıyor, sadece görevlerini yerine getiriyorsun.

Ben seni tekrar yaşama döndürebilmek için gerekli sevgiyi vermek istiyor ve senin de bu sevgiye karşı du-

yarlı olmanı arzuluyorum.

İçinde bir sevgi ve yanında hayatı paylaşacağı bir kişi olmazsa eğer, emin ol bir ot gibi yaşar, yakında da yaşam heyecanını kaybedersin.

Bu konuşma sırasına birbirlerine iyice yaklaşmışlardı ve tenleri birbirine değiyordu. Bu sözlerden duygulanan Tutmos elini Atonep'in boynuna koyunca, Atonep de başını onun boyun boşluğuna dayayıp, sıcak bir şekilde sarıldı.

O gece aynı yatakta sabaha kadar birlikte yattılar.

Seti akıllı bir firavundu. İbraniler ile Atom dinine bağlı olanların göç etmesine izin vermekle katliamın daha da büyümesine engel olmuş sayılırdı. Onun düşüncesi ve arzusu daha önceden Suriye'ye kaptırılmış olan toprakları geri almaktı. Komutanlarına Suriye seferi için orduyu en iyi şekilde hazırlamalarını emretti.

Suriye seferini planladığı sırada naip odasına gelip, ona bir haber getirdi. Mısır'dan göç eten İbraniler ve Aton dini taraftarları yerleşmiş oldukları Kenan ve Sina'da birleşerek, Yahuda krallığı adlı bir devlet kurmuşlardı.

Naip'e göre, oraya gönderilecek birkaç birlik bölgeyi işgal ederek tekrar Mısır topraklarına katabilirdi. Bunun için de firavundan onay istiyordu.

Seti biraz düşündükten sonra bu konudaki fikrini açıkladı.

– Sayın naip, bakıyorum en kolay yolu seçiyorsunuz.

Bu askerce bir görüş olabilir, ama bir devlet adamı görüşü değil.

Siz de çok iyi biliyorsunuz ki, İbranileri ve Aton dini taraftarlarını bu ülkeden atabilmek için katliam dahil her yolu denedik ve nihayet onlardan kurtulduk, yani çekip gittiler.

Biz şimdi o toprakları işgal etersek ne olur? Onları tekrar kendi bünyemizin içine almış oluruz. Yani, tekrardan ta başa döneriz.

Buna hiç gerek yok. İsterlerse orada kendi aralarında yaşasınlar. Ayrıca, uzun sürecek bir krallık kurabilecekleri de uzak bir ihtimal. Olsa olsa ancak bir beylik oluşturabilirler. Bu da bizim işimize gelir. Aksi takdirde, orada istediği yaşamı bulamayan bir nüfus Mısır'a dönmek isteyecektir. Bu yüzden, değil onları yok etmek, tam tersine desteklerim bile.

Naibin görüş açısı firavunu dinledikten sonra tamamen değişmişti. Firavun haklıydı ve bir dakikada doğruyu görebilmişti. Ona olan hayranlığı daha da arttı.

Seti akşam yemekte karısı Tuya ile oğulları hakkında konuşuyordu. Sorun büyük oğulları Şenar'dı. Normal koşullarda kendisinden sonra firavun olacak kişi o oydu, ama Seti onu asla bir firavun adayı olarak göremiyordu. Ona göre bu çocuğun sağlam bir karakteri yoktu, yalancı ve düzenbazdı. Herkesin arasına fitne sokup, ortalığı karıştırmakta adeta bir ustaydı. Seti'ye göre, bu karakterde bir kişiyi büyük oğlu olsa da veliaht olarak gösteremezdi. Onun için Mısır'ın istikbali ve iyi yönetimi her şeyden daha önemliydi.

Küçük oğlu Ramses ise ağabeyinin tamamen zıttı bir gençti. Dürüst, çalışkan, akli başında bir kişiliği vardı. Tek kusuru -ki o da pek kusur sayılmazdı- kadınlara olan düşkünlüğü idi.

Kraliçe Tuya da kocası ile aynı fikirdeydi. Veliaht Ramses olmalıydı.

Seti ileride 2. Ramses olacak oğlunu sürekli yanında gezdirmeye başladı. Ona devlet yönetimini öğretiyor, kararların nasıl verilmesi gerektiği konusunda deneyim kazanması için çaba gösteriyordu. Suriye'ye karşı yaptığı seferde de onu yanında götürüp, savaş tekniklerini öğrenmesini sağladı. Bütün bunlar olurken Ramses 16 yaşındaydı.

Bir gün Seti saray naibini çağırarak, halkın ertesi günü meydanda toplanmasını istedi. Yaşlandığı için kendisinden sonra firavun olacak kişiyi, yani veliahdını ilan edecekti.

Meydanda binlerce kişi toplanmıştı. İnsanlar firavunun yapacağı konuşmanın içeriğini tahmin edebiliyor ve bundan da hiç hoşnut olamıyorlardı.

Töreler gereği veliaht olarak Şenar gösterilecekti. Fakat bu kişi halk arasında da hiç sevilmiyor ve takdir görmüyordu.

Firavun Seti ve tüm ailesi merdivenle çıkılan yüksek bir yerde kalabalığa hâkim bir konumdaydılar. Seti merdiven basamaklarının başına ilerleyerek, halkını selamladıktan sonra açıklamasını yaptı:

– Ben alt ve üst Mısır'ın efendisi olarak artık zamanımın geçmekte olduğunu düşünüyorum. Ben bugüne kadar Mısır'ı canımdan çok sevip, onu yüceltmek için çalış-

tını. Benden sonra Mısır'ı yönetecek kişinin de benden daha iyi olmasını istedim. Bunun için, bir varis tayin ederken çok düşündüm. Size her şeyi ile kefil olabileceğim varisimi ilan etmek isterim. İşte karşınızda oğlum 2. Ramses.

Meydanda önce bir uğultu hemen arkasından da memnuniyet gösterileri başladı. Bu güzel bir sürpriz olmuştu. Sevilmeyen Şenar bir köşeye atılmıştı ve halk bundan çok memnundu.

Babasının halkın önünde Ramses'i varis olarak göstermesi Şenar'ın suratına inmiş bir tokat gibiydi. Hiç bu kadar aşağılandığını hissetmemişti, hem de şu köpek sürüsü köle kılıklı insanların karşısında. Ama bu iş burada bitmiyordu. Onlara öyle işler yapacaktı ki, o zaman onun kim olduğunu daha iyi anlayacaklardı.

Ramses'in firavun varisi olmasını ilk kutlayanlardan biri küçük arkadaşı Nil'den gelen çocuk Musa (Hz. Musa peygamber) olmuştu. Musa küçük yaşına karşılık iri yarı, güçlü ve mert bir çocuktü.

Ramses'in aklı eski günlere gitti. O zamanlar daha küçüktü. Nil'in bir kolu sarayın önünden geçerdı. Halası bir gün sarayın bahçesindeyken, nehirde yüzen bir sandık görmüştü. Ama tuhaf olan, sandığın içinde bir bebek olmasıydı. Halası hemen sandığın içindeki bebeği alarak onu sarıp, sarmalamış ve doğruca saraya getirmişti. Halasının çocuğu olmadığından, bu bebeği evlat edinmiş ve onu hayatının merkezi ilan etmişti.

Halasının sütü olmadığından acil bir sütanne aranmış ve sütü olan ama çocuğu ölmüş olan bir kadın bulunmuş-

tu. O kadın saraya getirilerek, bebeği emzirmesi sağlanmıştı. Sütanne her gün saraya gelip bebeğe süt vermiş ve onu gerçek annesiymiş gibi şefkatle bağrına basmıştı.

Ramses bu bebeği daha o günden sevmişti. Ailesinin kim olduğunu bir türlü öğrenememişlerdi.

Ramses'in o sırada bilmediği bir şey daha vardı: Musa bir gün saray bahçesinde oynarken, sütannesinin kendisine doğru geldiğini görmüştü. O aralar Musa altı-yedi yaşlarındaydı, ama sütanesi onu çok sevdiğinden, saraya girip çıkmasına hâlâ izin veriliyordu. Sütanne Musa'nın yanına gelip, onu okşayıp sevdikten sonra, şöyle demişti:

– Sevgili Musa, artık büyüdün. Sana bir öykü anlatacağım, ama bu öykü sadece ikimiz arasında kalacak ve sen bundan kimseye söz etmeyeceksin.

Bir zamanlar başkent'in varoşlarında yaşayan bir İbrani kadın vardı. Hamile kalmıştı. Dostlarının uyarılarına rağmen o kadın çocuğunu doğurmak istedi. Çocuk eğer erkek olursa firavunun yasasına göre katledilecekti. Doğum gerçekleşti ve bir erkek bebek dünyaya geldi.

Kadın korktu, ne yapacağını şaşırmıştı. Bebeği evde tutması imkânsızdı. Bu yüzden bebeği bir sandığın içine yerleştirip, Nil'in sularına bıraktı.

Kader bu ya, o sandık bir saraylı kadın tarafından bulundu. İyi bir kadınmış ki, o bebeğe sahip çıkıp onu büyüttü.

Kader devam ediyordu, bebeğe bir sütanne arandı. O sırada sütü olan geçek anneyi buldular ve onu sütanesi olarak saraya çağırdılar.

Hikâyeden de anladığın gibi sevgili Musa, senin haki-ki annen benim. Sen de benim çocuğum ve dolayısıyla, bir İbrani'sin.

Musa'nın duydukları karşısında nutku tutulmuştu. Bir an hiçbir şey yapamadan öylece durdu. Sütanne doğru söylüyordu. Nil'den bir sandık içinde geldiğini ona daha önceden de söylenmişti. Demek ki birbirlerini bu kadar şevmeleri boşuna değildi. Sevinçle kucaklaşıp, ağlaştılar.

O gün Musa büyüdüğünde o acı katliamların intikamını firavunlardan alacağına dair ant içmişti.

2. Ramses 18 yaşına gelmişti. Babasının verdiği derslerin dışında eğlenceye de vakit ayırabiliyordu. Bir gün gittiği bir toplantıda Nefertari isimli çok güzel bir kızla tanıştı. Kız başkentin ileri gelen ailelerinden birinin kızıydı. Ramses hayatında ilk kez bir kadın karşısında bu kadar heyecanlandığını hissediyordu. "Demek aşk dedikleri budur" diye düşündü. Sevgisinden dolayı kıza karşı atak davranamıyor, adeta onu incitmekten korkuyordu.

Davetten sonraki günlerde de Nefertari hiç aklından çıkmaz olmuştu. Annesi kraliçe Tuya oğlunun bu durumunu öğrenince, oğluna yardımcı olabilmek için Nefertari'yi yanına nedime olarak aldı. Bu olaya çok sevinen Ramses ise artık annesinin dairesinden çıkmaz olmuştu.

Nefertari durumun farkındaydı. Ramses'in ondan hoşlanması onun hoşuna gidiyordu, ama kadınca bir düşünceyle biraz daha çekingen davranıyordu.

Ramses bir gün Nefertari'yi annesinin dairesinde yalnızken yakaladı. Biraz sohbetten sonra ona açılarak, kendisinden çok hoşlandığını, onunla beraber olmaktan bü-

yük mutluluk duyacağını söyleyerek, ona yaklaştı. Ellerini Nefertari'nin omuzlarına koyarak, kendine doğru çekip dudaklarını birleştirdi. Nefertari bu hareketten hiç kaçmadı. Tam tersine, o da Ramses'in arzu ettiği şekilde bu öpücüğe cevap verdi.

Güzel bir düğün oldu. Ramses son derece mutluydu. Bu düğünden memnun olmayan tek kişi ağabeyi Şenar idi.

Düğünden birkaç ay sonra yaşlı firavun Seti öldü. Sevilen bir firavun olmuştu. Mumyalandıktan sonra firavunlar vadisindeki önceden hazırlanmış muhteşem mezarına en değerli eşyaları ile birlikte gömüldü.

2. Ramses firavun olmuştu. Babası zamanında edindiği tecrübelerden dolayı hiç acemilik çekmedi.

Ramses'in firavun olması ağabeyi Şenar'ı iyice kızdırıp çileden çıkarmaya yetmişti. Ona göre bu asla olmamalıydı. Ne yapıp yapıp onu Mısır tahtından indirmeliydi.

Şenar'ın bir gün rastlantı eseri aldığı bir ihbara göre, başkentte çok iyi organize edilmiş ve çok gizli çalışan bir Hitit casus örgütü bulunuyordu. Şenar bundan kimseye söz etmedi. Bu kişileri ileride kendi emelleri uğruna kullanmayı umuyordu.

Araştırmaları sonucun da Şenar casus örgütünün saklandığı yeri buldu. Başını örten bir kukuletalı giysi ile oraya gitti. Karşılarında firavunun ağabeyini gören casuslar çok şaşırdılar. Onun yalnız olması şaşkınlıklarını daha da arttırdı. Şenar'ın onlara korkmamalarını, onlarla iş birliği yapmak için orada olduğunu söylemesi casusları rahatlattı, hatta çok sevindirdi. Saraydan bir hainle işbir-

liği yapabilmek kolay bulunacak bir olanak değildi.

Şenar saraydaki her türlü bilgiyi onlara sızdıracaktı. Yalnız bir şartı vardı, o da Hititler sayesinde şimdiki firavun 2. Ramses devrilecek ve yerine Şenar firavun olacaktı.

Kraliçe Nefertari hamileydi. Bu haber Şenar'ın tekrar sahneye çıkmasına sebep oldu. Bütün korkusu doğacak çocuğun erkek olmasıydı. Bu riski göze alamazdı. Bu yüzden de devrin en büyük büyücüsü olan Libyalı Ofir'e gitti. Ofir aynı zamanda Hitit casus örgütünün de başıydı.

Yapılan büyüye rağmen Nefertari bir erkek çocuk doğurdu. Fakat büyü az da olsa etkisini göstermişti. Hekimlerin söylediğine göre kraliçe bundan sonra artık çocuk doğuramayacaktı.

Nefertari doğumdan sonra ayağa kalktı, ama bir türlü eski sağlığına kavuşamadı. Bir gün yeni bir mabedin açılışı sırasında daha fazla dayanamayıp, kocasının kolları arasında öldü.

Bu beklenmedik hazin ölüm Ramses'i çok üzmüştü, ama o yalnız kalacak bir adam değildi. Zaten daha karısı ölmeden de ilk aşkı İset ile sevişmeye başlamıştı bile.

Sarayda ve başkentte olan ve yabancıların bilmemesi gereken kimi gelişmelerin Hititler'in hemen kulağına gidiyor olması Ramses'in çok canını sıkıyordu. Kesin ortada bir casusluk örgütü olmalıydı. Muhafız subaylığına atadığı Sardunyalı korsan Seranama'yı çağırarak, başkentteki varlığından emin olduğu casus şebekesini bulmasını emretti.

Seranama kendisine bağlı istihbarat teşkilatının yardı-

mı ile casus şebekesinin yerini tespit etti. Ani bir baskınla birkaç kişiyi öldürüp, birkaç kişiyi de teslim aldı. Teslim alınanlar arasında büyücü Ofir de bulunuyordu. Yapılan sorgulamada önce pek konuşmak istemeyen casuslar, işkence odasına girince fikirlerini değiştirip bütün bildiklerini anlatmaya başladılar.

Şebekenin başkanı Ofir'di ama son zamanlarda onlara bütün bilgileri getiren firavunun ağabeyi Şenar'dı. Şenar baskından kısa bir süre önce kaçmıştı.

Casuslar öğrendikleri bilgileri ve Mısır'ın zayıf noktalarını başkent Hattuşa'ya bildiriyorlar. Hitit kralı da bu bilgiler doğrultusunda nereden saldıracağını planlıyordu.

Ramses'in emriyle Ofir ve diğer casuslar hemen idam edildiler. Firavunun büyük üzüntüsü ise öz ağabeyi Şenar'ın ona ve Mısır'a ihanet etmiş olmasıydı.

Firavun çabuk karar vermeliydi. Geç kalırsa Hititler ona saldıracaklardı. Kararını verdi ve hemen ordusunu toplamaya başladı.

25.000 piyade ve 5.000 savaş arabası vardı. Bu rakamlar 45.000 kişilik Hitit ordusu karşısında yeterli değildi, ama o savaşta sayıdan çok başka niteliklere güvenileceğinin bilincindeydi.

Ramses ordusu ile Hitit'in stratejik bölgesi Amur'a saldırıp, Hititleri gafil avladı. Oradan da doğruca Kadeş Kalesi ve şehrine hücum etti.

Amur saldırısından toparlanan Hititler gelen takviyelerle birlikte Ramses'in ordusunu Kadeş önünde ablukaya aldılar.

Çok kanlı savaşlar oldu. Kimin galip, kimin mağlup

olduğu hiçbir zaman belli olmadı. Bir gün Ramses'in ordusu, ertesi gün Hititler daha baskın olabiliyordu.

Savaş çok uzun sürdü. Her iki taraf da çok kayba uğramış, orduları yıpranmıştı.

Tam o sırada Asurlar yeni bir tehlike olarak ortaya çıktı. Durum kaygı vericiydi. Asurlar ile başa çıkmak için Mısır'ın yeni bir ordu gerekiyordu.

Aynı durum Hititler için de geçerliydi. Bunun üzerine Hitit kralı 2. Mueşil ile Mısır firavunu 2. Ramses iki devlet arasında Kadeş Antlaşmasını imzaladılar. Bu antlaşma ne Mısır, ne de Hitit'e herhangi bir kazanç veya kayıp getirmiyordu. Sadece, her iki taraftan da birçok kişi boş yere ölmüştü.

Şenar baskın haberini aldığı anda Nubye'ye kaçmıştı. Nubye çöllerindeki bir kabileye sığınmış, kardeşi firavuna karşı olan faaliyetlerini oradan yürütmeye çalışıyordu. Bütün istediği Nubyelileri firavuna karşı kışkırtmak ve bir isyan hazırlamaktı.

Nubyeli bir aşiret beyi ise bu durumdan hiç hoşlanmayarak, Şenar'ı durdurmaya çalıştı. Bu durum Şenar'ın hiç hoşuna gitmedi. Ona göre bu adam onun bütün planlarını ve ileriye dönük düşüncelerini alt üst edebilirdi.

Çadırdaki adamla bu yüzden tartışıyorlardı. Şenar karşındakini ikna edemeyince, onun sesini kesmek ve diğer Nubyelileri etkilemesine fırsat vermemek için bıçağını çekip adamın gırtlığını keserek, onu öldürdü. Olaya tanık olan bir diğer Nubyeli koşarak gidip, diğerlerine haber verdi. Şenar çadırdan çıkar çıkmaz bir anda bedenine saplanan onlarca ok yüzünden yığılıp kaldı.

Nubyeliler onun cesedini bir arabaya koyarak, Mısır'a gönderdiler ve üzerine de "hainlerin sonu budur" anlamında bir yazı yazdılar.

Musa yolda yürürken bir yandan da İbranilere yapılan zulmü düşünüyordu. Niçin bu insanlar istenmiyor ve öldürüyorlardı? Neden onları öldürenler hiçbir ceza almıyorlardı?

O sırada köşeyi döner dönmez, bir adamın elinde kalın bir sopayla bir İbrani'yi feci şekilde dövmekte olduğunu gördü. Döven adamı tanıyordu. Onu defalarca sarayda görmüştü. Hanedana yakın bir kişiydi.

Musa adamın elinden sopayı alıp, İbrani'nin daha fazla dövülmesine engel olmak istedi, ama adam buna çok sinirlenip bıçağını çekerek, Musa'nın üstüne yürüdü. Yapılacak bir şey kalmamıştı. Musa da bıçağını çekti, birbirlerine saldırdılar. Kavganın sonunda aristokrat kişi ölmüştü.

Bu ölümün cezasını Musa'nın yanına bırakmazlardı. O da bunu çok iyi bildiğinden, hemen Mısır'dan kaçmaya karar verdi.

Günlerce aç ve susuz bir halde çölü geçerek, Medyen'e sığındı.

Ramses çocuklarının sayısını bile bilmiyordu. Bunu naibe sorduğunda ise kız ve erkek toplam tam 110 çocuğu olduğunu öğrendi. Tabii ki bunlar bilinen çocuklardı.

Hemen emir verip, sarayın yanında çocuklarının kalabilmesi için bir bina yaptırttı ve bu binayı da firavun çocukları binası diye adlandırdı.

Çocukları sadece karılarından değildi. Saraydaki cari-

yelerden ve haremdeki kadınlardan da çok çocuk yapmıştı. Seferlere çıktığı zaman yolda ilişkisi olduğu kadınlardan çocukları olup olmadığını ise kimse bilmiyordu.

Bir gün sarayın bahçesinde dolaşırken, birbirleri ile şakaşık gülüşen iki genç kadın gördü.

Orada bulunan muhafız subayına, “Bu kızlar kim?” diye sorduğunda, subay utana sıkıla, “Kızlarınız efendim,” diye cevap verdi.

Kızlarıydı veya değildi. Onun için önemli olan bunların çok güzel iki genç kadın olmalarıydı ve o da onlardan çok hoşlanmıştı.

Kızların yanına giderek, bir süre o da onlarla birlikte sohbet edip, gülüştü. Sonra da ikisini birden alarak odasına götürdü ve kızların ikisini de yatağına yatırarak, kendisi de ortalarına uzandı.

Ertesi sabah ise kızları Bindenaht ve Meritanem ile evlendiğini herkese ilan ederek duyurdu.

Ramses son zamanlarda eski arkadaşı Musa’yı düşünür olmuştu. Bu çok sevdiği çocukluk arkadaşı ile yolları tamamen ayrılmış, hatta birbirlerinin can düşmanı olmuşlardı.

Duyduğuna göre Musa o çok kuvvetli kişiliğiyle kendi yanına bir sürü yandaş toplamış ve bir de peygamberliğini ilan ederek artık Hazreti Musa olmuştu. En büyük hedeflerinden biri de asırlardır onun ırkına zulmeden Mısır’a gereken dersi vermektir.

Ramses “Neden?” diye düşündü. Musa’ya burada iyi muamele edilmiş, hatta sarayda büyütülmüştü. Sonra kendini Musa’nın yerine koydu. Acaba onun ırkına şiddet

uygulasalar, o ne yapardı? Belki de bütün bunlar sadece mukadderattı. O bir Mısırlı, Musa ise bir İbrani olarak doğmuştu. İkisi de yapmaları gerekeni yapıyorlardı.

Ramses artık iyiden iyiye yaşlandığını hissediyordu. Yaşlanmasa, düşmanı olmuş bir kişi için böyle hoşgörölü düşünemezdi. Artık günlük işler bile onu yoruyor, hiçbir sefere de çıkamıyordu. Büyük oğlu güzel İset'den olan Merempaht iyi ve doğru bir adamdı. Kendi sağlığında onu firavun olarak görmek ve ona önderlik etmek isterdi.

Babasından gördüğü gibi, o da halkı meydanda toplatıp, uzun bir söylev verdikten sonra oğlu Merempaht'ın firavunluğunu ilan etti. Halkın başta kalması için ısrarlarına rağmen, çok yaşlandığını söyleyerek en az kendisi kadar becerikli olacağına inandığı oğlunu tahta geçirdi.

Merempaht tahta geçmesine geçmişti ama her şeyi babasına danışıyor, adeta yanlış bir şeyler yapmaktan korkuyordu.

Bu durumdan rahatsız olan Ramses oğlunu çağırarak, öğüt verdi:

– Oğlum beni iyi dinle. Çünkü bu konuyu seninle bir daha konuşacak değilim. Firavun olmak bazı özellikler ister. Bu özelliklerin başında da karar vermek gelir. Karar veremeyen veya kararlarından emin olmayan firavun, firavun olamaz.

Bazen küçük hatalar da yapsan, kararına bağlı kalmalısın. Yoksa rakiplerin senin firavunluğunu elinden alırlar. Büyük bir hata yapmaya ise hiç hakkın yok. Bundan böyle kendi kararlarını kendin vereceksin. Ancak o zaman kuvvetlenebilirsin. Görelim bakalım, iyi bir firavun

olabilecek misin?

Ramses artık dini işlerle uğraşüyor, yeni tapınaklar yaptırıyordu. En büyük aşkı Nefertari için de bir tapınak yaptırtmıştı.

Bir gün, en yakın dostu, başkâtibi ve sandalet taşıyıcısı Amani ile seneler önce yaptırttığı Ramesseum tapınının bahçesinde dolaşıyordu. En yakın dostlarını kaybetmişti. Musa bile kendine inandığı başka bir yol çizmiş, onu terk etmiş hatta düşmanı olmuştu. “Firavunluk olmak zor işmiş. Sevdiklerin şahsiyetli kişilerse, onları kaybedebiliyorsun. Etrafındaki bir sürü çıkarcıyı da çok iyi ayıklaman gerekiyor,” diyerek Amani ile dertleşiyordu. Bu arada yine senelerce evvel kendi elleri ile diktiği söğüt ağacının altına gelmişlerdi. Ramses burada birden fenalaşır gibi oldu ve Amani’ye tutundu. O da Ramses’i hemen kucaklayıp düşmesine engel oldu, ama o anda da Ramses’in yaşamdan koptuğunu gördü. 2. Ramses kendi eliyle dikmiş olduğu söğüt ağacının altında 92 yaşında (*Not: Bazı kaynaklar 110 olarak söyler*) hayata gözlerini yumdu.

Görülmemiş bir cenaze merasimi hazırlandı. En üst seviyede yapılan mumyasıyla sanki hâlâ yaşıyor gibiydi.

Mısır halkı yasa bürünmüştü, çünkü onlar için 2. Ramses gelmiş geçmiş en büyük firavundu. Mezarı çok daha önceden hazırlanmıştı ve firavunlar vadisinin en güzel yerindeydi. İçi Mısır’ın en yetenekli sanatkârlarının yaptığı duvar panoları ve heykellerle süslüydü. Mezar büyük bir salon ve birkaç odadan oluşuyordu. İçindeki eşyalar ise çok kıymetli, paha biçilmez objelerdi. Ramses ölümünden sonraki yaşama kuvvetle inanan bir kişi olduğundan,

mezarı da yeniden dünyaya gelişinde iyi ve rahat yaşayabilmesi için düzenlenmişti.

Mısır sarayında Ramses'in ölümü ve Merempaht'ın firavun olması ile saray entrikaları son bulmamıştı. Kardeşler ve rakipler arasındaki firavunluk kavgası her sülalede olduğu gibi 19. ve ondan sonraki sülaleler zamanında da devam etti.

Musa Mısırlı adamı öldürdükten sonra yakalanıp idam edileceğine inanınca, yanına hiçbir şey almadan doğru Medyen'e kaçmıştı. Sekiz günlük yolu yemeden, içmeden aşmış ve perişan bir şekilde Medyen'e varmıştı.

Medyen Kızıldeniz'in Arabistan yarımadasına bakan tarafında, sahile yakın ama çöl kenarına kurulmuş bir kentti. Geçiş yollarına yakın olduğundan, ticari bir kent de sayılabilirdi.

Zaman zaman çıkan çöl fırtınaları hayatı çekilmez hale getiriyorsa da, Medyenliler burada yaşamaktan mutluydular.

Musa su içmek için bir kuyu arıyordu. Orası çöl bölgesi olduğundan, doğal olarak su az ve kıymetliydi. Tam bir kuyu görmüş, ona yaklaşıyordu ki, iki genç kadının kuyunun kapağına kapatılan büyük kaya parçasını kaldırmak için uğraştıklarını gördü. Kaya çok ağırdı. Hayvanlarını sulamak isteyen kadınlar değil kayayı kaldırmak, yerinden dahi oynatamıyorlardı.

Musa genç kadınların yanına giderek, onlardan geri çekilmelerini istedi ve sonra da kayayı tuttuğu gibi kaldırarak, yere koydu.

Bu durum karşısında kızlar hayretlerini saklayamadılar. Böyle güçlü bir erkek görmediklerini söyleyip, onu hayranlıkla seyrettiler.

Kayayı kuyunun üstüne koyup kapatan orada sürülerini sulayan çobanlardı. Su az olduğundan, herkes suyu kullanmasın diye kuyunun üstüne en az beş altı kişinin kaldırabileceği bir kaya koyuyorlardı.

Kızlar hayvanlarını suladıktan sonra Musa kayayı tekrar tek başına kaldırarak, kuyunun üstüne koydu.

Kızlar yapılan bu iyilik karşısında onu eve yemeğe davet edip, babaları ile tanıştırmak istediler.

Eve geldiklerinde onları kızların babası Şuayp karşıladı (*Hz. Şuayp*). Kızlar neler olup bittiğini babalarına anlattılar. Şuayp evine gelen bu üstü başı yırtık, perişan kılıktaki adama önce kuşkuyla baktı. Ona kim olduğunu, nereden geldiğini, neden yalnız başına olduğunu ve buna benzer birçok soru sordu.

Musa adamı sevmiş ve ona güvenmişti. Neden Mısır'dan kaçtığını anlattı. Ona göre o kimseyi öldürmek istememişti, ama o gaddar adam ona öldürmek için saldırmıştı.

Hikâyeyi dinleyen Şuayp Musa'ya tedirgin olmamasını, burada kimsenin ona dokunamayacağını söyleyerek teselli etti.

Yemekte kızlar Musa'ya ikramda bulunmak için birbirleri ile yarışıyorlardı. Bu durum Şuayp'ın da dikkatin-den kaçmamıştı ve olayı gülerek izliyordu.

Büyük kız babasının çiftlik için bir yardımcı aradığını biliyordu. Bunu fırsat bilerek, babasına Musa'dan daha

güçlü bir yardımcı bulamayacağını söyleyerek, onu iş almasını istedi. Şuayp kızının söylediklerini düşündükten sonra Musa'ya ilginç bir teklif yaptı:

– Burada benimle çalışabilirsin. Yalnız benim sana verecek param yok. Burada yer, içer, yatar, kalkarsın. Şayet on yıl benim yanımda çalışmayı kabul edersen, sana bu beğendiğin ve seni beğendiklerini gördüğüm kızları veririm. Sen de onlarla bir aile kurarsın.

Musa'nın bu teklifi kabul etmesi ile hep birlikte bir aile olarak yaşamaya başladılar. Şuayp çok bilgili ve derin bir adamdı. Boş zamanlarında Musa ile uzun uzun din ve devlet yönetimiyle ilgili konuşmalar yapıyordu. Musa yaptıkları bu tür konuşmalardan dolayı bilgi hazinesinin her gün biraz daha arttığını düşünüp, mutlu oluyordu.

On yıl göz açıp kapayıncaya kadar çabuk geçti. Musa'nın hayatta yapmak istediği çok şeyler vardı. O süre içinde olgunlaşmış ve Şuayp'tan öğrendikleri sayesinde kendini ideallerini gerçekleştirmek için hazır hissediyordu. Bu yüzden de ailesi ile beraber oradan gitmek için izin istedi. Şuayp isteksizce “Neden?” diye sorunca, Musa ona şöyle söyledi:

– Çok daha önceden gidebilirdim ama ilkönce sana olan borcumu ödemek istedim. Sağ ol, beni hem iş, hem de aile sahibi yaptın. Söylediğin güzel laflarla da beni fazlası ile aydınlattın.

Ben artık insanlara doğru yolu göstermek ve onları yasadıkları rezil hayattan kurtarmak için yaşamak istiyorum.

Bu benim içime doğuyor. İçimden gelen bir kuvvet beni bu yola şiddetle itiyor. Bu artık benim elimde değil.

Beni çok iyi anlayacağını biliyorum Şuayp.

Şuayp onu anlıyordu. Yapacak bir şey yoktu. O kalbin sesine kulak verip gitmeliydi.

Medyet'ten ayrıldıktan kısa bir müddet sonra, Musa tek başına Tur dağına çıkmış, düşünüyordu. Mısır'a gidip eziyet çeken ırkını kurtarmalıydı ve orada kalmış olanları oradan çıkarıp kurtarmalıydı.

Tam o esnada vücudunun birden bire titrediğini hissetti. Sanki içinden gelen bir ses ona emirler veriyordu. Verilen emirler zaten onun yapmak istedikleriydi. İçindeki ses ona, "Düşündüklerini yapmak için başlamalısın, başlarsan yaparsın," diyordu.

Titremesi geçmişti. Hızla ayağa kalktı. Kesinlikle ona Tanrı'dan bir vahiy gelmişti. Artık o da Tanrı'nın yolunda yürüyecekti.

Musa'nın en büyük ideali dağınık ve göçebe halde yaşayan İsrailoğullarını bir araya getirmekti.

Musa artık Hz. Musa olmuştu. Kısa bir zaman içinde tahmininden çok daha fazla taraftar toplamış, hak yoluna susamış olan insanları bir araya getirmeye başlamıştı. Asırlardır her devlet yönetimi tarafından eziyet gören İsrailoğulları onun etrafında toplanmaya başlamışlardı.

İsrailoğulları on iki ayrı kabileden oluşuyordu. Her biri ayrı bir bölgede yaşıyordu. Birbirlerinden tamamen kopuk olmanın yanı sıra, gerekli gereksiz yere birbirlerine her türlü kötülüğü yapıp, kavgalar çıkartıyor ve hatta birbirlerini öldürüyorlardı.

Hz. Musa bu olaylara bir son vermek istedi. Bunun için günlerce düşündü. Bu kavgalara son vermenin tek

çaresi, onların aynı çatı altında toplu halde ibadet etmelerini sağlamaktı. Mutlaka buna elverişli bir ibadethane yapılmalıydı.

Mezopotamya bölgesinin en usta mimarları olan Beza-lel ile onun akrabası olan ve Ur şehrini imar eden Terab ve yardımcısı Aholiab'ı bu mabedin yapımı için çağırdı.

Öyle bir mabet istiyordu ki, eşi benzeri hiçbir yerde bulunmasın. Dıştan bakılınca, insanda içine girme isteği uyandırsın. İçine girildiğinde de Tanrı ve onun istekleri görülebilsin.

İsrailoğulları göçebe kavimler olduklarından, bu mabedin de sökölüp takılabilir ve taşınabilir olması lazımdı ve öyle de yapıldı. Mabet 135 metre uzunluğunda ve 45 metre eninde inşa edildi. Dış duvarları pirinç metal dikmeler arasına gerilmiş, tutkallı keten bezlerden oluşuyordu. Pirinç dikmelerin üzerinde ise gergileri bağlamak için gümüş halkalar vardı. Binanın karkası birbirine demir lamalarla bağlanmış, halka şeklindeki demir çemberlerden oluşuyordu. Bu çemberlerin üstü yine tutkallı keten ve hafif malzeme ile kaplanmıştı.

Hız. Musa bu mabedi yapmak için etrafa haber salıp maddi-manevi yardım istemişti. Onu sevip, ona inananların gönderdiği yardımlar o kadar çok olmuştu ki, bu işe Musa bile şaşırmıştı.

Bu muhteşem mabet sayesinde (Not: Hız. Süleyman tapınağından çok önce) İsrailoğulları yavaş yavaş bir araya gelip, aynı çatı altında ibadet ederek, kardeşliklerini kutlamaya başlamışlardı.

Orta doğuda yeni bir güneş doğuyordu. İsrailoğulları

hızla büyüyerek, çoğalarak ve kenetlenerek, ilerde kuracakları devletin temelini attılar.

Onların onca felaket yaşadktan sonra güçlü ve ayakta kalabilmelerinin sırrı ise Hz. Musa ile başlamıştı.

— • —

Bu kitapta günümüzden yaklaşık 3400 yıl önce yaşanmış bir hikayeyi okuyacaksınız.

Antik Mısır'da Firavun olarak tahta geçen Aknenaton'un ve karısı güzeller güzeli Nefertiti'nin yaşadıkları.

Firavun olur olmaz mantıksız bulduğu çok tanrılı dinleri yasaklayan ve tek tanrılı Aton dinini kuran Akhenaton ve Nefertiti, saray ve çevresine karşına ciddi bir mücadele vermek zorunda kalmıştır.

Aton dininin kurulmasıyla tüm güçlerini kaybeden putperest rahiplere ve onların saraydaki çıkar ortaklarına karşı mücadele eden Akenaton, kendisinden sonra da damadı Tutankamon başarılı olabilmişler midir?

Mısır sarayında büyütölmüş ve yetiştirilmiş olmasına karşın Hz. Musa, neden Mısır yönetiminin yanında değil de İbranilerin yanında yer almıştır?..

Tarihi gerçeklerin ışığında kaleme alınmış bu kitabı, nefesinizi tutarak okuyacaksınız...

